

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 1

2015 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI İLE 2013 YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU TASARISI PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU GÖRÜŞME TUTANAKLARI

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)
BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)
SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)
KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

-----O-----

24.11.2014

İ Ç İ N D E K İ L E R

- DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

- AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI

- Türk Akreditasyon Kurumu

- Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı

S Ö Z A L A N L A R

BİRİNCİ OTURUM.....	3
ADNAN KESKİN (Denizli).....	3
MUSA ÇAM (İzmir).....	4
ADİL ZOZANİ (Hakkâri)	4
DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya)	5
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	14
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul).....	15
İKİNCİ OTURUM	20
ADNAN KESKİN (Denizli).....	20
MEHMET GÜNAL (Antalya)	23
ADİL ZOZANİ (Hakkâri)	26
SADIK BADAK (Antalya)	30
ADNAN KESKİN (Denizli).....	31
RIZA TÜRMEK (İzmir).....	33
HASİP KAPLAN (Şırnak).....	34
OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul).....	37
OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana)	38
SADIK BADAK (Antalya)	39
OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana)	40
HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli)	40
AYŞE ESER DANIŞOĞLU (İstanbul).....	41
VAHAP SEÇER (Mersin).....	42
YUSUF ZİYA İRBEÇ (Antalya)	44
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	45
ERKAN AKÇAY (Manisa).....	47
MUSA ÇAM (İzmir).....	49
MÜSLİM SARI (İstanbul)	52
DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya)	54
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir).....	54

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 2

MÜSLİM SARI (İstanbul)	54
SÜMER ORAL (Manisa).....	56
RECAİ BERBER (Manisa).....	58
FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane)	61
MÜSLİM SARI (İstanbul)	62
ÜÇÜNCÜ OTURUM	63
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir)	63
SORULAR VE CEVAPLAR	66
ADİL ZOZANİ (Hakkâri)	66
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	67
MUSA ÇAM (İzmir).....	67
EKREM ÇELEBİ (Ağrı).....	67
HASİP KAPLAN (Şırnak).....	67
ERKAN AKÇAY (Manisa).....	68
VAHAP SEÇER (Mersin).....	68
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir).....	68
ADNAN KESKİN (Denizli).....	68
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul).....	69
DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya)	74
OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana)	81
MEHMET GÜNAL (Antalya)	82
ADNAN KESKİN (Denizli).....	83
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	83
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul).....	83
PROGRAMLAR	84
Kapanma Saati. 22.44	84

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 3

24 Kasım 2014 Pazartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.11

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

----- 0 -----

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok değerli bakanlarımız, Dışişleri Bakanımız ve Avrupa Birliği Bakanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli bürokratları, basınımızın ve televizyonlarımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 17'nci Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde Dışişleri Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı ile Türk Akreditasyon Kurumu bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları bulunmaktadır.

Şimdi sunumlarını yapmak üzere önce Dışişleri Bakanımıza, sonra Avrupa Birliği Bakanımıza söz vereceğim.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkan, benim söz talebim var.

BAŞKAN – Bir saniye efendim, vereceğim.

Usul talebi...

Sayın Keskin, buyurun.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkan, Recep Tayyip Erdoğan, Ahmet Davutoğlu'nun tarafından teorik çerçevesi "stratejik derinlik", uygulama kılavuzu "komşularla sıfır sorunlu dış politika" diye çizilen Türk dış politikası, bugün derin iflas, yalnızlık itibarı içerisinde olumsuzluklarla kuşatılmış durumda. AKP sözcüleri söylemleriyle, eylemleriyle Türk dış politikasını tutarsızlıklar, kırılmalar, hesapsızlıkların hâkimiyeti içerisine sokmuş, dış politikada gerçekçilik, denge, ihtiyat devreden çıkmış, Türkiye Cumhuriyeti'nin yurttaşlarının canını, malını koruyan bir devlet olmaktan çıkarmıştır.

BAŞKAN – Sayın Keskin...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Bir dakika Sayın Başkan.

BAŞKAN – Usul talebi bu mu?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Usul bu efendim.

BAŞKAN – O zaman müzakere sırasında ne söyleyeceksiniz, onu merak ediyorum.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Gerekçesini getiriyorum, bir dakika Sayın Başkanım.

Günlük hayatın rutin akışı içerisinde dikkatimizden kaçan olaylar var. Bunları aklın süzgecinden geçirdiğimizde, Türkiye'nin vahim, ürkütücü, devasa sorunlarla karşı karşıya kaldığını tespit ediyoruz. IŞİD Ankara'dan, Kocaeli'den, Dilovası'ndan, Hatay'dan, İstanbul'dan gençleri devşiriyor. Ankara'nın Hacı Bayram Mahallesi'nde, Gaziantep'te tevhit bayraklı gösteriler yapılıyor. Gençleri devşiren, IŞİD'e gönderen kişinin ismi gazete sütunlarında yer alıyor ve kaçırılan insanların eşleri, çocukları gazetelerde demeçler veriyorlar.

BAŞKAN – Sayın Keskin, lütfen...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Şimdi, böylesine devasa sorunların olduğu bir Dışişleri Bakanlığı görüşülürken...

BAŞKAN – Evet, anladım da...

SALİH KOCA (Eskişehir) – Bu usulsüzlük oluyor Sayın Keskin.

BAŞKAN – Usule uymuyor yani.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Bir dinle be birader ya! Ananın karnında dokuz ay nasıl durdun sen ya? Her konuya böyle müdahale ediyorsun.

BAŞKAN – Sayın Keskin, tamamlarsanız...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkanım, izin verir misiniz?

BAŞKAN – Evet, tamamlarsanız...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Böylesine devasa sorunların yaşandığı bir ülkede, Dışişleri Bakanlığının bu konularla ilgili, özellikle IŞİD'e genç devşirmeyle ilgili bugüne kadar bir açıklaması olmamıştır.

BAŞKAN – Şimdi olacaktır muhtemelen, merak etmeyin.

ADNAN KESKİN (Denizli) – O nedenle Komisyondaki görüşmelerde üyelerin konuşmalarının 20'şer dakikaya çıkarılmasını öngörün.

İki, Edirne Valisi Dursun Ali Şahin bir açıklama yaptı.

BAŞKAN – İyi de yani o gündemimizle usulün ne...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Dışişleri Bakanıyla çok ilgili.

Bu açıklamayla bu vali bölücülüğü yaptı, ötekileştirdi, ayrımcılık yaptı ve ırk suçlaması yaptı. Şu ana kadar bu konuda da bir açıklama yapılmadı ama valinin açıklaması yalnız iç politika açısından değil, Türkiye'nin uluslararası süreçlerde itibarını da zedeleyen bir açıklamadır.

BAŞKAN – Tabii ki.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Türkiye Cumhuriyeti'nin valisi ırkçılık yaparsa sanırım uluslararası arenada bunun hesabı zor verilir. Sayın Dışişleri Bakanı, en azından kabinenin bir üyesi olarak, böylesine bir açıklama yaparak Türkiye Cumhuriyeti'nin itibarını zedeleyen valinin görevden alınması gerekiyor. İçişleri Bakanı susuyor, Başbakan susuyor, anlaşılıyor ki Sayın İçişleri Bakanı da Başbakan da bu valinin bu açıklamasına katılıyor gibi bir izlenim yaratılıyor. Türkiye'ye yazıktır. Ben Dışişleri Bakanımızdan bu konuda gerekli girişimin yapılmasını talep ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 4

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Belki de bir açıklama yapıldı, bilmiyoruz Sayın Bakanım. Onun için...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Yok efendim, nerede açıklama yapıldı Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Peki, o zaman bekliyoruz.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Var mı bilmiyorum, bana itiraz eden AK PARTİ'li arkadaşların...

BAŞKAN – Sayın Keskin, onu soruyorsunuz anladığım kadarıyla.

Teşekkür ederim.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Toplantı usulüyle hiç alakası olmadı bu konunun.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Hayır efendim, size göre...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar...

Sayın Kaplan, lütfen, siz de Sayın Keskin gibi yapacaksınız...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, benimki sadece teknik.

İki bakanlığı ilk kez bir arada aldık, bütçe tarihimizde bir iltir. Gerçi, biz de iki bakanlığın bir elde olmasını söyleyeceğiz konuşmalarımızda ama süre hukukumuz Divanın ihtimam göstereceğini düşünüyoruz. Süre konusundan, o kadar...

BAŞKAN – Süre konusunda zaten hatırlarsanız arkadaşlar, biz gerekli toleransı gösteriyoruz. Birçok arkadaş on dakika olmasına rağmen on sekiz-yirmi dakika...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Toleranslı olmasın Sayın Bakan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Tolerans değil, bu bir kere hak var, haktan sonra artı tolerans var.

BAŞKAN – On beş dakika yaparız süreyi.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Yirmi, yirmi.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – İki bakanlık için, her biri için kullanalım, toleransı sonra düşünün.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Bir sürü örnekler vereceğim ben Bakana çalışmalarla ilgili.

BAŞKAN – O zaman size daha fazla veririm Sayın Keskin, merak etmeyin.

Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Günaydın, iyi bir çalışma diliyorum.

Bize dağıtılan programda bugün Dışişleri Bakanlığı ve Avrupa Birliği Bakanlığının görüşmeleri var. Öğleden önceki yani bu saatte başlayacak olan bakanlık görüşmeleri Dışişleri Bakanlığı ve daha sonra da Avrupa Birliği Bakanlığı ama görüyoruz ki iki bakanlığın bütçesini birlikte görüşeceğiz. Bunu Divan olarak, makam olarak bize bildirmeniz gerekirdi, bildirmediğiniz bunu.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın...

MUSA ÇAM (İzmir) – Bunu hatırlatmak isterim, burada bir usul hatasının olduğunun altını çizmek isterim.

İkincisi, hafta sonu Sayın Cumhurbaşkanı ABD Başkan Yardımcısıyla, Sayın Başbakan ABD Başkan Yardımcısıyla, kimisi dört saat, kimisi bilmem bir yerlerde birtakım görüşmeler yaptılar. Sayın Dışişleri Bakanlığında bu görüşmelerle ilgili geniş açıklamaları isteriz ki onun üzerine de bir değerlendirme yapalım diyorum.

Konuşma sürelerinin de bu vesileyle uzatılmasını talep ediyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Zozani, buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Bakanlık bize bazı dokümanlar göndermiş, Dışişleri Bakanlığı da göndermiş. Şimdi, kamu kurumlarında herhangi bir partiyi çağırıştırıcı tasarım ve düzenlemeler yapılamaz çünkü bu kurumlar partilere göre şekillenmezler. Bunlar devletin kamu kurumlarıdır ve hangi iktidar gelirse gelsin, aksi bir karar alınmadığı sürece devam ederler.

Şimdi, buradaki, elimdeki TÜRKAK tasarımı var. Şimdi, buradaki tasarım tamamıyla bir partinin isim ve logosuna atıfta bulunan bir tasarımdır. Bakanlık böyle bir tasarrufu nasıl kullanmış, bu kurum yöneticileri böyle bir tasarrufu nasıl kullanmışlar, bunun açıklamasını istiyorum.

BAŞKAN – Açıklama isteriz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bir ampulü eksik yani.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bir ampul de koysalar tam.

BAŞKAN – Öyle değil, Akreditasyon Kurumunun eskiden beri öyleydi zaten.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır ama bu böyledir. Bu tamamıyla parti kurumuydu onu bilelim, TÜRKAK bir parti kurumuydu bunu bilmek istiyoruz.

BAŞKAN – Açıklama yapacaklardır Sayın Zozani, haklısınız.

Teşekkür ederiz.

Değerli arkadaşlar, Sayın Çam'ın söylediği konuda bir açıklama yapmam lazım, şöyle: Biz cuma günü buradan ayrılırken özellikle muhalefet sözcüsü arkadaşlarımızla ayrı ayrı görüştük. Ben de sayın bakanlarımızdan teyit alabilirsem arkadaşlarımızla birlikte buna... Çünkü Avrupa Birliği Bakanlığı ile Dışişleri Bakanlığının konuları, gündemleri genelde aynı olacak, müzakereler sırasında da aynı sorular sorulacak, birlikte görüşülmesinin uygun olacağını söyledi arkadaşlarımız da. Biz de bunu bakanlarımızdan teyit almak suretiyle birleştirdik ancak bunun ben Komisyonumuzun sekreteryası tarafından, müdürlüğü tarafından duyurulduğunu biliyordum, şimdi siz söyleyince teyit ettim. Kusura bakmayın, bu bizim hatamız, atlamamız ama cuma gününden böyle bir niyet ve anlaşmamız vardı.

ADNAN KESKİN (Denizli) – O yüzden konuşmaların yirmi dakika olması lazım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 5

Evet, Sayın Keskin'in...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Bir daha olmasın!

BAŞKAN - Arkadaşlar, Sayın Seçer de diyor ki...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Birleştirilmesi makul ama...

BAŞKAN – “Bir daha olmasın!” diyor, inşallah bir daha olmayacak merak etmeyin çünkü bir daha zaten...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Birleştirilmesi makul da haber verilse...

BAŞKAN - Bir daha olmayacak merak etmeyin arkadaşlar, bir daha birleştirmek de olmayacak merak etmeyin arkadaşlar.

Değerli arkadaşlar, sayın bakanlarımıza söz vermeden önce bürokrat arkadaşlarımızı tanımak istiyoruz.

Ben ön sıraların mikrofonlarını açıyorum, diğer arkadaşlar da ayağa kalkarak kendilerini tanıtırlarsa...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ben bu sorunun cevabını öncelikle istiyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Elbette canım, sunum...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sonra sunuma geçilsin.

BAŞKAN - Evet, buyurun.

(Komisyona katılan bürokratlar kendileri tanıtılır)

BAŞKAN - Sayın Bakanım, TÜRKAK'la ilgili sunum sırasında şey yapalım. Şimdi, önce Dışişleri Bakanlığının sunumunu alıyoruz, TÜRKAK Avrupa Birliği Bakanlığımızda, onun sunumu sırasında bir cevap verecekler.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bu sunumluk bir iş değil.

BAŞKAN – Lütfen yani!

Siz bir soru sordunuz, onunla ilgili bir açıklamayı...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sunumluk olarak sormadım.

BAŞKAN – Hayır, o kurum, orası kurum yani, o kurumla ilgili bütçe...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Valiyle de ilgili bir açıklama bekliyor.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, bu nefret suçu...

BAŞKAN – Sayın Bakana verdik sözü.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Nefret suçu işliyor, nasıl kalabilir görevinde?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Keskin, Sayın Bakana söz vereceğiz, o ne anlatacağını...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Açıklama yapsın.

BAŞKAN – Yapar Sayın Bakan.

Dışişleri Bakanımıza söz veriyorum.

Buyurun Sayın Bakanım.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Soru-cevap kısmında arkadaşlarımızın tüm sorularını ve yorumlarını elimden geldiği kadar cevaplayacağız Değerli AB Bakanımızla birlikte.

Sayın Başkan, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; Bakanlığımın 2015 mali yılı bütçe tasarısının Komisyonumuzda görüşülmesi vesilesiyle huzurunuzda bulunuyorum. Öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yüce Meclisimiz dış politikamız bakımından temel meşruiyet kaynağı ve denetim mercii konumundadır. Bu kutsal çatı altında gerçekleştirilen bugünkü oturumda dış politika gündemimizdeki temel meseleler ve izlediğimiz politikalar hakkındaki değerlendirmelerimi sizlerle paylaşacak olmaktan memnuniyet duyuyorum.

Dünyada ve özellikle Türkiye'nin yakın komşuluk alanını oluşturan coğrafyada tarihî gelişmelerin yaşandığı bir dönemde Dışişleri Bakanı olarak atandım. Şüphesiz, bu değişim ve dönüşüm süreci pek çok zorluk ve sinamayı ortaya çıkarmış olsa da önemli fırsatları da beraberinde getirmiştir ve gururla söyleyebilirim ki ülkemiz, bu süreci etkileme ve doğru mecralara yönlendirme kapasitesine sahiptir.

Şu an yüce milletimize karşı taşıdığımız sorumluluk bu sınamalardan başarıyla geçmemizi zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle hem cesur hem de bilinçli olmamız gerektiğinin farkındayız. Soğuk savaşın sona ermesini takip eden yıllarda ortaya çıkan süreçlerin hâlen devam etmekte olduğunu, bunların da yeni değişim dalgalarını birlikte getirdiğini görüyoruz. Avro sahası örneğinde gördüğümüz bütünleşmeler olduğu gibi, Ukrayna örneğinin hatıra getirdiği sert kırılmalar da söz konusudur. Güneyimizde ise insanların değişim taleplerine güç kullanımıyla cevap verildiğini maalesef görüyoruz. Akdeniz havzasında Afrika ve Asya'nın en doğusuna kadar yaşamakta olduğumuz krizler küresel istikrarı tehdit etmektedir. Ayrıca, yıllardır çözülmemiş sorunların yani dondurulmuş ihtilafların da hareketlendiğini gözlemliyoruz.

Öte yandan kitle imha silahları, yoksulluk, gelir dağılımındaki adaletsizlikler, iklim ve çevre sorunları, uluslararası terörizm ve organize suçlar, göç ve bulaşıcı hastalıklar gibi kısa zaman öncesine kadar küresel gündemin üst sıralarında yer tutmamış yeni sorunlar da çözüm beklemektedir. Çok da iyimser olunmasına imkân vermeyen bu tablonun ortaya çıkmasındaki temel nedenleri ve bunların iç yüzünü iyi tahlil etmeden doğru politikalar üretmek mümkün değildir. Bu çerçevede, Bakanlığımın temel vazifesi, mevcut verileri ülkemizin hak ve çıkarları süzgecinden geçirerek bütüncül politikalar oluşturmak ve bu politikaları uygulamaktır. Dikkatlerinize sunacağım bilgileri, bu hususları göz önünde bulundurarak değerlendirmenizi sizlerden istirham ediyorum.

Değerli Başkan, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; yakın komşularımızın yer aldığı çevrede karşı karşıya bulunduğumuz karmaşık görüntüde 3 husus özellikle dikkat çekmektedir. Öncelikle, insan onurunu ayakta tutarak yaşamak isteyen halkların despotik rejimlerce cezalandırıldığını ve her türlü yöntemle bastırılmaya çalışıldığını görüyoruz.

İkinci olarak, Avrupa'da aşırı sağ ve yabancı düşmanlığının yükselmeye başlaması da endişe vericidir. Avrupa, sorunlarıyla cebelleşirken bir de içine kapanmamalı, kimseyi ötekileştirmemeli.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 6

Üçüncü olarak, Ukrayna ile Rusya arasında ortaya çıkan derin anlaşmazlık, soğuk savaşın bazı unsurlarının tam manasıyla ortadan kalkmadığını göstermektedir. Türkiye'nin böylesine kritik bir dönemde üzerine düşen ilkeli ve insan odaklı siyasi vizyonu etrafına yansıtmaktadır. Hatta bölgemizde her gün hayatta kalma mücadelesi veren halklar düşünüldüğünde bu anlayışımızı hayata geçirmek aynı zamanda bizim için de bir ödevdir. Yakın çevremizdeki güncel krizler ve sorunlar, olumlu vizyonumuzu çevremize yansıtmaya hedefimizi tabiatıyla etkilemektedir. Ancak uluslararası ilişkilerin doğası gereği dinamik bir nitelik taşıdığını da unutmamamız gerekiyor. Mevcut sıkıntılar aşıldığı zaman Türkiye'nin etrafında bu bölgesel iş birliği ve refah kuşağı oluşturmak doğrultusunda kurduğumuz bu alt yapıdan faydalanma imkânına her zaman sahip olacağız. Türkiye tüm komşularıyla ve bölge ülkeleriyle ilişkilerini karşılıklı yarar temelinde iş birliği ve diyalog yoluyla geliştirmeyi hedeflemektedir. Buradaki temel hedefimiz tehdit algılamalarından ziyade iş birliği olanaklarına odaklanmaktır. Böylelikle siyasi diyalogu geliştirmeyi, çeşitli araçları kullanarak karşılıklı ekonomik bağımlılık tesis etmeyi hedefliyoruz. Bu, haklar arasındaki sosyokültürel etkileşimi de artıracaktır.

Geride bıraktığımız döneme baktığımız zaman, bu hedef doğrultusunda önemli bir mesafe kat ettiğimizi görmekteyiz. Özgün bir iş birliği modeli olarak yüksek düzeyli iş birliği konseylerini birçok komşumuz olan 17 ülkeyle hayata geçirdik. Bu ülkelerle 34 konsey toplantısı gerçekleştirdik ve çeşitli konularda toplam 376 anlaşma ya da belge imzaladık. Serbest ticaret anlaşmalarına özellikle öncelik verdik ve on iki yılda 17 yeni anlaşma imzaladık. Hâlen 12 ülke ve 2 uluslararası örgütle Güney Pazar Ortağı dediğiniz MERCOSUR ve Körfez İş Birliği Konseyi ile serbest ticaret anlaşma müzakerelerini sürdürüyoruz. Seyahat serbestisinin ticaretin önünü açacağı ve hakların tamamını kolaylaştıracağı düşüncesiyle birçok ülke vize muafiyeti anlaşması imzaladık. Nitekim 2002 yılı itibarıyla umuma mahsus pasaport hamili vatandaşlarımız 42 ülkeye vizesiz seyahat edebilmekteyken 2014 yılı Kasım ayı itibarıyla bu sayı onay işlemleri tamamlanmak üzere olan hukuki düzenlemelerle birlikte 70'e ulaşmıştır. Ayrıca Moldova ile 1 Kasım 2012 tarihinde, Belarus ile 29 Mart 2013 tarihinde imzalanan vizelerin karşılıklı olarak kaldırılmasına ilişkin anlaşmalar 1 Haziran 2014 tarihi itibarıyla Meclisimizin de onaylamasıyla yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Vize muafiyeti anlaşmalarının da katkısıyla son on iki yılda 2002-2013 döneminde ülkemizi ziyaret eden turist sayısı yılda 13 milyondan 35 milyona ulaşmıştır.

Ticari verilere baktığımız zaman, 2002 yılında 13 milyar seviyesinde olan komşularımızla olan toplam dış ticaret hacminin geçen yıl sonu itibarıyla 94 milyara ulaştığını ve komşularımızın toplam dış ticaret hacmimizdeki payının yüzde 15'ten yüzde 23'e çıktığını memnuniyetle görmekteyiz.

Değerli Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; Orta Doğu ve Kuzey Afrika çalkantılı bir değişim ve dönüşüm sürecinden geçmektedir. Bölge halklarının özgürlük ve refah talepleri bu yeni dönemin temelini teşkil etmektedir. Ancak kendi güçlerini ne pahasına olursa olsun sürdürmek isteyen bazı rejimler, halkların bu meşru taleplerini karşılamak yerine, mevcut durumu, etnik ve mezhepsel fay hatları yaratmayı ve kimlik siyaseti gütmeyi tercih etmektedirler. Ortaya çıkan bu talihsiz konjonktüre rağmen, Arap halklarının meşru talep ve haklarını karşılayacak hakkaniyetli bir düzenin tesisine yönelik vizyonumuzu muhafaza ediyoruz. Bu hassas süreçte muhataplarımıza toplum içindeki dinî, mezhepsel ve etnik her türlü ayrımcılığı reddeden bir yaklaşım benimseyerek anayasal garantiler altında vatandaşlık esasına dayalı bir düzen tesis etmeleri çağrısında bulunmayı sürdürüyoruz. Esasen çok yakın tarihî ve toplumsal ilişkilerimiz olan kardeş halkların hak ve özgürlükleri için verdikleri mücadeleye en başından beri ilkeli bir destek veriyoruz. Kendi demokratik deneyimimiz çerçevesinde tecrübelerimizi paylaştık. Demokratik hayata geçişte gereksinim duydukları kapasite inşası için maddi, manevi her türlü desteği sağladık.

Bölgedeki değişim ve dönüşüm sürecinin inişli çıkışlı bir çizgi izlemesinde Suriye'deki mevcut durum şüphesiz başrol oynamaktadır. En başından itibaren Suriye'deki rejimin sırf kendisini kurtarma, nasıl olursa olsun kendi bekasını sağlama kaygısıyla hareket ettiğini, bu yüzden meseleye tüm bölgeyi ateşe atacak mezhepsel bir boyut kazandırmaya çalıştığını ifade ettik ve ifade etmeye devam ediyoruz.

Tüm çağrılarımıza rağmen, uluslararası toplumun bu konuda takındığı kararsız tavrın da etkisiyle, Suriye'deki otorite boşluğunun mezhepsel farklılıkları istismar eden radikal gruplar tarafından doldurulduğunu görmekteyiz. Rakamlar ortadadır. Suriye rejiminin körüklemekten bıkmadığı bir iç savaşın neticesinde 200 binden fazla insan hayatını kaybetmiştir, 7 milyon kişi ülke içinde yerinden edilmiş, 3,5 milyona yakın insan ise komşu ülkelerde yaşamaktadır. Bu büyük insanlık dramı karşısında Batı ülkeleri takınacakları tavrı bakımından da tarih önünde çok önemli bir sınavdan geçmektedirler.

Hepimizin bildiği gibi ülkemizde 1,6 milyonu aşkın Suriyeliyi misafir etmekteyiz. Bu insanların yaklaşık 221 bini 10 ayrı ilimizde kurduğumuz 22 barınma merkezinde, geriye kalanı ise değişik illerimizde yaşamaktadırlar. Ülkelerindeki iç savaştan kaçıp Türkiye'ye sığınan Suriyeli vatandaşlar için ülkemizin yaptığı harcamaların toplam tutarı 4,5 milyar doları aşmıştır. Uluslararası toplumun sağladığı katkı ise, yaklaşık, maddi olarak, aynı olarak yaptığı yardım ise sadece 265 milyar dolar civarındadır ve son derece sınırlıdır.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Milyon mu, milyar mı?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – 265 milyar dolar civarındadır.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Milyon, milyar değil.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Milyon, özür dilerim.

Çok özür dilerim, milyon.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Trilyon de de eski hesapla karışmasın.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Uyarınız için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar, 3 sıfır fazla konulmuş, o nedenle.

Buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 7

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Özür diliyorum sizden, 265 milyon dolar civarındadır, bizim harcadığımız miktar ise 4,5 milyar dolar civarındadır arkadaşlar.

Doğru ve kalıcı bir çözüme olan ihtiyaç son derece acil hâle gelmiştir. Suriye muhalefetine tam destek verilmediği sürece aşırılık yanlısı gruplar çekim merkezi olmayı ve mevcut durumu istismar etmeyi, rejim de bu durumdan yararlanmayı sürdürecektir.

Bugün DAESH'in Suriye bağlamında uluslararası alanda öncelikli tehdit olarak addedildiği görülmektedir. Bu durum, Suriye'deki itilafa çözüm konusunu geri plana itme riskini de beraberinde getirmektedir. ABD öncülüğündeki koalisyon DAESH'le mücadele kapsamında başlattığı hava harekâtı hem Suriye'de hem de Irak'ta devam etmektedir. Suriye'de bu harekât Aynel-Arap yani Kobani bölgesinde yoğunlaşmıştır. Uluslararası toplumun dikkatinin bu bölgeye yönelmesini fırsat bilen rejim ise muhaliflerin kontrolündeki bölgelere hava saldırılarını artırmış ve arazideki bazı kritik noktaları ele geçirmiştir, dolayısıyla uluslararası toplum Suriye'ye bakışındaki zemin kayması rejimin üzerindeki baskının da azalmasına yol açmıştır. Bölgede DAESH ve benzeri terörist örgütlerin ortaya çıkmasını ve palazlanmasını sağlayan Suriye rejimidir. Dolayısıyla DAESH'ten kaynaklanan tehdidin ortadan kaldırılması için hava harekâtının da tek başına yeterli olmayacağı açıktır ve bu da görülmüştür. Ülkemizin bu konudaki yaklaşımı birçok kere uluslararası kamuoyuyla paylaşılmıştır ve paylaşmaya da devam edilmektedir. Bu kapsamda, Suriye rejiminin son günlerdeki temel hedefi açıktır. Rejimin amacı: Halep'i çevreleyerek buradaki muhaliflerin uluslararası yardımlara ulaşmasını engellemek ve muhaliflerin Türkiye'yle bağlantısını da kesmektir. DAESH'in bölge nüfusu üzerindeki baskısı, rejimin kendi halkı üzerindeki hava saldırısı düzenlemeye devam etmesi Suriye'de çok daha büyük insani kriz ve zorunlu göç baskısı meydana getirme riski taşımaktadır. Eğer Halep düşerse 2 ile 3 milyon arasındaki insanın göçe zorlanarak Türkiye sınırlarına ulaşması söz konusu olabilir.

Suriye'nin sınırimıza yakın kısmında uçuşa yasak... Bu nedenle Türkiye, Suriye'nin sınırimıza yakın kısmında uçuşa yasak bölgeyle güvenli bölgeler oluşturulmasını istemektedir. Zira, tüm bu yükün yani bugüne kadar 1,6 milyon insanın -bu rakam sürekli artıyor- ve bundan sonra olası göçmen sayısının hepsi dikkate alındığı zaman tüm bu yükün Türkiye ve diğer komşu ülkelerce üstlenilmesini beklemek de hakkaniyetli bir yaklaşım değildir ve sürdürülebilir değildir. Türkiye itilafın başından bu yana çözümün siyasi zeminde gerçekleştirilmesini arzu etmiştir. Bu bakımdan, Suriye'de, halkın talebi doğrultusunda, gerçek bir siyasi dönüşümle bir hükûmetin iktidara gelmesi önem taşımaktadır.

Bildiğimiz gibi Aynel-Arap yani Kobani halkı bugün Türkiye'dedir. Ülkemiz Türkiye'ye sığınmak isteyen Kobanili Araplara da, aynı şekilde Kürt kardeşlerimize de sınırını açmıştır, kapısını açmıştır, gönlünü de açmıştır ve Kobani'nin düşmesini hiçbir zaman arzu etmeyiz. Bunu önlemek için baştan beri tüm imkânlarımızı seferber ettik. Aynel-Arap'a yönelik elden gelen insani yardımı sağladık. Bu bölgeye yaptığımız insani ve tıbbi yardım miktarı da yaklaşık 11 milyon dolar civarındadır ve bu yardımlarımızı devam ettiriyoruz.

Son olarak da, Iraklı peşmerge güçlerinin destek için Aynel-Arap'a geçişlerine de yardımcı olduk, bunları zaten sizler de takip ettiniz. Ayrıca DAESH'e karşı mücadele için Özgür Suriye Ordusu'nun Kobani bölgesine destek birlikleri göndermiş olmasının önem taşıdığını düşünüyoruz. Tabiatıyla Kobani'den gelen Suriyeli Kürt kardeşlerimizin tekrar evlerine dönüp huzur ve güven içinde yaşamalarını biz de arzu ediyoruz. Bu nedenle Aynel-Arap'ın kurtulmasına dönük çabalara katkılarımızı devam ettireceğiz.

DAESH'le mücadelede sorunun kaynağına inilmesi gerektiğinin altını sürekli çiziyoruz ve bundan başka bir çıkar yolun olmadığını da burada vurgulamak isterim. Dün başka terör örgütleri vardı, bugün DAESH var, işte, Horasan çıktı, yarın başka bir terör örgütü de ortaya çıkabilir. Dolayısıyla, sorunun kaynağına inilmesi şarttır. Bugüne kadar yüz binlerce Suriyelinin ölümünden sorumlu olan rejimin yerini Suriye halkının tümünü kapsayacak temsili bir hükûmete bırakması elzem olmuştur. Söz konusu siyasi dönüşümün gerçekleşmesine matuf adımların Cenevre Mutabakatı uyarınca alınması bizim için de daima öncelikli olmuştur. Esasen bugün hem rejimle hem de DAESH tehdidi ile mücadele eden tek unsur Suriyeli muhalif güçlerdir. Bu bakımdan, DAESH'le mücadele çerçevesinde ılımlı muhalefetin desteklenmesini teminen ilgili taraflarla temaslarımız ve çalışmalarımız da sürmektedir. Suriye halkına yönelik sıfır noktada yardım faaliyetlerimiz ilaveten, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2139-2165 sayılı kararları çerçevesinde de Suriye halkına insani yardımların ulaştırılmasını teminen ülkemiz etkin bir rol üstlenmiş bulunmaktadır.

Irak'ta 2010 yılından itibaren gittikçe artan dışlayıcı ve mezhepçi yönetim anlayışının ülkeyi siyasi çıkmaza ve güvenlik krizine götüreceğine dair öngörülerimiz maalesef bugün doğru çıkmıştır. Nitekim, Suriye'deki çatışma ve kaos ortamından beslenen terör örgütleri Irak siyasetinden dışlanan grupları da kendi karanlık amaçları için istismar etmişlerdir. Eylül ayı başında tesis edilen yeni Irak Hükûmetinin geçmişteki yanlışlardan gereken dersleri çıkarmış olduğunu ümit ediyoruz ve somut adımları atmasını da kendileriyle yaptığımız görüşmelerde özellikle söyledik. Bundan sonraki süreçte Iraklı tüm tarafların uzlaşmayı ön plana çıkaran, kapsayıcı bir anlayış içinde hareket etmeleri önem taşımaktadır. Bizim hiçbir kimseye ve bir kesime yönelik ön yargımız kesinlikle bulunmamaktadır, isimlerin değil zihniyetlerin önemli olduğuna inanıyoruz. Irak Hükûmetine, kapsayıcı ve kucaklayıcı bir çizgide hareket etmeleri hâlinde güçlü destek sunmaya hazır olduğumuzu belirtmekteyiz. Irak Anayasası'nda öngörüldüğü şekliyle, adil bir güç ve gelir paylaşımı esasına dayanan federal bir sistemin işletilebilmesi bu açıdan önem taşımaktadır.

Irak Dışişleri Bakanı İbrahim Caferi davetim üzerine 5-7 Kasım tarihlerinde Ankara'yı ziyaret etti. Bu, yeni hükûmetin kurulmasının ardından Irak'tan ülkemize gerçekleştirilen ilk üst düzey resmî ziyaretidir. Ziyaretin başarılı geçtiğini düşünüyoruz ve ikili ilişkilerde yeni bir sayfa açma konusunda hemfikir olduk. Bu ziyaretinde Sayın Caferi ile ikili ilişkiler ve DAESH tehdidi konusunda detaylı görüşmeler de gerçekleştirdim. Geçmiş Irak Hükûmetinin hatalı siyasi tercihleri nedeniyle ilişkilerimizde yaşanan durağanlığın bu yeni sayfa çerçevesinde, yeni hükûmet döneminde aşılabileceğini görüşmelerde müşahade ettik. Irak tarafı, ülkeyi kaosa sürükleyen geçmiş dönem hatalarının farkındadır, bunu kendileri de söylüyorlar. Kapsayıcı ve kucaklayıcı siyasetin sorunların aşılmasında anahtar konumda olduğu açıktır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 8

ve farkındalar. Bu yeni dönemde Irak'la ilişkileri daha üst seviyeye çıkarmayı, ayrıca DAESH ve PKK gibi terör örgütlerinin yok edilmesine dair iş birliğini geliştirmeyi amaçlıyoruz. İlişkilerde açılan yeni sayfanın devamı niteliğinde, Irak tarafının daveti üzerine Sayın Başbakanımız 20-21 Kasım tarihlerinde Bağdat ve Erbil'i ziyaret etmiştir. Önümüzdeki dönemde de Irak Başbakanı İbadi'nin ülkemizi ziyareti ve Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin toplanması planlanmaktadır, bu ziyaretin aralık ayında gerçekleşmesini bekliyoruz.

Irak ordusunun yeniden yapılanması, Iraklı yetkililerle yaptığımız temaslarda gündeme gelmektedir. Zira, Irak tarihinin en büyük güvenlik krizlerinden biriyle karşı karşıyadır ve Irak güvenlik kuvvetleri mevcut hâliyle DAESH tehdidini tamamen ortadan kaldıracabilecek yapı ve kapasiteye de sahip değildir. Nitekim, DAESH Irak'ın en büyük 2'nci şehri Musul dâhil ülkenin yaklaşık yüzde 35'i yani yaklaşık üçte 1'ini kontrolü altında bulundurmaya devam etmektedir, Bağdat'ın yakın çevresinde çatışmalar sürmektedir. Ancak, Irak'ta 3 bini aşkın askerî danışman kadrosu bulunduran ABD'nin ilgili makamları ve Iraklı yetkililer başkentin yakın bir tehdit altında olmadığını, gerekli tedbirlerin alındığını da ifade etmektedirler. Son dönemde özellikle muharrem ayında artan terör saldırılarının amacının mezhepler arası yeni bir çatışma döngüsü yaratarak DAESH'le mücadeleyi engellemek olduğunu düşünüyoruz. Irak'ın, terörle mücadelesinde yanında olduğumuzu yinelemek isterim burada, kendilerine de defalarca söyledik.

Türkiye, her zaman olduğu gibi önümüzdeki dönemde de Türkmen toplumunun Irak'taki mevcudiyetinin ve güvenliğinin garantörü olmaya devam edecektir. Öte yandan, ülkede yaşanan çatışmalar, başta Musul, Kerkük, Selahaddin ve Diyala vilayetleri olmak üzere ağırlıklı olarak Türkmenlerin yaşadıkları bölgeleri kapsamaktadır. Bu nedenle, krizden en fazla etkilenen toplumların başında da Türkmenler gelmektedir. Söz konusu güvenlik krizinin etkilerinin hafifletilmesi, ayrıca DAESH'le etkin mücadele sağlanabilmesi için ülkemiz Irak Hükûmetine ve uluslararası koalisyonla destek vermektedir. DAESH'le mücadelenin başarılı olması, en başta Türkmen soydaşlarımızın güvenliğine hizmet edecektir. Irak'ta güvenlik krizinin tırmanışa geçtiği 2014 Haziran ayından bugüne kadar aralarında on binlerce Türkmen'in de bulunduğu yaklaşık 1,8 milyon Iraklı, yaşadıkları şehirleri terk etmek zorunda kalmıştır. Göç etmek durumunda kalan Irak halkına ayırım yapılmaksızın krizin ilk günlerinden bu yana kesintisiz bir şekilde acil insani yardım ulaştırılmaktadır. Ülkemiz, yerlerinden edilmiş Iraklıların mağduriyetinin giderilebilmesi amacıyla Irak sınırları içinde çeşitli barınma merkezleri ve kamplar kurulması konusunda da çalışmalarını sürdürmektedir.

Mısır, Kuzey Afrika ve Orta Doğu'daki dönüşüm sürecinin seyri ile Arap halk hareketlerinin geleceği açısından önemli bir konumdadır ancak insan haklarına ve temel özgürlüklere saygılı, siyasi açıdan kapsayıcı, demokratik bir sistemin inşası 2014 yılında da maalesef mümkün olmamıştır. Bununla birlikte, demokratik seçimler yoluyla iş başına gelen ilk Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi'nin devrilmesiyle başlayan süreç ikili ilişkilerimizi olumsuz etkilemiştir. Mısır'ın istikrar ve gelişmesinin ancak bu ülkede halkın iradesiyle ve halkın iradesine saygıyla mümkün olabileceği görüşünü savunan ilkesel ve demokrasi yanlı tutumumuz Mısır'da çeşitli çevrelerce eleştiri konusu olmuştur. Bu meyanda, mütakabiliyet ilkesi gereğince Mısır yönetiminin kararına karşılık diplomatik ilişkilerimizin 23 Kasım 2013 tarihinde maslahatgüzar seviyesine indirilmesi kararı alınmıştır.

Mısır'da, halka ve muhaliflere yönelik baskılar kapsamında adil yargılama ölçütlerini karşılamayan ve muhaliflerin idam ya da ömür boyu hapisle cezalandırılabilirdikleri davalar sürmektedir. Çok sayıda uluslararası kuruluş ve sivil toplum kuruluşu, raporlarında temel hak ve özgürlüklere yönelik ihlaller ve demokratik olmayan siyasi ortamdan ötürü yönetimi eleştirmektedir. Biz de halkların meşru ve demokratik taleplerinin yerine getirilmesi gerektiğini savunan, askerî müdahaleler yoluyla demokratik yönetimlerin sona erdirilmesini reddeden ve demokrasiye bir an önce dönüşmesi çağrısına vurgu yapan ilkeli duruşumuzu muhafaza ediyoruz.

Malumunuz olduğu üzere, Tunus, bölgedeki değişim ve dönüşüm sürecinin ilk kıvılcımının ateşlendiği ülkedir. Bu bakımdan, belki de Tunus'ta bundan sonra yaşanacak gelişmelerin sembolik önemi de büyük olacaktır. Bu ülkede anayasanın kabulünden sonra demokratik dönüşüm sürecindeki en önemli adımlardan birisini teşkil eden parlamento seçimleri 26 Ekim 2014 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Demokratik, barışçıl ve şeffaf şekilde gerçekleştirilen seçimler diğer Orta Doğu halkları için de bir emsal niteliğindedir. Dün gerçekleşen Cumhurbaşkanlığı seçimleri ile Tunus halkı bu sürecin başarıyla tamamlanması yolundaki önemli bir adımı daha atmış olacaktır.

Çok değerli Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Libya'daki kriz ise ciddiyetini korumaktadır. Güvenlik durumu nedeniyle Trablus'taki yerleşik çoğu diplomatik misyon gibi büyükelçiliğimiz de geçici olarak faaliyetlerini askıya almış durumdadır. Faal durumdaki Misurata Başkonsolosluğumuzun da katkılarıyla Libya'daki gelişmeleri yakında takip ediyoruz. Libya'daki tüm taraflarla iletişim kanallarımızı açık tutmaya ve tarafları diyaloga teşvik etmeye yönelik çabalarımız sürmektedir. Mevcut krizin barışçı yollarla çözülmesi ancak kapsayıcı ulusal diyalogla mümkün olabilir. Bu görüş çerçevesinde, Ankara Milletvekilimiz Sayın Emrullah İşler, Sayın Cumhurbaşkanımızın ve Hükûmetimizin özel temsilcisi sıfatıyla 20-21 Ekim tarihlerinde Libya'nın Tobruk, Trablus ve Misurata kentlerinde ve 3 Kasım tarihinde Beyda'da gerçekleştirdiği temaslarda görüşlerimizi aktarmıştır. Bu bağlamda, acilen ateşkes sağlanmasının gerektiği, kapsayıcı diyalogun tek çıkar yol olduğu, Birleşmiş Milletlerin bu yöndeki çabalarının desteklendiği, ulusal birlik hükûmeti kurulması lazım geldiği, dış müdahalenin ve özellikle askerî müdahalenin kabul edilmez olduğu mesajlarımızı tüm taraflara ilettik. Öte yandan, Libya Yüksek Mahkemesi –sizler de takip etmişsinizdir- 6 Kasım 2014 tarihinde Temsilciler Meclisi aleyhine bir karar almıştır. Mahkemenin anayasal bildiride yapılan bir değişikliği ve bunun neticesinde yapılan genel seçimleri anayasal bildiriye aykırı bularak Temsilciler Meclisinin feshedilmesini hükme bağladığı anlaşılmaktadır. Olayların seyrini ciddi biçimde etkileme potansiyeline sahip böyle bir kararın mevcut siyasi kutuplaşmayı derinleştirmemesi büyük önem taşımaktadır. Bu itibarla, tarafların atacakları adımlarda Libya halklarının menfaatlerini her şeyin üzerinde tutmaları gerektiğini tekrar hatırlatma ihtiyacı hissediyoruz.

Yemen de Arap halklarının yaşadığı değişim ve dönüşüm sürecinde kısa süre öncesine kadar örnek gösterilen bir ülke iken ülkede son dönemde yaşanan gelişmeler maalesef kaygı vericidir. Bu ülkenin 2011 yılında başlayan siyasi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 9

geçiş sürecini tamamlayarak mevcut krizin üzerinde mutabakata varılan anlaşmalar çerçevesinde diyalog yoluyla aşılmasını temenni ediyoruz. Yemen'in istikrarına kavuşmasına ve toprak bütünlüğünün korunmasına önem veriyoruz. Bu doğrultuda, Yemen'in tamamında meşru devlet otoritesinin hâkim olması ve kamu düzeninin tesisi de şarttır. 7 Kasım günü kurulan yeni hükûmeti ülkedeki siyasi istikrar ve toplumsal huzurun tesisi açısından önemli bir fırsat ve yeni bir adım olarak değerlendiriyoruz. Bu anlayışla, Yemen'deki tüm taraflara yeni hükûmetin tam olarak desteklenmesi, Ocak 2014'te ulusal diyalog konferansında sağlanan mutabakata bağlı kalınması, şiddetin sona erdirilmesi ve 21 Eylül tarihli Barış ve Ulusal Ortaklık Anlaşması'na riayet edilmesi çağrımızı yineliyoruz.

Arap Yarımadası'nda bulunan diğer ülkelerle ilişkilerimizi her alanda geliştirmek yolundaki hedefimiz de devam etmektedir. Nitekim, Bakanlık görevini üstlendikten sonra 9-11 Eylül 2014 tarihleri arasında Ürdün, Bahreyn ve Katar'a ikili ziyaretler gerçekleştirerek bu ülkelerle ikili ilişkilerimizin yanı sıra bölgesel gelişmeleri de ele alma imkânı bulduk. En son 6 Kasım'da da Suudi Arabistan'ın başkenti Riyad'a bir çalışma ziyareti gerçekleştirdim. Önümüzdeki süreçte Kuveyt ve Umman gibi bölgedeki diğer ülkelere de ikili ziyarete bulunacağım.

Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; Orta Doğu bölgesindeki sorunların temelinde yer alan İsrail-Filistin ihtilafının bir an önce adil, kalıcı ve kapsamlı bir şekilde çözüme kavuşturulması zaruridir. Ablukanın kaldırılması başta olmak üzere Filistin halkının meşru hak ve taleplerinin karşılanması önem taşımaktadır. Gazze'de ardı ardına yaşanan tarıfsız yıkım ve acılar tekrarlanmamalıdır. İsrail'in Kudüs ve Harem-i Şerif'in statüsünü değiştirmeye yönelik son haftalardaki pervasızca yürüttüğü kışkırtıcı eylemler bölgeyi yeni bir kaosu eşiğine getirmiştir. İsrail, Harem-i Şerif ve Mescid-i Aksa'ya yönelik vahim bir ihlal gerçekleştirmiştir. İsrail'in bu bölgedeki özellikle Harem-i Şerif'in kutsiyetini ve Mescid-i Aksa'daki Müslümanların inanç ve ibadet özgürlükleri başta olmak üzere temel insan haklarını pervasızca çiğneyen bu çirkin uygulamalarını hiçbir şekilde kabul etmiyoruz, edilemez. İsrail, bu tutumuyla barışa hizmet etmemekte, bölgeyi saracak yeni bir yangını da körüklemektedir. Başta İslam ülkeleri olmak üzere uluslararası alanda, İsrail'in bu sorumsuz tutumuna bir an önce son vermesi ve Harem-i Şerif'teki tarihî statükonun, mevcut durumun korunması için girişimlerde bulunuyoruz. Filistin davası ve Kudüs'ün korunmasına büyük önem veren ülkemiz, İsrail'in ağır ihlallerine karşı uluslararası toplumun gereken duyarlılığı göstermesini teminen ilgili tüm platformda ve her düzeyde çabalarını sürdürecektir.

Türkiye, Filistin halkının yaşam koşullarını iyileştirilmesi amacıyla insani yardım faaliyetlerini de sürdürmektedir. TİKA tarafından 2004-2013 yılları arasında Filistin'de, 62 Gazze'de olmak üzere 335 proje gerçekleştirilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturma Başkanlığına Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, ek süre veriyorum. On beş dakika içinde tamamlama şansımız var mı?

MUSA ÇAM (İzmir) – Sorun yok Sayın Başkan, konuşabilir.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Sayın Başkanım yani dış politikayla ilgili her konuya değinmemizde fayda var.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

Bir yarım saat daha süre verdim, bu süre içerisinde toparlayalım lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Toparlarız. Bana başta söylediğiniz yani kırk beş dakika süre içinde genelde beklenen demişlerdi.

BAŞKAN – Ben size otuz dakika... Bir saat içerisinde tamamlayalım lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Tamam, tamamlarız, hiç merak etmeyin.

Teşekkür ederim.

Filistin'i konuşuyorduk Sayın Başkanım, müsaadenizle devam edeceğim.

Filistin'e 2004-2014 yılları arasında yapılan resmî kalkınma yardımlarının toplamı 301 milyon dolardır. Ülkemiz, Filistin'in kalkınması için 2014-2017 döneminde 200 milyon dolar yardım taahhüdünde bulunmuştur. Ayrıca, şu anda gemiden Gazze'ye elektrik aktarımı çalışmaları da devam etmektedir.

2014 yılında üst düzeyli temaslar bakımından İran'la ilişkilerimizin yoğun bir dönem geçirdiğini söylemek isterim. Sayın Cumhurbaşkanımız, Başbakanlık görevi sırasında 28-29 Ocak 2014 tarihlerinde İran'ı ziyaret etmişlerdir. Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani'nin 9-10 Haziran 2014 tarihlerindeki ülkemizi ziyareti sırasında da Yüksek Düzeyli İş Birliği Konseyi birinci toplantısı düzenlenmiştir. İran'la aramızdaki bazı görüş ayrılıklarına rağmen, ikili ilişkilerimizi karşılıklı menfaatlerimiz çerçevesinde geliştirme yönünde ortak irade mevcuttur.

Sayın Cumhurbaşkanımız, 18 Ekim 2014 tarihinde ülkemizden Afganistan'a kırk altı yıl sonra Cumhurbaşkanı seviyesindeki ilk ziyareti gerçekleştirmiştir. Bu ziyaret aynı zamanda Afganistan Cumhurbaşkanı Eşref Gani Ahmedzai'nin göreve başlamasının ardından bu ülkeye devlet başkanı seviyesinde yapılan ilk ziyaret olmuştur. Cumhuriyet tarihimizin en kapsamlı kalkınma yardımları programını yürüttüğümüz Afganistan'a güvenlik ve kapasite kullanımı alanlarındaki desteğimiz sürecektir. ISAF'ın görevinin sona ermesinin ardından NATO tarafından 2015 yılından itibaren Afganistan'a başlatılacak kararlı destek misyonu kapsamında hem Kabil çerçeve ülke görevini hem de Kabil Uluslararası Havaalanı'nın güvenlik dâhil işletme sorumluluğunu iki yıl süreyle üstleneceğiz. NATO'nun siyasi kanadının sorumluluğu da daha önce biliyorsunuz, eski Meclis Başkanlarımızdan ve Dışişleri Bakanlarımızdan Hikmet Çetin tarafından yürütülmüştü, şimdi ise Kabil Büyükelçimiz İsmail Aramaz bu göreve getirilmiştir. Diğer taraftan, her ikisi de dostumuz ve kardeşimiz olan Pakistan ve Afganistan arasında güven ortamının ve iş birliğinin geliştirilmesi amacıyla 2007 yılında başlattığımız üçlü zirve sürecini önümüzdeki dönemde yeni Cumhurbaşkanı Ahmedzai'nin katılımıyla etkin şekilde ve mevcut ivmeyi yitirmeden sürdürme kararlılığındayız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 10

Keza, köklü kültürel ve tarihî ilişkilerimiz bulunan Pakistan'ın karşı karşıya bulunduğu sorunların aşılmasında her türlü desteği vermeye devam edeceğiz. Pakistan'ın güven ve istikrar içinde olması, söz konusu kardeş ülkenin bekası kadar bölgenin istikrarı bakımından da büyük önem taşımaktadır.

Hindistan'la aynı şekilde ilişkilerimiz gelişmektedir. Hindistan'ın yeni Başbakanı Modi, o dönemde Başbakan olan Cumhurbaşkanı tarafından tebrik edilerek ülkemize davet edilmiştir. Bu davet Sayın Başbakanımız Davutoğlu tarafından da yinelenmiştir. Yine, bu süreçte Hindistan'la ilişkilerimizi ticarî, siyasi olarak geliştirmek için yeni bir eylem planı üzerinde müzakereler devam etmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tarihî ve kültürel bağlarımız açısından bizim için özel yere sahip bir başka bölge Balkanlardır. Batıya açılan fiziki kapımızı oluşturan bu bölgenin 1990'lı yıllarda yaşanan acı ve yıkım ortamına bir daha geri dönmemesi bizim en büyük arzumuzdur. Bu nedenle, bölgede kalıcı barış ve istikrar temelinde karşılıklı anlayış ve uzlaşmaya dayalı bir ortamın tesisi için aktif çaba sarf etmeye devam etmekteyiz. Balkan ülkelerinin Avrupa-Atlantik yapılarıyla bütünleşme süreçlerini aynı anlayışla desteklemekteyiz. Yine Güneydoğu Avrupa iş birliği sürecinin günümüz şartlarına uygun bir şekilde güçlendirilmesine yönelik çabalarda da öncü rol oynamaktayız.

Bosna-Hersek'te Ekim ayında yapılan seçimlerin barışçı bir havada geçmesini önemli buluyoruz ve Bosna Hersek'te istikrarın korunması, bölgede kalıcı barışın tesisinde belirli olacaktır. Hükûmetin kurulma süreci de daha önceki seçimlerden sonraki süreçten daha kısa olduğunu gözlemlemekteyiz. Bu da ülkenin istikrarı ve geleceği için önemlidir. Siyasi ilişkilerimizin çok iyi düzeyde seyrettiği Bosna-Hersek'le 2014 yılında da yoğun, karşılıklı temaslar yapılmıştır. Bildiğiniz gibi, ülkede Mayıs 2014'te bir sel felaketi olmuştur ve ülkemiz maddi yardımları, nakdî ve aynı yardımları bu ülkeye en kısa sürede iletmıştır ve milyonlar değerinde yardımımız ülkeye ulaşmıştır ve bundan sonraki süreçte de yardımımız devam edecektir.

Yine, sel felaketinden etkilenen Sırbistan'a da aynı yardımı yaptık ve Sırbistan, Balkanlarda barış, istikrar ve refahın sağlanması bakımından kilit ülke durumundadır. Diğer Balkan ülkeleri gibi Sırbistan'ın da Avrupa yapılarıyla bütünleşme sürecini destekliyoruz. Türkiye-Bosna-Hersek-Sırbistan üçlü danışma mekanizması çerçevesinde, 23 Eylül 2014 tarihinde, New York'ta 3 bakanla bir araya geldik, bu toplantıyı gerçekleştirdik ve bu sürece ivme kazandırma konusunda hemfikir olduk.

Balkanların ve bölgemizin geneli için de önem arz eden bir diğer husus Sırbistan-Kosova ilişkilerinin normalleşmesi sürecidir. Bu sürecin de giderek iyiye doğru gitmesini görmekten mutluluk duyuyoruz. Öte yandan, şimdiye kadar 108 ülkenin tanıdığı Kosova'nın daha fazla ülke tarafından tanınması ve çok taraflı platformlarda temsilinin yaygınlaştırılmasına yönelik çabalarımız da devam etmektedir.

Bulgaristan'da bir seçim yaşanmıştır ve burada Halk ve Özgürlük Hareketi (HÖH) üçüncü parti olmuştur ve 38 milletvekili çıkararak bugüne kadar kazanılan en yüksek milletvekili sayısına ulaşmıştır. Buna mukabil, GERB'in diğer, içinde radikal partilerin de olduğu bir koalisyon hükûmeti kurduğunu görüyoruz ve aşırı milliyetçi Vatanperver Cephe Partisi de bu koalisyonun içindedir ve seçim bildirisinde yer alan bazı olumsuz unsurların Hükûmet programında yer alması ya da protokole eklenmesi de bizi endişelendirmiştir. Bu süreci de çok yakından takip ettiğimizi burada özellikle söylemek isterim.

Bir diğer önemli komşumuz Yunanistan'la mevcut Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi sürecinin sağladığı olumlu ivmenin sürdürülmesine önem veriyoruz. Ancak iç siyasette hareketli günler yaşamakta olan komşumuzda 2015 yılında bir erken seçim gerçekleştirilmesi ihtimali bulunuyor ve Yunanistan'da, kamuoyuna, yönelik bu olası seçimden dolayı Türkiye'yi hedef alan bazı mesajları görmekten de üzüntü duyduğumuzu özellikle vurgulamak isterim.

Güney Kıbrıs Rum kesiminin 25 Eylül 2014 tarihinde Kıbrıs Adası'nın güneyinde deniz alanındaki sondaj faaliyetlerinin başlaması üzerine, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı, yine Ada'nın güneyinde sismik araştırmalar başlatmıştır. Yunanistan tarafından bu gelişmeye verilen ve söz konusu Türk-Yunan ilişkileri boyutuna çeken aşırı tepkiyi de az önce değindiğim çerçevede değerlendirmek mümkündür.

Keza 9 Eylül 2014 tarihinde kabul edilen Irkçılık ve Yabancı Düşmanlığıyla Mücadeleye Dair Yasa da buna örnektir. Sözde Pontus, Ermeni ve Küçük Asya soykırımlarına atıfta bulunan yasa, İktidarın büyük ortağı Yeni Demokrasi Partisinin aşırı sağa kaptırdığı oyları geri kazanma çabasını göstermektedir. Tasarının sahibi Adalet, Şeffaflık ve İnsan Hakları Bakanı Atanasios'un yasanın bir dış politika eylemi teşkil etmediği, ayrıca Türkiye dâhil hiçbir komşu ülkeyi hedef almadığı yönündeki ifadeleri ülkemizin her seviyede aktarılmış olan hassasiyetinin dikkate alındığını göstermektedir. Yasanın uygulanmasını da yakından takip edeceğiz.

Yunanistan Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Venizelos'la, son defa, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu kapsamında, 25 Eylül'de New York'ta görüştük. 5-6 Aralık tarihlerinde Atina'da düzenlenmesi kararlaştırılan Türkiye-Yunanistan Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi Üçüncü Toplantısı'nda da kendisiyle bir ikili görüşme yapacağız. Aynı şekilde, Venizelos'u 29-30 Kasım tarihleri arasında da Ankara'da konuk edeceğiz.

Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; Yunanistan'la ilişkilerimizden bahsetmişken Kıbrıs'a dair gelişmeleri de sizlere aktarmak istiyorum. Kıbrıs'ta iki halkın siyasi eşitliğine ve karşılıklı mutabakata dayalı siyasi bir çözüm istiyoruz ve bu konuda herkesten bir adım önde anlayışımızı devam ettiriyoruz. 11 Şubat'ta yeniden başlayan müzakere sürecine odaklanılmasını ve bu son fırsatın heba edilmemesini bekliyorduk ancak daha önce de değindiğim gibi, Rum tarafı, bir taraftan sondaj çalışmalarını başlattı, diğer taraftan da Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin arzusuyla bu bölgeye gönderdiğimiz Barbaros Hayrettin Paşa Sismik Araştırma Gemisi'ni bahane ederek müzakere masasından maalesef çekilmiştir, katılmama kararı almıştır. Bu karar, esasen, Rum tarafının sürece ilişkin samimiyetsizliğinin göstergesi olmuştur ve bu endişeyi sadece biz değil... Daha doğrusu, çekilmeden önce de bu tereddüdü uluslararası örgütlerin temsilcileri de paylaşmaktaydı. Son dönemde bölgedeki gelişmelerin de etkisiyle Yunanistan, Güney Kıbrıs Rum yönetimi ve Mısır arasındaki Doğu Akdeniz'deki deniz yetki alanlarına ilişkin sürdürülen temasları yakından takip ediyoruz. Doğu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 11

Akdeniz'deki en uzun kıyı şeridinde sahip olan Türkiye'nin içinde yer almadığı herhangi bir sınırlandırma hakkıniyete uygun olmadığı gibi geçersiz kalacak, bölgede tansiyonu yükseltmekten başka bir amaca da hizmet etmeyecektir. Ülkemiz, Doğu Akdeniz'deki hak ve çıkarlarına hanel getirecek hiçbir gelişmeye izin vermeyecektir ve bu doğrultuda atılacak adımlara ilişki hazırlıklarımızı da yaptık. Türkiye olarak çözüme yönelik her türlü iyi niyetli yaklaşıma destek vermeyi sürdüreceğiz. Kıbrıs Türk halkına uygulanan haksız kısıtlamaların kaldırılması yönündeki gayretimiz de her platformda kararlılıkla sürdürülecektir. Ekim ayında Budapeşte'de KKTC temsilciliği açılmasıyla KKTC temsilciliklerinin sayısı 17 ülkede 21'e ulaşmıştır. Bunların 10'u son on yılda gerçekleştirilmiştir.

Türkiye'den KKTC'nin verimli topraklarına hayat suyu gönderilmesini sağlayacak boru hattı projesinde de son aşamaya gelmiş durumdayız. Bu yıl sonu itibarıyla bu suyun Ada'ya ulaştırılmasını bekliyoruz. Bu projeyle Ada'ya ulaştırılacak su miktarı aslında Ada'nın toplamının, kuzey ve güneyinin su ihtiyacının 2 katı düzeyindedir ve bunun 10 katına çıkması mümkündür.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kuzey komşuluk alanımıza dönecek olursak Türkiye-Rusya Federasyonu ilişkileri tarihi derinlik, bölgesel perspektif ve ortak çıkarlar zemininde gelişimini sürdürmektedir. 2010 yılında kurulan Üst Düzey İşbirliği Konseyi (ÜDİK) ikili, bölgesel ve uluslararası gündemin en üst seviyede yapıcı ve verimli bir çerçevede ele alınmasını sağlamaktadır. Rusya'yla ilişkilerimizde özel rolü bulunan bu ekonomik iş birliğindeki yüksek hareketlilik sürmektedir. Rusya Federasyonu, 2013 yılı sonu itibarıyla yaklaşık 32 milyar dolarlık hacmiyle ikinci ticaret ortağımız konumuna yükselmiştir. Mütteahhitlerimizin Rusya'da üstlendiği projelerin toplam değeri ise 50 milyar doları aşmıştır. Karşılıklı yatırımlarımızın toplamı ise 20 milyar dolar civarındadır.

Komşumuz ve stratejik ortağımız Ukrayna ise bugün tarihinin en derin krizlerinden biriyle karşı karşıyadır. Sadece Ukrayna'nın değil tüm bölgenin güvenlik, huzur ve refahını olumsuz etkileyen krizin Ukrayna'nın toprak bütünlüğü ve uluslararası hukuk temelinde diplomatik yöntemlerle bir an evvel kalıcı bir çözüme ulaştırılmasını savunuyoruz. Bu kapsamda, biz de elden gelen katkıyı yapıyor, çözüme dönük ikili ve çok taraflı mekanizmalara destek veriyoruz ve bu anlamda en değerli diplomatlarımızdan biri olan Büyükelçi Ertuğrul Apakan AGİT Ukrayna Özel Gözlem Misyonunun Başkanlığını yürütmektedir. Ukrayna'da Parlamento seçimleri olmuştur. Bu seçim de barışçıl ve sakin bir ortamda geçmiştir ve ülkemiz yeni koalisyon hükûmetiyle yakın iş birliğini de sürdürecektir. Ülkenin doğusunda ayrılıkçı Donetsk ve Luhansk bölgelerinde 2 Kasım'da gerçekleştirilen seçimleri biz de tanımıyoruz, geçerli olmadığını aynı şekilde belirttik.

Yine 9-10 Kasım tarihinde Türkiye-Ukrayna Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyinin alt organı olan Ortak Stratejik Planlama Grubu'nun üçüncü toplantısı vesilesiyle Kiev'e bir ziyarette bulunduk ve burada hem Devlet Başkanı Porosenko hem de Dışişleri Bakanı Klimkin'le görüştük. Bunun yanı sıra, hemen Kiev'e varır varmaz Kırım Tatar Türklerinin liderleriyle ve Ahıska Türklerinin temsilcileriyle de görüştük. AGİT Özel Gözlem Misyonunu da ziyaret ettim.

Son günlerde, Eylül 2014'te sağlanan ateşkes anlaşmasının hilafına ülkenin doğusundan gelen çatışma haberleri endişe vericidir. Biz, bu Minsk Süreci'nin devam etmesini arzu ediyoruz ve bu anlamda da Porosenko'nun 20 Haziran'da duyurduğu barış planının hayata geçirilmesine çok önem veriyoruz.

Kırım Tatar Türklerinin esenliği ve refahı, bu ülkedeki gelişmeler çerçevesinde bizim için en önemli unsurdur. Türkiye'nin ne Kırım'ın yasa dışı ilhakını ne de soydaşlarımıza karşı izlenen baskı ve sindirme politikasını kabul etmesi mümkün değildir. Kırım'daki soydaşlarımız bugüne kadar ve ilhaktan sonraki süreçte hak arayışlarını barışçıl ve demokratik bir çizgide sürdürmelerine rağmen baskı görmektedirler ve geleceklerinden emin değiller. Kırım Tatar liderlerinin Kırım'a, ana vatanlarına girişleri engellenmiştir. Eylül 2014 tarihinde Kırım'da Kırım Tatar Millî Meclisi binasına silahlı baskın düzenlenmiş, Kırım Tatarlarının ibadet yerlerine, okullarına hatta evlerine güvenlik güçleri tarafından zorla girilmiştir. Yarımada'dan şüpheli bazı kayıp şahıs ve ölüm haberleri de gelmektedir, bu gelişmeler bizleri de endişelendiriyor. Kırım'da yönetimi fiilen elinde bulunduran Rusya'nın Yarımada'da yaşayanların tümünün güvenliği için gerekli adımları atması bizim en doğal beklentimizdir ve bu beklentilerimizi ekim başında Putin'in ziyareti sırasında da gündeme getireceğiz.

Moldova'yla ikili ilişkilerimiz aynı şekilde iyi düzeyde gitmektedir. Sayın Ekonomi Bakanımız Nihat Zeybekci'nin eylül ayındaki ziyaretiyle beraber Serbest Ticaret Anlaşması'nı imzaladık. Aynı şekilde, 170 bin nüfuslu soydaş Gökoğuz toplumunun varlığı Moldova'yla ilişkilerimizin pekişmesine yardımcı olan bir köprü görevi görmektedir. Buradaki soydaşlarımızın sosyoekonomik durumlarının güçlendirilmesi amacıyla TİKA eliyle projeler gerçekleştirmeye devam edeceğiz.

İnsani ve kültürel bağlarımızın bulunduğu Kafkaslar ve Orta Asya ülkeleriyle ilişkilerimiz dış politikamızın en önemli boyutlarından birini teşkil etmektedir. Bölge ülkeleriyle pek çok alanda yakın ilişki ve iş birliği tesis edilmiştir. Son bir yıl zarfında yapılan karşılıklı üst düzey ziyaretlerle bölge ülkeleriyle ilişkilerimiz daha da pekiştirilmektedir.

Uzun bir süredir durgun bir seyir izlenen Özbekistan'la ilişkilerimizde 2014 yılında önemli kazanımlar elde edilmiştir. Karşılıklı ziyaretler olmuştur, görüşmeler devam edecektir ve 2015'in ilk aylarında Sayın Cumhurbaşkanımız da Özbekistan'a bir ziyaret gerçekleştirecektir.

İkili ilişkilere ek olarak Kazakistan, Kırgızistan ve Azerbaycan'la aramızdaki dostluk kardeşlik ve dayanışmanın güçlendirilmesi amacıyla kurulan Türk Konseyi giderek bölgede daha güçlü bir kurumsallık içinde faaliyetlerini artırmıştır. Türkiye-Azerbaycan-Gürcistan, Türkiye-Azerbaycan-İran üçlü dışişleri bakanları toplantıları bugün artık kurumsallaşmış, benzeri bir süreç Azerbaycan-Türkmenistan ve Türkiye olarak bu yıl içinde başlatılmıştır. Bu bölge enerji politikalarımız bağlamında da önem taşımaktadır. Ukrayna'daki kriz ve Avrupa'nın enerji güvenliğinin olumsuz etkilenmesi, güney gaz koridorunun ve bu koridorun belkemiğini teşkil eden TANAP Projesi'nin önemini artırmıştır ve artık bu TANAP Projesi geri dönülmez bir aşamaya gelmiştir. Bu projenin sadece enerji güvenliği bakımından, ekonomik bakımdan değil esas itibarıyla stratejik bir proje olduğunu burada özellikle vurgulamak isterim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 12

Sayın Cumhurbaşkanımız ülkemizdeki cumhurbaşkanlığı seçimlerinden sonra ilk ziyaretlerinden birini KKTC'den sonra Azerbaycan'a gerçekleştirmiştir. Azerbaycan'da 25 bini aşkın kişiye aşkın iş imkânı sunan 700'den fazla Türk şirketinin bu ülkede toplam yatırımları 5,3 milyar dolara ulaşmıştır ve Türk müteahhitlik firmaları Azerbaycan da bugüne kadar toplam 9 milyar dolar değerinde 328 proje gerçekleştirmiştir. Ve Azerbaycan'ın ülkemizde bugüne kadar yaptığı yatırım miktarı 4 milyar dolar civarındadır, 2018 yılına kadar ülkemize enerji ve altyapı alanlarında toplam 15 milyar dolarlık yatırım yapması beklenmektedir ve hedeflenmiştir.

Birçok stratejik enerji ve ulaştırma projesinin üzerinde yer alan Gürcistan'la ekonomik ve ticari ilişkilerimizi geliştirmeye devam ediyoruz ve Gürcistan'ın birinci ticaret ortağıyız. Gürcistan'a Ahıska Türklerinin dönme sürecini de yakından takip ediyoruz.

Yukarı Karabağ, Abhazya ve Güney Osetya sorunları Güney Kafkasya'da istikrarı tehdit etmeye maalesef devam etmektedir. Özellikle Azerbaycan'la özel ilişkilerimiz ve Ermenistan'la ilişkilerimiz üzerindeki etkisi nedeniyle Yukarı Karabağ sorunu gündemimizdeki yerini ve önceliğini korumaktadır.

Ermenistan'la ilişkilerimizin normalleştirilmesi yönünde kararlılığımız vardır ama Ermenistan ilişkilerin normalleştirilmesi yerine, 2015 yılını, 1915 olaylarının 100'üncü yılını suistimal ederek istismar ederek üçüncü ülkeler nezdindeki çabalarını devam ettirmektedir ve 2015'e giden süreçte Ermenistan'ın bu tutumunu da yakından takip ediyoruz. Bununla birlikte, 2015 bizim için bir başlangıç veya son teşkil etmemektedir. Türkiye, 2015 yılını soğukkanlılıkla, meseleyi çok daha geniş bir perspektifle değerlendirmekte ve uzun soluklu bir stratejiyle hareket etmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanımız, Başbakanımız iken biliyorsunuz 23 Nisan 2014 tarihinde uluslararası kamuoyunda son derece olumlu yankı bulan ve Ermeni çevrelerinde de şaşkınlık yaratan ya da ezber bozan bir mesaj yayınlamıştır. Bu mesaj Türkiye'nin konuya özgüveni yüksek, çağdaş ve demokratik bir devlete yakışır bir biçimde yaklaştığının bir göstergesidir. Önümüzdeki dönemde siyasi ve hukuki alanda çalışmalar ve projeler sürdürmeyi öngörüyoruz. Bu dönemde siyasi alandaki stratejilerimizde özellikle parlamenter diplomasisine önem veriyoruz. Bu anlamda da özellikle Meclisimizde bulunan dış komisyonların ve dostluk gruplarının üçüncü ülkelerdeki parlamentolar nezdinde çalışma yapmasının önemli olduğunu vurgulamak isterim. Bu konuları da Meclis Başkanımız Sayın Cemil Çiçek'le de görüştük ve gerekli bilgileri ve notları da aktarmaya devam ediyoruz.

Doğu Perinçek'in İsviçre aleyhine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde açtığı davada mahkeme İsviçre'nin ifade özgürlüğü ihlal ettiğine hükmetmiştir. Bu kararı, konunun ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini açık bir biçimde ortaya koymuş olması bakımından son derece anlamlı buluyoruz.

Kazakistan'la ilişkilerimiz aynı şekilde istikrarlı bir şekilde artarak devam etmektedir. Yine, ülkedeki yatırımlarımızın miktarı 2,5 milyar dolardır. Müteahhitlerimizin Kazakistan'da üstlendiği projelerin toplam ederi ise 20 milyar doları aşmıştır.

Türkmenistan'la ilişkilerimiz Sayın Cumhurbaşkanımızın 6-7 Kasım 2014 tarihinde bu ülkeye gerçekleştirdiği ziyaretle daha da ivme kazanmıştır. Türkmenistan'da en fazla yatırım yapan ülke Türkiye'dir ve Türkmen doğal gazının ülkemize ve ülkemiz üzerinden Avrupa'ya nakline ilişkin teknik çalışmalar 2013 yılında imzalanan çerçeve anlaşma temelinde sürdürülmektedir.

Yine, bölgede önemli bir ülke olan Kırgızistan'ın ekonomik kalkınmasının sürdürülmesine yönelik desteğimiz devam etmektedir.

Tacikistan ve Moğolistan'la ilişkilerimizin daha da güçlendirilmesi için, bu ilişkilerin ileri noktaya götürülmesi için çalışmalarımız devam ediyor.

Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin dünyaya olan ilgisi tabiatıyla kendi komşularıyla ve bölgesiyle sınırlı değildir. Küresel bir aktör olmak küresel bir bakış açısı ve vizyon gerektirmektedir. Ayrıca, büyüyen ekonomimiz yeni pazarlara açılmamızı zorunlu kılmaktadır. Bu hususlar ışığında, Afrika, Asya Pasifik, Latin Amerika ve Karayipler bölgesine yönelik açılım politikamız hayata geçirilmiştir. Ekonomi Bakanlığımız, TİKA, Yunus Emre Enstitüsü, Türk Hava Yolları gibi ülkemizin tüm kurum ve kuruluşlarıyla el ele verilmiş, bu ilişkilerin gelişmesinde önemli mesafeler katedilmiştir.

2050 yılında 30 trilyon dolarlık bir ekonomiye sahip olması beklenen Afrika'ya yönelik açılım politikamız çerçevesinde Afrika Kıtası'ndaki büyükelçiliklerimizin sayısını 12'den 39'a çıkardık ve bu yılın son çeyreğinde 4 tane başkentte büyükelçilik açtık. Afrika Kıtası'yla 2002 yılında 3 milyar doların altında bulunan toplam ticaret hacmimiz bugün 23 milyar dolar civarına çıkmıştır. Kitadaki program koordinasyon ofisi sayısını 2'den 9'a çıkaran TİKA ve Afrika'daki 42 noktaya sefer düzenleyen Türk Hava Yolları da burada ülkemiz adına önemli bir varlık göstermektedir. Keza, iş adamlarımız da çeşitli ülkelerde önemli altyapı çalışmalarını ve buna benzer projeleri üstlenmeye devam etmektedir.

Türkiye, bölge insanıyla temaslarını da artırmaktadır ve kıtanın insani sorunlarına eğilerek kalkınmaya dair konularda sorumluluk üstlenmektedir. Ülkemizin resmî kalkınma yardımlarından üçte 1'ini -yaklaşık 780 milyon civarındadır Afrika'ya düşen pay- bu kitadaki ülkelere yapılan yardımlar oluşturmaktadır. Afrika'da barış ve istikrarın tesisi ve korunmasına yönelik uluslararası çalışmalara sağladığımız destek kapsamında, ülkemizin hâlen kıtada görev yapmakta olan 9 Birleşmiş Milletler misyonundan 6'sına personel katkısı bulunmaktadır. En son, Meclisimizden geçen tezkereyle birlikte Avrupa Birliği'nin Mali ve Orta Afrika'daki güçlerine de bu anlamda, barışın korunması anlamında da katkı sağlayacağız.

Yine, Türkiye 2008 yılında Afrika Birliği tarafından kıtanın stratejik ortağı olarak ilan edilmiş ve 1'inci Türkiye-Afrika Birliği Zirvesi 2008 yılında İstanbul'da düzenlenmiştir. Ve 2013 yılı itibarıyla, artık Afrika'ya açılım politikası yerini Afrika ortaklık politikasına bırakmıştır. Ve 19-21 Kasım 2014 tarihlerinde Ekvator Ginesi'nin başkenti Malabo'da düzenlenen 2'nci Türkiye-Afrika Ortaklık Zirvesi'nde ilişkilerimizi daha da ileriye götürmeye yönelik yol haritaları belirlenmiştir ve söz konusu zirveye Sayın Cumhurbaşkanımızla birlikte ben de iştirak ettim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 13

Afrika'ya yönelik politikalarımızda Somali'nin özel bir yeri olduğunu sizlere uzun uzun anlatmaya gerek yok ve Afrika'da izlediğimiz insani diplomasi odaklı dış politikanın en güzel örneklerini Somali'de görebiliriz. Yine, Türkiye insani yardım ve kalkınma alanında Somali'ye yaklaşık 400 milyon dolar yardım yapmıştır. Mogadişu'da inşa ettiğimiz ve önümüzdeki aylarda açılacak hastane 200 yataklıdır ve Somali'de değil tüm Afrika'da en önemli projelerden bir tanesidir. Yine Sudan Darfur Nyala'da inşa ettiğimiz 150 yataklı hastane de bölgede ve kıtada örnek niteliğindedir. Öte yandan, Mogadişu Limanı ve Havaalanı'nın işletilmesi de Türk firmaları tarafından üstlenilmiştir.

Diğer taraftan, Asya-Pasifik bölgesi giderek dünyanın önemli ekonomi merkezlerinden birisi hâline gelmektedir. Bölgedeki önemli ülkelerden Çin Halk Cumhuriyeti, Endonezya, Japonya, Kore Cumhuriyeti, Malezya ve Singapur'la ilişkilerimizi stratejik ortaklık seviyesine çıkardık. Diplomatik temsil ağıımızı bu bölgelerde de genişlettik. Aynı şekilde, bu bölgede çok sayıda büyükelçilikler açtık. Yine, birçok ülkeyle, Kore Cumhuriyeti gibi, Malezya gibi birçok ülkeyle de ticaret anlaşmaları imzaladık, Singapur'la ise ülkemiz açısından bugüne kadarki en kapsamlı serbest ticaret anlaşmasını hâlen müzakere ediyoruz. En büyük 3'üncü ticari ortağımız Çin Halk Cumhuriyeti'yle ilişkilerimizde karşılıklı üst düzey temas ve ziyaretlerle yakalanan ivmeyi muhafaza etmeyi hedefliyoruz. Sincan Uygur Özerk Bölgesi'nde yaşanan olaylardaki endişelerimizi ve Çin'le aramızdaki dostluk köprüsü olarak gördüğümüz Uygurlar'ın yaşam düzeyinin yükseltilmesi beklentimizi her fırsatta Çinli muhataplarımızla paylaşıyoruz.

Japonya'yla diplomatik ilişkilerimizin tesisinin 90'ıncı yıldönümü 2014 yılında iki ülkede karşılıklı etkinlikler gerçekleştirilmektedir. Aynı şekilde, Sinop Nükleer Santral Projesi'ni Japonya'nın yapmakta olduğunu hatırlatmak isterim.

Diğer taraftan, Pasifik bölgesiyle gelişen ilişkilerimiz çerçevesinde önümüzdeki dönemde Pasifik ada devletlerinden Fiji'de büyükelçilik açmayı planlıyoruz ve bu bölgedeki ikili ilişkilerimizi bu bölgenin bölgesel örgütleri düzeyinde de devam ettiriyoruz ve ASEAN'ın kurucu anlaşmasına taraf olduk ve şimdiki hedefimiz ASEAN'ın diyalog ortağı olmaktır. Aynı şekilde, Şanghay İşbirliği Örgütüyle diyalog ortaklığını ve Pasifik Adaları Forumu'yla iş birliği ortaklığını sürdürmekteyiz.

Dış politikadaki ve küresel ticaretteki etkinliğimizin yakın coğrafyamızın ötesine taşınmasında önem taşıyan bir diğer bölge Latin Amerika ve Karayipler'dir. Ve bu bölgede de ticaretimizin son on yılda 9 kat arttığının, 8 milyar dolara ulaştığını görüyoruz. Ve bu bölgede de açtığımız büyükelçilik sayısını artırdık ve şu anda 12 büyükelçilik ve 1 başkonsolosluk olmak üzere 13'e yükselttik ve bu sayının artması için çalışmalarımız devam ediyor. Yine, diğer taraftan, bu yıl temmuz ayında İstanbul'da 11 ülkenin bakan seviyesinde katıldığı Türkiye-CARICOM İstişare ve İşbirliği Mekanizması Dışişleri Bakanları Birinci Toplantısı'nı da gerçekleştirdik. Diğer taraftan, bölgedeki örgütlerle, bölgesel kuruluşlarla olan ilişkilerimizi de güçlendiriyoruz. Bu bağlamda, Amerikan Devletleri Örgütü, Karayip Devletleri Birliği, MERCOSUR yani Güney Ortak Pazarı, CARICOM, Karayipler Topluluğu gibi birçok uluslararası örgütlerde gözlemci statüsündeyiz ve Orta Amerika Entegrasyon Sistemi'yle de yani SICA'yla da iş birliğimizi ilerletme yönünde adımlar atmaktayız. Diğer taraftan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, beş dakika içerisinde toparlayın lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Sayın Başkanım, on dakika verirsiniz toparlayacağım.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bir saati doldurduk.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Bir saat oldu mu?

BAŞKAN – Bir saat doldu.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Ne çabuk geçti.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şu ana kadar çok kıymetliharbiyesi olan bir şey yoktu, belki son on dakikada olur.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Sayın Başkanım, benim sunumum başladıktan sonra mı, bu usul tartışmaları başladıktan sonra mı?

BAŞKAN – Siz başladıktan sonra Sayın Bakanım.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Bizim usulle ne alakası var, sizin konuşmanız başladıktan sonra.

BAŞKAN – Sayın Keskin, usulsüzlük yapmayın, durun.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Sayın Başkanım, beş altı dakika içinde toparlayacağım. Sabrınız için çok teşekkür ediyorum.

Diğer uluslararası örgütlerle de etkinliğimizi devam ettiriyoruz. Küresel, uluslararası örgütler nezdinde, Birleşmiş Milletler nezdinde biliyorsunuz birçok aktif rol oynamaktayız ve İspanya'yla Medeniyetler İttifakı'mız, aynı şekilde Finlandiya'yla başlattığımız Barış İçin Arabuluculuk Girişimi'miz güçlenerek devam etmektedir. Diğer taraftan, artık, Birleşmiş Milletlerin önde gelen bağışçı ülkeleri arasındayız çünkü buraya yaptığımız yardım, mali katkının yüzde 1'i, bütçemizin yüzde 1'i yani bu örgütün yüzde 1'ini geçmesiyle birlikte bu unvanı kazanmış durumdayız. Diğer taraftan, Birleşmiş Milletlerin birçok kuruluşunun İstanbul'da ofis açtığını görüyoruz ve Birleşmiş Milletlerin önemli merkezlerinden bir tanesi olma yolunda ilerliyoruz.

Sayın Başkanım, dünyanın en büyük 17'nci ekonomisi olan ülkemiz 1 Aralıktan itibaren G20'nin dönem başkanlığını üstlenecektir ve gelecek yıl G20 zirvesine ev sahipliği yapacaktır. İslam İşbirliği Teşkilatının en üst düzeyde karar alma organı olan İslam Zirvesi Toplantısı'nın da önümüzdeki yıllarda yani 2016 yılında ev sahipliğini yapacağız. Yine, ilk defa düzenlenen Birleşmiş Milletler İnsani Zirvesi'ne, yine, 23'üncü Dünya Enerji Kongresi'ne, ve aynı şekilde, Dünya Petrol Kongresi'ne de 2016 ve 2017 yılları arasında ev sahipliği yapacağımızı buradan vurgulamak isteriz.

Ve uluslararası arenada artık yardım eden bir ülke olduğumuzu vurgulamak isterim. Ve yaptığımız yardımların miktarının da 3,3 milyara –resmî yardımların- ulaştığını söylemek isterim. Ve bu yardımlarımızı giderek artıracacağız. Özellikle, insani yardımlar alanında da Türkiye öncü konumdadır ve şu anda dünyada 3'üncü sıradadır en fazla yardım yapan ülkeler sıralamasında ve bu yardım 2013 yılında 1,6 milyar doları da aşmıştır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 14

AB'yle ilgili konulara Değerli Bakanımız değinecek. Dolayısıyla, ben bunları atlıyorum ama diğer taraftan, Vize Serbestisi Diyaloğu sürecini Dışişleri Bakanlığımız da devam ettiriyor, takip ediyor. Bu sürecin de seyrinde gittiğini ve en son yayımlanan raporun da son derece olumlu olduğunu özellikle vurgulamak isterim.

ABD'yle olan ilişkilerimiz yoğun temas ve görüşmeler çerçevesinde sağlam bir şekilde seyretmeye devam etmektedir. Amerika bizim model ortağımızdır, stratejik ortağımızdır; bazı konularda farklı görüşler içinde olabiliriz ama bu, Amerika'nın bizim müttefikimiz ve model ortağımız olmadığı anlamına gelmez. En son, Amerika Birleşik Devletleri Başkan Yardımcısı Joe Biden'ın hafta sonu İstanbul'da gerçekleştirdiği ziyaret, Sayın Başbakanımız ve Sayın Cumhurbaşkanımızla yaptığı görüşmeler de bu anlamda son derece verimli geçmiştir.

Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; biraz önce bazı bölgelerde saydığım diplomatik misyonumuzu... Aslında tüm dünyada misyon sayımızı artırmaktayız. Şu anda 228 temsilcilikle dünyada en çok temsilciliği olan 7'nci ülke durumundayız. Bu anlamda, ülkemizde olan büyükelçilik sayılarının da, temsilcilik sayılarının da arttığını görüyoruz. Ve –özür dilerim- ülkemizin dış politikada attığı adımlar çerçevesinde daha önce 166 olan büyükelçilik, başkonsolosluk ve uluslararası örgütler nezdindeki temsilciliğimizin bugün 254'e yükseldiğini memnuniyetle söylemek isterim.

Diğer yandan, ülkemize benzer bir dış politika portföyüne ve diplomatik mevcudiyete sahip ülkelere kıyasla faaliyetlerimiz –şimdi, sizi ilgilendiren bölüme geliyoruz- kısıtlı bir bütçe ve personelle yürütülmektedir. Bunu özellikle belirtmek isterim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Artıralım Sayın Bakan, artıralım.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Bakanlığımız, sizlere aktardığım yoğun dış politika gündemini yurt dışında ve yurt içinde 6.482 personelle yürütürken kendimizi kıyasladığımız ülkelere baktığımız zaman, bu rakamın 10, 15 bin civarında olduğunu, o ülkelerin 10, 15 bin personelle hizmet verdiğini vurgulamak isterim.

Bu çerçevede, Bakanlık olarak bir yandan daha fazla sayıda memur istihdam ederken diğer yandan da özellikle 2010 yılında çıkarılan yeni teşkilat kanunumuz çerçevesinde diplomatlarımızın niteliklerinin de iyileştirilmesine yönelik faaliyetlerimiz devam etmektedir. Bu çerçevede, ülkemiz için önem taşıyan yabancı dillerde eğitim ve yüksek lisans imkânı tanımaktayız çalışma arkadaşlarımıza.

Bir ülkenin dış politikasının en önemli unsurlarının başında, yurt dışındaki vatandaşlarının çıkarlarını korumak ve onlara her daim en kaliteli hizmeti sunmak gelmektedir. Bu düşünceden hareketle, konsolosluk hizmetlerinde son dönemde büyük atılımlar yapmaya özel önem verdik. Bakanlığın merkez ve dış teşkilatı, vatandaşlarımızın konsolosluk hizmetlerini yedi gün yirmi dört saat sağlıklı bir şekilde alabilmeleri için yoğun mesai yapmaktadır.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, son cümlelerinizi alayım lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Sayın Başkanım, son kısmına geldik, 2 sayfam var, müsaade ederseniz, esas bütçe kısmıyla ilgili.

Bu anlamda, web sayfamızı da yeniledik, "konsolosluk.gov.tr" web sitesini yeniledik ve yürürlüğe girmiştir.

Diğer taraftan, Türkiye'nin olduğu kadar bölgemizin de yakın tarihine ışık tutabilecek nitelikteki belgeleri içermekte olan Cumhuriyet Dönemi Diplomatik Arşivi'mizin -bu kısmı arkadaşlarımızı da ilgilendiriyor- tasnif ve sayılaştırma işlemlerini tamamlayarak, arşiv belgelerine hızlı ve kolay erişimin sağlanması yönündeki adımlarımızı, çabalarımızı nihayete ulaştırmak durumundayız. Önümüzdeki süreçte, üç yıl içinde, 65 milyon sayfa civarındaki arşiv belgelerimizi elektronik ortama aktarmayı öngörüyoruz.

Diğer taraftan, biliyorsunuz ülkemizin dış dünyayla olan resmî haberleşmesi Bakanlığımız tarafından yürütülmektedir. Bu anlamda haberleşme, iletişim altyapımızı da yeniledik. Bu konudaki gayretlerinden dolayı Bakan Yardımcımıza, Müsteşarımıza ve tüm çalışma arkadaşlarımıza da huzurlarınızda çok teşekkür ediyorum.

Bakanlığımızın bütçesinin önemli bir kısmının yurt dışında yeni açılan -biraz önce de söyledim- temsilciliklere ya da var olan temsilciliklerimizin yenilenmesine aktarıldığını burada söylemek isterim. 2015 yılı bütçemizde de yatırım harcamaları için ayrılan ödeneğin önemli bir kısmı yeni açılacak temsilciliklerimiz için kiralanacak binalar ve bakıma ihtiyacı olan temsilciliklerimizden gerekli onarımlarına, devam eden ve başlatılacak olan 36 adet proje için, bu çalışmalara aktarılacaktır.

Bakanlığımızın 2015 yılı bütçesi 2 milyar 80 milyon 960 bin TL olarak Komisyonumuzun onayına sunulmuş bulunmaktadır.

Bütçe teklifimiz, dış politika defterimizin tam olarak yerine getirilebilmesi amacıyla ve ödeneklerimizin etkin, verimli ve ekonomik kullanılmasına yönelik mali disiplin ilkeleri dikkate alınarak hazırlanmıştır elbette. Bu, yurt içinde ve yurt dışında Bakanlığımızın fiziki ve mali imkânlarını yeterli düzeye yükseltmesi, dış politikamızın saygın ve başarılı bir şekilde uygulamaya konulmasında önem taşıyan unsurların başında gelmektedir.

2014 yılında Bakanlığımızın bütçe teklifinin yüzde 63'ü karşılanmış ve konsolide bütçe içindeki payı binde 4,39 olmuştur. Söz konusu miktarın daha çok üst seviyelere çıkartılmasının uygun olacağını, özellikle, burada, bu konudaki inancımı siz saygıdeğer Komisyon üyeleriyle yeniden paylaşmak istedim.

Sabrınız için çok teşekkür ediyorum.

Bu vesileyle 2015 bütçesinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyorum ve Bakanlığımız ve Hükûmetimiz adına ve tüm çalışma arkadaşlarım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakana teşekkür ediyoruz.

Şimdi, bütçeleriyle ilgili sunum yapmak üzere değerli Avrupa Birliği Bakanımıza söz vereceğim, ancak usule ilişkin bir söz talebi var.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 15

Sayın Bakanım, sunumunuzda IŞİD terör örgütü olarak bildiğimiz örgüt için DAESH tabirini kullandınız. Eğer bir gerekçesi varsa biz de öyle kullanalım, onu sormak istedim.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Soru-cevap kısmında isterseniz, sunumlardan sonra bu sorularınızı cevaplarız.

Teşekkür ederim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Biz de sunumlarımızda kullanalım ama soru-cevaba gelmeden.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Soru-cevap kısmında bunları değerlendiririz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Türkçe varken, Fransız, Arapça ve Kürtçe kısaltmayı kullandınız tabii.

ADNAN KESKİN (Denizli) – IŞİD çok aşındı, onun için...

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanım, buyurunuz.

Süreniz otuz dakika.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yıllarca bürokrat ve milletvekili olarak katıldığım Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyelerini ve burada bulunan milletvekillerini bu kez Avrupa Birliği Bakanı olarak saygıyla selamlıyorum.

Bu vesileyle, Avrupa Birliği Bakanlığının 2015 mali yılı bütçe tasarısını sizlere sunmaktan da onur duyuyorum.

Konuşma metnini sizlerle paylaştım, ancak sorularınıza daha uzun bir sürede cevap verebilmek amacıyla bu basılı metnin tamamını okumayacağım, kayıtlar bakımından metnin dağıtılan şeklinin geçerli olmasını Başkanlığın takdirine ve iznine sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

O zaman yirmi dakika içerisinde toparlayalım efendim.

Buyurun.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Tabii.

Ben de aynı süre zarfında düşünüyordum ama yirmi dakikayı deneyeceğim, başarabilirsem takdirlerinize sığınacağım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2014 yılını Avrupa Birliği açısından yeni bir dönemin başlangıcı olarak değerlendirmek mümkündür.

Avrupa'nın inşası sürecinde daha önce de bu şekilde dönemler olduğunu gözlemliyoruz. Geriye dönüp baktığımızda, Avrupa bütünleşme sürecinin kırılma noktalarının hep böyle zaman kesitlerinde belirgin bir şekilde oluştuğunu ve geleceğe yönelik temel yönelimlerin hız kazanabildiğini de görmekteyiz.

Bu itibarla, Avrupa Birliği açısından 2014 yılının özelliğini yalnızca yeni bir Avrupa Parlamentosu, yeni bir Avrupa Birliği Komisyonu, yeni bir yüksek temsilci ve yeni bir Avrupa Birliği Zirvesinin yeni başkanının işbaşı yapması şeklinde algılamamız gerekli diye düşünüyorum, bunun ötesinde başka anlamların da olduğunu düşünüyorum.

Şöyle ki, Avrupa, bugün kendi projesini ve temel önceliklerini geçmiş tecrübelerinden çıkardığı dersler ve son on yıldır yaşadığı çoklu krizlerden hareketle masaya yatırmıştır. Bugünün küresel ve bölgesel sınamaları Avrupa projesinin belki de tarihinde karşılaştığı tüm sınamalardan farklı unsurları içinde barındırmaktadır. Fırsatlar farklı, ancak tehditler de farklıdır. Fırsatların değerlendirilmesi için ortaya konulacak irade, Avrupa Birliği için her zamankinden daha güçlü olmalıdır. Avrupa Birliğinin, tehditlerin üstesinden gelmek için kendi kimliğini tazelemesi, ortaklıklarını güçlendirmesi elzemdir. Genişleme sürecinin yepyeni değerini tartma ihtiyacı kaçınılmazdır. Avrupa Birliği, daha derin bir küresel konum için kolları sıvamak zorunda olduğunu nihayet kavramak durumundadır.

Tabiatıyla, Avrupa Birliğinin, demokrasi, hukukun üstünlüğü ve insan hakları sacayaklarında yükselen evrensel değerler zemininde, cazibesini kendi coğrafyasının ötesine taşıyabilecek bir kimliği tazeleyebilen, vatandaşlarının kaybolan heyecanını tekrar tetikleyebilen bir birlik yolunda olmasını sağlayacak adımları da atması önem arz etmektedir.

Türkiye'ye baktığımızda, Türkiye bidayetten beri temel iradesini güçlü bir Avrupa projesinden yana kullanmıştır. Avrupa Birliğine tam üyelik tercihimiz konjonktürel değil, kalıcı ve stratejik bir yaklaşımın ürünüdür. Bu tercih, aynı zamanda Avrupa projesinin siyasi anlamına güç kazandıran ve geniş bir coğrafyada istikrar, refah ve huzura hizmet eden insan odaklı bir anlayışın sonucudur.

Avrupa Birliğine katılım sürecimizi stratejik bir hedef kılan en önemli özellik, öncelikle ortak sahiplenme duygusuyla ve birlikte çalışma, birlikte yaşama anlayışıyla, evrensel değerler zemininde bir barış coğrafyası yaratmaktır. Bu, aynı zamanda değerler coğrafyasının da yaşam sahasını genişletecektir.

Türkiye'nin zengin tarihinden, emsalsiz konumundan, köklü geleneklerinden, insanımızın eşine az rastlanır girişimci yeteneğinden, bölgesel ve küresel düzeyde iş birliği dinamiklerini harekete geçiren vizyon dolu hamlelerinden, insani yardım yeteneğimizi küresel düzeyde örnek kılan cömert duruşundan hareketle, bizler, güçlü bir Türkiye, güçlü bir Avrupa Birliğini bir arada görmek istiyoruz.

Türkiye ile Avrupa Birliği birlikteliğinin bugünkü aşamada taşıdığı anlam, Avrupa projesinin geleceği açısından büyük bir koz teşkil etmektedir. Yılların emeğiyle, yılların birikimiyle katedilen mesafe, süreçteki tüm iniş çıkışlara, ortaya çıkarılan tüm sıkıntılara karşın çok iyi değerlendirilebilecek bir zemini de sağlamaktadır.

Öte yandan, uzun zamandır vizyon dolu projelerden yoksun kalan Avrupa Birliğinin Amerika Birleşik Devletleri'yle sürdürmekte olduğu Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı (TTIP) müzakereleri Avrupa Birliğinin küresel konumu açısından büyük fotoğrafın içinde önem taşımaktadır. G-20 Dönem Başkanlığı'nı üstlenen Türkiye'nin günümüzde transatlantik bağ içindeki ayrıcalıklı konumu ve Gümrük Birliği dâhil Avrupa Birliğiyle ulaştığı entegrasyon düzeyi, geleceğe yönelik bu gibi büyük projeler için güçlü bir katma değer getirecek niteliktedir. Türkiye TTIP'in içinde yer alma yönündeki çabalarını özgüvenle sürdürecektir, haklı beklentilerini her platformda güçlü şekilde dile getirmeye devam edecektir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 16

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Cumhurbaşkanımızın 2014 yılını Avrupa Yılı ilan etmesiyle başlı başına önemli bir mesaj verilmiştir. 62'nci Hükümetimizin programında da Avrupa Birliğine stratejik hedef vurgusu ve son aylarda Türkiye'nin Yeni Avrupa Birliği Stratejisi başta olmak üzere atılan sayısız adım, siyasi kararlılığın ortaya konulması adına anlamlıdır. Hükümetimiz Avrupa Projesi açısından böylesine kritik dönemde ve çok önemli bir tarih kesitinde verebileceği en güçlü, en içten ve en sorumlu mesajı Avrupa Birliğine böylelikle vermiştir. Türkiye'nin Avrupa Birliği yolunda uzun bir geçmişe dayanan çabalarının sadece ülkemizde ya da üye ülkelerde değil, farklı coğrafyalarda dikkatle izlendiğini ve bu çabanın sonuç vermesini bir anlamda kendi başarısı olarak görececek çok sayıda ülkenin olduğunu 3 Ekim 2005 tarihinde katılım müzakerelerine başladığında ortaya çıkan ortam bizlere kesinlikle göstermiştir. Tabiatıyla Türkiye'nin konumu farklıdır. Katılım sürecimizin başarılı şekilde sonuca götürülmesinin yaratacağı etki de bununla ilgili olarak farklı olacaktır. Türkiye istikrarsızlıklarla dolu bir coğrafyada uzun zamandır bir istikrar adasıdır. Siyasi istikrarını ve ekonomik istikrarını civarında meydana gelen tüm yangın niteliğindeki gelişmelere rağmen muhafaza edebilmiş tek ülkedir. Avrupa Birliği katılım sürecinde de Türkiye her alanda kendi vatandaşları için çitayı en yukarıya koymaktadır ve özgüvenle ilerlemektedir. Cumhurbaşkanımızın kuruluşunun 100'üncü yılına giden süreçte, 2023 yılında AB yolundaki kararlılığımızın mevcut bölgesel ve küresel sınamalar açısından ne denli ayrıcalıklı bir mesajı barındırdığını da herkes görmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tarihin ve coğrafyanın belirlediği bu gerçekleri dikkate alarak, Avrupa Birliğine üyelik hedefi doğrultusunda, bir anlamda Anayasa işlevi olarak değerlendirdiğim Türkiye'nin yeni bir Avrupa Birliği Stratejisi'ni hazırladık. "Reform", "dönüşüm" ve "iletişim" kilit kavramları bu Avrupa Birliği Stratejisi'nin ana kavramlarıdır. Avrupa Birliği Stratejisi bu çerçevede, Siyasi Reform Süreci, Katılım Sürecinde Sosyoekonomik Dönüşüm ve Avrupa Birliği İletişim Stratejisi olmak üzere üç boyuttan oluşmaktadır.

Stratejinin ilk boyutunu Siyasi Reform Süreci ve bu süreçte gerçekleşen çalışmalar olarak düşündük. Kopenhag Siyasi Kriterlerinin mantık silsilesi içinde de siyasi kriterlerin en önde yer almasını ve burada da Türkiye bakımından öncelikli bir konu olarak gördük. Siyasi reformlar tabiatıyla sadece katılım müzakerelerinin başlaması açısından değil, müzakerelerin seyri açısından da belirleyicidir. Türkiye, siyasi reformlar alanında her geçen gün çitayı daha yukarıya çeken ve geleceğin inşasında demokrasi, hukukun üstünlüğü ve insan haklarının korunmasını esas alan bir duruş sergilemektedir.

Nitekim, Avrupa Birliği stratejimiz çerçevesinde, 2003 yılında kurulan ve ondan bu yana 30 kadar toplantı yapan Reform İzleme Grubu'nu yeni sistemimiz içinde, yeni anlayışımız içinde Reform Eylem Grubu olarak yeniden yapılandırdık. Avrupa Birliği katılım sürecimizin ülke içindeki en önemli platformlarından biri Reform Eylem Grubu olacaktır. Bu toplantının ismini ve yapısını Bakanlar Kurulumuzun da onayıyla değiştirdik. Bundan sonra Reform Eylem Grubu, eskiden olduğu gibi reformları sadece izlemekle kalmayacaktır ve reform tasarılarının hazırlanması, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulması, Meclisin onayının sağlanması, uygulanması ve yeni bir kavramımız olan "hayata geçirilmesi" bakımında da aktif bir rol oynayacaktır. İlk Reform Eylem Grubu toplantımızı 8 Kasım 2014 tarihinde, Ankara'da, Adalet, İçişleri, Dışişleri Bakanlarımızın ve bendenizin katılımıyla gerçekleştirdik. Bu toplantıda iç güvenlik ve yargıyla ilgili reform paketleri başta olmak üzere, uzun zamandır gündemde olan siyasi kriterler ile 23'üncü ve 24'üncü fasıllarda ilerleme kaydedilmesi bakımından önem taşıyan Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun'u, Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması Kanunu'nu, Türkiye İnsan Hakları Kurumu Kanunu'nda değişiklik yapılmasına dair kanun çalışmalarını ele aldık. Bunların süratle tamamlanması ve Meclisimizin onayına sunulması kararlaştırıldı. Ayrıca, uluslararası kamuoyunda ülkemiz aleyhinde yanlış ve mesnedi olmayan bir algı oluşmasına neden olan sözde tutuklu gazetecilerin durumu da REG toplantısında ele alındı.

Bununla ilgili gerçek tablo tüm temaslarımda Batılı muhataplarım ve ayrıca basın mensuplarıyla da paylaşılmaktadır.

Reform Eylem Grubu'nda ayrıca, önümüzdeki esas itibarıyla iki çalışma yapılması kararlaştırılmıştır. Bunların bir tanesi 12 Eylül döneminin izlerini silmeye yönelik kapsamlı bir çalışmadır. İkincisi de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları ve uluslararası raporlar ışığında, Türkiye'de ifade özgürlüğü açısından gözden geçirilmesi gerektiği düşüncüsel mevzuat hükümlerinin değerlendirileceği ayrı bir paket hazırlanması kararlaştırılmıştır. Çok önem verdiğimiz bu paketin Bakanlığımızın ev sahipliğinde ocak ayında İstanbul'da yapılacak ve Sayın Başbakanımızın Başkanlık edeceği müteakip REG toplantısında Başbakanımız tarafından açıklanması da öngörülmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; stratejimizin ikinci boyutunu oluşturan katılım sürecinde yaşanan sosyoekonomik dönüşüm ise önümüzdeki dönemde Avrupa Birliği müktesebatına uyum konusunda yapacağımız çalışmalar içeriyor. Bu çerçevede, stratejimizi operasyonel hâle getiren iki aşamalı Avrupa Birliğine Katılım İçin Ulusal Eylem Planı'nı hazırladık. Eylem Planı'yla, Türkiye'deki siyasi reformların ve mevcut sosyoekonomik dönüşümün sürdürülmesi ve güçlendirilmesine yönelik önceliklerimizi ortaya koyduk. Türkiye bugün Avrupa Birliği müktesebatına uyum konusunda önemli bir aşamaya gelmiştir. Bu nedenle, yeni Avrupa Birliği stratejimizi de mevzuat çalışmalarına paralel olarak, özellikle uygulama ve idari kapasite konusundaki eksikliklerimiz üzerinde yoğunlaştırdık.

Ulusal Eylem Planı'nı iki aşamada düşündük ve bu aşamaların birincisini Kasım 2014-Haziran 2015 döneminde öngördük. Seçim dönemi olduğu için o zamana kadar birinci planını kapsasın diye düşündük ve Eylem Planı'nın birinci aşamasında yer alan düzenlemelerin önemli bir bölümü esasen Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilmiş durumdadır. Planda yer alan diğer yasa tasarıları da en kısa zamanda Meclisimize sunulacaktır. Daha önce bahsettiğim yeni Avrupa Birliği Strateji'miz sizlere sunduğumuz bu küçük kitapçıktır ve bu bahsettiğim Ulusal Eylem Planı'nın birinci aşaması da bu kitapçıkta yer almaktadır.

Planının 2015-2019 dönemini kapsayan ikinci aşamasının taslak metni Bakanlar Kurulumuza sunulmuştur. Bunu da 1 Aralık sabahı kamuoyuyla paylaşmayı öngörüyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 17

Birinci aşamada, Meclisimizin çalışma takvimi nedeniyle yasalaşması mümkün olamayacak düzenlemeler şayet gerçekte olursa bunları da 2015-2019 Ulusal Planı'mızın içine dercececeğiz.

Öte yandan, Avrupa Birliği müktesebatına uyum çalışmalarının Bakanlığımızın koordinasyonunda daha etkin bir şekilde yürütülmesi için bir Başbakanlık genelgesi çıkarıldı. Bunu da son derece önemsiyoruz ve bu 25 Eylül 2014 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Avrupa Birliğiyle ilgili çalışmaların koordinasyonu konulu genelgede bütün kurumlarımızın, bakanlıklarımızın bundan sonra yapacakları yasa çalışmalarında, öncelikle Avrupa Birliğinin bu yasaların Avrupa Birliği müktesebatına ve Avrupa Birliği ülkelerindeki uygulamalara uyumuyla ilgili olarak görüş bildirilmesi talimatı yer almaktadır. Gerçekten uzun zamandır bunu gerçekleştirmeye çalıştığımız bir Başbakanlık genelgesidir. O açıdan da önemsiyoruz.

Stratejinin üçüncü boyutunu ise Avrupa Birliği iletişim stratejisi oluşturmaktadır. Bu da sizlere takdim ettiğimiz şu kitapçıkta yer almaktadır. Bunun esas amacı, Türkiye'nin önümüzdeki dönemde özellikle iletişim boyutunda etkin bir hamle yapması gereğinden kaynaklanmaktadır. Bu strateji Avrupa Birliği ülkelerinde Türkiye'yle mevcut olan yanlış bir algının değiştirilmesi, olguyla buluşturulması, keza ülkemizde de Avrupa Birliğine ilişkin olarak son dönemlerde ifade edilmeye başlanmış bazı yanlış algıların da düzeltilmesi ve yine doğru olguyla birleştirilmesidir. Bu nedenledir ki katılım öncesi Avrupa Birliği mali yardımının 2014-2020 döneminde önceki dönemlerle kıyaslandığında sivil topluma daha fazla fon ayrılmasını sağlıyoruz. Zira, iletişim stratejimizin en önemli unsurunu sivil toplum kuruluşları teşkil edecektir. Gerçekten demokrasimizin temel unsuru olan sivil toplumumuzun bu atılımımızda da bize en büyük desteği vereceğini ve arkamıza gerçekten güçlü bir rüzgâr yaratacağını düşünüyoruz ve buna güveniyoruz. Bu kapsamda yaklaşık 180 milyon avro tutarında bir kaynağın sivil toplumun ve sivil toplum diyalogunun güçlendirilmesi için kullanıldığını öngörmekteyiz.

Avrupa Birliği iletişim stratejimizi uygulamaya başladık. Bendeniz bizzat AB üyesi ülkelerin liderleriyle, muhataplarımla çok önemli görüşmeler gerçekleştirdim. Göreve geldiğim günden itibaren de dış temaslara ağırlık vererek Türkiye'nin Avrupa Birliğine üyeliğine ilişkin haklı beklentilerimizi ve görüşlerimizi farklı ülkelerde ve farklı platformlarda şahsen anlatmaya özen gösteriyorum. Mayıs ayında yapılan Avrupa Parlamentosu seçimleri sonrasında yenilenen Avrupa Birliği yönetimi ve en yeni yapıcı bir dil ile görüşmek, tartışmak ve birbirimizi anlamak hususunda mesafe kaydetmek için gayret sarf ediyorum. Göreve başladığım günden bu yana 4 kez Brüksel'i ziyaret ettim. 1 Kasım'da göreve başlayan Avrupa Birliği Komisyonunun şu ana kadar 12 komisyon üyesiyle bizzat görüştüm. Strazburg ve Brüksel'de Avrupa Parlamentosu Başkanı ve grup başkanlarıyla bir araya geldim. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, Venedik Komisyonu Başkanıyla görüştüm. Ayrıca Almanya, Fransa, Lüksemburg, Norveç ve Portekiz'e resmî ziyaretler gerçekleştirdim. Sayın Cumhurbaşkanımıza refakaten de Estonya ve Letonya ziyaretlerinde yer aldım. Böylelikle, hâlihazırda, 1 Ocak tarihi itibarıyla Troyka'da yer alacak olan Letonya ve Lüksemburg yetkilileriyle bir araya gelip -daha başkanlığı devralmadan- sürecin geleceğini konuşma fırsatını, kendileriyle görüşme fırsatını buldum. Bu hafta da ikinci yarısında İsveç'e giderek çeşitli temaslarda bulunacağım.

Öte yandan, sivil toplum kuruluşlarının birikimlerinden yararlanabilmemiz ve mevcut sorunların çözüme kavuşturulması için, demin bahsettiğim gibi, sivil toplum kuruluşlarıyla bir araya gelmeyi öncelikli hedef olarak alıyoruz ve bu çerçevede de onların üyelik sürecimize ilişkin değerlendirmelerini dikkate alacağız.

Burada bir hususun altını çizmek istiyorum. Hâlihazırda faal 103 bin derneğimiz vardır ve gerçekten Türkiye'de demokrasinin ne zaman inkıtaya uğradığı dönemler olduysa bu rakam çok aşağılara inmiştir, ne zaman demokrasi tekrar filizlenmeye başlamışsa sivil toplum örgütlerimizin sayısı yukarıya doğru çıkmaya başlamıştır. Bugün bu bahsettiğim 103 bin dernek sayısı, Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en üst noktasıdır ve bundan da gerçekten gurur duyuyoruz ve bu çeşitliliğin demokrasimizin geldiği nokta olarak iftihar edilecek bir durum olduğunu düşünüyorum. Bu çerçevede, sivil toplum kuruluşlarının geniş katılımıyla iki gün sonra 26 Kasım tarihinde İstanbul'da sivil toplum ile ilk diyalog toplantımızı gerçekleştireceğiz ve onların yeni Avrupa Birliği stratejisine ilişkin katkı ve önerilerinin alınacağı bir istişare ortamı oluşturmaya çalışacağız. Yaklaşık 600 sivil toplum kuruluşunu davet ettik, 1.500 kadar katılım olacak ve son derece canlı bir atmosfer içinde bunu yürütmeyi planlıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Avrupa Birliği çerçevesinde yapılan siyasi, ekonomik ve sosyal reformlar bir taraftan Türkiye'yi köklü bir biçimde değiştirmektedir, öte yandan da Türkiye'nin hem bölgesinde hem uluslararası sistemde çok daha güçlü bir ülke olmasını sağlamaktadır. Bazı AB üyesi ülkelerin farklı siyasi yaklaşımları nedeniyle katılım müzakerelerinin istediğimiz hızda ilerleyemediği malumlarıdır. Ancak, 17 fasıl, Avrupa Birliği Konseyi kararı veyahut ülkelerin siyasi nitelikli engellemeleri nedeniyle bloke edilmiştir. AB katılım sürecinde siyasi nedenlerle oluşan bu tıkanıklığa rağmen bizim Avrupa Birliği standartlarına ulaşmak konusundaki irademiz güçlü bir biçimde devam etmektedir. Önümüzdeki dönemde müzakere pozisyon belgemizi yedi sene önce sunduğumuz 17 no.lu ekonomi ve parasal politika faslını -bu, daha önce Sarkozy zamanında bloke edilmiş bir fasıldı ve Fransa bütün o beş fasıl üzerindeki blokajını kaldırmış durumdadır- keza, üzerinde siyasi blokaj bulunmayan 19 no.lu sosyal politika ve istihdam faslını ve keza siyasi reform sürecimiz açısından önem attığımız 23 ve 24'üncü fasılların açılması için gerekli tüm teknik ve diplomatik çalışmaları sürdürüyoruz.

Bu noktada, Avrupa Birliğine katılım sürecini değerlendirirken önemli bir hususun da altını çizmek istiyorum. Türkiye'nin Avrupa Birliğine üyelik sürecini sadece açılıp kapanan fasıllar üzerinden değerlendirmek yanlış olacaktır. Avrupa Birliği müzakere sürecinde fasıl açmak çok sayıda parçadan sadece birisidir. Avrupa Birliği üyelik süreci fasılların açılıp kapandığı teknik bir süreç değildir. Aksine, nihai aşamada siyasi bir karardır. Malumları olduğu üzere, Türkiye resmî olarak 14 faslı açabildi, 1 faslı ise geçici olarak kapatabildi. Ancak, Aralık 2006 Konsey kararıyla 8 faslın açılması ve tüm fasılların kapatılmasının bloke edilmesi sonrasında Türkiye önemli bir karar almıştır ve bu karar uyarınca tüm fasılların Ankara'da tamamı açılmışçasına bütün çabaların başlatılması ve bu fasıllarla ilgili olarak ne gerekiyorsa yapılması kararı almıştır. Bu çerçevede de sekiz yıldır Türkiye gerçekten çok önemli çalışmalar yapmıştır ve bugün itibarıyla resmî tablodan farklı olan gerçek tablo Türkiye'nin 28 faslı açtığı ve 14 faslı kapadığı bir tablodur. Burada, tabiatıyla, bu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 18

çalışmalar sayesinde müzakere sürecinde zaman kaybı yaşanmamıştır. Bu süreç içinde yer alan milyon üzerinde çalışan; üniversitelerde, kamu kurumlarında, belediyelerde, sivil toplumda, Hükûmette çalışan enerjinin, kişilerin kaybolmaması sağlanmıştır ve bir de önemli husus, siyasi blokajlar kalktığı takdirde fasılların süratle açılıp kapanacak noktaya getirilmesi sağlanmıştır. Yani, örneğin Kıbrıs sorunu çözülse ve “15 faslı yarın açıyoruz.” deseler, eğer bu çalışmalar yapılmamış olsa belki üç beş seneye ihtiyacımız olacaktı. Oysa bugün 10 fasıl olsun, 15 fasıl olsun, birkaç ay içinde Türkiye bu fasılları açabilecek noktaya gelmiştir. Diğer bir olumlu tarafı da tabii, bu fasıllarla ilgili çalışmalar sürdürüldükçe Türk insanının da günlük yaşamında hissedebildiği ölçüde standartlarının yükseltilmesi de mümkün hâle getirilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; halkımızın tabiatıyla desteği ve yüce Meclisimizin iradesiyle bu reformların hayata geçirilmesi gerçekten mümkün olabilmektedir. Hem halkımız hem yüce Meclisimiz bu reformların arkasındaki itici güçtür. Bu kapsamda, son on üç yıla baktığımızda, 377 kanun ve 1.964 ikincil düzenleme yani toplam 2.341 yasal düzenleme gerek Meclisimizden...

MUSA ÇAM (İzmir) – Burada 378 yazıyor Sayın Bakan.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) - Yanlış toplamış olabilirim. Her zaman sizin matematiğinize daha çok...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Nasıl takip ediyoruz ama.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) - Toplamada sizinkine sığmıyorum.

BAŞKAN – Sayın Çam’ın sendikacılığına güvenin efendim, matematiğine değil de

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) - Tabii.

Yani, ben hesap makinamı da bundan sonra çöpe atacağım, sizinle birlikte çalışacağız.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Diğer konularda da güvenebilirsiniz arkadaşlara, sadece toplamada değil, her konuda güvenebilirsiniz.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) - Kesinlikle, ona her zaman güvencim vardır, o da bilir.

BAŞKAN – Sayın Bakan, geçenlerde on beş saatlik çalışmanın sonunda bir kelime atladık diye yapmadığını bırakmamıştı bize efendim, yani.

Buyurun.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) - Son bir yılda da 15 kanun ve 142 ikincil düzenleme kabul edilmiştir.

Bende 167 gözüktüyor. Siz bir toplama yaparsanız ben ona itibar edeceğim.

2014 yılı İlerleme Raporu’nda da müktesebat uyumuna ilişkin olarak gerçekten çalışmalarımız takdir edilmektedir ve 33 faslın ilerleme kaydedilebilecek 30’unda, yani ilerleme kaydedilmesi mümkün olabilecek 30’unda ilerleme sağlandığı teyit edilmektedir. Ve genel uyum düzeyine bakıldığında da ilerleme raporunda 26 fasılda uyum düzeyinin iyi olduğu vurgulanmaktadır. Bu şekilde, demin söylediğim rakamlar, fasıllar itibarıyla Komisyonun ilerleme raporunda da teyit edilmiş olmaktadır.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, arkamızda sayaç vardır, o kalan dakikayı gösteriyor, hani ona dikkat ederseniz.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) - Ben oraya yetişmeye gayret ediyorum.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Türkiye Avrupa Birliği mali yardım mekanizmasının genel koordinasyonunu sağlamaktan sorumlu Bakanlığımız “Ulusal Mali Yardım Koordinatörü” sıfatıyla Avrupa Birliği fonlarıyla finanse edilecek programların ve projelerin Avrupa Birliğine katılım öncelikleri doğrultusunda hazırlanmasını ilgili kurumlarla birlikte sağlamaktadır ve uygulamayı izlemektedir, yönlendirmektedir. 2007-2013 dönemi için Avrupa Birliğinden tahsis edilen 4,79 milyar avro hibe bu amaca yönelik olarak kullanılmaktadır. Bu kaynakların kullanımı 2017 yılı sonuna kadar devam edecektir.

Bakanlığımız koordinasyonunda, Avrupa Birliği ile mali iş birliği kapsamında 2013 yılı için tahsis edilen yaklaşık 903 milyon avro tutarındaki fonun programlamasıyla ilgili çalışmalar kurumlarımızla birlikte tamamlanmıştır. Bu kaynağın 236 milyonluk kısmı IPA’nın birinci bileşeni altında yargı ve temel haklar, göç yönetimi ve sınırlar, enerji ve tarım ile kırsal kalkınma alanlarındaki sektör programlarının finansmanında kullanılacaktır.

Bakanlığımızın “Ulusal Otorite” olarak belirlendiği IPA’nın ikinci bileşeni olan “sınır ötesi iş birliği” kapsamında Türkiye iki programa iştirak etmektedir. Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı altında Türk ortağı bulunan 39 projeden 29’u fiilen uygulama aşamasındadır. 10 proje ise Kasım 2014 itibarıyla tamamlanmıştır.

Bulgaristan-Türkiye IPA Sınır Ötesi İşbirliği Programı’nda ise 2007-2013 döneminde hibe desteği almaya hak kazanan 80 proje Kasım 2014 itibarıyla tamamlanmıştır. 44 projenin uygulaması da devam etmektedir.

Öte yandan, Avrupa Birliğinin yeni bütçe dönemi ile birlikte şekillenen, 2014-2020 yıllarını içine alacak olan yeni mali iş birliği dönemi IPA-II adıyla 1 Ocak 2014 itibarıyla başlamıştır. Bu dönemde ülkemiz yaklaşık 4,5 milyar avro hibe kullanacaktır. Bu döneme ilişkin programlama faaliyetleri kapsamında 2014 yılı için ayrılan 620 milyon avronun programlaması Bakanlığımız koordinasyonunda tamamlanmıştır.

Burada bir hususa dikkat çekmek istiyorum: Mali iş birliğinin idaresine yönelik olarak ülkemizde tesis edilen yapı ve bu yapının aktörleri Avrupa Birliği Komisyonunca görevlendirilen bağımsız uzmanlar tarafından her yıl düzenli olarak denetlenmektedir. Bunun yanı sıra, Hazine Müsteşarlığımız tarafından da yine düzenli aralıklarla sistemin genel işleyişine yönelik denetleme faaliyetleri düzenlenmektedir. Dolayısıyla, ülkemiz ile Avrupa Birliği arasında tesis edilen mali iş birliği kapsamında Avrupa Birliğinden sağlanan fonlar hem idare süreçleri hem harcama usulleri bakımından çok sıkı bir şekilde, “şeffaflık” ve “hesap verebilirlik” prensipleri doğrultusunda denetlenmektedir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 19

Yurt dışı teşkilatımız bakımından, yerel ve ulusal yapılanmayla birlikte yurt dışı teşkilatımız da katılım sürecimizdeki yapılanmanın sacayaklarından birini oluşturmaktadır. Bu çerçevede Brüksel'deki Avrupa Birliği Temsilciliğimizde 1 daimi temsilci ve 4 AB müşavirimiz görev yapmaktadır.

Ulusal Ajans, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı; bu, kamuoyunda yaygın olarak kullanılan adıyla Türkiye Ulusal Ajansı her yaştan vatandaşımızın Avrupa ülkelerinin vatandaşlarıyla eğitim ve gençlik projelerinde bir araya gelmesine imkân sağlamaktadır. Türkiye Ulusal Ajansı tarafından 2004-2013 yılları arasında yaklaşık 24 bin projeye 600 milyon avronun üzerinde hibe tahsis edilmiştir. Bu projeler kapsamındaki faaliyetlerden 400 bini aşkın gencimiz yararlanmıştır. Bunlar arasından 300 binden fazla gencimiz yurt dışında eğitim ve iş birliği çalışmalarına katılmıştır.

Avrupa genelinde Türkiye Ulusal Ajansı en çok başvuru alan ajansların başında gelmektedir. Ajans tarafından yürütülen eğitim ve gençlik programları vatandaşlarımıza, yurt dışında eğitim, öğretim, öğrenim, staj, yaygın öğrenme temelli gençlik aktiviteleri ve gönüllü çalışmalar yapma imkânı sağlamaktadır.

2014-2020 döneminde de Avrupa Birliği eğitim ve gençlik programları "Erasmus+" adı verilen çatı program altında birleştirilmiştir. 2014 yılında mevcut durum itibarıyla eğitim ve gençlik alanındaki projelere yaklaşık 84 milyon avro hibe tahsis edilmiştir. Bu miktarın 39 milyon avrosu yükseköğretim, 24 milyon avrosu mesleki eğitim, 12 milyon avrosu okul eğitimi, 6 milyon avrosu gençlik ve 3 milyon avrosu da yetişkin eğitimi alanındaki projelere aittir. Yıl sonuna kadar yapılacak ilave tahsisatlar ile toplam hibe tutarının 90 milyon avronun üzerinde gerçekleşmesi öngörülmektedir.

2014 yılında başlayan yeni yedi yıllık program dönemiyle öngördüğümüz hedef Avrupa ülkelerinin ulusal ajansları arasında 1'inci sıraya yerleşmektir. On yılı aşan sürede sergilediği performans göz önüne alındığında, Ulusal Ajansımızın bunu başarmasının zor olmayacağını belirtmek isterim. Bunun için kurumumuza bütçe imkânları çerçevesinde her türlü desteği sağlamaya devam edeceğiz.

TÜRKAK kurumuna geçmek istiyorum. Bakanlığımızın bir diğer ilgili kuruluşu olan TÜRKAK Türk ekonomisi, ticareti ve ihracatı için çok önemli işlevler yerine getiren ve bölgesinde başarılı faaliyetlere imza atan uluslararası bir kurumdur.

Genel olarak "uygunluk değerlendirme kuruluşu" olarak adlandırılan deney laboratuvarı, kalibrasyon laboratuvarı, tıbbi laboratuvar, muayene kuruluşu, ürün belgelendirme kuruluşu, sistem belgelendirme kuruluşu, personel belgelendirme kuruluşu ve yeterlilik deneyi sağlayıcı kuruluşlar TÜRKAK tarafından akredite edilmektedir. Hâlen kamu ve özel kesimden, yurt içinden ve yurt dışından ekonominin değişik alanlarında faaliyet gösteren toplam 982 uygunluk değerlendirme kuruluşunun akreditasyonu devam etmektedir.

Üyesi olduğumuz Avrupa Akreditasyon Birliğinin 2012 yılında gerçekleştirdiği denetim 2013 Nisan ayında sonuçlanmıştır ve TÜRKAK'ın tüm alanlarda uluslararası yetkinliğinin devam ettiği tescillenmiştir. Uluslararası düzenlemeler ve anlaşmalar gereği, 2015 yılı Kasım ayında Avrupa Akreditasyon Birliği tarafından TÜRKAK'ta yeni bir denetim gerçekleştirilecektir.

Ülke ekonomisinin artan akreditasyon ihtiyacı nedeniyle 2013 yılında kuruma yeni personel alımı yapılmıştır. 2015 yılında da yeni personel istihdamıyla ve denetçi, teknik uzman havuzunun geliştirilmesiyle insan kaynağı güçlendirilecektir. Ayrıca, finansmanı kurumun öz gelirleriyle karşılanan bir hizmet binası Haziran 2013'te satın alınmıştır ve 2014 yılında iç düzenlemeleri tamamlanarak Ekim ayından itibaren kurum yeni binasında hizmetlerini sürdürmeye başlamıştır.

Demir, görüşmelerimizin başlangıcında bir soru vaki oldu. TÜRKAK ismi yeni yaratılmış bir isim değildir. Bu, 27/10/1999 yılında 4457 sayılı Kanun'la kurulmuştur ve kanunda TÜRKAK kısaltması kullanılmıştır. O tarihten beri aynı kısaltma kullanılmaktadır. O tarihte AK PARTİ iktidarda değildi ve Rahmetli Ecevit Başbakanlığında bir hükümet söz konusuydu.

TÜRKAK kuruluş kanunu, keza, 2012 yılında 6337 sayılı Kanun'da değişiklikler getirmiştir ve bu logo olsun, bu isim olsun o zaman tekrar görüşlerinize sunulmuştur ve BDP Grubu adına da Nazmi Gür Beyefendinin bir konuşması olmuştur ve olumlu görüş sunulan bu kanun tasarısı da katılan milletvekillerimizin 222'sinin tümüyle kabul edilmiştir.

Sayın Başkan ve değerli Komisyon üyeleri; sonuç olarak, Avrupa Birliğine katılım sürecinin yönetilmesi sorumluluğunu üstlenerek ülkemizin son yıllarda yaşadığı demokratik ve sosyoekonomik dönüşüm sürecine katkı sağlayıcı bir rol oynayan Bakanlığımız, tam üyelik hedefi doğrultusunda, vatandaşlarımızın yaşam standartlarını en üst seviyeye çıkarmaya odaklanan bir anlayışla çalışmalarına devam etmektedir. Bakanlığımız, yetişmiş ve nitelikli insan gücünün bir kurumun başarısındaki en önemli girdi olduğunun bilincinde olarak insan kaynakları politikalarını şekillendirmekte, liyakat ve uzmanlaşmaya özel önem vermektedir.

Bakanlığımızdaki uzman personel sayısı 2010 yılından bu yana göreve başlatılan AB işleri uzman yardımcısı ve uzmanlarıyla toplamda 175'e ulaşmıştır. 324 olan toplam personel sayımız içinde kariyer meslek memurları yüzde 70 seviyesinde dikkat çekici bir yer tutmaktadır. Avrupa Birliği Bakanlığı, kamuda kariyer uzmanlık sisteminin ihtiyaçları doğrultusunda en hızlı ve sağlıklı biçimde yerleştiren kurumlardan biri hâline gelmiştir.

Bakanlığımız, kadınların iş hayatında temsili açısından da kamu sektöründe örnek teşkil etmektedir. Uyguladığımız pozitif ayrımcı istihdam politikası sayesinde Bakanlığımızdaki kariyer memurlarımızın yüzde 55'ini, tüm çalışanların yüzde 54'ünü ve ana hizmet birimlerimizin yöneticilerinin ise yüzde 64'ünü kadınlar oluşturmaktadır.

Tahsis edilen bu ödeneğin 223 milyon 53 bin TL'si bağlı kuruluşumuz olan AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı için öngörülen tutar teşkil etmektedir. Kalan 68 milyon 185 bin Türk lirası ise Bakanlığımız merkez ve yurt dışı teşkilatının ödenek toplamını oluşturmaktadır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 20

Sınır Ötesi İşbirliği Programları içerisinde yer alan Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı ile Türkiye-Bulgaristan Sınır Ötesi İşbirliği Programı için gerekli olan 2 milyon 650 bin Türk lirası tutarındaki ulusal katkı payımız Bakanlığımızın 2015 yılı bütçesinin sermaye transferleri bölümünde yer almaktadır.

Yukarıda arz edilen hususlar temelinde, Avrupa Birliği Bakanlığının Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığını da içeren 2015 yılı bütçe tasarısının, 20 milyon 926 bin TL'si personel giderleri, 2 milyon 124 bin TL'si sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri, 22 milyon 575 bin TL'si mal ve hizmet alım giderleri, 238 milyon 963 bin TL'si cari transferler, 4 milyon TL'si sermaye giderleri ve 2 milyon 650 bin TL'si sermaye transferleri olmak üzere toplam 291 milyon 238 bin TL olarak onaylarınıza sunulmuş bulunmaktadır.

Onaylarınıza sunduğumuz 2015 yılı bütçe ödeneğimizin, önümüzdeki dönem için Bakanlığımızın 2015 yılı Performans Programıyla belirlenen faaliyetleri, 2015 yılı içerisinde gerçekleştirilecek projeler ve Avrupa Birliğine katılım süreci bağlamındaki stratejik hedeflerimiz çerçevesinde değerlendirilmesini takdirlerinize sunuyorum.

Sözlerime son verirken Avrupa Birliği Bakanlığının gerçekleştirdiği faaliyetlere ilişkin sunumum sırasında göstermiş olduğunuz sabır ve ilgi için teşekkür ediyorum. Bugüne kadar Avrupa Birliği sürecine vermiş olduğunuz destek için de şükranlarımı sunuyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Bakana teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, görüşmelere geçiyoruz.

Birleşime saat 15.00'e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.15

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.02

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

----- 0 -----

(Oturum, Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç tarafından açıldı)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 17'nci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelerimize kaldığımız yerden devam ediyoruz.

İlk söz Sayın Keskin'in.

Sayın Keskin, buyurun.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, bürokrasimizin ve basınımızın değerli temsilcileri...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yalnız, on beş dakikadan başlayacaktı Sayın Başkan.

ADNAN KESKİN (Denizli) - Yirmiden başladık ya.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yirmiden açıldı, yirmiden.

ADNAN KESKİN (Denizli) - Düzelt onu bir kere, yirmiden açacağız Başkanım.

BAŞKAN – Siz başlayın efendim, sıkıntı yok, siz bir başlayın.

Buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, efendim, biz bilelim onu, zaman baskımı var mı yok mu?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Bilelim canım, ben de ona göre kendimi...

BAŞKAN - Zaman baskınız var efendim.

ADNAN KESKİN (Denizli) - Yirmiden Sayın Başkan, yirmi...

MUSA ÇAM (İzmir) - Antalya Milletvekiline de söz verin efendim, Antalya Milletvekiline.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Yirmi, yirmi...

BAŞKAN - Nasıl çözdünüz, on beş dakika olarak mı çözdünüz?

Peki, buyurun.

ADNAN KESKİN (Denizli) - Yirmi efendim, yirmi. Sabah yirmi dedik Sayın Başkan.

BAŞKAN - Efendim, siz yirmi demişsiniz, Divan on beşe karar vermiş.

Buyurun.

ADNAN KESKİN (Denizli) - Divan olur mu? Oylama yapacaksınız Sayın Başkan. Neyse.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, bürokrasimizin ve basınımızın değerli temsilcileri; tümünüzü saygıyla selamlıyorum.

Sayın Dışişleri Bakanımızın konuşmasını özenle, dikkatle izledim. Sayın Bakan, söylenmesi gereken konularla ilgili maalesef hiçbir cümle, bir satır söylemeden, tamamıyla dış ülkelerle ilgili değerlendirmeler yaptı. Hâlbuki, Türkiye'nin güncel, önemli sorunlarından birisi Türkiye'nin kendi iç güvenliği, Türkiye'nin güvenliği. Bu konuda Sayın Bakanın değerlendirmesine katkı yapmak amacıyla sabahleyin konuşmamda IŞİD örgütüne Türkiye'den devşirilen gençlerle ilgili bir açılış yaparak, bir parantez açarak bilgi sunmaya çalıştım ama Sayın Bakan, maalesef, bu konuda hem bizim merakımızı giderecek hem de aydınlatıcı bir değerlendirme yapmadı. Türkiye'nin çok önemli sorunlarından birisi bu.

Bakınız, yabancı basın, Türkiye'nin kendi yerli ulusal düzeyde yayın yapan basın kuruluşlarının tümü IŞİD'le ilgili olağanüstü değerlendirmeler yapıyorlar. IŞİD'in Türkiye'yi tehdit ettiğini, İstanbul'da gerekirse birtakım eylemler koyacağını, barajların patlatmasını sağlayacağına ilişkin iddiaları yer alıyor. IŞİD'in bu konudaki uygulamalarıyla o kadar teferruatlı bilgiler var ki... Bakınız, Ankara'daki Hacı Bayram semtine karargâh kurduğuna ilişkin, orada bayrak açtığına

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 21

dair haberler var. Ankara'nın Hacı Bayram, Tuzluca'yı'dan giden insanların isimleri var. Keza, İstanbul'daki bir yurttaşımız eşini ve çocuklarını götürdüğünü, çocuklarının, eşinin isimlerini veriyor ve kendisinin bu şiddet örgütüyle temasa geçtiğini, koşulları kabul ederse gelip kendisiyle görüşebileceğini vurguluyor. Kocaeli'nin Dilovası'nda bu şekilde IŞİD'in çok etkin bir eylem sergilediğine, çalışma götürdüğüne ilişkin gazetelerde haberler var. Orada bir öğretmen kendi kardeşinin IŞİD tarafından terör örgütüne iştirak etmek için götürüldüğünü vurguluyor. Gaziantep'te bu örgütlenmeye ilişkin bilgiler var ama bugüne kadar ne İçişleri Bakanlığı'ndan ne zatialinizin konuşmasından bu konuda herhangi bir bilgi almak mümkün olmadı. Türkiye'den 4-5 bin tane Türkiye Cumhuriyeti yurttaşının IŞİD şiddet örgütüne katıldığı söyleniyor ve bu, yalnız Türkiye'nin ulusal düzeyde yayın yapan organları değil, Amerika'da, İngiltere'de birtakım yayın organlarında bu iddialar yerini alıyor. Türkiye'yle ilgili böylesine suçlamalar varken Türkiye'nin IŞİD terör örgütüyle ilgili yapacağı değerlendirmenin uluslararası camiada kabul edilmesi mümkün müdür? Zaten sizin konuşmanızda dikkatimi çekti, IŞİD kelimesini kullanmaktan özenle imtina ediyorsunuz, kaçınıyorsunuz. Herhâlde bunun toplum tarafından, bir şiddet örgütü tarafından algılandığını, zihinlerde bu konuda yerleşmiş bir değerlendirme olduğunun rahatsızlığı üzerindesiniz. Örneğin, şimdi, siz, IŞİD'i, Nusra örgütünü, Kaide'yi bir terör örgütü olarak kabul ediyor musunuz? Konuşmanızda bunlarla ilgili herhangi bir değerlendirme yapmadınız.

Konuşmanızda çok dikkatimi çeken bir iki nokta daha gördüm. Bir: Diyorsunuz ki: "Biz hiçbir eğilime karşı değiliz, bu konuda yargımız yok." Ama Irak'la ilgili, seçimle gelen meşru bir otoriteyle ilgili ilişkilerimizi kestik, neredeyse Irak'la ilgili bütün diplomatik ilişkilerimiz kesilecek noktaya geldi. Seçimle gelenlerin seçimle gitmesini öngören değerlendirmeler yapıyorsunuz. Mısır'daki seçimle gelen gittiğinde tepki koyuyorsunuz. Peki, Esad seçimle gelmedi mi? Suriye'nin Devlet Başkanlığı koltuğunda oturan kişi seçimle gelmedi mi? Niçin bir tarafta seçimle gelenin bir fiziki güçle gönderilmesinden rahatsızlık duyuyoruz da, öbür tarafta seçimle gelenin bizim de katkımızla fiziki güç olarak, güç kullanarak gönderilmesini içimize sindiriyoruz, doğru buluyoruz? Dolayısıyla, tam bir çelişkiler yumağı yakaladım görüşmenizde.

Sayın Başkan, değerli üye arkadaşlarım; Adalet ve Kalkınma hükümetlerinin son yıllarda en inatçı, en anlaşılma ve en tehlikeli marifetlerinden birisi, Türk dış politikasının altını üstüne getirerek, tanınmaz hâline getirmek, ülkeyi cumhuriyet tarihinde hiç şahit olmadığımız ölçülerde tehlike ve tehditlerle karşı karşıya bırakmak olmuştur. Dış politikasını iktidarının ilk yıllarında içeride sözde demokratikleşme ve reform adımlarının bir uzantısı olarak pazarlayan AKP, Avrupa Birliği çevrelerini tatlı sözlerle kandırarak, Türkiye'de yandaş rant yiyicilerin de verdiği destekle Erdoğan-Davutoğlu ikilisi büyüklük kompleksine kapılarak bu güzel ülkenin dış itibarını yerle bir etmişlerdir. Orta Doğu bölgesinde gelişmeler ve Arap Baharı'yla birlikte takke düşmüş, kel görünmüştür, artık kral çıplaktır. İzlenen dış politika bilgiden, akıldan uzak, ideolojiye, heyecana, hamasete ve Sünniciliğe dayanmaktadır. Bu iki ahbap çavuşun dış politikası Türkiye Cumhuriyeti'nin ve çağdaş dünyanın değerleriyle hesaplaşma dürtüsüyle tasarlanmıştır. Dış politikamızın ana eksenini "Yurtta barış, dünyada barış" ilkesi çerçevesinde değil, "Yurtta kutuplaşma, bölgede savaş" anlayışı ekseninde belirlenmektedir. Kendisinden önceki dönemleri statik, pasif ve tarihten kopuk olarak kodlayan bu maceraperest ikili, o kadar kendi saplantılarıyla sarhoş olmuşlardır ki bölgesel ve küresel gerçeklerin duvarlarına çarpmış olduklarının, yaptıkları eylemlerle, açıklamalarla alaylı bir yaklaşımla değerlendirildiklerinin farkında bile değillerdir.

İzlenen İslamcı ve mezhepçi politika Türkiye'nin komşu coğrafyalarına yıkım getirirken ülkemizin bölge ve dünyadaki konumunu sorgulanır hâle getirmiş, itibarını da sıfırlamıştır. Bildiğiniz gibi, Erdoğan-Davutoğlu ekibinin uzmanlık alanı ve en iyi bildiği iş sıfırlamaktır. Bu işlemin dış politikada ustası da Davutoğlu olmuştur.

Ahbap çavuşlar Erdoğan ve Davutoğlu, Türkiye'nin dış politika yapım araçlarına da el atmışlar, dış ilişkileri de partici bir zihniyetle yürütülen yandaş bir faaliyet alanına dönüştürmeye kalkışmışlardır. Dışişleri Bakanlığının teşkilat yasasını keyfine göre değiştirmiş ve istisnai atamalar yaparak bu güzide ve prestijli kurumu arka bahçelerine çevirmişlerdir. Dışişleri Bakanlığı iktidar partisi tarafından kuşatılmıştır. Hariciye son zamanlarda niteliksiz kadrolarla doldurulmakta, işler Bakanlığın yetişmiş elemanları yerine dışarıdan atamalar ve danışmanlarla yürütülmektedir.

Bu duruma bir örnek vermek isterim: Türkiye'nin, Afrika'nın yoksul ülkelerinden Çad'taki Büyükelçisi Twitter hesabından "El Kaide bir terör örgütü değildir." mesajını paylaşıp neredeyse iki yıl olmuştur. Kendisi her ne hikmetse hâlâ görevdedir. Bu rezalet ortadayken Hükümetin bölgede terör örgütleriyle arasına mesafe koyduğuna bizim ve dünyada kimsenin inanması beklenemez. O Büyükelçi hâlâ, çeşitli basın organlarında Afrika halklarını din ekseninde kutuplaştırıcı demeçler vermektedir. O muhterem orada tuttuğu sürece Hükümetin terörle mücadelede kararlı olduğu iddiası soğuk bir şaka olmaktan öteye geçmeyecektir.

Erdoğan-Davutoğlu ikilisi, Türkiye'nin demokrasi ve laiklikle biçimlenen ve bölgeye model olan katılımcı rejimini, otoriter tutum ve laikliğe aykırı politika uygulamalarıyla dinamitlemişlerdir.

Arap Baharı'yla Arap ülkelerinde kendi inançlarını ve düşüncelerini paylaşanların iktidara geleceğine inanarak dış politikayı ülke zemininden parti çıkarı zeminine kaydırmışlardır. Müslüman Kardeşler'i tahrik ederek, silah vererek iktidara taşıyacağına inanan ikili, Suriye'de yaşanan çatışmaların üzerine benzin dökmüşlerdir.

AKP iktidarından önce Orta Doğu'daki bütün ülkelerle iyi ilişkileri olan ülkemizin bugünkü müttefikleri Suriye'deki cihatçı örgütler, bölgedeki Müslüman Kardeşler ve Filistin'deki Hamas'tır. Orta Doğu'nun en önemli üç ülkesinde büyükelçimiz yoktur. İstikrar üretmesiyle tanınan Türk dış politikası, sorun ve çatışma üreten bir noktaya savrulmuştur. Türkiye artık devletler sisteminde ve uluslararası kuruluşlarda aranan değil dışlanan bir aktördür, çözümlerin değil sorunların parçasıdır, arabulucu değil taraftır. Türk dış politikasını bu hâle getiren beceriksiz, başarısız, siyasi kör, öngörüsüz ve maceracı Davutoğlu-Erdoğan ikilisi... Türkiye, Davutoğlu "Komşularla sıfır sorun." dedikten sonra sorunumuz olmayan sıfır komşu noktasına gelmiştir. "Stratejik derinlik" dedikten sonra ülke çalkantılı sulara sürüklenmiş, "bölgenin düzen kurucusu ve lideri" dedikten sonra bölgenin korsan devleti hâline gelmiş, "küresel güç" dedikten sonra küresel oyuncak olmuştur. Caydırıcılık gücünü yitirmiştir Türkiye.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 22

Askerlerin başına geçirilen çuval saldırısıyla başlayıp Yunanistan'ın Ege Denizi'ndeki adaları işgaline seyirci kalınarak sürdürülen, iktidarın öngörüsüzlüğü ve basiretsizliği nedeniyle uluslararası sularda 9 vatandaşın ölümüne neden Mavi Marmara baskınının arkasından savaş uçağının Suriye tarafından düşürülmesi ve Reyhanlı'da meydana gelen patlamalarla da yaşanan faciaya seyirci kalmak, bölge lideri, dünya önderi iddialarının hayal gücü olduğunu açığa çıkarmıştır, Türkiye'nin caydırıcı gücünün sıfırlandığını somuta yansıtmıştır.

Ahbab çavuşlar ne dedilerse tam tersi gerçekleşmiştir. Türkiye bugün güney sınırlarının güvenliğini korumaktan aciz, komşuları tarafından tehdit olarak görülen, savaşın eşiğinde, terör örgütlerinin kucağında ve küresel güçlerin sopalarıyla yönettiği bir devlet görünümündedir.

Malum ikilinin dış politikasının ideolojik özünü oluşturan mezhepçi ve ümmetçi bakış açısının yönlendirmesiyle, Türkiye, Irak ve Suriye başta olmak üzere bölge ülkelerinin iç işlerine karışmaya ve iç ihtilaflara taraf olarak egemenliklerini ihlal etmeye başlamıştır. Erdoğan-Davutoğlu ikilisi, Osmanlı İmparatorluğu'nu ikame edecek bir İslam imparatorluğu mu kurmayı hedeflemektedir? Dış politikayı ümmetçi bir kalkışmayı sürükleyecek bir araç olarak mı görmektedir? Nedir Türk dış politikasının hedefi? İkilinin kaprisleri, saplantıları Türkiye'nin dış politikasını tanımlamaya, yönlendirmeye devam ederse sonumuz felaket olacaktır.

Vatandaşlarımızın elini kolunu sallayarak gittikleri, gezdikleri, ticaret yaptıkları ülkeler artık girilemez hâle dönüşmüştür. Bölgede birçok vatandaşımız kaçırılmış, aylarca rehin tutulmuş, kimileri canlarından olmuşlardır. Rehin vatandaşlarımızı kurtarmak adına Hükümet, kendi eliyle beslediği, kafa kesen, insan kalbi yiyen IŞİD'le bile pazarlık yapmıştır. Bunu da Erdoğan tam bir pişkinlik içinde, halkımıza sanki bir marifet gibi anlatmış, Türkiye'de tutuklu bulunan teröristler serbest bırakılmıştır. Türkiye bugün başta PKK ve IŞİD olmak üzere içli dışlı ilişkiler içinde olan bir Hükümet tarafından yönetilmektedir. Ayıptır, yazıktır, bu hâle düşmüş olmak utanç vericidir. Türkiye'nin kapısını çalacak devlet kalmadı, elini sıkacağı devlet adamı bulunmamaktadır.

ABD'yle ilişkilerimiz eşitlik temelinden çıkmış, hiyerarşik bir düzene oturmuştur. ABD'nin Türkiye'yle ilişkilerinde en çok kullandığı araç beyzbol sopasıdır. Amerikalı Biden, Türk tarafının istediklerini vermeyeceklerini gelmeden önce açıkça söylüyor, sonra geliyor ve kendi istediklerini alıp cebine koyuyor, ülkesine dönüyor. Yani "al gülüm, ver gülüm" ilişkisi değil, "ver gülüm, ver gülüm" ilişkisi devreye giriyor.

Burada, Sayın Bakanın konuşmalarında, neredeyse dünyada stratejik ortağımız kalmayan ülke kalmamış. Ben bu "stratejik" kavramını anlayamadım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlayın.

Buyurun.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Bakan Singapur'a "Stratejik ortağımız, dostumuz." dedi. Singapur'da elçilik yapan Rıza Bey'e sordum "Benim böyle stratejik ilişkiden, dostluktan haberim yok." dedi. Ukrayna'nın stratejik ortağımız olduğunu vurguladınız konuşmanızda. Herhâlde Ukrayna'yla bu kadar önemli dostluk ilişkimizin kurulmasına ilişkin dokümanlar, bilgiler sizdedir. Onların stratejik ortak olarak nitelenmesine neden olan bilgileri bize de verirseniz seviniriz.

Erdoğan ve Davutoğlu Türkiye'yi AB'ye tam üyelik menziline kasıtlı olarak çıkarmışlardır. Zira, bu ikili, Türkiye'nin geleceğini Mustafa Kemal Atatürk'ün işaret ettiği Batı'da değil başka yerlerde görmektedirler. Çağdaş değerlere düşmanlık öyle bir noktaya gelmiştir ki Gezi eylemleri sırasında saygın uluslararası medya kuruluşlarının muhabirleri ajanlıkla suçlanmış ve tehdit edilmiştir.

Diğer bir deyişle, içeride oy toplamak için sıkça başvuru alan istismarcılığı ve bezirgânlığı dış politikaya hâkim olan ümmetçi kafa Türkiye'yi Batı dünyasının dışına itmiştir.

Dinî referansları dış politikanın merkezine koyan ahab çavuşlar, Sünni İslam inancına sahip olduğunu iddia eden her aktörle eylemlerine bakmaksızın dost olmuş, bu inanca mensup olmayanlara karşı da dışlayıcı politikalar izlemişlerdir. Bu ikili, ağızlarından hiç düşürmedikleri insanlık kavramında da samimi değillerdir. Onlar için insan olmanız değil mezhebiniz daha önemlidir. Ölüler bile mezheplerine göre ayıran bu yaklaşım bölücülüktür.

Erdoğan ve Davutoğlu hükümetleri, Orta Doğu'da demokrasi ve eşitlik için ayağa kalkan halkların baharını Katar ve Suudi Arabistan'ın katkılarıyla çalmıştır. Türkiye'de at koşuran ve sınırlarımızı yolgeçen hanına çeviren radikal örgütler Hükümetin bölgeye müdahale araçlarıdır. Tır'lar dolusu silah, her türlü kolaylığın sağlandığı bu örgütler kanalıyla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADNAN KESKİN (Adana) – ...hem Arap Baharı'nı kara kışa hem Orta Doğu'yu vahşet coğrafyasına dönüştürmüştür.

BAŞKAN – Sayın Keskin, lütfen son sözlerinizi alayım.

Buyurun.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkan, baştan yirmi dakika dedik, biz de ona göre kendimizi ayarladık. Lütfen...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Keskin. Tamam, yirmide keselim, buyurun.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım, çok toleranslısınız.

Türkiye, uluslararası kuruluşlardaki saygınlığını da kaybetmiştir. Hükümetin dış politika hataları artık tamir edilemez bir noktadadır. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi geçici üyelik seçiminde Türkiye'nin içine düştüğü tablo Türk dış politikasının dünya sınıfında aldığı notu açığa çıkarmaktadır. Türkiye sınıfta kalmıştır. Kalkıp sen, bölgenin lider ülkelerinden Mısır Devlet Başkanı'na Birleşmiş Milletler kürsüsünden hakaret etme basiretsizliğini gösterirsen, sana da haddini bildirirler. Birleşmiş Milletlerdeki tablo radikal örgütlere silah vermenin ve bölgeyi ateşe veren politikalar izlemenin sonuçlarıdır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 23

Kardeş ülke komşumuz Suriye üç yıldır, Erdoğan-Davutoğlu ikilisinin de taraf olduğu bir iç savaşla boğuşmaktadır. Suriye sınırimiz terör örgütlerinin karargâhına dönüşmüş, Suriye'nin geleceği ve Suriye halkının kaderi terör örgütlerine teslim edilmiştir. Ülkemiz bugün kapasitesinin çok üstünde Suriyeli sığınmacıya ev sahipliği yapmaktadır. Suriyeliler ülkemizde yaşamlarını olumsuz koşullarda sürdürmektedir. Türkiye'nin neredeyse bütün şehirlerine sığınan Suriyeliler yanlış ve duyarsız politikalar sonucunda sömürü batağına sürüklenmişlerdir.

Bugün, bütün dünyanın önceliği bölgede bir dehşet dalgası yaratan IŞİD'i yok etmektir. Malum ikilinin takıntısı ise, Beşar Esad yönetimini devirmektir. Bu psikopatik saplantı artık, siyasetin konusu olmaktan çıkmış, tıp biliminin konusu hâline gelmiştir. Birleşmiş Milletlerin IŞİD'in finansman ağını ve militan geçişlerini kesmek için birçok bağlayıcı kararı vardır. Oysa bu ikili anılan kararları uygulamamak için ellerinden geleni yapmaktadır. Şimdi de uluslararası topluma Suriye'de tampon bölge ve uçuşa yasak bölge koşullarını dayatmaya çalışmakta ve her seferinde "hayır" cevabını almaktadır. Davutoğlu, ABD'nin Suriye siyasetini değiştireceğine ilişkin çok güçlü işaretler olduğunu söylemesinden saatler sonra, Obama, Davutoğlu'nu yalanlamaktadır.

Davutoğlu, hakkında en çok gensoru verilen Dışişleri Bakanı idi. Şimdi ise söyledikleri en fazla yalanlanan Başbakan unvanına sahip olma yolunda ilerlemektedir.

AKP, Suriye'ye barış getirmeyi amaçlayan uluslararası ve bölgesel çabaların önünü de engellemiştir. Suriye politikası ekonomik olarak da Türkiye'yi felakete sürüklemiştir. Suriye'yle ticaret yapan binlerce vatandaşımız iflas etmiştir. Türkiye'den Suriye'ye giden Tır'larca silah...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADNAN KESKİN (Denizli) – ...Suriye'de IŞİD'in hâkim olduğu bölgelerden gelen kaçak petrol ana ticaret kalemleri hâline gelmiştir.

BAŞKAN – Sayın Keskin, son cümlelerinizi alayım lütfen, süreniz bitti.

Lütfen, buyurun.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Peki, bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Keskin, on saatlik konuşmayı beş dakikada özetleyebilecek bir insandır, yani onun için...

MUSA ÇAM (İzmir) – Onda hiç şüphe yok.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Yani böyle çok dolaylı bir şekilde kesmeye çalışıyorsunuz ama fırsat bilip tamamlayacağım bunu.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Soru-cevapta efendim. On saatlikti ya bu konuşma, bir saatte özet...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Doğru söylüyorsunuz, evet.

BAŞKAN – Hurşit Bey, bu sizin geçerli olabilir ama Sayın Keskin için değil.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Peki, peki.

Ben, Bakanlık bütçesinin bütün bu olumsuzluklara rağmen ülkemize ve Bakanlığa güzellikler getirmesini diliyorum. Teşekkür ediyorum.

Yalnız, Sayın Başkan, yirmi dakikanın on beşinci dakikasında kestin, sonra bir daha kestin, bir daha kestin, beş dakikamı çaldın, unutmam.

BAŞKAN – Başka türlü yapamam efendim. Çok teşekkür ederim. Sonra kötü örnek oluşuyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, Komisyon üyesi arkadaşlarımız yoklamadalar mı niye yoklar, utandıkları için mi gelmiyorlar?

SADIK BADAĞ (Antalya) – Buradayız... Buradayız...

BAŞKAN – Bilemiyorum efendim, milletvekilleri kendilerinden sorumlular. Yani burada sayarsak, Aydın Bey yok, İzzet Çetin yok, Bihlun Hanım yok. Yani böyle saymaya gidersek bu şey olmaz. Bizimkilerin hepsi yurt dışında zannediyorum.

Sayın Günal, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanlar, değerli milletvekilleri, çok kıymetli bürokrat arkadaşlarım, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Yeni Türkiye'nin yeni bakanlarına da hayırlı olsun diyoruz. Arkadaşlarımız ilk defa bütçeye geldiler, onlara da tekraren hayırlı olsun diyelim.

Tabii çok fazla konu var, arkadaşlar doğal olarak dakikalara sığdıramıyorlar, konu başlıklarını siz bile iki saatte okuyabildiğinize göre, bir de ayrıntısına girersek işin politika kısmına girersek teknik şey sizin tabiriyle "Avrupa Birliği İlerleme Raporu"nda bu sene biraz daha teknik tabire geçmişler." diyorsunuz. Sizin sunumlar da teknik oldu, biz işin siyaset tarafına doğru girersek o zaten üç saatte bitmez. Biz size başlıklar itibarıyla... Tabii enkaz edebiyatı başlayacak şimdi, o da diyecek ki: "Ben enkaz devraldım Sayın Çavuşoğlu'ndan."

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Biz anlaştık...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok oraya kıyamam arkada değerli arkadaşlarım var, ön sırada kalsın lütfen. Yani siz kendi aranızda halledin. Bakanlar, bakan yardımcılar...

BAŞKAN – Sayın Büyükkaya göğüslüyor bu işi, evet.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, arka sıraya kusura bakmayın bizim muhatabımız bakan ve bakan yardımcısı, müsteşarı bile ellemeyiz. Herkes sorumluluğunu üstlensin, kusura bakmayın. Yani en sağda Sayın Sinirlioğlu dâhil bürokratlara işimiz yok, onlarla siz muhatap olacaksınız, en fazla yardımcılara kadar geleceğiz.

Şimdi güzel söylüyorsunuz ama ben birkaç tane kavramda burada kafam karıştı yani çok teknik kaldım ben de aynen ilerleme raporu gibi oldu. "Stratejik derinlik" dedik...

BAŞKAN – Sayın Çavuşoğlu mu Sayın Bozkır mı karıştırdı?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 24

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İkisine de sırayla vereceğim, merak etmeyin yani yeterli malzeme var, çok var yani.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Üstüme gelmeyin benim...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sen de enkaz edebiyatı yaparsın ama durumun vahim, o yaparsa sıkıntı yok eğer Sayın Çavuşoğlu sen yaparsan Başbakanı gidiyor, onunkisi kolay. Vallahi diyecek ben aldım... (Gülüşmeler)

Şimdi hakikaten gülüyoruz ağlanacak hâlimize ama “stratejik derinlik” dedik, geçen sene bir “değerli yalnızlık” çıkmıştı sıfır sorun, sıfır sorun derken, sonra baktım hakikaten bir yalnızlık şeyine girdik çevremizde.

BAŞKAN – Psikoza...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bu kavramlardan bazen benim kafam karışıyor, beni biraz... Bu işin teknik kısmını boş verin de, bizi işin içiyle ilgili biraz aydınlatın, biz de biraz diploması öğrenelim.

Yani bu stratejik derinlik ne oldu, ne kadar derin oldu, çıkamadık mı, dibinde mi kaldık onu merak ediyorum. Bir de BOP vardı, bir ara eş başkanınız diye hava attığımız. Sonra bir ara “akim kaldı” dedik. Şimdi Orta Doğu’da yaşananların yüzde 80’inin bununla ilgili olduğunu... Yani ne kadar siz kimi atarsanız atın eski Dışişleri Komisyonu Başkanı olarak yasamanın içerisinde vardınız Sayın Bakanım. Ben sizden teknik destek istiyorum, ikiniz de deneyimli hariciyecisiniz o anlamda. Her ne kadar Bakanlıkta olmasa da Sayın Çavuşoğlu da okul yıllarından itibaren hariciyede olduğu için artık Avrupa’nın başkanı oldu, Bakanı oldu hepsi var.

Önce bunlara bir bakalım, yani ne oldu? Bu babadan oğula geçer gibi Sayın Erdoğan’ın şahsındaydı ama Sayın Davutoğlu’na geçti mi BOP Eş Başkanlığı; mesela, o proje ne oldu yani ne oluyor, biz devam ediyor muyuz? Orta Doğu’daki olayların bununla alakası var mı?

Bir de Sayın Çavuşoğlu “Suriye’de mezhepsel çatışma var, bundan dolayı oluyor.” dedi. Bu şey ne onu da anlamadım, bu DAİŞ nedir yeni bir örgüt mü çıktı? Yani onunla ilgili baktım hiç İŞİD’le ilgili bir şey görmedim dokümanda. Yeni bir örgüt mü tanımlıyoruz, yoksa daha sevimli mi yoksa daha kötü mü? Hani şöyle vardı bir zamanlar Esad vardı, kardeşim Esad, döndük baktık devir değişti Eset oldu. Yani böyle bir değişim mi var? Veya PKK kötü PYD cici, peşmergelerle beraber biz bunları eğitebiliriz gibi... Bu kavramlarda isim değiştikçe, Allah Allah diyorum, bir bakış açısı değişikliği de var mı diye. Bir ILIS vardı, “ISIS” dediler, bilmem ne dediler, “Islamic State” dediler, önce bir Levant vardı, sonra döndük, kim kurdu, nasıl oldu bu yani ne oluyor? Şimdi de arkadaşlarımız ısrarla, Sayın Cumhurbaşkanı da söylemişti, “DAESH” diyor yani kim? Biraz şey kaldım, kusura bakmayın, işte bilgilendirin diye böyle. Bu DAESH biraz sanki böyle daha farklı gösterir gibi, “Haşhaşi” der gibi, böyle ş’li olsun diye mi yaptınız ne yaptınız bilemedim. Hakikaten öyle oluyor yani bir gün dost olduğunuz, ertesi gün düşman olunca ismi değişiveriyor bir anda. Birileri “paralel” oldu, “Haşhaşi” oldu, öbürleri “Esed” oldu.

BAŞKAN- Biz Sayın Zozani’yle hâlâ dostuz yani soyadını değiştirdi ama sıkıntı yok.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ya, bir gariplik var yani bir şey oluyor, isim değişince şey değişebiliyor. Artı, şimdi burada “Bir mezhepsel şey var.” dediniz. Yani ne o, DAESH mi neyse, İŞİD mi, ILIS mi? Şimdi, bu bir Sünni terör örgütü mü? Yani “mezhep” derken nedir yani? Öbür tarafta, mezhebe göre biri kötü, bir iyi mi diyeceğiz? Yani diğeri Şii, bu Sünni, bir taraftan El Kaide’nin temsilcisi, bir tafta ISIS var, bir tarafta ÖSO var.

Hakikaten, burada baktım başka bir şey daha var Sayın Bakanım yani Türkmenlerin çoğu Sünni değil, Irak’takiler yani şimdi o zaman onları hangi kategoriye koyacağız? Suriye’dekilere kızıyoruz da İran’da var, onlar da farklı bir mezhepten geliyor. Dolayısıyla neye göre bakacağız, dine göre mi, mezhebe göre mi, soya sopa göre mi, akrabalığa göre mi? Orada da benim kafam karışıyor yani bir çatışma var, tamam, ama asıl şey “Suriye muhalefetine destek verelim.” diyorsunuz. Kim muhalefet? Sadece ÖSO mu? El Nusra ne oldu, ötekiler ne oldu? Burada PYD şu anda... Eğitim donatı kime yapıyorsunuz, daha doğrusu yapıyorlar? Siz “Destek olacağız.” dediniz. Nerede yapılıyor, nasıl bir şey? PKK, terör örgütü mü, değil mi? Öyleyse PYD kim, PYD’ye mi veriyoruz? Yani nereye gitti bu bizim... Geçen hafta burada arkadaşlarla tartışma yaşadık, Sayın Ala’ya söyledik “Sen ‘Kürdistan’dan girdik, Kürdistan’dan geçtik, Kürdistan’a gidiyoruz.” diyenlere katılıyor musun?” diye. Burada Hasip Bey arada girdi.

Şimdi diyorum ki: Şu giden yani orada hangi unsurlara yardım gitti, onu merak ediyorum. Şimdi, oradaki PYD bir taraftan PKK’nın bir kolu olarak Suriye içerisinde faaliyet gösteriyorsa o zaman biri kötü, öbürü nasıl iyi oluyor? Çünkü burada sizin resmî metinde -tamamını okumadınız ama ben altını çizerek baktım- PKK’yla ilgili kısımlar var. Böylece eğitim donatı süreciyle beraber PYD aracılığıyla bu terör örgütünü meşrulaştırmış olmuyor muyuz, onu merak ediyorum. Kavramlardan kafam karışıyor derken bir isim değişikliğiyle birisi iyi, birisi kötü olabiliyor. Yani açıkçası şaşırdım.

Bir de enteresan bir şey oldu önceki gün, o konuda da beni aydınlatırsanız... Sizler bulunmuşsunuzdur mutlaka arkadaşlar. Joe Biden gelmiş yani İstanbul’da bir toplantıya katılmış gitmiş. Orada özür diledi mi, dilemedi mi şeyi vardı. Acaba ben kaçırıldım mı? Çünkü biz burada hapis hayatı yaşıyoruz Sayın Bakanım, bir giriyoruz üç buçuk dörde kadar, gündemin farkında değiliz. Siz bize...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Fark ettim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Geldi adam, soru da sordurmamışlar garibana, bir şey de söyleyememiş, öyle gelmiş gitmiş gibi görünüyor. Sayın Cumhurbaşkanıyla ne görüştü, bir şey oldu mu? Orada enerjiyle ilgili bir iki söz bu buraya yansımış, işte Rusya’ya bir şeyler demiş, bize dolaylı mesaj iletmış ama ben onları da anlamakta zorlandım açıkçası.

Asıl öbür taraftan baktığımız zaman Kıbrıs’la ilgili de çok uzun bir bilgi notu var sizin konuşmanın içinde, bize söylediğiniz değil ama hakikaten arkadaşlar bütün süreci açık bir şekilde anlatmışlar. Şuradan sayfa 49’a bakayım hızlıca. Hızlı hızlı geçiyorum yani cehaletime verin, hem de konu çok. O zaman yetiştiremem yoksa.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Estağfurullah.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 25

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Diyor ki: "İyi niyet misyonu çerçevesinde, yerleşik BM parametreleri olan siyasi eşitlik ve iki kesimlilik temelinde, eşit statüde iki kurucu devleti haiz yeni bir ortaklık kurulması ve bu ortaklığın Türkiye'nin etkin ve fiilî garantisini içeren garanti ve ittifak anlaşmalarının teminatı altında kalmaya devam etmesi çözüm..." Yani temelimiz bu, Dışişlerimizin Kıbrıs yaklaşımı ama öbür tarafa geçiyoruz, uygulamalarda onlar bir, oraya bir, buraya sürekli tavizler, yeni görüşmeler, bir şeyler geliyor. Bunu da anlayamıyoruz yani perde arkasında ne oluyor? Bir bakıyoruz, bizim araştırma gemisi bir gidiyor, bir gün araştırma yapıyor, ortalık sakinleşiyor, çekiliyor, onlar devam ediyor. Siz güzel yazmışsınız. Arkadaşlar diyor ki: "Yeniden sismik araştırmaya başladık." Yani sismik araştırmadan da sonra ne olacak? Yani adamlar tekrar işin sondaj kısmına geçiyor. Burada nasıl bir şey olacak? TPAO'nun hakikaten siz...

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Bulana kadar araştıracağız işte.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani bu kısmını bilerek soruyorum Sayın Bakanım, burayı iyi okudum, 21 Ekimde de başlamışlar ama göstermelik sismik araştırmada kalsın, biz de kendi kıta sahanlığımızda, kendi şeyimizde olan yerde araştırmalarımızı sonuçlandıralım, TPAO da gitsin orada çıkarma faaliyetlerine başlasın yani gözdağı verir gibi olmasın, onu istiyoruz. Kıbrıs, bizim namus meselemiz. Onun için mademki bu temel kabulü koyduk, o konuda da kararlı bir şekilde üzerine gidelim ki daha önce yaptığımız hataları tekrarlamayalım.

Irak'la ilgili şeyler söylemişsiniz ama enteresan, geçen gün Sayın Başbakan gidince iyice bir garibime gitti. Yani düne kadar "peşmerge" derken önce oraya, sonra gitti Bölgesel Yönetimle görüşmeler yaptı, arkasından bir anda anladık, eğitim-donat işlerinin ayrıntısı varmış yani önce anlayamamıştık "Niye alelacele gidiliyor?" diye. Arkasından da Joe Biden gelince bir şeyler oldu. Orada Türkmenlerle ilgili bir görüşme oldu mu? Yine basına fazla yansımayan konu veya biz kaçırdık, dediğiniz gibi. Arada bir yerde geçiyor yani Zaho'da Bersiva Kampı'nda bir kısmı, Türkmenler var diye... Konuşmanızda da sadece orada görebildim. En başta diğer gruplardan söz ediyorsunuz, Sünni Araplar ile Kürtlerin çok fazla mağdur olduğunu. Bizimki sonuna doğru geliyor "Kampta Türkmenlere yardım edildi." diye. Onların oradaki durumu ne oldu? Birçok mağduriyet yaşandı, kayıtlarla ilgili, topraklarıyla ilgili, evleriyle barklarıyla, dükkânlarıyla ilgili yani sadece Kızılay'dan insani yardım gönderip kampta... Onu herkese yapıyoruz, gelen bütün vatandaş, dünyanın her yerinden kim gelirse hem gönderiyoruz hem kabul ediyoruz. O yönde bir sorun yok ama özel bir şey yapıldı mı? Bunların durumu ne olacak orada, onu merak ediyoruz. Çok fazla şey var. AB'yi hemen bırakıyorum, onu ayrı yapacağım.

Orta Asya'yla ilgili de Türkmenistan'la anlaşma çerçevesi imzalandı ama bunun bir an önce eyleme geçmesi lazım yani "Teknik görüşmeler başladı." diyorsunuz, "2,5 milyarlık bir şey de olabilir." diyorlar ama şu anda Hükûmetin açıkladığı yani göstermelik dönüşüm programının, eylem planının en önemli maddelerinden birisi, dışa bağımlılığı azaltmak ekonomideki cari açıkla ilgili ve enerjide dışa bağımlılık. Onun için bu konunun çok önemli olduğunu, üzerinde ısrarla durulması gerektiğini, Türkmen gazını Rusya'dan değil, doğrudan bizim almamız gerektiğini söylüyorum. Bunu da bilerek soruyorum, bilmediklerimi ayrı not ediyorum. Sonra arkadaşlardan gerekirse onlarla ilgili de bilgilendirme toplantısı isteriz, konuşuruz, bilgi verilerse memnun oluruz. Çünkü doğal gazda kaynak çeşitliliği, o anlamda enerji arz güvenliği açısından ve bağımlılığımız açısından önemli.

Özbekistan'la ilişkilerde de yeniden bir yumuşama dönemine girildiğini söylemişsiniz, ziyaretler var ama bunun da normalleştirilmesi ve daha somut hâle getirilmesi gerektiğini not etmiş olalım.

Enteresan, demin söylediğim çerçevede iki tane daha şey söyleyip sonra AB'yle ilgili birkaç değerlendirmemi sizlere aktaracağım. Sayfa 119'da "Terörle uluslararası mücadele" diye bir şey var. "Enteresan" dememin nedeni, yani bir taraftan burada –paragrafı çizdim, 120'nci sayfada- diyorsunuz ki: "PKK terör örgütünün tüm faaliyetlerinin sona erdirilmesi, terörizmle mücadele çabalarımızın öncelikli hedefidir." Yani ya iç politikadan haberiniz yok ya Hükûmetin ya da diğer bakanların ya da MİT'in yaptığı müzakerelerden haberiniz yok ya da Sayın Cumhurbaşkanının, Başbakanın ikide bir Başbakan Yardımcısının görüşüp, sekreteryaya talebinden bilmem neye varıncaya kadar... Şimdi, müzakere başka bir şey, mücadele başka bir şey. Keşke siz mücadele etseniz de biz de sonuna kadar... Yani metne itirazım yok, yapılmamasına itirazım var. Burada kalmış diplomatik metin gibi ama maalesef burada "PKK'nın güney komşularımızın ülkemizin mücavir bölgelerinde zemin kazanmaması için çalışmalarımız yoğun biçimde devam ediyor..."

Peki, uzantısı PYD'ye -az önce söylediğim gibi- hem destek verip hem bir taraftan uluslararası koalisyon bilmem ne diye PYD'yi eğitmeye biz destek olursak...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Nereden çıktı?

MEHMET GÜNAL (Antalya) - E, öyle yani? Şimdi kimi eğitiyorlar, niye geldi, niye gitti, nereden geldi, oradan gelen peşmergeler nereye gitti, kiminle...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Peşmerge ayrı, PYD ayrı.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Ya, giden kim, kime destek veriyoruz, onu soruyorum. Suriye'nin batısında ÖSO'nun dışında kime destek... Bir söyleyin de bilelim yani. İşte onu soruyoruz ki öğrenelim. Bize göre, PYD orada hâkim durumda, mücadele eden de onlar IŞİD'e karşı. Neydi o? DAESH miydi? Pardon... DAESH'e karşı. Sizin literatürü kullanalım, maalesef burada bir meşrulaştırma olurken resmî evrakta da "PKK" diye geçiyor, keşke uygulasanız sonuna kadar arkanızdayız. Siz müzakere yerine mücadele edin, biz sizi takdir edelim Sayın Bakanım, doğru olanlarda takdir ederiz. Yani, burada bir taraftan "televizyon, bilmem ne" demişsiniz, bir taraftan da her şey yapıyor. Her türlü müzakere yapılırken hâlâ daha Roj TV'yi "terörle mücadele" diye yazmaya kaç senedir benim pek aklım ermiyor. Burada her şey kuruluyor, televizyon kuruluyor, okul kuruluyor, biz onları konuşuyoruz, hâlâ daha Danimarka'dan televizyon şeyini buraya yazmış arkadaşlar. Onun için diyorum.

Şimdi, tabii, son bir şey size Sayın Bakanım, burada konuşmada zayıf geçmiş. Ekonomik İşbirliği Teşkilatıyla ilgili bir paragraf var, orada da özellikle tercihli ticaret anlaşmasının -ki AB'yle beraber konuşacağım ama- Transatlantik Anlaşması'nın da olduğu bir dönemde, gümrük birliğinden zarar ettiğimiz bir dönemde, te on iki yıl öncesinde –Arkada Ahmet kardeşim bakıyor- beraber ta o zamandan beri canlansın diye uğraştığımız ama bir türlü canlanmayan Ekonomik

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 26

İş Birliği Teşkilatının hem Türk cumhuriyetleriyle olan ilişki açısından hem de bugünkü ortamda daha çok ekonomik ilişkileri geliştirme açısından önemli olduğunu düşünüyorum. Özellikle bu tercihlili ticaret anlaşmasına biraz ağırlık verebilirsek Sayın Bakanım, bütün o Türk devletleri orada, diğer komşu ülkelerimiz orada, kurumsal olarak burayı etkin çalıştırmamız lazım, iyi bir platform. Yani, STK, çok yoğunlaşıyoruz, orada da şeylerimiz var ama o çok daha büyük bir şey olduğu için yeknesaklık sağlamak zor oluyor. Burada bir tek İran'la ve bir iki ülkeyle koordineli gidersek bölgesel bir teşkilat olmasını sağlamış oluruz. Şimdilik o tarafını bitiriyorum.

Birkaç tane de AB'yle ilgili söyleyeceklerim var. Hakikaten demin Sayın Bakana "yeni Türkiye'nin yeni Bakanı" diye dedim ama "Türkiye'nin Yeni Avrupa Birliği Stratejisi" başlık öyle başlıyor. Yani, enkaz mı devraldık? diye ondan espri yaptım. "Yeni" derken tamam anladık ama bir yanda baktım "Yeni Avrupa Birliği Stratejisi, yeniden girdik."

BAŞKAN – Yeni Türkiye, ondan kaynaklanıyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tekrar devam ediyor, siyasi kriterler anlamında yani ondan sonra ilerleme raporuyla ilgili hızlıca hamle başlattı Volkan Bey, raporda da birtakım şeylerin değiştiği... Bir an şaşırdım, şimdi, bakıyorum yani "Bu çerçevede 2014 yılı İlerleme Raporu'nun geçmiş yıllara göre daha teknik bir dil kullanılarak..." diyor. Yani, şimdi, Sayın Bozkır olmasaydı, Sayın Çavuşoğlu kalsaydı teknik dil olmayacak mıydı, siyasi mi olacaktı? Onu anlamadım.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Zaten beraber yaptık.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ha, o zaman tamam, sorun yok diyorsun.

Bunu niye söyledim? Tabii, yeni bir söylemle yeni heyecanla başlamak güzel de maalesef Hükûmetinizin bu AB heyecanı da kalmadı. Haklısınız bir taraftan çünkü karşı tarafta bir heyecan olmayınca ilişkiler zaman içerisinde tavsıyor. Yalnız bizim bu ilişki, siz yeni Bakan olduğunuz için... Geçmiş yıllarda Sayın Bağış'a bizim o tanıımı söylemişim. Elli yıllık bir nişanlılık olmaz Değerli Bakanlarım. 1963, elli bir yıl oldu. Yani, "bu uzatmalı nişanlılık" diyorum, arkadaşlar gülüyor ama "Kız tarafı biziz." diyorum. Ya adamın işine gelmiş, stratejik ortaklık.

BAŞKAN – Sayın Günal, siz kız babası değilsiniz galiba. Bir toparlarsanız.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Lütfederseniz bitiriyorum Başkanım, tamamını kullanmayacağım, bitireceğim yani.

BAŞKAN – Tamam, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Şöyle bir şey var: Yani, oraya kabul edecek olan onlar, oyalanan biziz. Yani, bir an önce biz dedik ki MHP olarak, onurlu üyelik; toplumsal talebe destek çıktık. Ama, bu işin onuru kalmadı, dedik. Niye? Burada da sordum, ikinizde diploması şeyi biliyorsunuz, Sayın Bağış şeyi tasdik etmişti, size de sorardım. Ben diyorum ki bu garip bir şeye döndü elli yıldır, "Never ending but no wedding love" Yani, biz bekliyoruz, hâlâ oyalıyor, alacağım, yarın nikâh yapacağım, öbür gün babandan isteyeceğim, ya kız bekleye bekleye doğurganlık yaşı geçti, 50 oldu.

MUSA ÇAM (İzmir) – Nişan, kına gecesi belli değil mi?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Tıp gelişti.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Fırsat eşitliğine aykırı konuşuyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Şimdi, hakikaten, bu işin komedisi bir tarafa da Sayın Bakanım. Tamam, yeni bir heyecan, gidin, kararlılığımızı söyleyin ama bu iş olacaksa yapalım, daha fazla da el âleme rezil olmayalım gerçekten yani.

Şimdi, bir de TTIP geliyor, orada eğer adamlar zaten Amerika'yla da yaparsa zaten bizim şeyin bir anlamı kalmayacak yani gümrük birliğinin de bir anlamı kalmayacak. O zaman diyoruz ki, ara sıra Sayın Davutoğlu söylüyordu "Biraz çıkarız." falan diye. Ne diyorsunuz yani son bir huruç hareketi yaptınız diyelim ki bir heyecan, hâlâ oyalıyorlar yani nişan yüzüğünü atacak mıyız, atmayacak mıyız yoksa bekleyecek miyiz, "Ayıp olmasın, el âlem ne der, yüzüğü atmayalım." diye bekleyecek miyiz, "Bir an önce isteyelim, bir şey olsun mu?" diyeceğiz? Hakikaten bunu bir düşünmek lazım. Yani, dediğim gibi TTIP'te de eğer sıkıntıya düşersek üçüncü ülkeler açısından, işte öbür tarafta tercihlili ticaret anlaşmasını bitiremiyoruz, bir sürü dezavantajımız var... Yani, bunu ciddi anlamda, "Durumu uzatmaya götürüp maçı bitirelim." diye bakmayalım, olacaksa hep beraber biz de destek olalım ama olmuyorsa da onurlu bir şekilde bırakalım, bir çözüme ulaştıralım diyorum. Aksi takdirde, AB'nin adını söyleriz, bakanlığı olur, arkadaşlarımız çalışır. Ha, biz şunu hiçbir zaman şey yapmıyoruz, AB için zaten eğer demokratik...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, son bir dakika daha vereyim de ondan sonra "Eksik konuştum." demeyin.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani, demokratik standartları biz kendi insanlarımız için, bütün bireylerimiz için... Az önce Adil Bey'e referans yaptınız ama Hakkârî'nin Yüksekova'sıyla Antalya'nın Gündoğmuş'u için aynı seviyede bireysel hak ve özgürlükleri, ekonomik refah düzeyini ve toplumsal gelişme düzeyini istiyoruz ama herhangi bir mezhepsel, etnik, dinsel, coğrafi gruba özel kolektif hak talebine karşı çıkıyoruz. Dolayısıyla, Avrupa Birliği olmadan da bizim bunu bütün vatandaşlarımız için hem ekonomik hem sosyal hem siyasi olarak yapmamız lazım, onları hep beraber yapalım ama bizi oyalamalarına da müsaade etmeyelim, hiç olmazsa bir duruş sergileyelim. Kıbrıs da bununla ilgili olduğu için söylüyorum, o müzakerelerde önemli bir yeri olduğu için, belli dayatma olduğu için. Bunları paket hâlinde konuşup bu belgelerde olduğu gibi temel kabulümüz olan, Türkiye'nin devlet politikası olan bu hususları çözüme ulaştıralım diyorum.

Bütçelerin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Günal ama kız tarafı, erkek tarafı bu ayrımcılığı şiddetle kınıyorum yani.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Biz de realize ediyoruz maalesef.

BAŞKAN – Sayın Zozani, herhangi bir sataşmaya yol açmadan lütfen buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkârî) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 27

Sayın Bakanlarım, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli bürokratlarımız, sevgili basın mensupları; hepinizi selamlıyorum.

Sayın Bakanım, 2 Bakanlığın yapısına ilişkin olarak ben müsaadenizle değerlendirme yapmak istiyorum. Esasında 2 bütçeyi bir arada değerlendirmemiz isabetli oluyor çünkü birbirinden farklı, hatta 2 ayrı Bakanlığın olmasının bir anlamı olmadığını düşünüyoruz bir yönüyle.

Sayın Bozkır bizi lütfen bağışlasın, onun şahsına ilişkin olarak hiç bizim bir diyeceğimiz yoktur, çok değerli monşer edası vardır zaten kendisinin ama bu hiç bizim tartışma konumuz değildir. Ama, gerçekten Avrupa Birliği Bakanlığı ile Dışişleri Bakanlığı arasındaki ayrımı koyarken politik olarak bir değerlendirme yapacağımız zaman neyi nereye koyacağımız konusunda farklı bir değerlendirmeye giremiyoruz.

BAŞKAN – Monşer edasıyla alakası yok ama.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – O nedenle 2 bütçeyi bir arada değerlendirmenin faydalı olduğuna inanıyoruz. “Bir arada değerlendirelim.” deme fikri de, önerisi de bizimdi. Diğer Komisyon üyesi arkadaşlarımız, Divan da öyle bir öneriyle geldi, güzel de olmuş, ben onu ifade edeyim. Ama, doğrusu bu, 2 Bakanlığın birleştirilmesi, Avrupa Birliği Bakanlığının bir masa olarak Dışişleri Bakanlığı bütçesi içerisinde değerlendirilmesinin doğru olduğunu düşünüyoruz. 300-400 personelle çalışan bir bakanlığa bakanlık demek doğru değil yani onu ifade edelim. Ayrılan bütçenin peşinde değiliz, onu asla sorgulama konusu yapmıyoruz.

BAŞKAN – Ama, bütün Bakanlık personelini üzüyorsunuz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Avrupa Birliği hedefini de sorgulamıyoruz. Evet, Türkiye'nin Avrupa Birliği hedefi olmalıdır ki Türkiye'nin Avrupa Birliği hedefine çıkış noktalarında biz hâlâ bir problem görüyoruz. Avrupa Birliğini bir ekonomik birlik olarak görüp, oraya heves edip, bir pazar alanı olarak girip o pazar üzerinden verilen tavizkâr, tutumla Avrupa Birliğine dâhil olma arayışını doğru bulmuyoruz. Bu nedenle, zaten Avrupa Birliği mevcut pozisyonda bir yol ayrımındadır, tercih yapmak durumundadır, bu tercihinin yapmadan da Türkiye'nin de Avrupa Birliği tercihinin somutluk kazanmasını beklemiyorum işin açıkçası. Çünkü Avrupa Birliği ya bir ekonomik birlik olarak kendi tutumunu, birliğini sorgulamak durumunda kalacaktır, bir arada olup olmayacağını tartışmak durumunda kalacaktır ya da tarihsel kültüründe var olan bizim de daha çok demokratik değerler olarak ifade ettiğimiz değerlerde yeni bir buluşma söz konusu olup bu buluşma üzerinden kendi geleceğini inşa edip edemeyeceği tartışmasında bir somutla netleşmiş olacak. Türkiye de böyle bir netleşmenin sonucunda bence Avrupa Birliği tercihinin yeniden yeniden gözden geçirmek durumunda kalacak. O nedenle, sizin sunumlarınızda yeni kavramları biz çok sık görebiliriz çünkü Avrupa Birliği stratejisi de değişiyor sürekli, kendi içindeki stratejisi de farklılaşıyor. Her yeni stratejik yönelime göre siz de yeni bir hedef koymak durumundasınız. Dolayısıyla, bugünden yarına bir politikadan söz etmiyoruz, bir değişimden söz etmiyoruz. İşin özü itibarıyla, bizim küçülen dünyayı masaya yatırıp tekrar tekrar değerlendirmemizde fayda var. Dünyada tercihler farklılaşıyor, yönelimler farklılaşıyor. Dış politikanızı değerlendirirken, evet, dönüp iç siyasetin polemik konusu argümanlarından yola çıkarak birbirimizi hırpalayabiliriz ama mesele, bana göre, Türkiye'nin dış politikasını değerlendirirken biraz daha hassas bir değerlendirmeyi gerektiriyor diye düşünüyorum. Küçülen dünyayı masaya yatırdığınızda eğilimleri farklılaşan bir dünyadan söz ediyoruz. Amerika'nın başını çektiği -ki her iki bakanımızın da sunumları içerisinde değinme konusu olan transatlantik yatırım ortaklığına yapılan heves, referans- Avrupa Birliği'yle ki devamında Amerikalı stratejistlerin Avrupa Birliğinin kültür alanı, kültür etki alanı olarak da gördükleri alanları da kapsayacak şekilde bir genişleme çalışması var, bir hevesi var ama şunu da çok iyi biliyoruz ki: 2013 yılında, Sayın Cumhurbaşkanı o zaman Başbakan sıfatıyla Washington'a gittiğinde Türkiye'nin bu talebi kabul görmedi yani bu ortaklığa dâhil olması konusu Türkiye'nin kabul görmedi, oradan dışlanıyor.

İkinci bir nokta, yine sizlerin konuşmalarınızın içindeki ikinci değinme noktası -ki bana göre ikinci bir kutupsal şekilleniş ifade ediyor- Şangay Beşlisi etrafındaki Asya Pasifik genişleme aksı ve oradaki şekilleniş. E, oranın içerisinde de değiliz. Yani hem bu Asya Pasifik genişleme aksında gözlemciyiz hem transatlantik genişleme aksında gözlemci pozisyonundayız, dâhil olma arzusu içerisindeyiz ama iki yerde yokuz, iki yerde de yokuz.

Bizim Amerika'yla stratejik ortaklığımızı ifade edebilirsiniz, askerî stratejik ortaklık her zaman bizim gibi ülkeler için güdümlü stratejik ortaklıktır, tarifi böyle yapılır. Biz güdümlü stratejik bir ortağız Amerika'ya göre, eğer bir ortaklık tarifi yapılacaksa. Hiçbir zaman bizim gibi ülkeleri ve özellikle Türkiye'yi bütün taleplere rağmen bu ekonomik birliğe ortak etme arzusu görülüyor ve hevesli de değiller.

Şimdi, bu iki aksı değerlendirdikten sonra Türkiye'nin kalkış noktasının ne olabileceğine bakmak gerekir. Şimdi, eğer Asya Pasifik aksında yer alamıyor isek karşıtında transatlantik aksında yer alamıyor isek o zaman bizim pozisyonumuz nedir? Biz çıkışı nerede yakalayacağız? Biraz oradan, biraz oradan olmuyor; bu, iki arada bir derede politikasıyla bunu hayata geçirme şansına sahip değilsiniz. Türkiye'nin burada cesaretti bir çıkış yapması gerektiğine inanıyoruz. Türkiye'nin kendi cesaretti çıkışını da kendi ana medeniyet aksı üzerinden gerçekleştirmesi gerekiyor. Bu ana medeniyet aksı kendini bu Batı hegemonyasına kaptıralı, tarihsel olarak da verdiğiniz zaman, 2 ya da 3 asrı geçmiyor. Bütün küre tarihi boyunca bakıyorsunuz Amerika kıtasının dünyaya lider olması son yüzyılın ürünüdür ama dünya tarihi son yüzyıldan da ibaret değildir. Bizim içinde yer aldığımız coğrafya, tarihin önemli bir evresinde bu coğrafyaya önderlik etmiştir, dünyadaki medeniyet gelişimlerine önderlik etmiştir. O zaman kendi tarihsel kökenlerimize, bölgemizin tarihsel kökenlerine dönerek yeni bir çıkış yakalama şansına sahibiz. Onu nasıl yaparsınız? Orta Doğu'daki kriz, evet, sıkıntılıdır, bu kaos kendi içinde çok büyük sıkıntılar barındırıyor ama yanı zamanda bu kriz Türkiye'nin önüne bir fırsat koyuyor. Eğer bu fırsatı iyi değerlendirirse Türkiye, Orta Doğu'daki bu krizden en kazanımla çıkacak ülke pozisyonuna gelir ve farkında olmadan dünyada yeni bir eksen doğumuna öncülük edebilir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Farkında olmadan ama.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 28

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Farkında olmadan diyorum çünkü Türkiye'nin böyle bir stratejik hedefi yok henüz, yani böyle bir stratejik hedefi önüne koymuş olsa, ben, evet, bu şekilde destekleyelim derdim. Böyle bir stratejik hedefi önüne koyduğu zaman Türkiye'nin büyüme şansı vardır, öbür türlü Türkiye'nin büyüme şansı yoktur.

2023, 2071 bunlara dönük koyduğunuz bütün hedeflerin gerçekleşip gerçekleşmeyeceği hesabı yapacağınız bu stratejik hesap üzerinden yapılır, bu stratejik belirleme üzerinden yapılır. Başka türlü bunu gerçekleştirme şansına sahip değilsiniz.

Kendi yakın coğrafyamızdaki gelişmelere öncülük edebilmemiz için, bu sıkıntıların aşılması için Türkiye'nin yapabileceği tek şey, üçlü bir eksene oturtulmuş bir politika geliştirmektir. Maalesef, Türkiye “Arap Baharı” denilen süreçle birlikte Orta Doğu coğrafyasında, Kuzey Afrika'daki gelişmeler de dâhil olmak üzere, suni eksene oturtulmuş bir dış politikayı esas aldı. Suni eksene oturtulmuşken, AK PARTİ içerisinde bir halife çıkarabilir miyiz hevesi Türkiye'yi bir kaosu içerisine sürükledi.

MUSA ÇAM (İzmir) - Var mı öyle bir ihtimal Sayın Zozani?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Arkadaşlar bütünlüğümü bozmadan müsaade ederseniz ben bitireyim.

Şimdi, Türkiye'nin Orta Doğu'daki gelişmelere rol modeli ülke pozisyonuna gelmesi için,

1) Özgürlükçü bir tutum içerisinde olması gerekir.

2) Demokratik bir tutum içerisinde olması gerekir.

3) Farklılıkların gönüllü olarak bir arada yaşamasına olanak sağlayan bir öngörü

ve tutum içerisinde olmalıdır.

Bu üçlü eksene, sacayağına oturtulmuş bir politika, Türkiye'yi Orta Doğu'daki sorunların çözümünde rol modeli ülke pozisyonuna getirecektir.

BAŞKAN – Gönüllülük esası yeni çıktı, bugün ama.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Gönüllü diyorum çünkü iradi entegrasyon politikası Orta Doğu'da çokça uygulandı. Bakın, son doksan yıldır iradi entegrasyon Kürtlere dayatıldı, tutmadı. Şimdi, diyoruz ki: Halkların kendi özgürlük, demokrasi ve gönüllü bir aradalık kavramlarını kullanıyoruz çünkü üçünü de birbirinden ayırma şansına sahip değilsiniz. Bir arada değerlendirdiğiniz zaman, bu halklar eğer bu coğrafyada bir arada yaşayacak ise bu ortak yaşamın gönüllü bir eksene oturtulması gerekir.

BAŞKAN - İtiraz ettiğimden değil, yeni bir terminoloji olarak söylediniz de onun için.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, yeni bir terminoloji değil, siz fazla okumuyorsunuz o yüzden, çok da kullanılan bir terminolojidir, özellikle Sovyetlerin dağılmasıyla ilgili yapılan sentezlerin içerisinde bu çok yaygın bir tanımlamadır, bu gönüllülük.

BAŞKAN - Ben sizden ilk defa duydum, onu söyleyeyim.

Buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Suriye'yle ilgili olarak, Sayın Bakanım./ politikanız başından itibaren problemlidir, bugün de problemlidir. Bakın, şu anda Türkiye'nin Suriye'yle pasaportlu geçişi yapan iki sınır kapısı, ikisi de DAİŞ'in elindedir, DAİŞ'in kontrolündedir. Türkiye'nin Suriye'yle resmî ilişkisi sadece DAİŞ'le vardır. Evet, biz DAİŞ diyoruz çünkü o örgütün Arapça adı DAİŞ'tir, Kürtçeye çevrildiğinde de Kürt tercümesi de DAİŞ'tir. Onun için biz bütün konuşmalarımızda DAİŞ diyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Sayın Bakan da onun için kullanıyor zaten.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Bakan da esasında farkında mıdır bilmiyorum ama direkt bizim literatürümüzü kullanmış olması da bana sempatik geldi onu söyleyeyim yani. Sayın Cumhurbaşkanından ziyade bizim kullandığımız şekliyle ifade edilmiş olması ama kitapçıkta da Sayın Cumhurbaşkanının telaffuz şekli tam olarak ifade edilemediği için “DAESH” yazılmış, öyle bir örgüt zaten yok. Ortayı bulmaya çalışmışlar literatürde, o da mümkün olmamış Sayın Bakan.

Sadece iki sınır kapısı... Bu iki sınır kapısı hangileridir, hemen ifade edeyim: Tel Abyad ve Cerablus. Pasaportlu geçiş bu iki kapı üzerinde yapılıyor. Karşı tarafta mühür vuran muhatabınız DAİŞH unsurudur. Şimdi, Türkiye, hâlâ “Bizim DAİŞH'le hiçbir ilişkimiz yoktur.” derse, işte arada durun biraz diyelim. Geçen senenin de tartışma konusuydu, geçen sene de tartışma konusu oldu burada. Şimdiki Başbakan, o zamanın Sayın Dışişleri Bakanı Davutoğlu “Evet, El Nusra'yla ilişkilerimiz vardı ama El Nusra tamamıyla Özgür Suriye Ordusu içerisinde bir unsur da değildir. Bunu kabul ediyoruz.” dedi. Geçen seneki kayıtlarımızda var. Tekrar oraya döner isek şimdi, Türkiye'nin yaygın olarak Suriye'de, özellikle Rojava'da Kürtlerin Suriye rejimiyle ilişkilerini sorgulama konusu yaptığı yerde, sürekli bir gerçekliği de perdeleyerek, öteleyerek bu işi telaffuz ediyor. PYD, Rojava'da Suriye'deki muhalif örgütlere hiçbir zaman mesafeli durma taraftarı olmadı. Eğer bugün aralarında bir mesafe var ise... Sayın Bakan teyit edecektir bu bilgiyi mutlaka... 2011'in başı itibarıyla Suriye'de muhalefetin ortak tutum almasına dair toplantılar gerçekleşti. Suriye'deki diğer muhalif örgütlerin tamamı, ki başını Özgür Suriye Ordusu çekiyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Zozani.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Özgür Suriye Ordusu, Türkiye'ye rağmen, Türkiye dış politikasına rağmen öksürmeyen bir örgüttür. Özgür Suriye Ordusunun başını çektiği diğer Suriye muhalefeti, Kürtlere şöyle bir dayatmanın içerisinde oldu, dediler ki: “Yeni kuracağımız Suriye'de, Esad sonrası Suriye'de şunu kabul edeceksiniz...” Kabul edeceği şart neydi, Kürtlerin kabul etmesi gereken şart neydi? “Suriye, bir Arap cumhuriyetidir.” ibaresidir, Sayın Bakan bunu teyit edecektir. Kürtler de bunu kabul etmedikleri için araya mesafe girdi. Sonra da döndü dolaştı; “Kürtler, Esad yönetimiyle ortaklaştı, birlikte hareket ediyor.” bilgisi... Bu, hakkaniyetli bir eleştiri değildir; bu, ölçülü bir eleştiri de değildir çünkü böyle bir şey yoktu. Kürtler, Suriye'de, 2011 öncesi, Qamişlo'da katliamdan geçirilirken Esad Boğaz'daydı. 12 Mart 2010'da Kürtler, Qamişlo'da katliamdan geçirilirken... Değil mi Sayın Bakan? Siz bilirsiniz onu?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 29

VAHAP SEÇER (Mersin) – Ne yapıyordu orada?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Esad, İstanbul'da, Ankara'da sizin misafirinizdi. Katliamdan geçiriliyordu... Öncesi yok mudur? Öncesi de var. Bu ülke... O zaman da Müslüman Kardeşler ayaklanmış, o zaman da Müslüman Kardeşler rejime itiraz etmişti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlayın.

Buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - 2 Şubat 1982 Hama katliamında -Birleşmiş Milletlerin, uluslararası insan hakları örgütlerinin rakamıyla- katledilen Suriyeli sayısı yaklaşık 30 binin üzerinde ifade ediliyor. Kim yaptı? Hafız Esad ve kardeşi Rifat Esad. Değil mi?

Suriye, o zamandan bu zamana Türkiye'nin sürekli yakın müttefik dostu oldu, sürekli kanka oldunuz, Türkiye'yle kankaydı.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Sürekli değil canım.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - O zamanki yönetimler de bir şey demediler, şimdiki yönetimler de hiçbir zaman Hama'yı hatırlamadılar. Sonradan, o dört parça Kürdistan ve dört parça Kürdistan'la ilintili ülkelerin Kürt politikalarını tek tek masaya yatırdığımızda Sayın Bakan, sizin payınıza çıkan şeyler de var, Türkiye'nin payına çıkan şeyler de var. İsterseniz -zamanımız olsun- biraz daha ayrıntılı konuşalım burayı.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – “Türkiye” derken bizi demek istediniz herhâlde?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, Türkiye payına diyorum. Yani devlette devamlılık esastır. Onu konuşalım.

Her bir parça, değerine karşı kullanılmak istenmiştir. Siz de Kürtleri Suriye'ye karşı kullanmak istemişsinizdir, Suriye de size karşı kullanmak istemiştir. Irak da size karşı kullanmak istemiştir, siz de kullanmak istemişsiniz, İran için de aynı şey söz konusudur. Kürtleri, dört ülke, birbirine karşı sopa vaziyetinde sürekli kullanma arzusu içerisinde olmuştur. Ne zaman ki Kürtler denetim dışı olmaya başladılar, siz o zaman dört ülke birleştiniz, birlikte Kürtlere sopa kullandınız. Bunu çok iyi biliyoruz, bu konuya girersek bunu çok tartışırız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tartışmayalım, süreniz kalmadı. Bir dakika ilave süre vereyim, lütfen toparlayın.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Daha ben AB Bakanlığına girmedim, AB Bakanlığına başlamadım.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Daha yeni başladı ya.

BAŞKAN – Soru-cevapta devam edersiniz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, hayır, lütfen...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Bir beş dakika daha ver de, bana da...

BAŞKAN – Veremem efendim, kusura bakmayın.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Vereceksin efendim, niye vermiyorsunuz?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Son bir vurguyu şöyle yapayım o zaman: Şimdi, Esad'ın canı cehenneme, Esad gibi davranan herkesin de canı cehenneme. Ben ne dedim? Bakın, siz Esad'la Boğaz turu yaparken Esad orada Kürtleri katlediyordu, 12 Mart 2010'u söylüyorum size. Şimdi, bakın, işinize gelen her tarihi, milat olarak kabul ediyorsunuz, öncesi de vardır.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz “2002” diyoruz devamlı.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - Ve buna şeyi söyleyelim: Evet, Esad'ı yeni Suriye kaldıramaz, Esad gibilerini Orta Doğu coğrafyası artık kaldıramaz. Biz bize birlikte yeni bir gelecek inşa edelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen son cümlelerinizi alayım.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Eksenleri de son bir dakika içerisinde müsaade ederseniz... Sayın Başkan, önemli bir konu daha var.

BAŞKAN – Yirminci dakikadasınız.

Buyurun tamamlayın.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Keskin, yirmi üç dakika kullanmıştı.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sen iktidarla uğraş, niye muhalefetle uğraşıyorsun?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Senin kullandığın üç dakikayı kullanmaya çalışıyorum.

Şimdi, biz Suriye'de Beşar Esad'ın gitmesi gerektiğini düşünüyoruz, gidecektir de. Suriye'de halkların tamamının kendilerini özgürce bir arada ifade edecekleri yeni bir rejim, yeni bir sistem kurulacaktır. Biz buna inanıyoruz, mücadeleyi de bu çerpe yapıyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bir saniye Sayın Başkan...

Şimdi, Sayın Bakan, yani bu kadar “mobbing”in uygulandığı bir ortamda doğru dürüst bir şey konuşmak da pek mümkün olmuyor.

BAŞKAN – “Mobbing” işimiz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Siz biraz önce bir ifade verdiniz Sayın Bozkır. Ben sizin bütçenizi önemsiyorum, Avrupa Birliği Bakanlığının bütçesini önemsiyorum. Sakın ola ki aklınıza yanlış bir şey de gelmesin, ben başında sizinle başladım ama.

Sayın Bakan, soru-cevap kısmında biraz o hakkımı kullanacağım ama biraz önce verdiğim bir itirazımıza ilişkin siz demin burada bir bilgi paylaştınız.

BAŞKAN – Soru-cevapta ben vereceğim, en azından Sayın Keskin'in...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 30

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bir saniye...

BAŞKAN – Buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ben TÜRKAK'ın 1999'da kurulduğunu biliyorum, 2012'de bir yasa değişikliği yaptığınızı da biliyorum, logonun yönetmelikle yapıldığını da biliyorum.

İkincisi: Biraz önce...

BAŞKAN – Sayın Zozani, “aktürk” olsa itiraz edin ama “TÜRKAK”a itirazınızı anlamak zor.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Siyasette zaman zaman polemik yapılır, zaman zaman gol de atılır ama o gol orta sahadan geri sizin kalenize dönerse çok kötü olur. Şimdiki öyle olacak, biliyorsunuz.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANİ VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Bilmiyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Çünkü bizim o komisyonumuzun üyesi Sayın Nazmi Gür değildi, sizin Nazmi Gür'le bir mesainiz olmuş olabilir ama Türk Akreditasyon Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda görüşülmüştür, Komisyonun üyesi de Sayın İbrahim Binici'dir.

BAŞKAN – Efendim, Genel Kuruldan bahsetti Sayın Bakan.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, hayır, Komisyon...

BAŞKAN – Genel Kurul dedi efendim, Genel Kurul.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – İkincisi: Komisyon üyesi olarak ne Sayın Binici'nin ne Sayın Nazmi Gür'ün müspet bir yaklaşımı olmamıştır.

Siz toparlamaya çalışmayın, Sayın Bakan gereğini yapar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Siz sözünüzü toparladınız, teşekkür ediyorum.

Sayın Badak, buyurun.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Çok Değerli Dışişleri Bakanımız, Değerli Avrupa Birliği Bakanımız, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli milletvekilleri, kıymetli bürokratlar, sayın basın mensupları; ben de sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bugün iki önemli bakanlığımızın bütçesini müzakere ediyoruz. Avrupa Birliği Bakanlığımız ülkemizin, bir devlet politikası olarak, girmek için uzun zamandan bu yana çaba gösterdiği Avrupa Birliği müzakerelerini başarıyla, özellikle son on yıldan bu yana sürdüren bir Bakanlığımız olarak ülkemize önemli kazanımlar sağlamakta.

Burada Avrupa Birliğiyle olan ilişkilerimizin son dönemde zayıfladığından bahsedildi, özellikle muhalefet tarafından, Avrupa Birliğinin, Türkiye tarafından bir pazar olarak görüldüğü ve o sebeple girme yönünde gayret edildiği ifade edildi. Esasen tam tersinin olduğunu düşünmekteyim. Türkiye, Avrupa Birliğinin zaten önemli bir ticari ortağı, bunun için bir bakanlık faaliyetine münhasıran ihtiyaç yok; aksine, Türkiye, Avrupa Birliğiyle tabii ticari faaliyetleri için değil, kendi demokrasi ve insan hakları standartlarını geliştirmek için, yönetim prensiplerini daha ileri mertebelere götürebilmek için bir mücadele, bir iş birliği içerisinde. Avrupa Birliği Bakanlığımızın da bu yönde yapmakta olduğu gayretlere şahsen teşekkür ediyorum.

Dışişleri Bakanlığımızla ilgili, genel politikalarımız, özellikle partimizin kuruluşundan bu yana takip etmekte olduğu aktif dış politika eleştirildi ve Sayın Keskin tarafından, “Yurtta sulh, cihanda sulh.” prensibinin ihlal edildiği, bunun dışında uygulamalar yapıldığı ifade edildi. AK PARTİ, “Yurtta sulh, cihanda sulh.” prensibini “içine kapanma” olarak algılamıyor önceki hükümetlerin ve siyasi iktidarların algıladığı gibi; aksine, “Yurtta sulh, cihanda sulh.” prensibinin içerisinde dünyayla el ele tutuşma, çevre ülkelerle iş birliğini geliştirme ve aktif bir dış politika geliştirme olarak algılıyor. Esasen, AK PARTİ bazı alanlarda olduğu gibi, sadece kendi döneminde Türkiye'nin yapısal problemlerine yeni politikalar üretmekle kalmayıp önceki dönemlerde bu konularda geliştirilmiş doğru politikalar varsa bunları daha da ileri götürüyor, götürerek ülkemizi bu kalkınma noktasına getirebildi. Bunlardan bir tanesi de merkez ülke politikasıdır. Bugün AK PARTİ'nin uyguladığı, aktif dış politikadır. Şöyle hatırlatmak isterim: 1996 yılında, o zamanki Hükümet, Sayın Başbakanı Çiller zamanında, Sayın Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ve Dışişleri Bakanı merhum İsmail Cem idi, İzmir'de Dünya Türk İş Adamları Kurultayı'nda her üçü de bulunmak suretiyle, o zamanki Sayın Dışişleri Bakanımız bu konudaki politika değişikliğini, Türkiye'nin bir duruş değişikliğini ifade etti. “Bugüne kadar Türkiye kenar ülke politikası uyguladı, Balkanların kenarındaki ülke, Balkanlara karışmayalım, Kafkasların kenarındaki ülke, Kafkaslardaki meselelere karışmayalım, Orta Doğu'nun kenarındaki ülke, Orta Doğu'daki meselelere bulaşmayalım. Bu karışmama, bulaşmama politikasını bırakıyoruz, bu her bölge Türkiye'nin etki alanıdır, burada meydana gelen problemler Türkiye'yi etkilemektedir, öyleyse Türkiye merkez ülke politikasına geçmektedir, biz buralarla ilgileneceğiz.” AK PARTİ'nin bugün uyguladığı aktif dış politika, o gün fikrî temelleri atılan merkez ülke politikasının daha tutarlı, dengeli ve sonuç alıcı hâle gelmesinin bir göstergesidir, bir durumudur.

Şimdi, Arap Baharı'nda Türkiye'nin bu politikalar ve prensipler çerçevesindeki duruşu eleştiriliyor. AK PARTİ ve Hükümet, Arap Baharı'ndaki duruşunu demokrasi ve evrensel insan hakları yanında konuşlandırdı.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Aynı El Beşir'de olduğu gibi.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Sayın Keskin, bakınız, on yıllar boyunca Batılı ülkeler geri kalmış ülkelerde kalkınmanın, refahın, insan mutluluğunun ancak demokrasiyle gelişebileceği vurgusunu yapageldiler ve bütün dünyaya bu tavsiyelerle bulundular. Arap Baharı başladıktan birkaç hafta sonra bunun kendi ekonomik çıkarlarına uygun olmadığını fark edince derhâl çark ettiler ve o mazlum, sokaklara dökülen halkları yalnız bıraktılar. Tarihin hiçbir döneminde insani değerlerin yanında durmak kadar değerli bir prensip olmamıştır. Bugün Türkiye'nin duruşu kısa vadede belki menfaatlerine aykırı gibi görünebilir fakat orta, uzun vadede bizim dünyaya verdiğimiz mesaj, demokrasi ve evrensel insan hakları çerçevesindeki duruşumuz, Türkiye'ye mutlaka kazandıracaktır, tarihte olduğu gibi.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 31

Bu çerçevede, Türkiye, bugün 163 ülkeden 250 ülkeyle ilişki kuran bir pozisyona gelmiş, merkez ülke politikasının aktif dış politika uygulamalarıyla. Sadece bununla mı kalmış? Dünyadan da bir cevap almış, 254 ülke de Türkiye'yle, Ankara'yla iş birliği kurmuş. Bu politikalar çerçevesinde, 17 ülkeyle yüksek düzeyde iş birliği çerçevesinde 34 konsey toplantısı yapılmış, 376 anlaşma gerçekleştirilmiş. Bu anlaşmaların sonucunda bir taraftan vizeler kaldırılıyor, bir taraftan komşularımız ülkelerle yeni gümrük kapıları açılıyor. Bunlar hep Türkiye'yi zenginleştirecek, memleketimizin yüksek menfaatlerinin gelişmesi doğrultusunda politikalar, uygulamalar.

Bütün bunları desteklemek için de Türkiye, insani yardımda önemli bir pozisyona geçmiş, 4,5 milyar dolardan bahsediliyor, bu, çok ciddi bir rakam. Ben Kanada Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanım, geçen yıl Aralık ayının ilk haftasında bir ziyaret gerçekleştirdik, Kanada Senatosunda Dış İlişkiler Komisyonunda bir üye şöyle bir soru sordu, o zaman 2,5 milyar dolar olarak açıklanıyordu Türkiye'nin insani yardımları dış ülkelere, rakamı telaffuz ederek "Sayın Badak, Türkiye bu kadar parayı bu ülkelere neden harcıyor?" dedi, sustu. Ben de, "Bizim kültürümüzde, medeniyetimizde komşusu açken tok yatan benimsemez, ayıplanır. Dolayısıyla, dünya medeniyetinde söz sahibi bir millet olarak fakir halkların insani bakımdan desteklenmesi bizim kültürümüze, medeniyet anlayışımıza uygundur." cevabını verdim. Tabii, şu paragrafı ekledim: Biz diğer ülkeler gibi, sizler gibi o ülkelerin kaymak tabakasına yardım edip o ülkelerin kaynaklarını kendi ülkemize aktarmak peşinde değil, insani ilişkilerle oradaki susuz köylere su, hastalara ilaç ve eğitimsiz çocuklara eğitim vermek gibi doğrudan doğruya fakir insanlara yardım etmek gibi bir politika içerisindeyiz demedim fakat bunu gerek TİKA gerek Yunus Emre Enstitüsü gibi kuruluşlarımız son derece doğru politikalarla dünyaya anlatmaktalar. Biz o ülkelerle insani açıdan ilgilenmekteyiz. Bütün bu faaliyetlerle, Türkiye bugün 160 milyar dolar bir ihracata erişti.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Bırak şu ihracatı, ithalattan bahset biraz.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Adnan Bey, bakın, 180 ülkeye Türkiye otomobil ihraç edebiliyorsa dış işleri politikalarında uygulanan bu aktif pozisyon sayesinde.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Onu miting meydanlarında söylüyorsunuz da, burada söylemeyin bize.

Sayın Başkan, satışta var, bana söz vereceksiniz.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Şunu kabul edelim: Ülkelerin resmî politikalarını devletler oluşturuyor, Birleşmiş Milletlere üye 193 ülke var, devletler resmî dış politikaları oluşturuyor fakat özellikle son yirmi-yirmi beş yıldan bu yana devlet olmamakla beraber onlar gibi âdeta gölge bir politika geliştiren kuruluşlar ortaya çıktı, bunları göz ardı etmeyelim. Erişebildiğimiz bilgilere göre, 40 binin üzerinde uluslararası ve küresel firmalar var. Bunların binde 1'i 400 eder; çelik firmaları, enerji firmaları, ilaç firmaları, lojistik firmaları, küresel firmalar. Devletlerin yanında, özellikle bunların çok büyük kısmı "G7" dediğimiz gelişmiş ülkelerin firmaları. Dünyanın çatışma alanlarında -Orta Doğu başta olmak üzere- politikaları, devletlerin yanında bu gibi küresel ve uluslararası firmaların da oluşturmakta olduğunu göz önünde tutmalıyız kanaatindeyim.

Şunu ifade etmek istiyorum: Bizim bu bilek yarışında, milletler arasında, devletler arasındaki bilek yarışında kolumuz, Dışişleri Bakanlığı ve Avrupa Birliği Bakanlığıdır. Bu kolu kuvvetli tutmak hepimizin yararına. Bu kol, bizim Dışişleri Bakanlığımız, sadece bu 193 ülke veya gelişmiş G20 veya gelişmiş 7 ülkeyle değil, onların arkasındaki bu güçlü uluslararası küresel firmaların politikalarıyla da mücadele ediyor. Bu bakımdan biz, kolumuzu güçlü tutmak zorundayız.

Son olarak Sayın Başkanım, 2 temennim, talebim var Sayın Dışişleri Bakanımızdan, bunları ifade ederek sözlerimi tamamlamak istiyorum. Kanada Dostluk Grubu Başkanı olarak, Kanada'da hem doğu bölgesinde hem batı bölgesinde, iki uç arasında çok büyük mesafe olmasıyla dolayısıyla -50 binden fazla yurttaşımız yaşıyor- her iki tarafta birer konsolosluka ihtiyaç var. Özellikle doğuda Montreal'de, batıda da Vancouver'da ihtiyaç var.

Orada bir başka ihtiyaç da, büyükelçilik binası. Bir arsa alındığını biliyorum. 2015 yılında yapılacak olan yurt dışı temsilcilik yatırımları, binaları, projelerinde yer almadığını gördüm, bu konuda desteğinizi oradaki vatandaşlarımız adına bekliyoruz.

İkincisi, Antalya'yla ilgili. Ülkelerin hava yolları büyük çoğunlukla o ülkelerin dış işleri politikalarına uygun olarak yabancı ülkelerdeki uçuş noktalarını geliştiriyorlar, artırıyorlar. Türk Hava Yolları da buna uygun olarak başarılı bir şekilde Türk dış politikasının uygun gördüğü noktalara uçuşlarını özellikle son yedi-sekiz yıldır geliştirdi, artırdı. Afrika ülkelerinin vatandaşlarının Avrupa'yla uçuşunu İstanbul üzerinden başarıyla gerçekleştiriyorlar. Benim önümüzdeki yıllarda politikalarınızın içine Afrika ülkelerinin Asya'yla bağlantısının da Antalya üzerinden gerçekleştirilmesi yönünde Türk Hava Yollarına bir tavsiyede bulunulmasını temenni ediyorum.

Bu vesileyle, her iki bakanlığımızın bütçelerinin hayırlı olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Badak, teşekkür ediyorum.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Bana söz veriyor musun Başkan?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Keskin.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Efendim, Sayın Badak, benim sözlerimi aldı, bana yanıt verdi. Hiçbir kimse, sanmıyorum, bu Komisyonda olan hiçbir arkadaşımız, uluslararası alanda başka ülkelerle eşitlik temelinde bir dostluk ilişkisi kurulmasına karşı değil. Dediniz ki: "Biz, politika değişikliğiyle komşularımızla ilişkilerimizi genişlettik." İyi ki genişletmişsiniz, genişletmeseniz ne olacaktı, ben merak ediyorum. Hangi komşuyla aramız iyi?

SADIK BADAĞ (Antalya) – Bizden kaynaklanmayan...

ADNAN KESKİN (Denizli) – İran'la aramız açık, Libya'yla aramız açık, Suriye'yle aramız açık, Irak'la aramız açık, Mısır'la aramız açık.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Hiçbiri bizden kaynaklanmıyor.

ADNAN KESKİN (Denizli) – İki, yahu siz değil misiniz, Suriye'de Esad'a "Esad Kardeşim" deyip Gaziantep'te aynı karede fotoğraf veren?

SADIK BADAĞ (Antalya) – Demokrasiyi savunduğumuz için.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 32

ADNAN KESKİN (Denizli) – O zaman orada demokrasi mi vardı?
SADIK BADAK (Antalya) – Türkiye'nin duruşu belli.
ADNAN KESKİN (Denizli) – O tarihte demokrasi mi vardı?
SADIK BADAK (Antalya) – Demokrasi ve insan hakları, çok partili sistem, muhalefet...
ADNAN KESKİN (Denizli) – Yahu kardeşim, siz değil misiniz “Libya’ya dış müdahaleye karşıyız.” deyip de ertesi gün fırkateyn gönderip de Libya’nın kuşatılmasına ilk katkı yapan? Nasıl konuşma bunlar?
MÜSLİM SARI (İstanbul) – El Beşir ne oluyor?
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Dış politikada El Beşir’i nasıl açıklayacaksınız?
ADNAN KESKİN (Denizli) – Üç, yahu, siz bu kadar demokrasi hayranısınız da Uluslararası Ceza Mahkemesi tarafından mahkûm olmuş adamın bu ülkede ağırlamadınız mı?
BAŞKAN – Sayın Keskin, cevap vereceğinizi bilseydim ben size söz vermezdim.
ADNAN KESKİN (Denizli) – Hangi haklı lafla bunları savunuyorsunuz siz?
BAŞKAN – Yani, ilave edeceğiniz bir şey var zannettim.
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – İsimle şey yaptığı için, cevabı verecek.
BAŞKAN – İsim verdi mi Sayın Badak?
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Verdi tabii.
BAŞKAN – Ha, mesele yok o zaman.
ADNAN KESKİN (Denizli) – Siz burada getirip Beşar Esad’ı... Dünyada aranıyor, aranıyor. Diktatör, kendi vatanında binlerce insanı keşmiş, siz getiriyorsunuz...
GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Siz ziyaretine gitmediniz mi, daha altı önce ziyaretine gitmediniz mi?
ADNAN KESKİN (Denizli) – Hanımefendi, lütfen, bir bayanın nezaketi içerisinde olursanız iyi olur.
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hatip konuşurken biz sözünüzü kesmedik, siz oradan laf atıyorsunuz, oldu mu yani, oluyor mu yani?
ADNAN KESKİN (Denizli) – Siz avukatlık falan mı yapıyorsunuz, mesleğiniz ne sizin?
GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Hayır, siz de sözünü kestiniz.
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Kesmedik, istediği şekilde konuştu.
GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Hayır, bitmedi ki.
ADNAN KESKİN (Denizli) – Bir mesleğiniz mi var, avukat mısınız siz?
GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Avukatım, evet.
ADNAN KESKİN (Denizli) – Siz, bir kere bu Komisyonun bir üyesi değilsiniz, böyle bir şeye müdahale etme hakkınız yok.
Lütfen, Sayın Başkan...
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan, lütfen dışarıdan söz kestirmeyin.
ADNAN KESKİN (Denizli) – Ama böyle bir şey olur mu?
BAŞKAN – Aa, bir dakika...
Sayın Milletvekilimize “Siz Komisyon üyemiz değilsiniz.” falan, çok, çok...
DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Biz gidebilir miyiz Sayın Başkan?
ADNAN KESKİN (Denizli) – Ama avukatlığa mı soyundu yani?
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Badak’ın sözünü kestik mi biz?
BAŞKAN – Yani, Sayın Enç, Sayın Badak kendisini savunabilir, siz o arada meşguldünüz zaten, nedenini de duymadınız zaten.
ADNAN KESKİN (Denizli) – Ben, Sayın Badak’ı dinledim sonuna kadar, niye böyle rahatsız oluyorsunuz yani?
ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Adnan Bey, misafir üyelerimize saygı gösterelim.
ADNAN KESKİN (Denizli) – Burada itirazımız şu: İdeolojik odaklı...
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Arkadaşlar söz kesmek olmuyor, böyle şeyler yapmayın.
ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Siz de kesmeyin o zaman.
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Kesmedik, Sadık Bey de kestik mi?
ADNAN KESKİN (Denizli) – ...inanç odaklı yaptığınız dış politika Türkiye’de maalesef Türkiye’yi bataklığın içine sürüklemiştir. Bakınız, şu Suriye’deki halimize, bir buçuk milyon insan burada dolaşıyor.
BAŞKAN – Maksat hasıl olmuştur efendim.
Çok teşekkür ediyoruz, sağ olun.
(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)
ADNAN KESKİN (Denizli) – O minicik kara gözlü çocuklar ellerinde cep mendili satabilmek için çarşılarda onun bunun arabasını gözlüyor. Onun vicdani sorumluluğu sizin omuzlarınızdadır.
ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Türkiye’nin sorumluluğu yoktur.
BAŞKAN – Sayın Türmen, buyurun.
ADNAN KESKİN (Denizli) – Var, 1,5 milyon Suriyelilerin sorumlusu sizsiniz.
BAŞKAN – Sayın Türmen, buyurun lütfen.
VAHAP SEÇER (Mersin) – Yahu, Adnan Bey konuşuyor, sen...
ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkan, konuşurken müdahale ediyorlar, seslenmiyorsunuz.
BAŞKAN – Siz de müdahale etmeyin arkadaşlar.
ADNAN KESKİN (Denizli) – Bana söz veriyorsunuz, Hanımefendi oradan çıkıyor.
GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Hayır, bundan sonra sizler de...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 33

ADNAN KESKİN (Denizli) – Hâlâ konuşuyor, bakın.
GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Hayır konuşmuyorum, bundan sonra sizler de müdahale etmeyin.
ADNAN KESKİN (Denizli) – Efendim, siz de konuşun, siz de cevap verin.
GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Tamam ben susuyorum, tamam bir daha sizden de müdahale olmasın.
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Arkadaşlar, orası Sayın Keskin'i örnek gösterdi, Sayın Keskin de cevap verdi, hiç araya karışmaya gerek yok.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – İlk müdahaleyi siz yapıyorsunuz, yapmayın ya.
ADNAN KESKİN (Denizli) – Ya, tam tersine, ben Sayın Badak'a hiç müdahale etmedim.
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Biz yaptık mı şimdi? Sayın Badak konuşurken yapmadık.
ADNAN KESKİN (Denizli) – Üstelik de 2 kere benim ismini vererek, benim değerlendirmemi çarpıtarak söylüyor.

BAŞKAN – Evet, Sayın Türmen, süreniz geçiyor.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ben kendimi neredeyse Dışişleri Bakanı zannediyorum, böyle bir şey olur mu ya?

BAŞKAN – Sayın Keskin'den alacaklı hâle geliyorsunuz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Bakana döneceğine buraya dönünce öyle oldu tabii.

BAŞKAN – Sayın Türel, lütfen...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Türmen, sizi dinlemek istiyoruz.

Buyurun lütfen.

RIZA TÜRME (İzmir) – Sayın Başkan, sayın bakanlar, sayın milletvekilleri, Dışişlerinin değerli ve sevgili bürokratları; Türkiye'nin, cumhuriyetin bir dış politikası vardı. Bu dış politika çok yönlü, dengeli, sağduyulu ve en önemlisi de ulusal bir mutabakatın bulunduğu bir dış politikaydı. Bu dış politikaya ihtiyatlılık, pragmatizm ve Türkiye'nin çıkarları egemendi. Bu dış politika ne içine dönük bir dış politikaydı -biraz önceki konuşmacının değindiği gibi- ne de pasif bir politikaydı; tam tersine, çok aktif ve çok yönlü bir dış politikaydı. Bu dış politika çerçevesinde Türkiye, Orta Doğu'da bir şey yapmamayı öğrenmişti, Bağdat Pakti'nden öğrenmişti bunu, oradaki anlaşmazlıklara taraf olmamayı öğrenmişti çünkü biliyordu ki yeni tecrübeyle öğrenmişti ki Orta Doğu'da anlaşmazlıklara taraf olduğumuz takdirde, zemin çok kaygandır ve ittifaklar günden güne değişebilir ve başınız da belaya girebilirdi. Türkiye, Orta Doğu politikasını da bu ilkelere göre yürütüyordu.

Şimdi, 2007'den sonra bütün bunlar değişti. Türkiye'nin dış politikası, ideolojik bir zemine oturtuldu. Bu ideolojik zeminin ne olduğunu Sayın Davutoğlu'nun işte yazılarında ve kitaplarında bulabiliriz. Burada söylenen şey özetle şuydu: "Doğu ve Batı, temelde farklı uygarlıklardır, Türkiye'nin Batı uygarlığına ait olması hem yanlıştır hem olanaksızdır, Batı zaten kriz hâlinde, ona karşılık yeni doğan bir İslam uygarlığı vardır. Türkiye, bu İslam uygarlığının, yeni doğan İslam uygarlığının doğal lideridir. Niçin? Çünkü ekonomik gücü vardır çünkü efendim dinsel nedenlerle çünkü efendim, bir Osmanlı geçmişiyle, tarihsel nedenlerle bu yeni doğan Orta Doğu'daki uygarlığın doğal lideridir." Bu politika, Türkiye'yi bir "lebensraum" arayışına itti yani Türkiye sınırlarından memnun değil aslında bu politika çerçevesinde, Türkiye, yeni sınırlar arıyor. Bu, sadece Orta Doğu için değil, Balkanlar ve Kafkaslar da buna dâhil çünkü Davutoğlu'nun düşüncesine göre; Araplar, Boşnaklar, Arnavutlar, hepsi birer Osmanlı bakiyesidir, Osmanlı artığıdır ve efendim -biraz önceki konuşmacının da değindiği gibi- Türkiye merkez ülkedir. Türkiye merkez ülke olarak efendim tarihin öznesidir. Türkiye'dir, diğer çevresindeki bütün devletler de objeleridir bu öznenin, nesneleridir. Bu tabii, Türkiye'yi dediğim gibi bir "lebensraum," sınırlarında memnuniyetsizliğe itti, yeni sınır arayışlarını genişlemeci bir politika izlemeye itti ve böyle bir Müslüman Kardeşler çemberi kurmaya götürdü. Hatırlayacaksınız, 2012 Eylül AKP kurultayı bunun çok somut bir örneğidir. Oraya işte Hamas lideri geldi, efendim Mursi geldi, bütün bu çemberin, Müslüman Kardeşler çemberinin unsurları oradaydı. Bu, Türkiye'yi yanlış yerlere götürdü, Türkiye'nin başını belaya soktu ve Türkiye'yi bir batağa sapladı. Sonuçları ne oldu? İşte, sık sık söylendiği gibi, Türkiye'nin etrafı böyle bir düşman çemberiyle çevrildi, Türkiye'nin bugün Mısır'da, İsrail'de, Suriye'de büyükelçisi yoktur, en son BM Güvenlik Konseyi seçimlerinde Türkiye bundan birkaç yıl önce 150 oy almışken neden şimdi 60 oy aldığını tabii düşünmek gerekir ve sonunda da işte Türkiye, büyük bir İŞİD komşusuyla baş başa kaldı yani İŞİD'le baş başa kalmak, başarılı bir politikaysa bu, başarılı bir politika.

Burada, tabii, birtakım temel yanlışlar var. Bu yanlışlardan birincisi şuydu: Orta Doğu devletleri, kendilerini İslami kimlikten çok, ulusal kimlikle tanımlıyorlar yani "1918'de tarih durdu, efendim ondan sonra ulusal devletler kurulmadı." gibi bir İslami kimlikle Orta Doğu devletlerini kucaklamaya imkân yoktur. İkincisi: Ne Batı uygarlığı çökmekte ne de yeni doğan bir İslam uygarlığı var ortada, yeni yükselen bir şey varsa o da İŞİD'in kendisi. Buna eğer bir "yükselme" deniyorsa. Üçüncüsü: Orta Doğu'dan söz ederken burası bir Arap dünyasıdır, bu Arap dünyasının kendine has dengeleri vardır, kendine has ilişkiler ağı vardır, kendine has entelektüelleri vardır ve Türkiye, bu Arap dünyasına yabancı bir unsurdur. Hele hele Türkiye'nin böyle bir emperyal bohçası varken, oradaki Arap ülkelerinin hâlâ hafızalarında yaşayan bir emperyal ülkesi varken bunun Arap dünyasına girmesi, oranın liderliğini alması aslında ham bir hayalden ibarettir.

Türkiye, bu politikalarda kendi nüfuzunu, ağırlığını biraz gerçekçi olarak görmedi, biraz abarttı. Türkiye, orta boyda bir devlettir, bunu bilmek lazım. Türkiye, orta boyda bir devlet olarak bu sınırlar içinde bir politika izlemelidir. Türkiye, oysa bunun çok ötesine geçen, çok daha olmayan birtakım güçler vehmetti kendinde. Başka bir yanlış da şudur: Türkiye, yumuşak güce sahip değil, yani model ülke olamaz. Niye olamaz? Çünkü kendisi demokratik bir ülke değil Türkiye çünkü kendisi, otoriter bir ülke, kendisi insan haklarına saygılı bir ülke değil. Evet, sonuç şu oldu: Türkiye, negatif bir siyaset güdüyor AKP döneminde yani komşularıyla ilişkileri bozulmuş, yeni sorunların içine girtlağına kadar batmış, buna karşılık mevcut sorunlar yani Kıbrıs, Ege, Ermenistan'la ilişkiler gibi sorunlara hiçbir çözüm bulamamış, negatif bir politika izlemektedir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 34

AB'yle ilgili bir iki şey söyleyebilirsem...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

RIZA TÜRMEK (İzmir) – Efendim, AB üyeliği, böyle bir teknik konu olmanın ötesinde bir değer sistemine dayanan ve değerler sistemine dayanan bir topluluğa bir aidiyet sorunudur. Türkiye oysa giderek otoriterleşirken, demokrasiden daha fazla uzaklaşırken bu değer sisteminden de aynı zamanda uzaklaşmaktadır. Otoriterleşme, aynı zamanda Türkiye'nin Batı'dan uzaklaşmasıyla yakından bağlantılıdır, Türkiye'nin içine kapanık bir ülke olmasıyla, yalnızlaşmasıyla yakından bağlantılıdır. Biraz önce değindiğimiz dış politikasına egemen olan ideoloji de öncelik Avrupa Birliği'nde değildir, aidiyet buraya değildir çünkü AB, bir birlikte yaşama projesidir, aynı evde yaşama projesidir. Oysa Türkiye'nin hedefi, Avrupa Birliğiyle aynı evde yaşamak değildir. AKP iktidarı AB'nin karşısında başka bir uygarlığın temsilcisi olarak durmaktadır.

Sayın Bakan, biraz önce birtakım reformlardan söz etti, örneğin dedi ki: “12 Eylül yasalarını değiştiriyoruz.” Tabii ki buna çok seviniriz, bunu duymaktan mutluluk duyduk yani biz yıllarca bunu söylüyoruz, o zaman mesela yüzde 10 barajını kaldırmakla başlayabiliriz işe, bu, herhâlde AB üzerinde de çok olumlu bir etki yaratır çünkü hiçbir AB ülkesinde yüzde 10 barajı yoktur.

Efendim, ondan sonra kişisel verilerden söz etti, Sayın Bakan da benim kadar biliyor ki bugün kişisel veriler, Türkiye'de korunmamaktadır. Bugün MİT, her türlü kişisel veriyi alma hakkı vardır, TİB aynı zamanda bütün kişisel verilere el koyabilir, hastaneye gittiğiniz zaman sizin kişisel verileriniz hastanede kayıtlarda korunur, kişisel verileriniz Sağlık Bakanlığına...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, son cümlelerinizi alabilir miyim Sayın Türmen?

RIZA TÜRMEK (İzmir) – Yani bugün kişisel verileri herkes tarafından paylaşılan, insanların özel yaşamı hiçbir şekilde korunmayan bir ülkede yaşıyoruz, belki Sayın Bakan bunu düzeltmek isteyebilir. Mesela bu reform projesi çerçevesinde ve herhâlde sivil toplum kuruluşlarından bahsetti, sivil toplum kuruluşlarının önce özgürlüklerine saygı göstermek lazım. Daha geçen gün burada efendim sağlık çalışanları, Meclis önüne gelip gayet barışçı bir gösteri, bir protesto yapacaklarken sille tokat, böyle hastanelik edilerek püskürtüldüler. Daha dün, CHP gençlik kolu, Taksim'de gayet barışçıl bir gösteri yapacakken gene böyle gazlarla, bombalarla püskürtüldüler. Belki Sayın Bakan, bu reform projesi çerçevesinde bunları düzeltmek ister.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kaplan, buyurun lütfen.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanlara önce teşekkür ederim, Volkan Bey'e.

Türkiye dış politikası açısından Dışişleri Bakanlığı, son derece önemli ve burada her toplandığımızda herkes bütçesinin azlığından şikâyet eder yani bu kadar önemli bir misyonu varsa ona uygun bir bütçenin olması gerekir ancak Dışişleri Bakanlığının fonksiyonlarının giderek budandığını görüyoruz, örneğin TİKA bir taraftan, başka kurumlar bir taraftan, aslında yine Dışişleri Bakanlığını kullanarak başka alanlarda iş yapıyorlar ama denetim başka bakana bağlı. Yine, Avrupa Birliği Bakanlığı kanımca Avrupa Birliği'ne her ne kadar eş değilde de Hükûmette yanlış bir örgütlenme modeli çünkü onu yeri geldiğimizde açıklayacağız. Yani, Türkiye'de bir madencilik bakanlığı gerekiyken, o kadar ölüm olurken konulmadı. Türkiye'nin her tarafı deniz, 800 bin metrekare varken bir denizcilik bakanlığı gerekiyken kurulmadı ama Dışişleri Bakanlığı bünyesinde İnsan Hakları Dairesinin, hatta Avrupa Birliği uyumu içinde bir çalışmanın yapılması mümkünken maalesef yapılmadı.

Şimdi, beş altı senedir Avrupa Birliği reformlarını Hükûmet dondurmuş durumda, ben açık söyleyeyim size, Sayın Dışişleri Bakanımız burada. Tam tersi yasalar yapılmaya başlandı. Bir iki örneklemeden yola çıkmak istiyorum yani şöyle: Gerçekten, 1995'te biz Gümrük Birliği'ne üye olduk, vergi vermeye başladık, NATO üyeliğimiz de eski, asker veriyoruz ama diğer konularda bir ilerleme yok; vergi veren, asker veren bir Türkiye var şu ana kadar. İlerleme kaydedemiyoruz bir türlü Avrupa Birliği konusunda çünkü kimisi “imtiyazlı ortaklık” dedi Fransa, Almanya gibi. 1959'da başladı bu serüven, etti yarım asır ve burada birçok milletvekili, daha o tarihte doğmamıştı, onların yaşını geçen bir üyelik sürecimiz var. 1963 Ankara Anlaşması, geldik, en son biz makul şüphe paketi yaptık yargıda, şimdi Meclise geliyor; istenildiği gibi gizli dinleme, teknik takip, Hükûmete hakaret, eleştiri varsa malına da el koyma, arkasından bir paket daha geldi sabah, onu da aldım, Hükûmet tasarısı.

Şimdi, zaten ben yıllarca gittim Avrupa'ya geldim, böyle dolambaçlı söylemeyeceğim, çok da diplomatik belki olmayacak ama halk dilinde söyleyeceğim: Zaten Avrupa Birliği bize hep “makul şüpheli” olarak bakıyordu, tıpkı bu son yasa gibi. 3T sendromları vardı: Takke, takunya, tespih. Açık konuşayım yani Hristiyan kulübü olarak da görüyorlardı orayı. Şimdi aradan yıllar geçti. Fransa'da Sarkozy gitti, sosyalistler geldi, iyi ilişki falan; Merkel geliyor, onunla iyi ilişkiler geliştirmeye çalışıyoruz, tam bu arada küresel kriz patlak verdi. Küresel kriz demek avro krizi demek, avro krizi demek 15 ülke perişan demek, 15 ülke demek bizim ithalat-ihracatımızın yüzde 57 olduğu Avrupa Birliğinde yüzde 40'a düşmesi demek. Avrupa Birliğinin bizden ithalatı arttı çünkü bizde ucuz iş gücü, ona yönelik ürünler de arttı. Tabii ki Dışişleri Bakanlığımız, Hariciyemiz alternatif arayışa girecekti; Afrika, Latin Amerika, Güney Amerika, Karayipler, az bahsetmişsiniz ama olsun, bunlar önemlidir yani bu arayışlar ama doğru rotada olması gerekiyor, Orta Doğu'daki gibi olmamalı. Bakın, biz bu krizle uğraşırken Orta Doğu'da Suriye olayı patlak verdi ve Suriye olayı patlak verirken çok ciddi bir, 11 Eylül kriziyle başlayan -ki ben bunu daha önce bütçe sunuşlarımda, Genel Kurulda söyledim- İslam karşıtlığı ve ırkçılık Avrupa'da gelişmeye başladı, hatta Avrupa Parlamentosunda grup oluşturdular ve son seçimlerde de oylarını artırıyorlar. Şimdi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 35

diyeceksiniz ki ne alaka? Orta Doğu'da, Suriye'de, Irak'ta yaşananlar bir petrol, güvenlik, su olayıdır, enerji olayıdır ve bunların hiçbirisinin dışında değil, bu krizin yönetilmesinin hiçbirinin dışında değil yani yoksa biz de biliyoruz, diktatörlükler, baskı rejimleri dönemi kapanmıştır ama hâlâ Orta Doğu şeyhlerle, krallıklarla, demokratik olmayan yönetimle gelenlerle, darbelerle gelenlerle yönetiliyor. Yani, Türkiye'de de yüzde 10 barajlı bir seçim sistemiyle seçim yapılıyor. Bu seçimlerde doğrusunu isterseniz Dışişleri çok başarılı olamadı, yurttaşlarımızın kullandıkları oy oranları itibarıyla ilk deneme maalesef fiyaskoydu tek kelimeyle, ben bunu bu şekilde ifade edeyim.

Suriye olayındaki yanlış dış politikamız bize de, Suriye'ye de, Suriye halkına da, herkese de çok büyük acılara neden oldu. Çok açık söylemem gerekiyor, neoosmanlıcı veya ideolojik fundamentalist akımlar üzerinden, Esat karşıtlığı üzerinden, ÖSO'nun şemsiyesi altında bütün dinî radikal örgütlere, El Kaide'ye, El Nusra'ya ve türevi olan şu anki IŞİD... -"DAESH" diye bir şey yok- Türkçe konuşuyorsak DAİŞ, Kürtçe konuşuyorsak DAİŞ yani İngilizce konuşuyorsan da onun karşılığı vardır, onu koyarsınız yani sanki Cumhurbaşkanı öyle deyince öyle oluyor, değil. Şimdi, bu olay nedeniyle Türkiye hakkında çok ciddi belge ve bulgular var Sayın Bakan. Türkiye'nin terör örgütlerine destek verdiği, yardım ettiği, iase sağladığı, silah verdiği ve çok ciddi miktarda silah yardımı gönderdiği, El Nusra'nın terör örgütleri listesinde olmasına rağmen bunun gönderildiğine dair çok çok ciddi bulgular var. Kimin elinde var? Avrupa Birliği ülkelerinin, Amerika'nın elinde var ve Orta Doğu'da en son Kobani olaylarıyla patlak veren, aslında daha önce Musul'un düşmesiyle, konsoloslüğümüzün işgaliyle ve orada Şengal bölgesinde Türkmen, Ezidi, Kürtlere yönelik saldırıya ve oradan müthiş bir göç ve soykırım, insanlık suçu olayına tanık oluyoruz. Onun bütün acılarını Şırnak Milletvekili olarak sınırlardan geçişte, Habur'dan geçişte, belediyelerimizle karşılamada birebir yaşadık.

Şimdi, burada Musul işgal edildi, bunu öngöremeyen bir dış politikayı yani gerçekten büyük devlet olmakla nasıl adlandırabiliriz. Kobani'ye yapılan saldırıyı öngöremeyen bir devlet olabilir miyiz acaba? Kobani'de IŞİD geliyor ve Kobani'deki bu saldırı karşısında "Kobani düştü, düşecek, efendim, Kobani'de YPG ile IŞİD aynıdır." YPG, Kobani'de, Kobani halkının yaşadığı topraklarda kimliğini, özgürlüğünü, halkını, onurunu savunmak için genç kızlar ve gençleriyle kurulan, silahlı olarak kendini savunan ve IŞİD gibi bir canavara, Orta Çağ barbarlığına, Vandalizmine karşı... Kafa kesen, kadınları köle gibi satan, dünya ölçeğinde, gelişmiş Avrupa ülkeleri ve Amerika nezdinde tam bir vahşet örgütü. Artık tabii ki bunun üretiminde kimler yer alıyor ayrı bir değerlendirme konusu. Şimdi burada Hükümetin bu örgüte bire bir destek verdiği konusunda çok ciddi bulgular var ve Hükümeti düşürebilecek bulgulardır.

DİŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Gönülünden geçenleri söylüyorsunuz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Bakan, Hükümetiniz, Cumhurbaşkanınız Sayın Erdoğan'ın da Başbakanlık dönemini kapsayan, Amerika ve Avrupalıların elinde çok ciddi bulgular var, çok net söylüyorum ve bu bulgularla her zaman Türkiye, terör örgütlerine yardım eden yönetimler, devletler kategorisine girip El Beşir gibi, bir uluslararası ceza muhakemesinde Cumhurbaşkanının, Başbakanın hakkında tutuklama kararı verildiği ve izole edildiği bir durumla karşı karşıya kalması an meselesi olan hızlı geçişler yaşandı. Burada, Türkiye kuvvetli şüpheli durumuna geçti, bakın, açık konuşuyorum.

DİŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Gönlünüzden geçenleri söylüyorsunuz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Gönlümüzden geçeni söylemiyorum Sayın Bakan, ben bir uluslararası hukukçuyum ve benim gördüğüm ve tespit ettiğim şeyleri söylüyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Kaplan, Amerika'ya inanacağınıza, bakanlarımıza inansanız, Hükümetimize inansanız.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sen cevap verirsin, konuşma hakkın var beyefendi.

Şimdi, burada, Kobani'de kafa kesen bu kadın tüccarlarına, ırz düşmanlarına karşı kendi toprağını savunan PYD, hiçbir terör örgütleri listesinde, hiçbir yerde yer almamasına rağmen, yediden yetmişe o halkın savunmasını "terörizm" olarak Hükümetinizin açıklaması, yönlendirmesi, tanımlaması hayatının en büyük hatası olmuştur. Ve Sayın Cumhurbaşkanın "Kobani düştü, düşecek" dediği anda koalisyon güçlerinin ve halkın yardımlarının getirdiği nokta çok önemlidir, buradan çok ciddi tarihî dersler çıkarmak gerekiyor. Eğer inanç ve mezhep temelinde dış politikayı yürütürseniz, geleneksel dış politika değerlerinizin ötesinde 77 milyon Türkiye halkının çıkarlarının düşürseniz, Orta Doğu'da binlerce yıldır beraber yaşadığınız halklarla onların demokratik bir ortamda güven içinde yaşaması ve güvenli bir komşu olarak Türkiye'yle yaşamasını arzulamak doğru politikadır. Eğer siz Orta Doğu'da 40 milyon Kürt halkını güvenli bir komşu olarak görmüyorsanız, IŞİD sizin komşunuz olur. IŞİD felaketi işte budur. Bu yanlışta hakikaten, durmak ve havadan askerî yardımlar yapıldıktan ve koalisyon güçleri artık IŞİD mevzilerini vurmaya başladıktan sonra, Hükümetin aniden politikasının boşa düşürüp 180 derece dönüş yaparak efendim, IŞİD'e "Terörist örgüttür." demeye başlaması, öngörüsüzlüğü ve keskin zikzakların, yanlışların temelini oluşturmuş.

Şimdi, Kobani eylemleri, 6-8 Ekim olayları, bütün bunlar birbiriyle, aynı zamanda çözüm süreciyle bağlantılıdır. Çözüm sürecinden şu kitapçıklarınızda ve sunuşlarınızda tek kelime bahsetmiyorsunuz. Çözüm süreci sanki dışarıda yaşanmadı, Oslo'da olmadı, bunun olumlu etkileri olmadı, bunun gelecekte Türkiye üzerinde hiçbir olumlu yokmuş gibi varsaymadan gidiyorsunuz. Roj TV'yle ilgili bilgileri koyuyorsunuz, bayatlamış. Bir hafta önce, Danimarka Yüksek Mahkemesi, Roj TV davasında yargılanan 10 sanığı da serbest bıraktı, beraat kararı da verdi, o bahsettiğiniz 19 milyon avro cezası da kalktı.

Şimdi, sizin işiniz, gücünüz Avrupa'da elçiliklerde, konsolosluklarda, Kürdistanî derneklerle, legal işçi dernekleriyle, emekçi dernekleriyle mücadele olmamalı, "Birlikte nasıl diyalog kurabilirim." olmalı çünkü Türkiye'de bunun mücadelesini veriyoruz, birlikte nasıl yaşamı organize edebiliriz, geliştirebiliriz. İşte, bu süreçte Türkiye'nin konumu, bu sefer 3K olarak Avrupa Birliğinde şekillenmeye başladı. Yani, "kafa kesme, kadın köleliği ve kâfir Avrupa" ekseninde oluşan radikal dinci, ithal savaşıların -ithal savaşçı demiyorum, savaşçı da denmez, ithal teröristlerin zaten tırnak içine alınması lazım- uluslararası olarak bunların Libya'da, birçok ülkede, Yemen'de, şimdi de Afrika'da, Mali'de...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 36

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASİP KAPLAN (Şırnak) – ...başka yerlerde neler yaptıklarını hepiniz biliyorsunuz.

(Oturum Başkanlığına Başkan Recai Berber geçti)

BAŞKAN – Sayın Kaplan, mikrofonunuzu açıyorum, buyurun, toparlarsanız...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Bakan, toparlıyorum, zaten 2 bakanlıkla ilgili konuştuğumuz için...

BAŞKAN – Anlıyorum.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Buradan şunu ifade etmek istiyorum: Biz Avrupa Birliğine böyle nasıl girebiliriz? Yani, TOMA'yla, gazla, güvenlik paketleriyle, bunlarla gireceğimize Avrupa Birliğine inanıyorsunuz... Şu en son tasarınız Meclise indi. Bırakın, demokratik hak ve özgürlükleri bütün yasaklar bunun içine giriyor. Emniyeti allak bullak ettiniz, eğitimi allak bullak ettiniz, dışarıda ettiniz.

Şimdi, bağımsız yargı var mı, yargıyla ilgili bir ton hüküm işte Meclise yeni indi. HSYK'daki değişiklikler yetmiyormuş gibi bağımsız yargı Anayasa 90'a göre tarafsız yargı... Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 6'ncı maddesine göre niye Türkiye o zaman Anayasa'da bireysel başvuruyu kabul etmemize rağmen, hâlâ 4'üncü mahkûm olan ülkedir, 10 binin üzerinde başvurusu var. Bu, ciddi bir olaydır. Niye hâlâ 13 tezkerede 13 müzakere başlığını açamıyoruz, "balık" müzakere başlığına bile "siyasi" diyorsunuz? Açık konuşun, deyin ki "Ya Rum kesimi üyedir, bazılarını takoz koyuyor ya da Rum kesiminin isteği üzerine Fransa bazı başlıklara takoz koyuyor ve açamıyoruz." deyin. 23-24 "Adalet, Güvenlik ve Özgürlük" başlığının fasıllarını açamıyorsanız Avrupa Birliğinde, AK PARTİ hükûmetlerinin başlığında işine yarayan ve seçimde kullandığı olay duralamıştır. Aslında, Avrupa Birliği askıya alınacak bir aşamaya gelmiştir. Bakmayın, Türkiye üzerinden doğal gaz petrol boru hatlarının geçmesi, bu kriz sonrası Avrupa'nın daralması avro krizi nedeniyle Avrupa Birliği süreci...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaplan, lütfen toparlarsanız.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – ...askıda tutuluyor yani Türkiye burada hiçbir ilerleme kaydetmemiş ve giderek devamlı bir şekilde bunlar, yasalar, reformlar geriye doğru gidiyor yeni Türkiye'de. Peki, bu durumda ne yapmak gerekiyor? Şimdi böyle baktığımız zaman, hakikaten, ilginç şeyler var.

Şimdi, Sayın Başbakan, Arap Baharının nasıl kışa döndüğünü ve sonuçlarını görmeyebilir, danışmanları da görmeyebilir ama bir Dışişleri Bakanlığını bunu görmeliydi. Görmeliydi çünkü önümüzde yüzüncü yılı var, Ermenistan katliamının yüzüncü yıl dönümü nedeniyle dünya çapında bir çalışma yapılıyor. Bizim Hükûmetimiz de Çanakkale'nin yüzüncü yılı nedeniyle aynı tarihte "24-25 Nisanda bakanlığa talimat verildi." diye geçiyor haberlerde.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Anzak Günü öyle zaten.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yani, aynı şekilde onların da yüzüncü yılı, aynı tarihe getiriyor.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Denk getirilmiyor, o gün zaten.

BAŞKAN – Neyse, evet...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Şimdi, neyse cevap verirsiniz Sayın Bakanlar. Aynı gün tesadüf müdür?

Şimdi, Suriye'yi anlattınız, sunumlarınızın 72'nci sayfasına baktım, Kobani yok; Irak'la ilgili 76'ncı sayfaya baktım Şengal katliamı yok, Türkmenlere yapılan katliam yok, es geçmişsiniz yani açık konuşayım.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Konuşmamda özetle yer aldı.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Kısaca değindiniz evet, konuşma özetinizde vardı, kitapçık önümde.

İŞİD'in nasıl bir vahşi terör örgütü olduğu ve Türkiye'ye tehdit teşkil ettiği konusunda da çok mahcup bir tanımlama var. Yani, nasıl olur Hükûmet böyle bir stratejik yaklaşımla Orta Doğu dış politikasında... Ya Kürt halkıyla, 40 milyonla yan yana, beraber olursunuz Türkmenlerle, Süryanilerle, Asurilerle, oranın halklarıyla ya da bu terör örgütleriyle. Başka seçenek yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Kaplan, lütfen, sonuna kadar... Yani yirmi dakika oldu daha uzatalım mı?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – 2 bakanlığı birleştirdik, 2 bakanlık...

BAŞKAN – "Birleştirmek" demek, yani yarım saat konuşma vermek anlamına gelmez, lütfen yani.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Zaten bizim on beş dakika her bakanlık üzerinde bir konuşma hakkımız var.

BAŞKAN – Öyle söyledik ama şimdi geçti, beş dakika daha geçti, lütfen... İlave verdiğim sürelerle, herkes bu şekilde yaparsa bitmez, bu, sabaha kadar devam eder.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yani, 2 bakanlığı bir araya getirince zamanımızı mı çalacaksınız?

BAŞKAN – Çalmıyoruz lütfen yapmayın.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Başkan, sizi usulden baştan da uyardık.

BAŞKAN – Yirmi dakika oldu, lütfen...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Olmadı efendim yani usulden baştan da uyardık.

BAŞKAN – Ben veriyorum, lütfen.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Gerçi, toparlıyorum yani...

BAŞKAN – Bir zahmet yani ben de onu hatırlatıyorum. Yani, toparlayamazsınız daha da...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yaptığınız, iyi niyeti suiistimaldir Divan olarak, bu da yakıştıramadığım bir durum oldu.

BAŞKAN – Buyurun.

Ben de bütün Komisyon adına bu duruma düşmenizi engellemeye çalışıyorum.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Şimdi, bakın, köşk seçimlerinde haksızlık yapıldığını düşünüyorum. Tabii, bir "monşer" kavramı üzerinden gitti. Tabii ki "azizim, dostum" anlamında bir kavram aslında monşer. Kimisi de "ekselansları"

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 37

der. Bu kavramlar üzerinde hariciye, dışışlerini bu geleneksel bir de yüzlerce yıla dayanan bir kurumu yıpratma dilinin gerçekten çok faydalı olduğunu düşünmüyorum. Avrupa Birliği sürecinde kadın erkek eşitliğini işliyorsunuz. Sadece bu sene 57 kadın şiddet sonucu öldürüldü. Bugün Cumhurbaşkanı kadının ve erkeğin eşitliğinde “Eşitlik yok...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) - Yani Avrupa Birliği sürecinde bunun böyle olmaması gerekir diyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz, sağ olun.

Orada da sorularınızı bekliyoruz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) - Neyse orada da konuşuruz.

BAŞKAN – Sayın Korutürk, mikrofonunuzu açıyorum.

Buyurun.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, bugün, burada yapılan eleştirilerin hemen hiçbirini Sayın Dışışleri Bakanının kendi şahsına gitmiyor çünkü Dışışleri Bakanı görevine yeni başladı ve yeni bir yola doğru gitmesi gerektiğini düşünüyorum. Sayın Bakan, hem çok şanssız hem çok şanslı bir insan. Çok şanssız bir insan çünkü çok kötü bir miras devraldı. Sayın Bakan, Türk dış politikasının beş, altı sene içerisinde çok üstün bir konumdan olabilecek en aşağıya zemine indirilmiş olduğunu görerek bu görevine başladı. Çok şanslı bir insan çünkü kendisinden önceki bakandan daha başarısız olması ihtimali yok. Dolayısıyla, başlangıcını yaparken bence herkesin bildiği, bizlerin de aşağıda, Genel Kurulda, komisyonlarda söyledığımız, benden önce konuşan diğer arkadaşlarımızın çeşitli partilere mensup söyledikleri eleştirileri tekrarlamak yerine, ben, iki önemli noktaya dikkat çekmek istiyorum.

Bunlardan birincisi: Maalesef Hükümeti destekleyen görüşlerin ve iktidar partisinin anlattığı çok güzel açıklamaların ve güzel sözlerin aksine, Türkiye'nin bugün itibarı parlak bir itibar değil, hiçbir yerde böyle değil. Bakın bunun çok basit örneklerini bazı arkadaşlarımız söyledi, ben bir daha kısaca tekrar edeyim.

Şimdi, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinde 2008 yılında 151 oy almışken, 2014 yılında bu oy sayısı 60'a iniyor. Yarısından çok daha aşağıya iniyor. Şimdi, Güvenlik Konseyi üyeliğine Türkiye niye başvurdu? Güvenlik Konseyinin geçici üyelerinin görevinin bitirilmesinin hemen iki sene sonrasında üye olması orada usulden değil. Ben, dört yıl Birleşmiş Milletler Daimi Temsilci Yardımcılığı yaptım New York'ta, böyle bir usul yok. Bunu yapmak için ya size çok büyük ihtiyaç duyulması lazım yahut da prestijinizin çok üst düzeyde olması lazım. Her ikisinin de olmadığı bir hâlde iki sene sonra müracaat ettik. Zaten müracaat ettiğimiz zaman küçük bir şansla giriyorduk bu işe. Daha sonra gelişen durum gösterdi ki orada çok ciddi bir karışıklık da var. İki ülke batı grubundan üye... Bu “temiz liste” tabir edilir. Temiz listeye girilmesi orada usuldenir. Temiz listeyi bozacak şekilde üçüncü aday olduk. Turlar başladıktan sonra da seçilemeyeceğimizi görünce çekilmek gerekirken çekilmedik. Burada bizim başarısızlığımız, dünyada başarının ve başarısızlığın, meşruiyetin ve gayri meşruluğun tescil edildiği bir ortamda, Birleşmiş Milletler ortamında tescil edilmiş oldu, bu hepimiz için üzücü. Buna sevindiğimizi kimse söyleyemez. Bu sevinilecek bir şey değil.

Bunun dışında Expo 2015 için aday olmuştuk. Ben, o zaman Paris'te görevliydim. 2009 yılında, orada biz, 65 oy aldık Türkiye olarak. 65 oy aldık ama 11 oy daha fazla alsaydık kazanacaktık çünkü İtalya 85 oy aldı ama aradaki farkı öbürü düzeltiyordu. Şimdi, 2014 yılında, bu sefer 2020 seçimleri için, 2020 Expo'su için aday olduk. 2020 Expo'su için de bu sefer 33 oy aldık. Olimpiyatlara Başbakan Güney Amerika'ya gitti. Olimpiyatlarda netice alamadan yanında 200, 250 kişilik maiyetiyle beraber geri döndü. Şimdi, Sayın Bakan konuşmasını yaparken “166 büyükelçilikten 254 büyükelçiliğe çıktık.” dedi. 254 büyükelçiliğe çıktık ama oylarımız hep yarıya bölünmüş oldu. Bu bizim prestijimizin iyi bir noktada olmadığını gösteren önemli bir örnek. Bu prestiji mutlaka düzeltmemiz lazım ve bu prestiji düzeltmek için bizim yeni baştan Orta Doğu'da istikrar üretici ağırlığı olan ve tehdit edip de tehdit edilen değil ama yumuşak güç kullanan bir ülke hâline gelmemiz lazım. Bunun için Sayın Bakanın elinde böyle bir fırsat var, yeni başlıyor. Kendisinin bu konuda bir şey söylemesini beklemiyorum “yaparım, yapmam” diye ama, kolay bir iş olmadığını da biliyorum siyasi ortam içerisinde, sadece Bakanın böyle bir şans var. Bakanın yanında da kendisine bu imkânı verebilecek son derece kuvvetli, son derece prestijli, dünyadaki emsalleri içerisinde çok büyük değer taşıyan çok güzel bir teşkilat var. Sayın Bakanın o teşkilatı çok iyi tanıdığını biliyorum. O teşkilatın da Bakanı tanıdığını biliyorum. Onun için, bu konuyu ciddi olarak ele almak gerekir diye düşünüyorum.

İkinci bir nokta dikkat çekmek istediğim dış politikayla ilgili: Bütün söylenenleri bir tarafa bırakacak olursak, Türkiye, bugün uygulanmış olan son beş, altı senelik politika sonucu ciddi bir risk değerlendirmesi yapmak durumundadır yeniden. Türkiye, ciddi bir güvenlik riski içerisine girmiştir. Türkiye'nin tehdit değerlendirmesi yeni baştan yapılmalıdır. Hükümet çevrelerinden Millî Siyaset Belgesi'nin değiştirilmesi gereğinden söz ediliyor. Millî Siyaset Belgesi'nin değiştirilmesinden önce, mutlaka tehdit değerlendirilmesinin yapılması lazımdır. Türkiye, büyük bir güvenlik riskine girmiştir. Bu güvenlik riski Türkiye'nin komşularından olduğu gibi komşularının bir ötesindeki kuşaktan da kaynaklanmaktadır. Komşularından maada birtakım terör örgütlerinden kaynaklanmaktadır ve bu terör örgütleri sadece dış tehdit değil Türkiye için çok ciddi iç tehdit de doğurabilecek bir noktadadır. Bu da gene iç tehdit gibi gözükmele beraber mutlaka dış politikayla çok yakın ilgisi olan bir konudur. Buna dikkat etmek lazım.

Biraz önce aldığımız bir haberi Dışışleri Bakanı mutlaka bizden önce almıştır. Amerikan Savunma Bakanı Chuck Hagel istifa etmiş. Chuck Hagel, Orta Doğu politikaları konusunda, güvenli bölge, uçuşa yasak bölge vesaire konusunda bize biraz daha sıcak bakan bir adamdı. Dolayısıyla, bunu yeniden bir değerlendirmek lazım, bizim politikalarımız, Amerika'yla ilişkilerimiz arasında nasıl bir değişiklik olacak diye.

Çok kısaca Avrupa Birliğine değinmek istiyorum. Avrupa Birliği konusunda Sayın Bakana teşekkür ediyorum. Her iki bakana da görevlerinde başarılar diliyorum. Bu, Avrupa Birliği konusunda başka konuşmacıların da söylediği gibi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 38

Türkiye'nin Avrupa Birliği hedefini muhafaza etmesi son derece önemlidir. Türkiye'nin Avrupa Birliği hedefini muhafaza etmesi Türkiye'nin Avrupa Birliği standartlarını insan hakları, demokrasi ve diğer konulardaki standartları da geliştirmek için bir fırsat olacaktır. Türkiye, bunu mutlaka bu şekilde takip etmeli, mutlaka bunu götürmelidir.

Değerli Bakan arkadaşım ve meslektaşım, bazen konuşmalarında kızarak, Osmanlı konusu da bugünkü Hükûmetin sevdiği bir konu olduğu için belki de Osmanlı geleneği içerisinde, iki ileri bir geri, bazen "Şu tarihte AB'ye gireceğiz, önümüz açık." diyor, bazen de "Biz, döner arkamızı gideriz." yahut da "Yumruğumuz ağır sıklet boksör yumruğu gibidir, vurduk mı yıkarız." Bu gibi konuşmaları bir parça daha itidalle yapıp Avrupa Birliği'ne biraz daha sıcak yaklaşması gerektiğini düşünüyorum.

Avrupa Birliğiyle ilgili önemli bir konu Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı. Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı çok gerçekçi bir şekilde ele almak lazım. Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı aynı zamanda Türkiye'nin çok büyük ve çok ciddi ekonomik dönüşüm hatta ekonomik devrimden geçmesini gerektiriyor. Bunu yapabilecek miyiz? Yapabileceksek, bunu nasıl uygulatacağız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Bu görüşlerle hepinize teşekkür ediyorum. Dışişleri ve Avrupa Birliği Bakanlığı bütçelerinin...

BAŞKAN – Ek süre veriyorum, buyurun tamamlayabilirsiniz.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – İki dakikam daha varsa...

BAŞKAN – Tabii ki. Sizin katkılarınızı...

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şunu da söyleyeyim. Zaten kötü bir şey söylediğimi düşünmüyorlar herhâlde dinleyenler ama bir şeyi çok iyi bilmek lazım Sayın Başkan, Sayın Bakanlar; "başarılıyız" demek çok kolay. "Başarılıyız" deyip de çok güzel hikâyeler anlatmak, şekerli sözler söylemek bunlar hepimizin hoşuna gidecek şeyler, hepimiz isterim başarılı olmak ama değiliz. Olmadığımızı görmeliyiz, olmak için hatadan geriye dönmeliyiz. Çok ciddi hatalar içerisindeyiz. Bu çok ciddi hatalar Türkiye'nin bu bölgedeki saygınlığını ortadan kaldırdığı gibi Türkiye'nin mensubiyetini de ortadan kaldırmış vaziyette. Türkiye, hangi ülkeler grubuyla beraber iş yapacak? Türkiye'nin bir şekilde kendi ağırlığını koyabilmesi için beraberinde bir ittifaka ihtiyacı var. Kim bu ittifak?

Bakın, "Suudi Arabistan, mudi Arabistan" diyorduk, sekiz yıl önce Suudi Arabistan'da idama mahkûm olmuş olan bir garson sekiz yıl bekledikten sonra başı kesilerek geçen cuma idam edildi. Bu, nasıl oluyor, niçin oluyor? Suudi Arabistan'a bu kadar gelen gidenimiz var, bu kadar ziyaret yapıyor. Bunlar konuşuldu mu, konuşulmadı mı? Bu adamın idamına bir tepki gösterdik mi, göstermedik mi? Suudi Arabistan'a karşılıklı vize uygulaması yeniden tezekkür ediliyor mu, edilmiyor mu? Bütün bunlara bakmak lazım ve bunun neden olduğuna da bakmak lazım.

Onun için, bu hataların giderilmesi için hataların açık kalplilikle masaya yatırılması lazım. Herkesin gördüğünü söylemesi lazım. "Kötü konuşmuyorum." derken "Yanlış söylüyorum." demek istemiyorum. "Kötü" derken kötülük için konuşmuyorum, hepimiz bu memleketin iyiliğini istiyoruz ve hepimiz, kendi tecrübelerimizi, burada, hepimizle birlikte paylaşmak durumundayız. Bunu yaptığımız zaman başarılı oluruz, bunu yapmadığımız zaman başarısız oluruz.

Tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Korutürk.

Evet, Sayın Loğoğlu, mikrofonunuzu açıyorum sizin de, buyurun.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Önce, 2 yeni bakana görevlerinde başarılar diliyorum, Adana tabiriyle 2 acar bakana başarılar diliyorum. Zor bir dönemde bakanlık yapacaklar. Sayın Korutürk'ün belirttiği gibi kötü miras aldılar, gerçi, birbirlerinin halefi oldular bir noktada. 2 bakanın yönettiği alan Türkiye'nin en fazla başarıya ihtiyaç olduğu iki alan. O nedenle başarı diliyorum. Bakanlıktaki bürokrat arkadaşlara -çoğu arkadaşımız, meslektaşımız- kolaylıklar diliyorum, çünkü zor bir dönem, zor koşullar altında görev yapıyorlar. Ama kalbimiz, yüreğimiz ve düşüncelerimiz hep onlarla olacak.

Ben, "Ermeni" iddialarına, "Ermeni soykırım" iddialarına vurgu yapacağım. Fakat oraya geçmeden önce, biraz önce Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına konuşan Sadık Badak arkadaşımızın bazı ifadelerine kısa bir yanıt vermek istiyorum. Rahmetli İsmail Cem'den bahsetti, onun düşüncelerinden, artık doğrudan alıntı mı bilemiyorum, yoksa mealen mi şey yaptı, onu da bilmiyorum. Fakat, müsteşarlığını yaptığım ve çok saygıyla andığım İsmail Cem, aslında, bugün, Adalet ve Kalkınma Partisinin çok böyle heyecanla, ısrarla sahip çıktığı açılımların mimarıdır; yani Afrika açılımının, Latin Amerika açılımının, Uzak Doğu açılımının başlangıcı o dönemlerde yapılmıştır. İsmail Cem, asla, asla başka ülkelerin işlerine karışmak gibi bir düşünceye sahip olmamıştır. Adalet ve Kalkınma Partisi, hâlâ, bugün, "karışmak" ile "ilgi göstermek" arasındaki farkı anlamamaktadır, "karışmak" başkadır, "müdahale" etmek başkadır, "ilgilenmek" başkadır. Türkiye Cumhuriyeti, bütün dönemlerde, çevresiyle, bütün dünyayla ilgilenmiştir, ama asla, asla, bugün Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmetinin yaptığı gibi başka ülkelerin içişlerine müdahale etmemiştir.

İkincisi: Avrupa Birliği bağlamında kısaca bir şey söylemek istiyorum çünkü Türk dış politikasının ve Türkiye'nin Avrupa Birliği politikasının eleştirilmeyecek hemen hemen hiçbir yanı olmadığı için öyle ayrıntılı bir eleştiriye girmeyeceğim. Sadece, Sayın Meslektaşım Avrupa Birliği Bakanı Volkan Bozkır'a şunu sormak istiyorum: Yani, bugün, işte, bir iletişim stratejisinden bahsettiler. Hangi Türkiye'yi siz Avrupa Birliği'ne taşımak istiyorsunuz? Bir yanda milyonlarca liraya mal olan bir kaçak saray, onun yanında oğlu Ermenek'te maden kazasında ölen bir babanın yırtık lastik ayakkabısı? Bu iki fotoğrafı yan yana koyduğunuz zaman bu mudur sizin Avrupa Birliği'ne taşıyacağınız Türkiye? Olmaz böyle şey. Yani bu fotoğraf değişmedikçe, Türkiye içindeki bu fotoğraf değişmedikçe, Türkiye'yi Avrupa Birliği'ne taşımanız söz konusu değil.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 39

Esas değinmek istediğim konu Ermeni iddiaları. 2015 yılı çok önemli bir yıl. Ermeni soykırımı iddialarının 100'üncü yıl dönümü olacak. Sayın Dışişleri Bakanı bu konuya kısaca bir noktada değindi. Bu bağlamda bizi iki tane büyük, ciddi tehlike bekliyor:

Birincisi Avrupa cenahından; Avrupa cenahından tehlike 2008 yılında kabul edilen Yabancı Düşmanlığı ve Irkçılık Çerçeve Kararı. Bu Karar'a uygun olarak -yine Sayın Bakan bahsettiler- Yunanistan'da bir yasa kabul edildi. Bu Karar, Avrupa Birliği ülkelerine şu çağrıyı yapar: "Soykırım iddialarını, yabancı düşmanlığını ulusal mevzuatınıza dâhil edeceksiniz." Dolayısıyla, Ermeni diasporaları ve Ermenistan, bütün Avrupa ülkelerinde bu iddiaların Avrupa Birliği ülkelerinin ulusal mevzuatına geçirilmesi için, alınması için her türlü çabayı göstereceklerdir. Bunun örneklerini yaşadık; Fransa'da gördük, birçok zaten Avrupa ülkesi bu bağlamda kararlar aldı. Ama bunlar bir yasal düzenleme çerçevesinde Avrupa Birliğinin bir mevzuatı hâline getirildiği takdirde, Türkiye'nin çok ciddi tehlikelerle, sıkıntılarla karşı karşıya kalacağını bilmemiz lazım.

İkinci ve daha büyük tehlike Amerika Birleşik Devletleri Kongresi ve yönetimi. Şimdi şunu bilelim: Başkan Obama, soykırımın, Ermeni soykırımının olduğunu söylemiştir, seçim kampanyası sırasında bu konuda açıkça taraf almış ve bu soykırımın tarihî bir gerçek olduğunu iddia etmiştir. Evet, Başkan olduktan sonra 24 Nisan açıklamalarında buna, bu iddiaya yer vermemiş Türkiye-Amerika ilişkileri bakımından ama bu soykırımın olduğuna inanan bir başkandır. Öte yandan, Amerikan Kongresi; hiç fark yok, ister cumhuriyetçi olsun ister demokrat olsun, Amerikan Kongresinde büyük çoğunluk soykırımı inanan bir çoğunluktur. Dolayısıyla, 2015 yılında Ermeni diasporası -ki Amerika'da çok güçlüdür- ve Ermenistan ellerinden geldiği kadar Amerikan Kongresinden bir soykırım kararı çıkması için ağırlıklarını koyacaktır. Diyeceksiniz ki: "Efendim, bir sürü ülke kabul etti. Amerikan Kongresinden de çıkmış ne olur?" Çok önemli bir fark var Başkanım, o farkı şimdi size kısaca söylemek istiyorum: Amerikan mahkemeleri, Amerikan Kongresinden bir karar olmadığı için -yani "Bu konu siyasi bir konudur, ben mahkeme olarak siyasi kararlarda karar veremem." diyerek- Ermeni tarafının -mesela Ziraat Bankası aleyhinde- açtığı davaları reddetmiştir. Ama Amerikan Kongresi 2015 yılında böyle bir karar aldığı takdirde, Ermeni müracaatları, yani Amerikan mahkemeleri önündeki Ermeni müracaatları -böyle, Avrupa'da olduğu gibi yüzlerce, binlerce müracaat olacaktır, tazminat talepleri olacaktır- karşısında, Türkiye, bunlarla bocalamak ve mücadele etmek durumunda kalacaktır.

İkinci bir örneği daha var Amerikan Kongresinden çıkabilecek, çıkma ihtimali yüksek olan -eğer gerekli önlemler alınmadığı takdirde- kararın, o da şu: Ermenistan'ın ve Ermeni diasporasının, Ermeni konusunda bugüne kadar sürdürdüğü çaba siyasi bir zeminde olmuştur, yani Türkiye'yi siyaseten bu konuda sıkıştırmak amacını taşımıştır. Ama şimdi, eğer, hem Avrupa Birliğinde bahsettiğim tehlike hayata geçtiği hem Amerikan Kongresinden böyle bir karar çıktığı takdirde, bu siyasi mücadele hukukî bir boyuta taşınacaktır. Hukukî boyut da Ermenilerin tazminat talepleri ve daha önemlisi -burası çok önemli- mülkiyet talepleri gündeme gelecektir. Hatırlarsınız -belki unutmuş olabilirsiniz- yaklaşık sekiz-dokuz yıl önce Lübnan'da yaşayan bir Ermeni Adana'da bir mahkemeye başvurarak Çukurova'da belli bir arazinin kendisine ait olduğunu iddia etmiştir. Mahkeme bunu kabul edilebilir bir başvuru olarak görmüş, fakat o mahkeme hâkimi sonra Türkiye'yi terk ederek yurt dışına kaçmıştır. Bu, uyuyan bir hücre gibi bizi bekleyen çok ciddi bir tehlikedir. O nedenle, diyorum ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Loğoğlu, ek süre veriyorum.

Buyurun.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – ...2015 konusu yaklaşırken, Hükûmet, böyle yüksek perdeden haması söylemlerle bu tehlikeleri geçiştireceğini, büyükelçileri, efendim, geri çekmek suretiyle bu konuda tepki vermiş olacağını düşünüyorsa bu ülkeye çok büyük kötülük yapar. Bizim 2015 yılında çok ciddi bir hazırlık içinde olmamız gerekir. Biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak hep şunu dedik: "Yani 2015 yılı Türkler ile Ermeniler arasında daha ciddi, daha derin bir kırılma noktası değil, belki bir buluşma noktası, bir ortak söylem geliştirmek için bir fırsata dönüştürülebilir mi şeklinde bir yaklaşım ihdas edilmesi ama bizi bekleyen işaret ettiğim bu tehlikelere karşı da çok uyanık olunması gerektiğini düşünüyorum.

Sayın Başkan, izin verirsiniz, size alan dışı, konu dışı bir kısa noktayı hatırlatmak istiyorum, o da şu: Hafta sonu Niğde'deydim. Niğde'ye bağlı bir Kömürcü köyü varmış. Bu köyün birikmiş elektrik borçları nedeniyle suyunu kesmişler. Bütçe Komisyonu Başkanısınız, lütfen bunu ilgili yerlere iletin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Hay hay. Biz bununla ilgili Büyükşehir Kanunu'nda düzenleme yapmıştık ama demek ki orada...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Niğde büyükşehir değil.

BAŞKAN – Anlıyorum da, ondan önce de elektrik borçlarının hazine tarafından ödenmesi söz konusuydu biliyorsunuz.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Sayın Başkanım, bir dakika söz rica ediyorum.

BAŞKAN – Yalnız, polemige yol açmamak üzere lütfen bir...

SADIK BADAĞ (Antalya) – Yok, hayır.

Değerli konuşmacı benim merhum Dışişleri Bakanının yaptığı bir politika açıklamasını hatırlamadığını ifade etti. Oysa müsteşarlığını...

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Öyle demedim. Alıntı mı yaptınız yoksa mealen mi naklettiniz, onu bilmiyorum dedim.

BAŞKAN – Hayır, alıntı olup olmadığını hatırlamıyorum dedi.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Şimdi, ne olduğunu, onun Sayın İsmail Cem'in kendi görüşü mü olup olmadığını fark etmediğini, bilmediğini söyledi. Oysa müsteşarlığını yaptığı bakanlığın Sayın Bakanının o dönemin Sayın Cumhurbaşkanı,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 40

o dönemin Sayın Başbakanının huzurunda ve dünyanın her yerinden gelmiş binlerce iş adamının huzurunda bizim yeni politikamız budur, merkez ülke politikamız, merkez ülke adıyla böyle bir politika bundan sonra uygulayacağız diye detaylarıyla ifade ettiği hususlardan detayıyla haberdar olmamasını fazla yadırgamadım. Bu bizim önceki hükümetlerin hazırladıkları politikaları etkin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet...

SADIK BADAK (Antalya) – ...uygulamadıkları yönündeki ifadelerimizi, tezlerimizi de güçlendiriyor. Müsteşarı olduğu bakanlığın politikasını bugün hatırlamamaktadır. Ben bunu yadırgamadım. Ayrıca ülkemizin...

RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Öyle bir şey söylemedi.

BAŞKAN – Öyle bir şey demedi Sayın Badak. Polemiğe gerek yok Sayın Badak.

Teşekkür ederim.

SADIK BADAK (Antalya) – Efendim olur mu?

BAŞKAN – Sayın Badak, sadece oradan alıntı mı yaptığınızı sordu.

SADIK BADAK (Antalya) – Rica ederim. Kürsüde açıklanmış bir devlet politikası. “Bu bizim devlet politikamızdır.” dedi. “Kendi düşüncesini mi açıklamıştır bilmiyorum.” gibi ifadelerde bulundu. Bir Sayın Müsteşar bunun bir devlet politikası olduğunu bilecek.

BAŞKAN – Neyse, teşekkür ederim.

Şimdi polemiğe yol açılmasın dedik ama mecburen...

Buyurun.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Sayın Başkanım, çok kısa...

Herhâlde ben Türkçe konuştum. Yani muhatabımın Türkçe anladığını varsayıyorum. “Hatırladım” veya “hatırlamadım” kelimesini kullanmadım. Tekrar ediyorum, sorduğum şey: “Meal en mi naklettiniz İsmail Cem’in sözlerini yoksa meal en alıntı mı yaptınız? Onu bilmiyorum.” dedim. Size soruyorum onu. Yoksa ben İsmail Cem’in her söylediğini, her politikasını –burada başka arkadaşlar da var- onlarla birlikte takip ettik ve uyguladık. Bir hatıra noksanlığı filan yok.

SADIK BADAK (Antalya) – Bu kadar önemli bir toplantıda açıklanan devlet politikasını hatırlamamanız da enteresan. (Gürültüler)

BAŞKAN – Hatırlamadım demiyor efendim.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – O konuşmayı anlamadığınızı anlıyorum. Ya inanılmaz bir şey ya!

BAŞKAN – Neyse, evet.

Anlaşıldı Sayın Loğoğlu. Tutanaklarda var, herkes...

Sayın Güneş, buyurun.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; Türk dış politikası sanıyorum bu yakın dönemdeki kadar hiç tartışılmalı olmadı. Cumhuriyet boyunca çeşitli Türkiye’nin içine girdiği kritik dönemler oldu fakat bu kadar yerilerek tartışılmadı.

Müsaade buyursanız ben Türk dış politikasına iki açıdan bakmak istiyorum: Bir tanesi güvenlik, bir diğeri de ekonomik çıkar açısından ve çevremizdeki, Türkiye’yi ilgilendiren ülke grupları açısından, bu iki kriter açısından Türkiye’nin nereye gittiğini bir değerlendirmek istiyorum.

Şimdi, Türkiye’nin bir çevre ülkeleri var, sınır komşuları var. Önemli. Türkiye’nin müttefikleri var. Kimisi sınırda, kimisi sınırın ötesinde ve bir de diğer ülkeler var. Bunların tabii bazıları önemli. Rusya, Çin gibi önemli ve Mısır, İsrail gibi Orta Doğu’da önemli ülkeler var. Şimdi ben, güvenlik açısından olsun, ekonomik çıkar açısından olsun, bu ülkelere, çevre ülkelere yani sınır ülkelere baktığımız zaman her iki açıdan da olumsuz gelişmeler görüyorum. Mesela Suriye’yle ilgili güvenliğimizin daha geliştiğini söylememiz mümkün değil. Ekonomik ilişkilerimizin de geliştiğini söylemek mümkün değil. Keza aynı şey Irak için de geçerli. Irak’la dış ticaretimiz geçen yıldan bu yana belirgin bir biçimde olmasa bile bir düşüş gösteriyor. Irak’la da güvenlik sorunlarımız var. Öteden beri vardı fakat şimdi daha vahim bir hâle geldi. İran’la da ilgili sorunlarımız var. Bakınız, İran’la ilgili en önemli sorunumuz Amerika Birleşik Devletleri’yle ilişkimizi sıkıntıya sokacak biçimde gelişti. İran üzerinde bir ekonomik ambargo uyguluyordu Amerika Birleşik Devletleri, Türkiye bunu deldi. Öylesine deldi ki Amerikan hazinesi bunu deldiğimize dair resmen bir yazı yazdı, “Siz İran üzerinde uyguladığınız ambargoyu deliyorsunuz.” dedi ve daha sonra da birtakım olaylar Türkiye’de gelişti bildiğiniz üzere.

Şimdi, Sayın Bakan, sadece bu ülkelerde değil, Yunanistan’la da ilişkilerimizin daha iyiye gittiğini söylememiz mümkün değil ki. Yunanistan’ın bugün Türkiye’ye her zamankinden daha fazla ihtiyacı var çünkü ekonomik açıdan Yunanistan zor bir dönemde.

Şimdi, dört konuda Türkiye’nin en önemli ve dünyanın da en önemli ülkesiyle müttefiki olan Amerika’yla ilişkilerine bir bakalım. İsrail konusunda Amerika’yla hemfikir miyiz? İsrail’le ilgili uyguladığımız politikada Amerika’yla hemfikir değiliz. Olmamız gerekmiyor ama bu kadar çatışmacı bir döneme hiç girmemiştik. Mısır konusunda, Suriye konusunda ve İran konusunda en önemli müttefikimizle iyiden iyiye ayrılmış gözüküyoruz.

Şimdi, sunumunuzdaki Kıbrıs’la ilgili uzun metni okudum. Yine burada bir başka arkadaşım da o konuda görüşünü belirtti. Şunu, sanıyorum, özellikle belirtmemiz gerekiyor: Sismik araştırmaların yapılması Kıbrıs’ta sadece bir müzakerenin manivelası olarak kullanılmamalı. Yani biz sismik araştırmaya başladığımız zaman görüşmeleri durdurmaları bizim sismik araştırmalarımıza da ara vermemize asla neden olmamalı. Eğer gerçekten orada bir sismik araştırma yapmak istiyorsak o sismik araştırma devam etmelidir ki Türkiye’nin gerçekçi bir biçimde irade gösterdiğini, kararlılık gösterdiğini ortaya koyabilelim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 41

Şimdi, bir başka konu var. Sanıyorum bu konuda da göz ardı etmememiz gereken bir gerçek: Rusya'yla olan ekonomik ilişkilerimizde kötüye gidiş yok ama Çin'le olan ilişkilerimizde çok ciddi biçimde kötüye gidiş var. Rakamları söyleyeyim: Çin'le olan dış ticaret dengemiz 14 milyar dolar açık verirken geçen yıl 21 milyar dolar açık vermiş. Şimdi, bu çok vahim bir durum çünkü Çin'den ithalatımız olağanüstü ölçekte artıyor ve Türkiye'nin dış dengesini çok olumsuz biçimde etkiliyor. Bakınız, şöyle söyleyeyim: Türkiye Çin'e nitelsiz doğal kaynak ürünleri satıyor ve dünya fiyatlarının da ortalamasının çok altında satıyor. Oysaki biz ileri teknoloji ürünü mallar alıyoruz Çin'den ve dünya fiyatlarının çok çok altında değil, bir miktar altında alıyoruz. Bu da öyle gösteriyor ki giderek çok daha kötü bir dış denge olacak Çin'le ekonomik ilişkilerimizde.

Şimdi, bir şeyi açıkça ifade edeyim: Biz ana muhalefet partisi olarak 2011 yılından beri sıklıkla bir şey dile getiriyoruz, o da şu: Cumhuriyet tarihi boyunca Türkiye hiç sınırları dışına bir ülkeye silah sevkiyatı yaptı mı? Bunu biz sıklıkla söylüyoruz ve bütün dünya da Türkiye'nin komşu ülkesi olan Suriye'de muhalifleri silahlandırıldığını söylüyor, zaten de biliniyor, biliyorsunuz, zaten kamplar bile ortaya çıktı. Cumhuriyet tarihi boyunca Türkiye'nin Batı dünyasında komşusu olan bir ülkeye silah sevk etmekten dolayı hiç bu kadar eleştirildiği oldu mu? Bence bu vahim bir durum.

Bir ikinci mesele de şu: Türk dış politikası bir paradoks yaşıyor. Siz tarihin derinliklerinden dış politikamızın Orta Doğu'da ve bölgemizde etkili olabileceğini düşünüyorsunuz fakat Türk diplomasisinin, Türk dış politikasının bu tarihî birikimin bir sonucu olarak bu yapının oluştuğunu göz ardı ediyorsunuz; bu bir paradoks. Siz çok önemli, tarihî bir, tarihten bir esinti almaya çalışıyorsunuz fakat Türk dış politikasının temel yapısının bu tarihî birikimden geldiğini göz ardı ediyorsunuz.

Bir başka konu da, merak ediyorum gerçekten; o da şu: Türkiye, Orta Doğu'da bir model ülke olma hem laiklik açısından hem de demokratik değerler açısından bir model olma niteliğini hâlâ taşıyor mu? Ben bu konuda ciddi olarak endişeler taşıyorum, gerçi birçok insan da gerek muhalefette gerekse aydınlar aynı endişeyi taşıyorlar. Türkiye, Orta Doğu için bir rol model ülke olma niteliğini giderek yitiriyor.

Avrupa Birliğiyle ilgili de şunu söyleyeceğim: Yolsuzlukların bu kadar yaygınlaştığı bir ülkede acaba, Avrupa Birliğiyle daha açık, daha şeffaf bir ilişki geliştirmemiz ve tam üyelik yolunda gelişmemiz mümkün mü? Avrupa Birliğinin hiçbir ülkesinde bu kadar büyük yolsuzlukların egemen olduğu bir durum yok, geçtiğimiz elli yıl boyunca da olmadı. Türkiye ne yazık ki bu yolsuzluklarla birlikte Avrupa Birliğine tam üye olmaya kalktığı zaman bir biçimde karşımıza bunlar çıkacaktır diye düşünüyorum.

Sanıyorum şuradan bir ders almak gerekiyor: Bu iktidar evet, ekonomik politikası itibarıyla eleştirildi, birçok şeyler itibarıyla eleştirildi ama hiçbir dönemde hiçbir hükûmet dış politikası nedeniyle bu denli eleştirilmemişti ve ne yazık ki öyle anlıyoruz ki bu dış politikanın yakın bir süreçte de temel bir felsefe değişikliği olmayacağı gözüküyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Güneş.

Sayın Danışoğlu, buyurun.

AYŞE ESER DANIŞOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Dışişleri ve AB Bakanı, Komisyonun değerli üyeleri, değerli bakanlık temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanları dikkatle dinledim. Tabii hem dış politika hem de AB ilişkileri konusunda, Türkiye-AB ilişkileri konusunda, birçok konuda aynı görüşleri paylaşmıyorum; kısaca bunlara değinmek istiyorum:

Türkiye, küresel ölçekte önemli bir aktör olabileceksen Hükûmet politikaları nedeniyle komşularıyla dostane ilişkisi kalmamış, üyesi olduğu uluslararası örgütler içinde yalnız kalmış bir ülke durumuna düşmüştür. Sayın Bakanın belirttiği gibi büyükelçilik ve temsilciliklerin sayısındaki artış oldukça dikkat çekicidir ama bir diğer dikkat çekici konu da Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinden almış olduğumuz oydur ve burada da ülkemizin ağırlığı ve prestijinin dikkat çekici biçimde düşmüş olduğunu söyleyebiliriz sanırım.

AB ilişkilerine özel olarak değinmek istiyorum. Sayın Bakan “2014’ün AB yılı olduğunu ve bunun Hükûmet Programı’nda yer aldığını” sıklıkla, pek çok ortamda tekrarlıyor. Bunlar kamu spotlarıyla destekleniyor, belirtiliyor ama bütün bunların anlatılması, belirtilmesi yetmiyor, bütüncül bir Hükûmet politikası olması ve uygulamaların, niyetlerin samimi ve gerçek olduğunu ispatlaması gerekiyor. Şimdiye kadar gördüğümüz, AB kimi zaman parçası olmak istediğimiz bir birlik iken çoğu zaman da değerlerini hiçe saydığımız bir hedef hâline gelebiliyor.

Kopenhag Kriterlerini yani istikrarlı ve kurumsallaşmış bir demokrasi, hukuk devleti, hukukun üstünlüğü, insan haklarına saygı, azınlıkların korunması gibi ana unsurlardan oluşan temel değerler sistemini istişare yapılmadan tek başına hazırlanan kanunlar ve bunların uygulamalarıyla maalesef delik deşik ediyoruz.

AB’ye uyum maksadıyla kurulmuş olan İnsan Hakları Kurumu, Kolluk, Gözetim Komisyonu gibi kurum ve ilgili yasaların içeriklerine baktığımız zaman burada şeffaf, tarafsız, bağımsız, temel hak ve özgürlüklere dayalı bir yapı yoktur. Başbakanlığa, İçişleri Bakanlığına bağlı yapılarda bireyler haklarını arayamaz.

AB ile müzakere süreci çerçevesinde uzun süre siyasi blokajlar üzerinde duruldu ancak önünde herhangi bir engel olmayan Sosyal Politikalar ve İstihdam Faslı’nı Hükûmet bugüne kadar açmaya hiç yaşanmadı. Sayın Bakanın bu yönde bir niyet belirtmesini çok olumlu ve memnuniyet verici buluyorum. Önceki yıllarda iş güvenliği düzenlemeleri ve denetimleri Avrupa Birliği kriterlerine göre yapılsaydı yaşanan büyük facialar, iş cinayetleri belki de hiç olmayabilirdi.

Bununla ilgili bir diğer konu; Avrupa Birliği mevzuatının da öngördüğü gibi ILO 176’nın imzalanması için Bakanlığın farkındalık yaratması ve yasanın onaylanması için yasamayla istişare yapması, baskı kurması bekleniyor. Sayın Bakanın bu konuda da gereken hassasiyeti göstereceğini bekliyorum.

Bir diğer, fasıllarla ilgili bir şey...

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Onaylandı, ben İstanbul’daydım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 42

AYŞE ESER DANIŞOĞLU (İstanbul) – Pardon, onu atlamışım, 176'yi.

23 ve 23'üncü fasıllardan bahsediyorum; burada da yargı temel hakları, özgürlük, güvenlik ve adalet konularının masaya yatırılması bekleniyor. Bu fasılların açılması çok önemli, bunu Avrupa tarafından da belirli bir kesim sürekli dile getiriyor, Türk tarafı da istiyor. Bunun ne kadar önemli olduğunu bugün bir kere daha değerlendirdim çünkü Sayın Bakan sunumunda “sözde tutuklu gazeteciler” ifadesini kullandı. Şimdi, basın ve medya üzerinde tutukluluktan işten atılmaya, sansürden otosansüre kadar bir sürü baskı varken bu ifadenin önümüzdeki günlerde de yine basın özgürlüğünün, aynı özgürlüklerin göz ardı edildiği alana hapsedileceğinin işareti sayılabileceği endişesini taşıyorum.

Bir diğer konu; AB-Türkiye ilişkileri açısından, eski Bakan Egemen Bağış döneminde Ulusal Ajans tarafından AB fonlarının usulsüz kullanımı ve personel alımlarına ilişkin iddiaları incelemek üzere Avrupa Komisyonu tarafından soruşturma başlatıldığını biliyoruz.

Burada ayrıca, 2013 yılı için Sayıştayın Bakanlığınız hakkında verdiği görüşü de çok önemli. Rapora göre, IPA kapsamında ödenen katkı paylarından 58 milyon euronun takibinin yapılmadığı belirlendi. Sayıştay aynı raporda fonun dağıtımında da AB yönetmeliğine uyulmadığına dikkat çekmiş. Tüm bunlar gündemdeyken Bakanlığın da bu konuda bir açıklama yapmasını rica ediyorum.

Bunun dışında, bir kadın milletvekili olarak, Bakanlığınız bünyesinde, özellikle AB Bakanlığı bünyesinde yüksek sayıda kadın çalışanın olması, bürokratin olması çok önemli, değerli tabii ama AB-Türkiye ilişkileri açısından da bütün politikalarda kadın erkek eşitliğine her alanda vurgu yapılmasını, kadına karşı şiddetin bu akıl almaz boyutlara vardığı dönemde özellikle kadın erkek eşitliğinin vurgulanmasının çok önemli olduğunu ve devlet politikasının bir parçası olarak AB Bakanlığınca öncülük edilmesini önemli bulduğumu söylemek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Danışoğlu.

Sayın Seçer, buyurun.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanlar, sayın milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, tabii, Sayın Bakanlar, ikiniz de henüz görevlerinizde yenisiniz; öncelikle hayırlı olsun, başarılar diliyorum.

Dış politikayı tartışacağız ama asıl muhatabımız Sayın Başbakan çünkü siz dış politika konusunda henüz son derece yenisiniz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Yo, on üç yıldır dış politikanın içindeyim.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Hayır, hayır şu anlamda, müktesebat anlamında değil, sorumluluk anlamında. Yani dış politikayı siz yönetmiyordunuz, daha önce görevleriniz vardı, yurt dışı görevleriniz vardı, Avrupa Birliğinde görevleriniz vardı ve Avrupa Birliğinden sorumlu Bakandınız bu süreç içerisinde. Benim kastettiğim, Türkiye'nin ortaya koyduğu dış politikalarla ilgili sorumluluk alanı olarak.

Şimdi ama tabii ki biz değerlendirmelerimizi yapacağız, siz de bir anlamda Sayın Davutoğlu ve daha önceki Sayın Başbakan adına burada yanıt vermiş olacaksınız.

Şimdi Avrupa Birliğinden başlamak istiyorum. Benden önceki arkadaşlarım da aslında... Sayın Bakan, yani gerçekten yarım asırlık bir serüven. Sizin ilk Hükümet olduğunuz dönemlerde, o zaman 2007 civarı bana bir soru yöneltildi. Daha çok yeni milletvekiliyim, acemiyim. Bilinçaltıma yerleşmiş demek ki Hükümetinizin Avrupa Birliği konusunda gayret sarf ettiği. Bir ortamda, yerel bir gazeteci dedi ki: “Sizce -2009 yerel seçimleriydi sanıyorum- Hükümetin en beğendiğiniz uygulamaları nedir?” Ben de Avrupa Birliği müzakere süreci dedim. Yanımdaki diğer milletvekili dedi ki: “Ya, böyle acemice bir cevap olabilir mi? Hükümetin nasıl bir icraatını beğenir bir muhalefet milletvekili?” Bu bilinçaltında, demek ki hakikaten başlangıç iyiymiş, bu benim kişisel görüşüm.

22'nci Dönemde de son derece yoğun Avrupa Birliği müzakere süreci içerisinde yasal faaliyetler oldu, birtakım uyum yasaları oldu. Geçtiğimiz dönemde geç saatlere kadar Parlamento, komisyonlar Avrupa Birliği müzakere süreci içerisindeki uyum yasalarıyla ilgili çok önemli çalışmalar yaptı, çok önemli, kıymetli emekler verdi. Ama sizin de geçtiğimiz günlerde Milliyet gazetesine sanıyorum bir mülakatınız var Sayın Bozkır, siz de kabul ediyorsunuz yani bir sıkıntı yaşadığınızı, Avrupa birliği ilişkilerinde son zamanlarda sıkıntı yaşadığınızı, o mülakatta gördüğüm kadarıyla. Diyorsunuz ki: “AB'yi ihmal etmişiz.” Bu hangi süreci kapsıyor, şimdi onların cevabını sizden alacağız.

Tabii, bizi ilgilendiren yönü, açıkçası daha önceki dönemlerde biz de Avrupa Birliği sürecini... Avrupa Birliği tabii ki bizim için -işte, arkadaşlarım da söyledi- demokrasi, insan hakları standartları, özgürlükler, bir medeniyet projesi ama bu yani iki ileri bir geri, bize bir zaman kaybından başka bir şey değil. Ekonomik anlamda da ciddi sıkıntılar yaşamaya başlıyoruz, özellikle gümrük birliğinden dolayı. Üçüncü ülkelerle yapacağımız ticari anlaşmalarda sıkıntılar yaşıyoruz. İşte, az önce, Atlantik ticaret ve yatırım anlaşmaları süreci Avrupa Birliğini de aslında ilgilendiriyor bir anlamda. Çok önemli, kayda değer ilerleme sağlamadık gibime geliyor ve sanki bilinçli olarak, bir Hükümet politikası gibi siz bunu bir uyutmaya aldınız ya da buzdolabına koydunuz, hele burada, bu, gıda misali, bozulmadan buzdolabında bir dursun bakalım, daha sonra bir değerlendiririz gibi açıkçası bende bir intiba uyandı. Tabii ki, bunları yanıtlarını Hükümetin temsilcisi olarak siz Sayın Bakanlar vereceksiniz.

Bütçe konusunda itirazlarınız oldu, aslında sadece Avrupa Birliği Bakanlığı değil yani daha fazla bütçenin gerekli olduğunu, Dışişleri Bakanlığı da aynı şekilde. Vallahi size hak veriyorum. Cumhurbaşkanının hizmet binasına bu kadar para harcadık, işte, 1,5 katrilyon. Bir haber vardı, sabah Adnan Bey bana verdi, onun da ilgisini çekmiş. Yurt dışından da 280 tır dolusu bitki getirilmiş bu saraya. Yani bu kadar paramızın gani olduğu bir ortamda size gerçekten bu bütçe az, artıralım yani. Yazsın arkadaşlar bir önerge Sayın Berber, biz de imza koyalım. Hem Dışişleri Bakanlığı hem Avrupa Birliği Bakanlığının bütçesini artıralım. Bu kadar para ganiyse yani biz de gerekeni yapalım, sizler için can feda.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 43

Şimdi, Sayın Bozkır, "Avrupa Birliği" deyince, demokrasi diyoruz ya, işte, insan hakları diyoruz, daha çağdaş demokrasi standardı, son derece dünya standartlarının ortalamasının üzerinde bir demokrasi ama şimdi siz Avrupa Birliğinden Sorumlu Bakansınız. Şu AKP'nin Kuşadası 5'inci Olağan Kongresi'ndeki konuşmalarınız gerçekten beni çok endişeye sevk etti. Yani o makamda oturan bir bakan olarak bu anlayışınız gerçekten çok yadırganacak bir anlayış. Nasıl olur yani bir siyasetçinin siyasi geleceğinin parti içi demokrasi dışında bir tavırla örtüştürmeniz gerçekten beni endişeye sevk etti, bunu da bir not olarak sizinle paylaşmak istiyorum.

BAŞKAN – Ne demiş Sayın Seçer?

MUSA ÇAM (İzmir) – Ben söyleyeceğim.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Evet, son yıllarda, özellikle 2010'dan sonra, 2011'den sonra bizim ülkemizde en çok konuşulan konu dış politika çünkü çok yakınımızda bu olaylar cereyan ediyor. Ben Mersin Milletvekiliyim. Örneğin benim o bölgemde, o hinterlandta; Mardin'e kadar, Şanlıurfa'ya kadar, tabii ki, Orta Doğu'daki gelişmeleri en derinden hisseden illerde yaşıyoruz, oradaki en sade vatandaşın bizim gibi siyasetçilere kadar. Tabii, neler oldu, neler bitti? Az önce de söyledim, size ne diyeceğiz bilemiyorum. Sorunlu ve sorumlu bana göre başta Sayın Başbakan ve o dönemin Dışişleri Bakanı olan Sayın Davutoğlu'dur. Ben, olayı, aslında çok bir bölgede... Az önceki, Sayın Çavuşoğlu'nun da söylemine geleceğim, gerçekten son derece kaygı verici bir değerlendirme yaptı. Yani "Suriye yönetimi mezhepsel hareket ediyor." dedi. Yani oradaki karışıklığın temel sebebi, yani onlar, o yönetim, o nüfusun yüzde 10'u olan Arap Alevilerinden oluşan bir kitle ve onun temsilcisi olan Esad'ın oradaki ortaya koyduğu politikaların tamamen mezhepsel bir politika olduğunu söyledi. Şimdi o noktalara da geleceğim.

Kesinlikle, aslında, olayı Türkiye-Suriye ekseninde değil de Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve Sayın Esad ekseninde değerlendirmek lazım. Yani iki ülkenin iki Başkanı çünkü olay o kadar kişisel boyuta taşındı ki Sayın Başbakan, o dönemlerde, 2012-2013 yıllarında her çıktığı toplantıda Esad'a ilişkin değerlendirmeler yapıyordu. Hiç alakası yok, hani amiyane tabirle, kel alaka bir ortamda Esad'a ilişkin değerlendirme yapıyordu. Şimdi, bu tabii -aramızda tıpçılar vardır, bunları bilirler- bilinçaltına yerleşmiş psikolojik bir mesele. Yani hiç alakası yokken, Uğur'la ilgili bir konu yokken şimdi, dış ilişkileri konuşuyorum, birdenbire Uğur'a sataşıyorum; bu psikolojik bir mesele, bu bir saplantı olsa gerek.

Şimdi, 2009 yılında, Sayın Çavuşoğlu, -hep Aslanoğlu demek geliyor içimden, Allah rahmet eylesin Mevlüt Aslanoğlu'na- Mersin etkinlikleri kapsamında Suriye'ye gittik. Suriye'yle de soy bağımlı var, açıkçası böyle bir merakla gittim oraya. Orada bir manzara anlatacağım. Sheraton mı vardı orada Şam'da, hatırlamıyorum, orada bir tane zaten uluslararası marka bir otel var, orada kalıyoruz. Dediler ki: "Her siyasi parti adına bir temsilci konuşacak." CHP'yi de tek temsilen giden milletvekiliyim, bizim büyükşehir belediye başkanı vesaire. Biz Mersin'le o ilişkileri kurmaya çalışıyoruz; günübirlik işte, turist gelsin ticaretimiz artsın. Aldık iş adamlarını uçağa, doldurduk, iktidar muhalefet hepimiz gittik oraya. Çıktım, dedim ki: "Yahu, benim dedem buralı, işte, falanca yerden. Dedem de yani çok Türkçe konuşamazdı, genelde Arapça anlaşırdık. Çok merak ettim, dedemin bu topraklarına geldim, çok mutluyum. İşte, bir tarihî geçmişimiz var. Osmanlı şemsiyesi altında yüzlerce yıl beraber yaşamışız. Ortak değerlerimiz var, ortak kültürümüz var." Barış dolu bir konuşma... Ara verdiğimde bir baktım ki dedemin yaşadığı bölgenin milletvekilleri, bir de tercüman bulmuş, sanki orada kardeşlerini bulmuş gibi beni bağrılarına bastılar. Burada bitirmiyorum, sadece beni bağrına basmadı insanlar. Sokaklarda kiminle konuşsak "Recep Tayyip Erdoğan" diyor, Meclis Başkanı "Recep Tayyip Erdoğan" diyor. Ekonomi Bakanı diyor ki: "Türkiye'yi o kadar seviyoruz ki bizim ülkemizde yabancı bankaların şube açması yasaktır. Münhasıran bir yasa çıkardık Türk kamu bankalarının Suriye'de şube açmalarına ilişkin. Bizde marjinal gruplar vardır; komünistler, sosyalistler vesaire, Suriye'nin yararına dahi yasa çıkarsak muhalefet ederler, konu Türkiye olunca gerisi teferruattır deyip oy birliğiyle bu yasaları kabul ettik."

Şimdi, bakın, Türkiye sevgisine bakın. O zaman da Esad'ın mezhebi aynıydı, o, Suriye'yi yönetiyordu, Sayın Başbakanın da mezhebi aynıydı, o da Türkiye'yi yönetiyordu, çatışma ortamından sonra da mezheplerinde bir değişiklik olmadı. Yani şimdi, Allah aşkına mezhepsel bir taassupla bu tavır ortaya konmuş olsa o zaman bu kadar ikili ilişkiler, dostane ilişkiler nasıl sürdürülecekti? Tek cümleyle ben size söyleyeyim: Bu bir ruh hâlinin tezahürüdür, Sayın Başbakanın -şimdiki Sayın Cumhurbaşkanının- o aşırı güç yüklendi üzerine. Gerçekten, işte, seçimlerden başarılı çıktı. İktidarlarının da çok önemli, yani başarılı dönemleri yaşıyordu. Orada kendine bir rol biçti. Yani tabiri caizse durumdan vazife çıkarttı Orta Doğu'da ve baktı ki... Tabii dış ilişkiler konusunda da acemi. İç politika konusunda usta olabilir, gerçekten çekirdekten yetme olabilir, deneyimli olabilir ama bu konuda müktesebatı son derece eksik olan, zayıf olan Sayın Başbakan, -Sayın Cumhurbaşkanı şimdinin- inanılmaz bir hata yaptı. Sadece Suriye'yi kaos ortamına götürmedi. Aslında Maliki'nin bir dönem dediği gibi, dedi ki Maliki: "Recep Tayyip Erdoğan Orta Doğru'yu mezhepsel bir çatışmaya sürüklüyor." açın bulun arşivlerden ve maalesef gerçekten çok büyük bir kaos ortamı...

DIŞİŞLERİ BAKANİ MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Maliki'yi mi referans gösteriyorsunuz?

VAHAP SEÇER (Mersin) – Hayır Maliki'nin demecini referans gösteriyorum.

DIŞİŞLERİ BAKANİ MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Irak'ı bu hâle getiren adamı referans gösteriyorsunuz.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Bakın, şimdi siz cevap vereceksiniz şimdi.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, siz cevap vereceksiniz.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Şimdi, ben kimseye övgü dizmiyorum, kimseyi referans falan... Ben demeçlerden yola çıkarak. Demek ki bizim bilmediğimiz tabii ki ikili temaslar oluyor, o dönem Irak'la, Suriye'yle, İran'la vesaire vesaire...

Şimdi, Suriye'de bir otoriter rejim var, bir totaliter rejim var, ne bileyim, bir despotluk hâkim, insanlar öldürülüyor vesaire ama demokrasi istiyoruz, Türkiye müdahale ediyor. Bakın, ona karşı -çok manidardır- Katar'la, Suudi Arabistan'la iş birliği yaptı Türkiye. Az önce söyledi, sanıyorum Korutürk söyledi, orada idam edildi bir garson, yani Türk garson Suudi Arabistan'da idam edildi. Bakın, kiminle -bir ülkeye demokrasi götürmeye uğraşıyoruz Amerikan'ın ve Batılı güçlerin Irak'a

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 44

demokrasi getirdiği gibi- iş birliği yapıyoruz. Şimdi Allah aşkına karşınızda çocuk yok. Yani böyle bir anlayışla deyin ki: "Ya biz hata yaptık." Kapalı kapılar ardında Biden'e demiş Sayın Başbakan: "Biz kardeşim, özgür Suriye ordusuna ya da değişik unsurlara bugün başımıza bela olan IŞİD ya da Arapça deyiimiyle diğer bilmem ne, bu unsurlara bu terör unsurlarına biz yadım yaptık." Bunu Başbakan der.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) –Öyle bir şey söylemedi ben oradaydım. Kim söylüyorsa yalan söylüyor.

VAHAP SEÇER (Mersin) – O söylemiyorsa Biden söylüyor, diyor ki: "Kardeşim bu ülkeler Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan, Türkiye bilerek ya da bilmeyerek yardım yaptı." Şimdi tırlarla dolu silahlar bulundu. Sahra hastaneleri kuruldu, kamplar kuruldu. 4,5 milyar dolar para harcamışız, oradan gelen misafirlerimize. Artık bu sonuçtan sonra mutlaka insani bir refleksle bu yardımlar yapılmış ama bunun öncesinde orada şimdi mevcut yönetime karşı silahlı, terör yapan, mücadele yapan, savaş yapan unsurlara da parasal yardım yapılmış, lojistik destek yapılmış, askerî eğitim verilmiş, bunları da yok sayamayız. Bakın, 4,5 milyar dolar Türkiye harcıyor. Siz söylediniz Batılı güçler, 200 küssurlu bir rakam söylediniz, hatta milyar olarak telaffuz edip sonra düzeltiniz, yapmış, son derece yalnız kalmışız. Yanlış, yanlıştan dönelim, bu bir erdemdir. Bunu konuşalım, bundan bir şey yok. Niye ısrarla üzerine gidiyorsunuz "Doğru yaptık, doğru yaptık." diye. Siz istediniz diye Esat bitmedi, Suriye yerinde duruyor, orası çok farklı bir coğrafya...

BAŞKAN – Sayın Seçer, toparlarsanız.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Yani yüz yıllardır bazı dengeler var. Domino taşı misali birini devirdiniz mi ardı arkasına gidecektir. Şimdi, bakın, İsrail'le...

BAŞKAN – Toparlarsanız Sayın Seçer.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Bununla bitireceğim.

BAŞKAN – Ama lütfen... İki dakika da ek süre veriyorum.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Bizim Hükümetin bir huyu var özellikle dış politikada. Çok gürlüyor ama bir türlü yaşamıyor. İsrail'e de gürlüyorsunuz, gürlüyorsunuz. Ben baktım 2014 yılında bizim ikili ticaretimiz hangi boyutlarda? Bugüne kadar ulaşılan en yüksek miktara ulaşılmış 5 milyar dolar. Şimdi böyle bir ilişkiler yumağı içerisinde bizim dış ilişkilerimiz iflas etmiş, arkadaş hiç bunu tartışmam bile. Türkiye inşallah bu kaos ortamından bir an önce sıyrılacak. Bundan öncekiler bozdu inşallah siz yaparsınız Sayın Bakan. Biz de bu sefer gelecek bütçelerde sizi burada alkışlarız, hepimize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Seçer, böyle kısıdan toparladığınız için ayrıca teşekkür ediyoruz.

Sayın İrbeç sizin mikrofonunuzu açıyorum.

Buyurun.

YUSUF ZİYA İRBEÇ (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İlk önce Sayın Bakanlarımıza bu yeni başlamış olan görevlerinde –tabii bugünlerden değil ama nispeten yeni olan- başarılar diliyorum.

Şimdi, dış politikada partiler üstü kalmak zorunluluğumuz var, doğrudur ama hataları varsa onları da düzeltme zorunluluğumuz var. Şimdi, bugün Al-Monitor, Orta Doğu'nun Nabzı isimli gazetenin başlığı, bugün çıkıyor. Obama diyor ki: "Bizim Esat'ı göndermekle ilgili herhangi bir planımız yok." "Obama says no plans to remove Assad." Açıklama yapmış, demiş ki: Avustralya'da 16 Kasım'da şunları şunları Obama söyledi. İstihbarat paylaşımı konusunda Irak, Suriye ve İran üçü geçtiğimiz günlerde mutabakat da sağladılar. Şimdi, bu doğru mu böyle bir haber yansıdı? Şimdi, böyle olunca Irak'la ilişkileri bir taraftan düzeltmek isteyen bir Türkiye var. Biz bunu memnuniyetle karşılıyoruz ama bu arada da Suriye'de de kesin tavrını değiştirmeyen bir politika var. Ama biz bir kişinin bile ölmesini istemiyoruz, doğrudur. Halep'te yine bir sürtüşmeyle 10 bin kişinin veya 5 bin kişinin ölümü söz konusu olabilir endişemizi de biz göz ardı edemiyoruz. Çünkü bu sürtüşme hep beraberinde ölümleri, bombaları, başka olumsuz neticeleri beraberinde getiriyor.

Şimdi, dış politikada özellikle ülkeler "think thank"ler üzerinden, Dışişleri Bakanlığının veya Başbakanlığının veya Cumhurbaşkanlığının desteklediği düşünce kuruluşları üzerinden önemli fonksiyonları yerine getirebiliyor, ülkeler bunu yapıyor. Mesela bunlardan bilirsiniz Fas'ta geçen hafta o toplantıdaydım. Amadeus bu, işte, Kral Muhammed Altın'ın da desteklediği bir kuruluş. 11 civarında Başbakan orada konuştu. Benim dikkatimi bir şey çekti Fas. Tunus'tan iki tane başbakan geldi, Cezayir'den hiç kimse gelmedi, orada hiç kimse yoktu, aşağı yukarı 100 kişi vardı. Şimdi benim Cumhurbaşkanım Cezayir'e gezi düzenliyor. Şimdi ben Tunus'la, Cezayir'le, Fas'la üçüyle ilişkileri en iyi şekilde tutmam lazım. O zaman ben soruyorum; o toplantıya, 11 tane eski başbakanın geldiği bir toplantıya niye Türkiye sadece Yaşar Yakış'la orada bulunuyor, yani biraz daha aktif olamaz mıydık?

İkinci bir konu: Geçen yıl Monaco'da World Policy Forum yine bu düşünce kuruluşu, Fransız düşünce kuruluşu ama bütün uluslararası kuruluşların da desteklediği bir düşünce kuruluşu. Şimdi, orada Ali Babacan konuştu geçen yıl Dünya Politika Forumu. Türkiye'den 3 kişi vardı: Ben vardım, Ali Babacan vardı, bir de Bartholomeos vardı. Bu yıl Seul'da yapılıyor, bu yıl kimse yok, ben yine gideceğim ama...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Ne toplantısı Hocam?

YUSUF ZİYA İRBEÇ (Antalya) – World Policy Forum Seul'de yapılıyor.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Gönderiyoruz biz Hocam. Kalkınma Bakan Yardımcımız gidecek.

YUSUF ZİYA İRBEÇ (Antalya) – Tamam şu anda ben görmedim listede ama inşallah gelir, listeye koymamışlardı. Teşekkür ediyorum.

Şimdi, bu arada "think thank"le, başka üçüncü bir konu: Biz 2004 yılında uluslararası ceza mahkemeleriyle ilgili Başbakan –siz Avrupa Konseyi'ndeydiniz o zaman, daha sonra da Başkanlığını yaptınız- orada bir söz vermişti. Bunun üzerinde çok fazla duruyorlar. Ben iki uluslararası kuruluşta Küresel Hareket Parlamenterler (PGA) icra kurulu üyesiyim, bir de IMF

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 45

Dünya Bankası Parlamenter Ağı İcra Kurulu üyesiyim. Her on günde bir uluslararası alana gidiyorum, elimden geldiği kadar da Türk dış politikasını olumlu yönde desteklemeye çalışıyorum. Şimdi, bakın, 15-16 Ekimde Amman'da bir toplantı vardı. Konu: Uluslararası Ceza Mahkemesi, orada konuştuk. Dedik ki: "Sayın Mevlut Çavuşoğlu Dışişleri Bakanı Avrupa Konseyi'nde misafirperverlik de yaptı, bu konuyla ilgili bir toplantı da yaptı. Şimdi bu arada bizim Balkan ülkelerinin parlamenterlerini burada toplayalım. Türkiye yani imzalamıyor bunu ama niye imzalamıyor bir açıklasın. Bu konuda benim de zaten bir teklifim vardı, Avrupa Konseyi de bunu aşağıya yukarı finanse etmek istiyor beraber. Bu konuda siz olumlu yaklaşırsanız bunu şubatta yapabiliriz. Mesela, bu, bunlardan bir tanesi.

Başka bir konu: Şimdi, sizin çizdiğiniz perspektif için bizim 10 bin diplomata ihtiyacımız var. Yani, şu anda 1.500-2000 diplomat yetmiyor. Şimdi, bu bütçe hakikaten çok düşük, onu görüyoruz. Yani, Fransa'nın diplomat sayısı 10 binin üzerinde. Biz bu kategoride kalmak istiyorsak 10 bine yaklaşmamız lazım.

Şimdi, ben burada baktığım zaman iki konu dikkatimi çekti, birincisi: Şu Diplomat Akademisi. Ben aynı zamanda Viyana Diplomat Akademisi mezunuyum. Şimdi, Diplomat Akademisinin fonksiyonu bir akademik seviyeye getirilip Dışişleri Bakanlığının gözetiminde yürütülmesi gerekiyor. Mesela, büyükelçidir diplomat akademisinin genelde başkanları. Mesela, Çek Cumhuriyeti'nde de eski bir dışişleri bakanıdır ve diğer yerlerde de böyle. Ama, bir akademik diploma verebilen, akademik bir program yapabilen bir seviyeye gelmesi lazım. Bu konuda, zannediyorum, atılım yapılması bizi çok sevindirir.

İkinci bir konu: Yabancı diller konusu. Şimdi, bakıyorum, burada 76 personel yabancı dil eğitimi almış 2013'te. Bu 500 olsa ne yazar. Yani, çok düşük bir seviyedeyiz diye düşünüyorum bu konuda. Ve hangi alanlara bundan sonraki aşamada daha fazla önem vereceğiz? Bunu bize açıklayabilirseniz çok sevinirim Sayın Bakanım.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Bir daha tekrar eder misiniz Hocam?

YUSUF ZİYA İRBEÇ (Antalya) – Yabancı dil konusu: Bakın, sizin şeyiniz var yabancı dilde. 2013 yılında 76 personel yabancı dil eğitimi almış. 2014'te, zannediyorum, 100'dür, 200'dür. Ama, bu sayılar çok düşük. Genelde, mesela, Amerika'nın veya başka büyük ülkelerin yaptığı, o ülkelere gitmeden önce -en azından- o önemli diplomatları bir kurstan geçiriyor. Bunun da biraz daha aktif hâlde tutulması gerektiğine inanıyorum.

"Bir de hangi alanlara Dışişleri Bakanlığı bu yabancı dil konusunda -derken yabancı dille birlikte kültürü de geliyor tabii- hangi alanlara daha fazla, Çin tarafına mı, Rusya tarafına mı, İslam ülkeleri tarafına mı nereye daha fazla önem verecek? Bunları da açıklarsanız çok memnun olurum.

Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz, sağ olun.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlarım, Sayın bakanlarım, değerli Dışişleri ve Avrupa Birliği Bakanlığı bürokratları, diğer bürokratlar ve basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın bakanlara hayırlı uğurlu olsun diyorum yeni görevleri.

Sayın Bakanım, Sayın Korutürk sizler için, özellikle Dışişleri Bakanımız için "Bir taraftan şanslı, bir taraftan şanssızsınız. Şanslısınız çünkü Cumhuriyet tarihinin en kötü Dışişleri Bakanından sonra geldiniz." dedi ama o Dışişleri Bakanı bugün Başbakan. Dolayısıyla, sizin dış politikayı düzeltmeniz, istediğiniz yönde başarılı bir yola sokmanız ne derece kolay olacak takdirinize bırakıyorum, hakikaten zor, işiniz çok zor.

AK PARTİ politikalarını, dış politikasını değerlendirmek de çok zor. Hele bu dönemde onların değerlendirmesini yapmak, analizini yapmak da çok zor. Zaten, Sayın Bakanım, siz de analiz etmediniz, bir kesit verdiniz, özellikle makyajın bol olduğu, "photoshop"un bol olduğu bir kesit verdiniz, olayları aktardınız bize ama analiz yapmadınız.

Özellikle, bakın -bu dönemde ne kadar önemlidir-bir dönem içerisinde birden aklıma geliyor, şu Kıbrıs'la ilgili, Güney Kıbrıs'taki özellikle petrol ve doğal gazla ilgili bir yığın gelişme oluyor, o konularla ilgili bilgi vermediniz, çok önemlidir. Kıbrıs'la ilgili önemli gelişmeler oldu, çok bilgi vermediniz. IŞİD'le ilgili çok bilgi vermediniz. Alman istihbaratının bizi dinlemesi söz konusuydu, böyle bir açıklama yapıldı, bu konuyla ilgili -çok önemli bir konu- bilgi vermediniz. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyindeki oylama, uluslararası kuruluşlardaki durumumuzla ilgili, bunlarla ilgili bilgi vermediniz. Terör örgütleriyle iş birliği için suçlanıyoruz, bunlarla ilgili bilgi vermediniz. Bunlar, Dışişleri Bakanlığının gündeminde olması gereken konular. Musul Başkonsolosluğumuzla ilgili saldırı ve rehin alma konularıyla ilgili bilgi vermediniz. Bütün bunlar, bakın, bir yıl içerisinde olan, gelişen hadiseler. Çok önemli hadiseler, hepsi tek tek skandal nitelikteki hadiseler. Ve bu dönemde skandal hadiselerin yanı sıra, Sayın Bakanım, kurumsal bir iş birliği de yok. Siz bu işleri bilen birisiniz. Dışişleri Bakanlığının çok değerli mensupları var, çok iyi bir kadrosu var yanınızda ve arkanızda ama onlarla iş birliği de yeterli değil maalesef. Yani, bu dönemde o kurumsal yapı da yeterince kullanılmıyor. Genelkurmayla ya da bizim diğer kurumlarımızla olan iş birliği de yeterince yapılmıyor bu dönemde. Böyle bir eksiklik de var. İyi bir koordinasyon söz konusu değil. Ve her ne kadar böyle İslami bir görüntü olsa da bir yeni Osmanlılık hayali olsa da bunlar bize ait hayaller ve görüntüler olsa da aslında birilerinin işine gelen görüntüler ve hayaller bunlar, birileri tarafından kullanılan görüntü ve hayaller ve edilgen bir dış politikamız var bizim. Çok fazla edilgen bir dış politikamız var. Batı çıkarlarına uygun bir şekilde sürekli olarak gelişmeler oluyor.

"AK PARTİ döneminde şu başarıyı elde ettik dış politikamızda" diyebileceğimiz -ki arkadaşlarımız da konuştular- tek bir başarı yoktur, önemli tek bir başarımız yok maalesef. "Evet, şunu yaptık, geçmiş dönemlerden farklı olarak şöyle bir hadiseyi gerçekleştirdik." diyebileceğimiz bir başarımız yok maalesef. Bu, "Hard power, soft power" hadisesini bilirsiniz, bizim kültürümüzün, bizim tarihimizin -biraz önce söylediğim şekilde- maalesef kullanılması bu dönemde söz konusu oldu ve bu dönemde...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 46

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Kuşoğlu, biraz haksızlık ediyorsunuz, resmî Twitter hesabı takipçisi 671 bine yükselmiş. Bu, Dışişleri bakımından muazzam bir başarı.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, ben Sayın Kuşoğlu'nun konuşmasını bölmek için şey yapmamıştım.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kısıtlı zamanda, tabii, bazı değerlendirmeleri yapacağım.

Edilgen bir dış politika diyorum. Mesela, İsrail bu dönemde görünmez bir politika izliyor. Bölgede, doğrudan doğruya, Gazze dışında olaylara müdahale etmiyor ama Türkiye İslami bir görüntüyle geçmişten gelen o “soft power” gücüyle olayların içerisinde istenildiği gibi kullanılabilir. O gücü, Türkiye'nin gücü, geçmişten gelen gücü Batı çıkarları için tam anlamıyla kullanılıyor ama İsrail olayların ön planında yok. İsrail'den de daha fazla etkili olan bir Türkiye var bölgede ama Batı çıkarları için etkili olan bir Türkiye var.

David Ignatius'un bir sözü var, onu özellikle burada zikretmek istiyorum, tutanaklara da geçsin. “Arap dünyasında karışıklıklara arka planda kalarak nüfuz etmek isteyen bir yönetim için Erdoğan mükemmel bir kısayol, Arap mahallesinde itibarı çok yüksek.” demiş, 2010'da. Ve bu, bu şekilde de kullanıldı maalesef. Yani, stratejik derinlik Türkiye için değil, aslında Batı için söz konusu oldu. Stratejik derinlikten yararlananlar Batılılar oldular, Türkiye olmadı.

Sayın Badak, konuşmasında dedi ki: “Türkiye geçmişte Orta Doğu'ya giremedi. Bu dönemde biz girdik, Orta Doğu'yla biz ilgilendik.” Ama, şimdiki Başbakanımız da Bakanlığı sırasında “Sykes-Picot” yenilenmesi gereken doğal zamanını doldurmuş, doğal olmayan sınırlar oluşturmuş bir anlaşmaydı.” dedi. Ama, bugün bakıyoruz, o doğal olmayan sınırların bozulmasıyla Türkiye paniğe kapılmış vaziyette, Suriye ve Irak'taki sıkıntılar da budur. Bizim “Bölgede istikrar sağlansın.” diye bas bas bağırmanın sebebi de bölgede bir Kürt devletinin kuruluyor olmasından dolayı ortaya çıkan korkularımızdır ve bütün bunlara sebep olan da yine aynı kişidir, kişilerdir, aynı politikadır. Ondan sonra da bütün bunlardan şikâyet ediyor, korkuyor, kendi yarattığı olayların altında kalıyor, maalesef, Hükûmet ve Başbakan. Siz bütün bunlarla uğraşacaksınız maalesef, bütün bunlarla, bu sıkıntılarla uğraşacaksınız.

Bunlar, tabii, bizlerin muhalefet partisi olarak yorumları, bakışı, böyle olması da çok normal. Biraz önce söylediğim gibi, bir tane böyle sağlam bir başarı, bir farklı çizgi döneminiz için gösteremezsiniz, iktidarınızdan bahsediyorum tabii, sizden değil.

Ben -sonuç olarak burası Plan ve Bütçe Komisyonu- biraz da teknik konulara girmek istiyorum müsaadenizle.

Bakanlığınızla ilgili bir Sayıştay raporu var. Sayıştay raporunda 2013'le ilgili olarak...

DIŞİŞLERİ BAKANİ MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Hangi bakanlıktan bahsediyorsunuz?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Dışişleri Bakanlığından. Size bakarak söyledim. Avrupa Birliği Bakanlığıyla ilgili olarak da var.

...5 bulgu var, 5 tane eleştiri konusu var. Çok derinlemesine yapılmış bir çalışma değil ama önemli bulgular bunlar. Mesela, bir tanesi diyor ki: “Katma değer vergisi iadelerinin tahakkukuna, takibine ve tahsilatına ilişkin bir sistem yoktur.” Dışişleri bakanlıkları için bunlar önemli konudur, bunların olması lazım. “Yabancı para cinsinden tahsil edilecek değerli kâğıt bedellerinin hesaplanmasına dair bir yasal boşluk var.” Bu konuyla ilgili olarak da bir sıkıntı var. Diğerlerini çok önemli görmüyorum, her zaman için halledilebilecek konular ama bunların muhakkak Bakanlığınızda halledilmiş olması gerekiyor.

Benzeri bir Sayıştay raporu Avrupa Birliği Bakanlığı için var 2013'le ilgili olarak. 2 tane bulgu var Sayın Bakanım. Bu IPA fonlarıyla ilgili olarak eleştiriler var. Bunların dikkate alınması lazım, gelecek yıllarda bunların tekrarlanmaması lazım.

Yine, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkez Başkanlığıyla ilgili 4 bulgu var, bunlar önemli bulgular. Muhakkak dikkate almanız gerekiyor.

TÜRKAK'la ilgili, Akreditasyon Kurumuyla ilgili olarak da önemli eleştiriler var. Bir tanesi Sayın Bakanım, “Kasa hesabı usulüne uygun tutulmamaktadır.” diyor. Bir işletmede, bir kurumda kasa hesabı usulüne uygun tutulmuyorsa gerisi zaten yoktur. “Nakit takibi bile doğru dürüst yapılmıyor.” diyor. Yıl içinde girilen taahhütlere ilişkin taahhüt kartı açılmayarak giderlerle ilgili hesaplar da kullanılmıyor, kayıtlar da doğru dürüst yapılmıyormuş TÜRKAK'ta. 2 tane bulgu var, bunların muhakkak dikkate alınması gerekir.

Sayın Bakanım, bütçelere ekli olarak bazı cetvelleri vardır. E cetvelinde Dışişleri Bakanlığıyla ilgili olarak 11'inci madde var. Burada, Dışişleri Bakanlığının, Kıbrıs konusunda Bakanlık ve Lefkoşa Büyükelçiliğince yürütülecek çeşitli faaliyetleri için, ayrıca önceden öngörülmemiş bazı uluslararası toplantıların giderlerinin karşılanması için, yurt dışında yürütülecek tanıtım faaliyetleri için bir fon konuyor her sene. Ama, bu fon -sizin talebiniz midir bilmiyorum- hem İhale Kanunu'ndan muaf hem 5018 sayılı harcama usulleriyle ilgili bir kanun vardır, ondan muaf hem de taşıt kanunundan muaf. Neden böyle bir muafiyete gerek duydunuz? Böyle bir özel fon kurulmasının sebebi nedir? Bakıyorum, 2013'te bu fon aşağı yukarı 23 milyar civarında. Daha sonra bu artıyor, 26,5-27 milyon oluyor. 2015 için de 23 küsur milyon lira talep ediliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, ek süre veriyorum, toparlayabilirsiniz...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunun muaf olmasını siz mi istiyorsunuz, böyle bir talebiniz mi var, neden gerek oluyor? Çünkü, o kadar fazla Kamu İhale Kanunu'ndan muafiyet talebi var ki, o kadar çok var ki rahatsız oluyoruz artık yani 140'dan daha fazla. Bu, harcama bütünlüğünü bozuyor, denetim yapılamıyor, büyük sıkıntılara sebep oluyor. Belki haberiniz bile yoktur bundan ama bu sıkıntılara sebep olan bir anlayış, bu anlayışın da değişmesi gerekiyor.

Sizin, ayrıca, Bakanlık olarak 115 taşıt talebiniz var. Bunların 69'u binek otomobil ve bunun, 20'si de galiba zırlı binek otomobil. 115 tane otomobil talebiniz var. Nereleler içindir bunlar? Bir hazırlık yaptırabilirseniz, sunum bölümünde cevap verebilirseniz memnun olurum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 47

Avrupa Birliği Bakanlığı için teşekkür edeceğim, geçen sene de bu sene de taşıt talebi yok. Avrupa Birliği Bakanlığı taşıt talebinde bulunmayan tek Bakanlık. Onun için tebrik ederim. Bilmiyorum, başka nereden temin ediyorsunuz, fonlardan mı temin ediliyor başka bir yol mu kullanıyorsunuz acaba? Ama, o fonların öyle kullanılmaması lazım, amacına uygun kullanılması lazım.

Ben soru-cevap bölümünde tekrar mikrofona geleceğim.

Hayırlı uğurlu olmasını diliyorum Bakanlığa.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kuşoğlu.

Önce, şunu belirteyim: Biliyorsunuz, Avrupa Birliği Bakanlığımızdan boza ikramı geldi; ardından, Dışişleri Bakanlığımız sağ olsun, tatlı ikram etti, tatlı yiyelim tatlı konuşalım diye herhâlde. Komisyonumuz adına teşekkür ediyoruz kendilerine.

Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ben de teşekkür ediyorum.

Tabii, Dışişleri Bakanlığımızın, öncelikle dünyanın dört bir tarafında Türkiye'nin temsili, ülkemizin hak ve menfaatlerinin korunması için görev yapan güzide personelinin de tatlı bir şekilde hak ve menfaatlerini, özlük haklarını da daha iyi bir hâle getirmesi dileğiyle ben sözlerime başlıyorum.

Sayın Başkan, sayın bakanlar, değerli milletvekili arkadaşlarım, Dışişleri ve Avrupa Birliği bakanlıklarının ve bürokrasimizin değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, dışişleri politikası olunca hacimli kitapla geldi. Ben kısa da olsa biraz inceleme fırsatı buldum. Bir önceki yılların daha çok tekrarı niteliğinde, konuşmacıların konuşmalarından da anlaşılacağı üzere. Tabii, beklediğimiz hususlara bu bütçe görüşmelerinde temas edilmediğini de görüyoruz.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Suriye'de yaklaşık üç yıldır çok vahim olaylar yaşanıyor ve Orta Doğu'da dengeler yerinden oynamış, bu mücadeleler kanlı bir rekabete dönüşmüştür. Yüz binlerle ifade edilen insan kaynakları, milyonlarca mülteci, Suriye'de yaşanan vahim olayların geleceğe bırakacağı, maalesef, sorunlu ve kara birer miras olmuştur. Türkiye, Suriye gelişmelerinden en fazla etkilenen ülkelerden birisidir. Suriye'deki her yanlış ve tehlikeli adım, vatandaşlarımızı bomba, top mermisi, şarapnel parçası ve kuşun olarak geri dönmüştür; uçağımız düşürülmüştür; Reyhanlı, Akçakale, Ceylanpınar'daki acı kayıplar bu olayların en somut delillerinden bazılarıdır. Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmeti millî menfaatlerimizi ve reel politik ilkeleri yansıtmayan bir stratejiyle, yanlış bir stratejiyle Suriye bataklığının içerisinde bocalamaktadır. İktidar, Suriye'deki çatışmaları körükleyici bir strateji yürütmüştür. Hükûmetin Suriye'deki bir kısım terör örgütleriyle dirsek temasında olduğu herkesin bildiği sırdır. Hükûmetin, Suriye'deki kanlı yönetimi devirmek amacıyla Türkiye'nin millî güvenliğini tehdit edecek şekilde kanlı bir yöntemi tercih ettiği anlaşılmaktadır. Dış politika Suriye'de çökerken, bunun üzerine, 1 Ocak 2014'te Hatay'da bir MİT mensubunun eşliğinde silah sevkiyatı yaptığı iddia edilen bir tır jandarma tarafından durdurulmuştur. İçişleri Bakanı bu tırın Türkmenlere yardım götürdüğünü iddia etmiş ve "Herkes işini bilecek." diyerek tehditler savurmuştur. Oysa, Başbakan Sayın Davutoğlu 31 Temmuz 2012'de bir gazetede yer alan demecinde Halep'in demografik yapısıyla ilgili şu ifadeleri kullanmıştır: "Nüfusun yüzde 80'i Sünni Arap, yüzde 10'u Kürt, kalanı Hristiyan ve benzeri unsurlardır." Davutoğlu'nun sözleri bunlar. Yani, Sayın Başbakan diyor ki Suriye'de kayda değer bir Türk nüfusu yok. Türkiye'nin Suriye'deki 1,5-2 milyon Türkmen'i unutması neticesi çıkıyor. Ancak, burada bir tutarsızlık var. Sayın Davutoğlu, Suriye stratejisini neredeyse Türk yoktur demeye getirirken, İçişleri Bakanı çıkıp "Bu tır Türkmenlere yardım götürüyor." diyecek. Şimdi hangisine inanacağız? Hükûmet, Suriye gelişmelerini doğru okuyup takip edememiştir ve âdeta yani bu stratejilerinde ve politikalarında hâkim bir politika izleyememiştir, âdeta bir mahkûm politikaya doğru pupa yelken sürüklenmiştir. Suriye yönetiminin başlangıçta çok kısa sürede düşeceği hesaplanmıştır ve yine dönemin Başbakanının şu ifadesi de dikkat çekicidir: "İnşallah, en kısa zamanda Şam'a gidecek, Emevî Camii'nde namazımızı da kılacağız."

ADNAN KEŞKİN (Denizli) – Cuma namazını.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Evet, Cuma namazını veya vakit namazını.

Bu sözlerin ve AKP siyasetinin karşılığında 1 milyon 600 bin Suriyeli Türkiye'ye göçmüştür. Sayın Erdoğan orada, Emevî Camii'nde henüz namaz kılamamıştır, yalnız yüz binlerce Suriyeli Türkiye'deki camilerin önünde dilenmektedir. Siz, "Onlar misafirimizdir." diyorsunuz. Bu nasıl misafirperverlik, bu nasıl ev sahipliği? Misafirleriniz dileniyor Sayın Hükûmet.

AKP'nin özelde Suriye politikasının en önemli yansımalarından biri de IŞİD adlı terör örgütü ve diğer birtakım YPG vesaire örgütlerle olan faaliyetler, çatışmalar, kendi aralarındaki birtakım dengeler.

Şimdi, bir rehine krizi yaşandı. Bu rehine krizinin anlatılabilecek ölçüde bu Komisyonunda Sayın Bakan tarafından gerekli açıklamaların yapılması gerekir. Artık biz kanaat getirdik ki 49 Musul Konsolosluk çalışanı ve aileleri göz göre göre rehin bırakıldı. Bunlar tahliye edilebilecekken tahliye ettirilmedi. Bunda da Dışişleri Bakanlığının, ilgili zamanın Bakanının sorumlu olduğunu biliyoruz ve 101 gün boyunca bu vatandaşlarımızın bir terör örgütünün elinde rehin edilmesi Hükûmet için kara bir ayıptır. Ondan sonra, 101 gün sonra da kurtarılması elbette hepimizi sevindirmiştir fakat buradan da ucuz bir kahramanlık çıkarılmaya çalışılmıştır. Bunu da buradan kınıyorum. Siz önce bu 49 insanımız nasıl rehin bırakıldı, hangi idari yanlışlıklar yapıldı, böyle bir kriz yönetimi nasıl bunun sağlıklı kararlarını veremedi bunları anlatmak zorundasınız, işin tebrik faslı daha sonra gelir. Bu da zaten Hükûmetin dış politika başarısızlığının da bir göstergesi olmuştur. Yani, Almanya, 5 Siemens işçisini 2 bin kilometre uzaktan beş günde kurtarıyor, ancak, Hükûmet, yanı başımızdaki yerden 10 günde vatandaşlarımızı kurtaramıyor. Terör örgütü, rehinelere Musul'dan Rakka'ya yani Irak'tan Suriye'ye geçirerek bölgedeki hâkimiyetini gösteriyor, rehinelere başkentleri olarak ilan ettikleri Rakka'dan serbest bırakarak şov yapıyor, Hükûmet bu şova seyirci kalıyor, sonra bu şovun müsebbibi olurken rehinelilerin serbest bırakılması konusunda şöyle bir açıklama

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 48

yapıyor terör örgütü: "Rehineler, İslam devletinin Türkiye devletiyle yaptığı müzakereler neticesinde serbest kalmıştır. Hiçbir fidye alınmamıştır ve iki devletin karşılıklı masaya oturması sonucu mutabakatla serbest bırakılmışlardır." AKP iktidarının en fazla yaptığı şey de bu terör örgütleriyle pazarlık yapmaktır. PKK'yla yapıyorsunuz, IŞİD'le yapıyorsunuz, Suriye'deki diğer terör örgütleriyle veya başka yerlerde. Bu terör örgütleriyle kapalı kapılar ardında pazarlık yapmak âdeta Hükümetin bir tarzı hâline geldiğini görüyoruz. Ondan sonra esir takası yapıldığı soruluyor, "Velev ki takas oldu veya olmadı, neticede vatandaşlarımızı kurtardık."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Akçay, ek süre veriyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tabii, bunun karşılığında ne verildiğini merak etmek de herhâlde bizim vatandaşlarımızın da hakkıdır.

Süre doldu mu Sayın Başkan?

BAŞKAN – On dakika...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ha, on dakika.

BAŞKAN – Sonra veriyorum ek süre.

Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Bakan; şimdi bu sunumda, 76'ncı sayfada, karıştırırken acaba Türkmenlerle ilgili neler söylenmiş deyince, geçen yılki sunumlarda da pek bir şey yoktu... Irak'ta yaşanan siyasi krizden en olumsuz şekilde etkilenen ve kendisini dışlanmış hisseden kesim Sünni Araplar ve ülkenin anayasada öngörülen federalizm kriterlerine göre yönetildiğine inanmayan Kürtlerdir. Yani, Türkmenler herhâlde çok memnunlar bu durumdan? Mefhumu muhalifinden onu anlıyoruz.

Bir de, "Irak'ta Berseve'deki kampa ağırlıklı olarak Türkmen soydaşlarımız kabul edilmektedir." diyor. Irak'ta ve Suriye'de bir yaşam savaşı veriliyor. Türkmenler Hükümetin politikaları neticesinde bu iki ülkede de sahipsiz kalmıştır. 2011'de dönemin Dışişleri Bakanı şimdi Sayın Başbakan "Telafer'e dokunan Türkiye'ye dokunur." açıklamasını yapmıştı. Bu açıklamanın üzerinden üç yıl geçmişken, IŞİD önce Musul'daki Türk konsolosluğunu basarak 49 vatandaşımızı rehin etti, sonra da Telafer'i basarak 125 bin Türkmen'i Sincar'da sığınmak zorunda yani yerleşim yerlerini terk etmek ve peşmergeye sığınmak zorunda bıraktı ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti de sessiz kaldı.

Türkmenlerdeki genel kanaat, AKP Hükümetinin kendilerini ve kadim Türk kenti Kerkük'ü petrol ve para karşılığında sattığına inanmaktadırlar. Türkmenlerin Irak ve Suriye'de en çok ihtiyaçları olan şeylerden biri de silahtı çünkü savunmasızdılar ancak, Başbakan Yardımcısı Arınç, âdeta alay eder gibi "Irak Türkmen Cephesi bizden silah istememesi gerektiğini bilir." demiştir yani AKP, Türkmenlere, Suriye muhalefetine yaptığı yardımı dahi vermemiştir, sadece fasulye, nohut göndermeyi de yardım saymıştır.

Cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesinde de Sayın Erdoğan "Yardım ediyoruz ancak her şeyi açıklayamayız." demişti, Anadolu Ajansı'nın "AFAD Türkmenler için Duhok'a 15 kilometre mesafedeki Şareyn'de 20 bin kişilik kamp kurdu." dediği yerde kamp olmadığı da meydana çıkmıştı yani Irak'taki Türkmenlere Türk Hükümeti yardım eli uzatmamaktadır, üstelik hâlihazırda verilen yardımlar da kesilmektedir, bunların bazılarını da sıralamak istiyorum.

Irak Türkmen Cephesi tarafından Türkiye'nin desteğiyle açılan Türk okulları sahipsiz bırakılmıştır. Sürekli eğitim merkezini ve Türkçe eğitim yapılan okulları öğretmensiz bırakmak ve sözleşmeli öğretmenlere 100-150 dolar verip eğitimin kalitesini düşürmek için gayret sarf edilmektedir. Irak Türklerinin ve özellikle de liderlerinin, şehit aileleri ve yoksulların Türkiye'de devlet hastanelerinde bedava tedavi olma imkânları 2011'den itibaren azaltılmış ve sonra tamamen iptal edilmiştir. Kaldı ki -hatırlarsınız Sayın Başkan- geçen yıl burada Sağlık Bakanlığının getirdiği bir tasarıdaki maddeyle de yurt dışından gelen ve özellikle de Afganistan'dan gelenleri gerekçe göstererek onların Sağlık Bakanlığı bütçesinden tedavilerinin karşılanması için de düzenleme yapılmıştı, bu nasıl oluyor bilemiyoruz.

Yine, bir sağlık hizmeti olması amacıyla Kerkük'te kurulan Şifa Hastanesinin bütçesi azaltılmış, bir küçük sağlık merkezine dönüştürülmüştür. Irak Türklerine Türkiye üniversitelerinde hak tanınan yıllık 80 lisans ve yüksek lisans kontenjanı önce azaltılmış sonra iptal edilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Toparlıyorum Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Dışişleri Bakanlığı, Irak Türkmen Cephesini ve diğer Türkmen siyasi partilerini Orta Doğu'yla ilgili Türkiye'de düzenlediği siyasi kongre, toplantı ve anlaşmaların dışında bırakmıştır.

Sayın Başkan, benim cümlelerim hüküm ifade eden cümlelerdir. Tabii, bunların birer soru olarak Sayın Dışişleri Bakanı tarafından alınarak konuşmanın sonunda da cevaplandırılmasını arzu ve temenni ediyoruz.

BAŞKAN – Aynı zamanda "soruyorum." diyorsunuz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Dışişleri Bakanlığının talimatı üzerine Irak Türkmen Cephesi bürolarının sayısının da yarıya düşürüldüğü ifade edilmektedir. Irak Türklerinin millî davasını dünyaya tanıtmak amacıyla açılan Türkmeneli TV, Dışişleri Bakanlığının talimatlarıyla bir Türkmen kanalından ziyade Arap ve Kürt ticari firmalarının reklam kanalına dönüştürülmüştür. Türkmen siyasi kuruluşlarını, sivil toplum örgütlerini ve Türkmen siyasetçiyi din, fikir, ilim ve devlet adamlarını korumak için kurulan ve Türkiye tarafından da desteklenen El Baraka güvenlik şirketinin son üç yıl içinde tüm imkânları kısıtlanmış, maaşları düşürülmüş, personel sayısı azaltılmıştır. Netice itibarıyla Irak ve Suriye'deki Türkmenler imkânsızlıklar içerisinde kıvrınmaktadır.

Diğer bir husus, malum, 2015 yılı geliyor ve bilhassa bu Ermeni diasporasının ve bazı Ermenilerle ilgili iddiaların çok ağırlıklı olarak gündeme getirileceği de aşîkârdır. Doğrusu Hükümetin, Dışişleri Bakanlığının bu konuda 2015 yılı için ne gibi bir hazırlıklar yaptığını merak ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 49

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Eğer Dışişleri Bakanlığı, 2015 yılı için yapacağı çalışmaları aktarırsa çok memnun oluruz. Yani aktarmaktan, bunu bir devlet politikası olarak kaçınacağını ifade ediyorsa yani çekinmesinler, bizden sır çıkmaz, gerekirse bir kapalı oturumda yaparız Sayın Başkan ama ben Hükûmetin bu konuda yeterince hazırlıklı olmadığı izlenimini ediniyorum, o kanaattemyim ve bu konuda da ne gibi çalışmalar ve hazırlıklar yapılıyor? Yine, her zaman olduğu gibi, böyle mahkûm ve edilgen bir şekilde kendini savunamaz, birtakım cılız demeçlerle mi geçiştirilecek? İnşallah öyle değildir.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok değerli Dışişleri Bakanımız ve Avrupa Birliği Bakanımız ve bu bakanlıkların çok değerli bürokratları, yöneticileri, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum ve iyi akşamlar diliyorum. İki bakanlık bütçesinin de hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Tabii, kısaca Avrupa Birliği Bakanlığıyla ilgili görüşlerimi paylaşmak istiyorum öncelikle. Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri, ülkemizin demokrasi, laiklik, hukukun üstünlüğü ve insan hakları başta olmak üzere çağdaş dünyanın en temel değerlerini benimsemesi ve içselleştirmesi açısından kritik bir öneme sahiptir. Türkiye'nin AB'ye tam üyeliği, ekonomiden kültürel hayata uzanan geniş bir yelpazede ülkemizin ilerlemesine ve Batı dünyasının önemli bir parçası olmasına katkı yapacak, bölgesel ve küresel ölçekte izlenecek barışçıl bir dış politikanın güç motoru olacaktır.

2000'li yıllara kadar cumhuriyetin batılılaşma hedefiyle uyumlu olarak bütün hükûmetler Türkiye- AB ilişkilerine büyük önem atfetmişler ve bu ilişkilerin gelişmesi için çaba harcamışlardır. İlişkilerde zaman zaman yaşanan gerginlik ve soğumaların iki tarafı kopma noktasına getirmemesine büyük özen gösterilmiştir. AKP hükûmetleri döneminde Türkiye-AB ilişkileri iç ve dış politikada son yıllarda yaşanan olumsuz gelişmelerin etkisiyle kritik bir eşiğe savrulmuştur. Hükûmetin iç politikadaki otoriter tutumu ve evrensel değerleri cepheden ihlal eden dış politika tercihleri Türkiye-AB ilişkilerini kopma noktasına getirmiştir. Son yıllarda yayımlanan AB ilerleme raporlarını bir cümleyle özetlemek gerekirse: Kısa vadede ufukta tam üyelik ne yazık ki görülememektedir. Gezi Parkı olayları, ülkemizdeki demokrasi açığını bütün dünyanın gözleri önüne sermiştir. Hükûmetin basına karşı tutumu Türkiye'yi en büyük gazeteci hapishanesi haline getirmiştir. Hükûmet, düşman olarak kodladığı vatandaşları makul şüpheli ilan ederek toplumu zapturapt altına almaya hazırlanmaktadır. IŞİD ve benzeri küresel tehditler karşısında Türkiye ile Batı dünyası arasındaki makas açılmaktadır. Kürt meselesi, çözüm süreci aldatmacasıyla seçim takvimine endekslenmiş ve Kürt yurttaşlarımız başta olmak üzere halkımız aldatılmışlık duygusuna ve hayal kırıklığına kapılmışlardır.

Ekonomik eşitsizlikler her geçen gün büyümekte, toplumsal sınıflar arasındaki uçurum giderek derinleşmektedir. Cinsiyet eşitsizliği ve kadına karşı şiddet Hükûmetin toplumu tasarlamak için başvurduğu ana araçlarından biri hâline gelmiştir. Etnik, dinsel ve kültürel fay hatlarının istismar edilmesi ülke içinde ve bölgemizde kutuplaşma yaratmış, gerginliklere ve nihayet çatışmaya yol açmıştır. AKP Hükûmetinin ve AB Bakanının pozisyonu maalesef içler acısı durumundadır. Olgular bu kadar açık ve ortada iken AB Bakanının izlediği politika, bu olguları kasıtlı olarak dışlamakta, Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerini algı ve iletişim sorununa indirgeyerek iç kamuoyunda iktidarın genel politikası hâline gelen göz boyama çabasına AB'yle ilişkilerimizi de ortak etmeye çalışmaktadır. 16 Ekim 2014 tarihinde Avrupa Birliği nezdinde Türkiye Daimî Temsilciliğinde açıklanan Türkiye'nin Yeni AB İletişim Stratejisi'nin temel amacı, AB'nin Türkiye'ye ilişkin doğru resme bakmasını sağlamak ve Türkiye'deki olgularla AB'deki algıları örtüştürmek olarak belirlenmiştir. AB'nin Türkiye ilerleme raporlarının giderek sertleşmesi ve AB makamlarının Türkiye'ye yönelik endişe ve eleştirilerinin artması AB'nin Türkiye resmine doğru baktığının kanıtlarıdır. AB, AKP iktidarının gösterdiği resme değil Türkiye'nin gerçek fotoğrafına bakmalıdır artık. Türkiye'nin gerçek fotoğrafında Gezi Parkı'nda öldürülen kardeşlerimizin, gençlerimizin, demokrasiye inanmış gençlerin, sokak ortasında infaz edilenler başta olmak üzere hırsızlığa itilen Suriyeli sığınmacılar ve imara açılan Bozcaada kıyıları vardır. Türkiye'nin gerçek fotoğrafında, iş cinayetleri, Soma, Ermenek de ve Uludere de, Reyhanlı da vardır. Böyle bir fotoğrafın ne yazık ki Avrupa Birliğinde yeri yoktur ve olması da mümkün gözükmemektedir kısa vadede. Başka bir ifadeyle Avrupa Birliğindeki Türkiye algısının bu kadar kötü olmasının sebebi Türkiye'deki somut gerçeklerin bu kadar olumsuz olmasından başka bir şey değildir. İçeride diktatörlüğe, bölgesinde korsan devlete dönüşen, küresel ölçekte ise sistematik olarak hezimete uğramaya başlayan Türkiye'nin AB'ye tam üye olması bu koşullar altında ne yazık ki imkânsız görünmektedir. AB'nin temel değerleriyle AKP arasındaki makas tamir edilemeyecek düzeydedir. Söz konusu olan, dünyaya bakış ve medeniyet farkıdır ne yazık ki. AKP, AB'ye tam üye olan bir Türkiye'de kendisinin yeri olmadığını bilecek kadar da kurnazdır. AKP, ordunun siyasetteki ağırlığını azaltana kadar Avrupa Birliğini kullanmış, istediğini elde edince hızla Avrupa Birliğine sırtını dönmüş durumdadır. AB demek; demokrasi, insan hakları ve cinsiyet eşitliği, temel özgürlükler, sendikal haklar ve laiklik demektir, AKP ise bunların ne yazık ki tam tersidir.

AB Bakanının karnesi ise Türkiye-AB ilişkileri tarihinin en kötü ilerleme raporunu ekranlarda değerlendirmek için Sayın Bozkır'a nasip olmuştur. “Türkiye’de basına baskıyı Hükûmet değil medya patronları yapıyor.” diyebilen ve saygın bir vakfın toplantısında bir basın mensubunun basın özgürlüğü konusundaki sorularını yanıtlamaktan kaçınarak dinleyicileri âdetü gülümsemekten... AB Bakanı, Türkiye-AB ilişkilerindeki asıl sorunun AB'deki algılar değil Türkiye'deki olgular olduğunu elbette bilmekte ama kendisine çizilen dar alanda iletişim stratejisi adıyla parlatmaya çalıştığı kozmetik hamleler yapabilmektedir. AB Bakanı göreve gelir gelmez kendisini popülizm ve demagojinin siğ sularına ne yazık ki bırakmıştır. Öyle ki “Mescid-i Aksa'ya postalla giren askerlere mesaj yolluyorum, eğer oradan hemen çıkmazsanız postalınızı elinize veririz.” diyerek dış politika konusundaki tutumunu da ortaya koymuştur. Kendisine hatırlatmak isteriz, posta koymaya çalıştığı İsrail bugün Doğu Kudüs'te Yahudi yerleşimciler için inşaatlara devam ederken Filistinlilerin evlerini yıkıyor, Sayın Bozkır'ın “ağır sıklet boksör” dediği Hükûmet ise ne yazık ki seyreliyor. AB Bakanı tıpkı diğer

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 50

bakanlar gibi büyük patronu iyi tanımakta, parti toplantılarında onu hoş tutmakta. Şu ifadelere bakınız arkadaşlar: “Cumhurbaşkanımıza, Başbakanımıza Türkiye’nin layık olduğu binayı yapıyorsunuz, ‘Efendim, Türkiye’nin böyle büyük binalara ihtiyacı mı var?’ Evet, Türkiye’nin böyle büyük binalara ihtiyacı var. Cumhurbaşkanımız on iki senedir Keçiören’de kiralık evde oturuyor, ihtiyacı olsa da orada oturur, AK PARTİ’nin saraylara falan kimseye ihtiyacı yok.” demekle cümlelerini tamamlamaktadır. Çevre katliamı ve talanı üzerine yükselen kaçak bir bina hiçbir Avrupa Birliği ülkesinde prestij sembolü olamaz Sayın Bakan, bu, Türkiye’ye de yakışmaz ama anlaşıyor ki Avrupa Birliği Bakanı büyük patrona yakışmakta ve günümüzde bakan olmanın kriterleri konusunda bir referans da ayrıca teşkil etmektedir.

Son olarak, Sayın Bakanın -benden önce çok değerli Mersin Milletvekilimiz Sayın Vahap Bey söyledi- Kuşadası’nda katıldığı AKP ilçe kongresinde iki aday yarışıyor, biri mevcut İlçe Başkanı Ali Kara, diğeri de Avukat Ziya Üstün, rakip olarak çıkıyor. Sayın Bakan kürsüye çıkıyor ve “Burada bir hizmet davamız var. Yüzlerce kongreye katıldım, ilk defa buradaki gibi bir tartışmaya şahit oluyorum. Ben burada bir Bakan olarak, bir abi olarak sesleniyorum: Burada cümlelerini tamamlamıyorum, bu listeyi girmeyelim, bu listeyi geri alın çünkü siyaset uzun bir yolculuktur, siyasette bir gün bile önemlidir. Sizden rica ettiğim gibi, bu listeyi almadığınız takdirde sizi tehdit etmiyorum ama siyasi hayatınız ve geleceğiniz olmaz.” diye bir cümleyi de Avrupa Birliği Bakanımız ne yazık ki söylemektedir.

Değerli basın mensupları, Avrupa Birliği demek özgürlükler demektir, demokrasi demektir, insan hakları demektir ve biz o küle girmek için elimizdeki bütün çabayı gösterirken Avrupa Birliği Bakanının böyle tehdit eden veyahut da bir başka adayın aday olmasını engelleyen konuşmasının Türkiye Cumhuriyeti devletine ne kadar yakıştığını da bir kez daha söylemek isterim.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – “Tehdit etmiyorum.” diyor ama!

MUSA ÇAM (İzmir) – Aba altından sopa gösteriyor.

Sayın Bakan, Ekonomik ve Sosyal Konsey 2010 referandumuyla birlikte anayasal bir kurum hâline geldi ve şimdi onunla ilgili birtakım düzenlemeler yapılacak, 4641 sayılı bu Kanun’da birtakım değişiklikler yapılacak ama size şunu söylemek istiyorum özellikle: Burada, Mimarlar Odası Birliği, Tabipler Odası Birliği, Barolar Birliği, Tüketici Dernekleri Federasyonu, Engelli Federasyonu gibi kimi sivil toplum kesimlerinin katılımının sağlanamaması olarak birtakım düzenlemelerin yapılacağını duyuyoruz. Ayrıca, çıkarılmak istenen bu yasa da bu eksikliğin giderilmediğini gördüğümüz gibi, Kanun Tasarısı’nın Konseyin kuruluşunu, yapısını belirleyen 2’nci maddesinde kesim temsilcilerinin belirlenmesi Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmeliğe bırakılmaktadır. Oysa bu belirleme 4641 sayılı mevcut Kanun’da açıkça belirlenmiş olup bu hususun yönetmeliğe bırakılması anayasal bir kuruluş olan Ekonomik ve Sosyal Konseyin güvencesini sağlamaktan uzaklaşmaktadır. Böylece de Ekonomik ve Sosyal Konseyi de âdeta arka bahçeye getirmek için yeni bir düzenlemenin peşindesiniz. Bilmelisiniz ki Avrupa Birliği’ne giden bir Türkiye’de bu tip antidemokratik uygulamaları kabul etmemiz mümkün değildir.

Dış politikayla ilgili de yaklaşık bir yirmi dakikalık konuşmam var Sayın Başkan, bunu size hatırlatmadan geçmek istemiyorum.

BAŞKAN – Çam Bey, kaç sayfa olduğunu söylerseniz ona göre süre vereceğim çünkü dağıtmadığınız için elinizdeki metni! Kaç sayfa olduğunu söyleyin, ben ona göre süre vereyim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakan yaklaşık olarak bir saat konuştu, biz de bir on dakika konuşalım.

Türk dış politikası, AKP iktidarından önce bölgesinde yarattığı istikrar ve uygulanan tutarlı ve yapıcı politikalarla saygın bir dış politikaydı Sayın Bakan. Bu saygınlığın altında, komşularının iç işlerine karışmayan, bütün devletlerin toprak bütünlüğüne ve egemenliklerine saygılı ve sonuç alıcı bir irade yatmaktaydı. Türkiye, doğu ve batı arasındaki eşsiz coğrafi konumu, ağır aksak da olsa her geçen gün gelişen demokrasisi ve hepsinden önemlisi laik bir devlet olması itibarıyla bölgesinde saygın bir modeldi. Üstelik de AKP Hükûmetine kadar bölgesel ve küresel süreçlerin aranan aktörü, çözüm bekleyen ihtilafların tarafsız ara bulucusu konumunda olan itibarlı bir ülkediydi. Bugün, Türkiye’nin dış politikası başarısız bir Hükûmet ve onun yetkilileri tarafından maceracı ve öngöründen yoksun bir biçimde günlük kararlarla yönetilmektedir. AKP’nin “sıfır sorun”, “stratejik derinlik”, “yumuşak güç” ve “bölgede düzen kuruculuk” gibi kavramlarla açıklamaya çalıştığı dış politika anlayışı ülkemizin ve bölgemizin güvenliğini tehlikeye sokmuş, ülkemizi savaşın eşiğine getirmiştir. Türkiye bugün başta Suriye ve Irak olmak üzere bölge ülkelerinin iç işlerine karışan, bölgedeki radikal terör örgütleri başta olmak üzere devlet dışı aktörlerle ilişkileri öncelik haline getiren, çatışmalarda taraf olan ve çatışan unsurların bir kısmına aktif destek sağlayan bir ülke konumundadır ne yazık ki. Artık, Türkiye istikrar değil gerginlik üretmektedir. Bu durumun sonucu olarak bölge ülkeleri Türkiye’yi tehdit olarak algılamakta, hatta tehdit etmektedirler. Yakın coğrafyamız artık turistik seyahat yapmak isteyen vatandaşlarımız için bile tehlikelidir. Diplomatlarımız, pilotlarımız, gazetecilerimiz kaçırılmakta ve rehin alınmaktadır. Bu süreçte, Türk dış politikasının bölgesindeki iyi ilişkilerden beslenen geniş ağına dayanan gücü zayıflamış, ülkemizin manevra alanı daraltılmıştır. Batı dünyası, özellikle Avrupa Birliği ve Amerika başta olmak üzere ilişkiler soğumuş, Türkiye’nin AB’ye tam üyelik sürecindeki konumu büyük yaralar almıştır. AKP’nin Batı’yla ilişkileri soğutmasının altında Hükûmetin iç politikada sıkça başvurduğu dinî referansların etkisi vardır ve bu durum da Türk dış politikasının tarihsel bir kanadını kırmış, Türkiye’nin Avrro-Atlantik camiasındaki konumunu zedelemiştir. Türkiye’nin Batı’yla ilişkilerini zedeleyen etkenlerden birisi de AKP’nin sıklıkla antisemitik bir söyleme başvurusudur. AKP, Vahabi, Selefi Sünni İslam inancına sahip olduğunu iddia eden her kuruma eylemlerine bakmaksızın dost olmuş, bu inanca mensup olmayanlara karşı politikalar izlemiştir. Mezhepçi kaygılarla izlenen Müslüman Kardeşler yanlısı politika Türkiye’ye bölgede zemin kaybettirmiştir. Müslüman Kardeşler dışındaki radikal unsurlarla kurulan iyi ilişkilerin altında da mezhepçi anlayış yatmaktadır.

Özetle, Batı karşıtı siyaset ve mezhepçi anlayış ve Türk dış politikasının ana sütunlarına büyük darbeler vurmuş ve ülkemizi karanlık ve tehlikeli sulara sürüklemiştir. Müslüman Kardeşler, Hamas, Suriye ve Irak’ta faaliyet gösteren radikal örgütler dışında Türkiye’nin bölgesinde sağlam bir müttefik ne yazık ki kalmamıştır. Arap Baharı’nı yanlış okuyan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 51

AKP Hükümeti bölge halklarının demokratik taleplerinin radikal unsurlar tarafından çalınmasına bilerek ya da bilmeyerek yol açmıştır. Arap Baharı'yla birlikte yükselen demokrasi ve adalet rüzgarı yerini vahşete bıraktıysa bunda hiç şüphesiz AKP'nin payı oldukça büyüktür. Orta Doğu'da birtakım radikal örgütlerin dostluğunu kazanç sayarak izlenen mezhepçi politika Türkiye'nin bölgeyle on yıllar içinde kurduğu tarihsel, iyi ilişkileri olumsuz yönde dönüştürmüştür. Söz konusu kötü gidişin değişmesi için AKP Hükümetinin de mutlaka değişmesi gerekir ve inşallah önümüzdeki Haziran ayında AKP Hükümeti değişecektir.

Suriye'yle ilgili de birkaç şey söylemek isterim: Kobani'de yaşananlar konusunda Hükümet, bölgedeki Kürtleri kendisine mecbur kılarak diz çöktürme politikası izlemektedir. Bu durum, Türkiye içinde büyük tepkiyle karşılanmıştır ve sonuç olarak 37 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir ve büyük maddi zarar meydana gelmiştir. Amerika'nın PYD ve YPG'yle ilgili doğrudan temasa geçmesi ve Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi'nin PYD'yle ilişkilerini yumuşatması neticesinde Türkiye bölgesinde oyun dışında kalmıştır.

AKP, izlediği tarafgir ve saldırgan Suriye politikasıyla yangına benzin dökmüş ve Suriye'deki şiddeti bir sarmala dönüştürüp derinleştirmiştir. Çatışmaların değil ama çatışmaların bu kadar uzamasının asli sorumlularından birisi de AKP Hükümetidir. Bütün politikalarını "Esed gitsin."e odaklayan Türkiye'nin en uzun sınırlara sahip olduğu komşusuyla ilişkisi sona ermiştir. Bu ilişkinin yerini AKP'nin Suriyeli muhalif unsurlarla kurduğu ilişkiler almıştır.

AKP, Suriyeli muhalifler arasında dahi taraf tutmakta, Ahrar el Şam ve el Nusra Cephesi'yle daha yakın ilişkiler kurmaktadır.

İzlenen politika Türkiye'nin toplumsal dokusu, sınır güvenliği ve ekonomisine de büyük darbeler vurmuştur. Suriye ile kayıtlı ekonomik ilişkilerimiz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çam, tamamlarsanız lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bitiriyorum.

...ne yazık ki sona ermiştir. Günümüzde Suriye-Türkiye arasındaki ekonomik ilişkiler yasa dışı yollarla, kaçakçılar tarafından sürdürülmektedir. AKP tarafından korunan birtakım imtiyazlı kişi ve gruplar bu durumdan çıkar sağlamaktadırlar. Savaşın önce Suriye'ye ihracat yapan güney kentlerimizin ekonomileri ne yazık ki çökmüştür. Nakliyat gibi belirli sektörler en ağır darbeyi almıştır. Türkiye'nin büyüme oranlarının giderek düşmesinde ve işsizliğin artmasında Suriye politikasının izlerini görmek mümkündür. Türkiye'nin güney sınırlarının güvenliği kalmamış, bu durum uluslararası raporlarda "buharlaştıran sınırlar" olarak geçmektedir.

Türkiye'deki Suriyelilerin sayısı 2 milyona yaklaşmakta, bunların sadece küçük bölümü kamplarda yaşamakta, Türkiye'nin neredeyse bütün şehirlerine dağılan Suriyeliler, AKP'nin yanlış politikaları sonucunda sömürü ve fuhuş batağına sürüklenmiştir. Gaziantep, Hatay ve Adana başta olmak üzere, Türkiye genelinde Suriyelilere yönelik nefret söylemi artmakta ve bu olaylar gittikçe büyümektedir.

Peki, Suriye'yle bu kadar kötüyken Irak'la ilişkilerimiz iyi midir? Ona da birkaç paragraf değinmek isterim: Irak, farklı aşiretler ve farklı mezheplerin bir mozaikidir. Bu nedenle, Türkiye AKP dönemine kadar Irak'la ilişkilerinde Irak'ı oluşturan bütün unsurlara eşit mesafede durmayı ve onlarla iyi ilişkiler kurmayı önemsemiştir. Irak'la kurulacak iyi ilişkiler, ülkedeki Türkmen soydaşlarımızın huzuru, terörle mücadele ve sınır güvenliğimiz için son derece önemlidir.

AKP, Irak'ın ulusal birliği, toprak bütünlüğü ve bağımsızlığına yönelik olarak saygısız bir politika izlemiştir. Bağdat yönetimi dışlanarak bütün ilişkilerin Erbil üzerinden yürütülmesi Irak'ın iç dengelerini de bozmuştur. Irak yönetimiyle sorunlar yaşayan, terör suçlamasıyla INTERPOL tarafından aranan Tarık Haşimi'ye kucak açılması iki ülke arasındaki ilişkileri de zedelemiştir.

İran'la ilgili de birkaç şey söylemek isterim: AKP'nin Suriye politikası Türkiye-İran ilişkilerini de olumsuz etkileyen gelişmelerin başında gelmektedir. İran ve Türkiye'nin Suriye'nin geleceği konusundaki düşünce ve eylemleri birbirinden farklıdır. Türkiye, İran'ın Suriye konusunda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çam, lütfen...

MUSA ÇAM (İzmir) – Son 3 paragrafımız.

...Cenevre Konferansı başta olmak üzere, uluslararası çözüm arayışlarından dışlanmaya seyirci kalmış, hatta ön ayak olmuştur.

Akdeniz'in doğu kıyılarına uzanan etkinliğiyle bölgenin önemli bir ülkesi olan İran, Suriye, Irak ve Lübnan'ın istikrar ve gelecekleri konusunda belirleyici olacaktır. AKP, bu gerçeği görmezden gelerek ve izlediği mezhepçi dış politikayla İran yönetimini karşısına almıştır.

ABD'yle yapılan ikili bir anlaşmayla Malatya Kürecik'te konuşlandırılan füze radarı İran'ı tedirgin etmiş, AKP Hükümetinin yaptığı açıklamalar İran'ı ikna etmemiştir. İran herhangi bir tehdit durumunda ilk önce Kürecik'teki tesisleri vuracağını açıklamıştır.

Bir paragraf da Mısır... Arap dünyasının ve bölgenin lider ülkesi Mısır'la ilişkiler AKP'nin Müslüman Kardeşler sevdası yüzünden kopmuştur. Mısır yönetimini darbeyi ilan eden AKP, sadece Kahire'deki diplomatik temsilciliğini değil, bölgedeki ağırlığını da kaybetmiştir. Mısır-Türkiye arasındaki ekonomik ilişkiler büyük yara almıştır.

Son cümlem: Libya... Davutoğlu'nun bavulla para götürdüğü, miting düzenlediği Libya'daki çatışmalar tekrar şiddetlenince ülkedeki diplomatik personel tahliye edilmiştir. AKP'nin hesapları Libya'da da ne yazık ki tutmamıştır diyorum ve uyguladığınız bu dış politika ve uygulamış olduğumuz bu AB politikasıyla Türkiye'nin daha ileri gitmesi mümkün değildir. İnşallah, önümüzdeki Hazirandan sonra, bütün bunları çözecek ve kurtaracak olan Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında daha mutlu bir Türkiye, daha barışçıl ve komşularımızla iyi ilişkiler içerisinde olan bir Türkiye olacaktır.

Bütünçenizin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 52

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Sarı, buyurun lütfen.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakanlar, değerli bürokratlar, Sayın Komisyon üyesi arkadaşlarım ve Komisyonumuzu dışarıdan takip eden milletvekili arkadaşlarım, sayın basın; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Geçen sene burada, sizin koltuğunuzda Sayın Davutoğlu oturuyordu ve biz Dışişleri Bakanlığı bütçesini konuşurken zaman zaman da gerginleşen tartışmalarımız oldu. Sayın Davutoğlu daha sonra dedi ki, en son söz aldığımda: “Bu kadar şey konuştuk, bu kadar konu tartıştık ama bir dış politika analizi de görmek isterdim sizden, sadece eleştirel bir yaklaşım değil, aynı zamanda bizim dış politika felsefemizi ve bakış açımızı da eleştiren bir çerçeveyi de ortaya koymanızı isterdim.” O zaman çok fazla vakit olmadığı için ve sadece soru ve cevaplara vakit kaldığı için bu analizi yapamamıştık.

Şimdi, müsaade ederseniz ben, biraz Sayın Davutoğlu’nun “Stratejik Derinlik” kitabı üzerinden -ki bu, sizin dış politikanızın da baş yapıtı- biraz bunun üzerinden giderek, uygulayageldiğiniz siyasetin analizini yapmak istiyorum. Özellikle, son altı- yedi yıldır Türk dış politikasının içine düştüğü problemlerle malul olan bu kaynak üzerinden Türkiye’nin dış politikasının hatalarını, yanlışlarını analiz etmek istiyorum.

İbn-i Haldun der ki: “Coğrafya kaderdir.” Gerçekten, ulusların içinde bulundukları coğrafya onların kaderlerini de belirler; sadece dış politikalarını değil, iç politikalarını, insanların karakterlerini, yaşam biçimlerini, davranışlarını belirler. Ama, en çok da herhâlde dış politikalarını belirler çünkü dış politikaları, onların dışarıda kurduğu ilişkiler, komşularıyla kurdukları ilişkiler ve kendi coğrafyalarına yakın coğrafyalarla kurmuş olduğu ilişkilerle ilişkilidir. Dolayısıyla, Türkiye bir boyutuyla bir ayağı Avrupa’da olan, bir ayağı Asya’da olan aslında, hem doğulu hem batılı, bir yönüyle de ne doğulu ne batılı olan bir ülkedir. Aynı Rusya gibi, Rusya’nın da bu tür özellikleri var.

Sayın Bakan, dinliyor musunuz?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Dinliyoruz.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Dinliyoruz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) - Dolayısıyla, Türkiye’nin de böyle özellikleri var. Türkiye, bu zor coğrafyada bir dış politika inşa etmelidir; böyle bir zorunluluğu var. Bu, çok kolay bir şey değil. Hele ki dış politikayı biz genellikle içteki tartışmaların üzerinde tuttuğumuzda ve bu alanlara çok fazla “ulusal çıkar” kavramı çerçevesinde girmek istemediğimiz bir alan olduğundan, bu tür analizleri yaparken ve eleştirileri yaparken böylesi zor bir konumda mümkün olduğu kadar da hassas olmaya ve davranmaya çalışıyoruz.

Şimdi, Sayın Bakanım, “Stratejik Derinlik” kitabında, bir defa orada sarf edilen düşünceler yeni değil. Her ne kadar Sayın Davutoğlu 2001’den sonra, bunu yeniyymiş gibi sunuyorsa da aslında, yeni değil. 1986 yılından beri, Yeni Şafak, Aksiyon, İzlenim, MÜSLAD’ın Çerçeve dergisi, İskender Paşa Cemaati’nin İlim ve Sanat dergisi gibi çeşitli dergilerde 20’den fazla yazmış olduğu makalenin derlenip toplanıp bir kitabın içine gömülmüş biçimi, tabii ki, başka yeni şeyler de var. Ancak, yeni değil. Yani, Sayın Davutoğlu’nun burada, bizim önümüze koyduğu perspektif ve çerçeve yeni bir çerçeve değil, öncelikle onu söylemek isterim.

Bir iddia var ve bu masum bir iddia. Ne diyor? “İmparatorluk bakiyesi topraklar” diyor, bizim imparatorluğumuz var, “Biz 5 deniz ülkesinde, işte, Adriyatik, Karadeniz, Akdeniz, Kızıldeniz.” diyor. “5 deniz ülkesinde bağları olan, imparatorluk kurmuş, bu bölgeleri yönetmiş ve bu bölgelerle yakın ilişkiler içinde olan bir devletiz.” Dolayısıyla, bu 5 deniz ülkesindeki hinterlandımızı, merkez ülke olma konumumuzu ki bu kavramların hepsi tehlikeli kavramlardır, birazdan söyleyeceğim, Nazi Almanyası’nın kavramlarıdır bir boyutuyla. Sayın Badak “merkez ülke” kavramını anlatırken herhâlde bunu göz önünde bulundurmadi. Böyle bir iddiayla ortaya çıkıyor, bir paradigma inşası iddiası var. Dolayısıyla, bu iddiaya saygı duyduğum bir iddia yani buna saygı duyuyorum. Bir paradigma iddiasını ortaya koyuyor olması başlı başına önemli bir şeydir. İşte, aynı zamanda bir Orta Doğu’dan kopuş, Türkiye’nin doğu toplumu olma özelliklerini giderek yitirdiği, yönünü çok fazla Batıya döndüğü, sadece Batıyla kurmuş olduğu ilişkiler üzerinden sağlanan bir dış politika algısı olduğu gibi, birtakım eleştirileri de var.

Şimdi, yalnız “Stratejik Derinlik” kitabını iyi analiz ettiğimizde... Bugün Türk dış politikasına da renklerini verdiği için özellikle ben bu analiz üzerinde durmak istiyorum: 4 temel özellik görürüz Sayın Bakanım.

Bir: Bir defa bu, Panislamist bir politikadır. İki, bu emperyalist bir politikadır. Üç, bu mezhepçi bir politikadır. Dört, bu hayalci bir politikadır.

Şimdi neden bunların böyle olduğuna tek tek bakalım: Birincisi, bu kitapta sarf edilen düşünceler ve Türk dış politikasının içine girdiği konu kesinlikle Panislamist’tir.

BAŞKAN – Kitabı mı, dış politikayı mı tartışıyoruz?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Dış politikanın aynısını kitaba göre yapıyoruz yani 2007’den beri uygulanan şey bu. Zaten benim konuşmalarımı izlediyseniz, dinlediyseniz niçin böyle anlattığımı da belirtmek istiyorum.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Stratejik derinliği tartışıyoruz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Şimdi, Sayın Bakan, bu Panislamist bir politikadır.

Şimdi, Sayın Davutoğlu 1990’lardan beri yazdığı yazılarda Tanzimat sonrası paşaları eleştirir, Tanzimat sonrası politikaları eleştirir. Yani, yeni Osmanlıcılığı eleştirir. Bir başka şey daha yapar: Mesela, Turgut Özal’ı, dört eğilimi birleştiren Turgut Özal’ı da Neoosmanlıcı olduğu için eleştirir. Yazılarında var bu. 1990’lardan beri dergilerinde çıkan yazılar var ama buna karşılık Neoosmanlıcılığa ek olarak Panislamizm’i ise yüceltir, II. Abdülhamit üzerinden yüceltir. Osmanlıcılığın imparatorluğun kurtarılması sürecine katkı sağlayamadığı ve imparatorluğu kurtarmaya yetmediği ancak Panislamizm’in imparatorluğun dağılması konusunda ciddi katkılarının olduğunu söyleyerek Panislamizm’i yüceltir. Dolayısıyla II. Abdülhamit özentisi vardır ve İslam vurgusu vardır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 53

Şimdi, bu politika emperyalisttir. II. Abdülhamit'in Panislamist politikası savunmacı bir politikaydı yani imparatorluğu kurtarmaya yönelik, bütün İslam unsurlarının bir çatı altında toplanarak bir koruma ve bir muhafaza güdüsüyle oluşturulmuş olan bir politikaydı. Ancak sizin Panislamist politikanız emperyalist bir politikadır. Yani, savunmacı değil saldırgan, sizin aktif dediğiniz. Aslında aktifin ne kadar aktif olduğu, aktif-pasif tartışması yerine emperyalist bir tartışma üzerinden yürümesi gereken yanları vardır bunun, birazdan açıklayacağım. Mesela, sizin dış politikanız...

Sayın Bakanım, dinliyor musunuz, size hitap ediyorum.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Dinlemiyorum.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Niye dinlemiyorsunuz Sayın Bakanım?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Sayın Başbakanımızla siz bu Stratejik Derinlik kitabını baş başa konuşursunuz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır ama kendisi söyledi. Kendisi söyledi, bir önceki bütçede “Benim dış politika algımı ve anlayışımı analiz ediniz.” dedi, ben de analiz ediyorum Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Başkalarının sorusunu cevaplamak için not alıyorum.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Siz halefi değil misiniz kendisinin? Böyle bir şey olabilir mi? “Dinlemiyorum” ne demek?

MUSA ÇAM (İzmir) – Çok ayıp, böyle bir cevap vermeniz çok ayıp. Hiç yakışmadı.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama, dinlemiyorum ne demek Sayın Başkan? Böyle bir şey olabilir mi?

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar...

MUSA ÇAM (İzmir) – Böyle bir şey konuşulur mu? Böyle bir cevap verilebilir mi?

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, yanlış anlamayın. Şimdi burada...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Böyle bir şey olabilir mi yani...

BAŞKAN – Hayır yani, burada ben de önce...

MUSA ÇAM (İzmir) – Böyle bir cevap verilebilir mi Sayın Bakan?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Bakan Başbakana da saygısızlık yapmıştır.

BAŞKAN – Bakın, Sayın Sarı, önce ben uyardım...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ne uyardınız Sayın Başkan?

BAŞKAN – Şunun için: Yani dedim, dış politikayı konuşacaksak...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Dış politikayı konuşuyoruz.

BAŞKAN – Ama siz tamamen bir kitabın üzerinden, onun analizini yapıyorsunuz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama bakın, bu kitap dış politikayı şekillendiriyor.

BAŞKAN – Ama siz o iddiadasınız.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ben anlattım, baştan dinlemediniz beni.

BAŞKAN – Ben dinledim ve o iddiadasınız siz ama...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Tamam, anlatıyorum işte.

BAŞKAN – O zaman dış politikayı gündeme alın.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama dış politikayı anlatıyorum işte. Örnekler vereceğim, birazdan teorik çerçevesini çizip örneklerle anlatacağım birazdan.

BAŞKAN – Tam tersine, kitaptaki, tamamen kitaptaki iddia...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ben süremi böyle kullanmak istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, buyurun.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama Sayın Bakanın “Ben bunu dinlemiyorum.” deme hakkı yok, burası Plan ve Bütçe Komisyonu.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Bakanın, Başbakanın kitabına çizik attığının resmidir.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanım, ikili şeye girmiyoruz, sonra cevap verirsiniz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Böyle bir şey yok...

BAŞKAN – Arkadaşlar, şimdi bakın, polemige girersek bitmez.

Sayın Bakanım...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Davutoğlu, stratejik derinlik demedi mi?

BAŞKAN – Ya, elbette onun kitabıdır.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Onu eleştiriyorum ben de, ben de onu eleştiriyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakan o kitapla ilgili cevap mı verecek şimdi?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, politikayı eleştiriyorum, politikanın kendisini.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Sayın Bakan Sayın Başbakanı reddi miras ediyorsa söylesin.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın...

MUSA ÇAM (İzmir) – Söylesin...

BAŞKAN – Sayın Çam, hem diyorsunuz... Hem polemige girmeyelim diyoruz hem siz oradan...

MUSA ÇAM (İzmir) – “Ben dinlemiyorum.” diyemez.

BAŞKAN – Siz de polemik yapıyorsunuz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Reddi miras ediyorsa, o zaman...

BAŞKAN – Siz niye polemik...

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başbakanın yazdığı kitabı reddediyorum desin. Reddi miras ediyorum desin.

BAŞKAN – Sayın Çam...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 54

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Etti zaten canım, daha ne desin.

BAŞKAN – Lütfen ya... Sayın Çam... Değerli arkadaşlar, lütfen...Lütfen... (Gürültüler)

Sayın Bakanım...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Bir saniye müsaade eder misiniz?

BAŞKAN – Ama lütfen yani, burada... Bir saniye, neyi kastetti Sayın Bakan...

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Sayın Başkanım, şimdi değerli konuşmacı, ikide bir konuşmasının içinde dönüp dönüp “Dinliyor musun Sayın Bakan?” diyor. Kendisine biraz önce de dinlediğimi söyledim, iki dakika sonra... Burada kendisinin konuşmalarıyla ilgili notlar var, ona da bakıyorum. İkide bir öğretmenin öğrenciye sorduğu gibi “Dinliyor musun Sayın Bakan?” diye sorulur mu? Dinlediğimizi zaten söyledik. Burada öğrenci miyiz biz?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – İzin verir misiniz bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Ama lütfen, o zaman arkadaşımızın konuşması ne olacak?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Bakın, o zaman polemiğe girecek.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Polemik için söylemiyorum, bir dakika... Zaten şey var ortada.

BAŞKAN – Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Şimdi, Sayın Bakan, bu konuştuğumuz şeyler yani hem entelektüel tartışma hem de aynı zamanda Sayın Davutoğlu şu anda Başbakan ve sonuç itibarıyla Hükûmetin politikalarını belirliyor. Sizden önceki hem...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Tamam, dinliyorum zaten.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Selefiniz olarak da, o açıdan onları dinlemeniz lazım yani onu...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Dinliyorum. Çocuk mu var burada? Yanımdakilere bir şey soruyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sizin şahsınıza yönelik değil. Yani, şeye geçmek istiyor burada sizin...

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Müsaade ederseniz, ben... (Gürültüler)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar... Bakın Sayın Sarı... Arkadaşlar, bir şey söyleyebilir miyim? Sayın Türel... Sayın Sarı...

Bakın, burada Başkanlık Divanı olarak biraz önce bana da aynı şeyi söyledi, ben başından beri, tutanaklara geçtiği şekliyle anlatabilirim kendisine. Başından beri hepsini dinliyorum. Tutanaklarda ne yazıyorsa aynıısını şimdi bana söz verilsin hepsini tekrar edeyim, bu kadar dikkatle dinliyorum ama bana da “Dinlemediniz.” diye birkaç defa uyarıda bulundu. “Dinlemediniz” diyorsunuz, dinliyorum. Lütfen...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Demek ki göz teması istiyor.

BAŞKAN – Ama şunun için müdahale ediyorum, yani gerçekten bir kitabın...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Dinliyorsan problem yok.

BAŞKAN – Ama bir kitabın kritiğini yapmak başka bir şey...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama bakın, bu bizim dış politikamız.

BAŞKAN – Dış politika kitabı mı bu?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN – Dış politika kitabı...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Evet, analiz ediyorum, lütfen...

BAŞKAN – Ya, yapmayın ya, lütfen...

Buyurun.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Bakanım, öncelikle, bakın, ben size saygısızlık etmek istemem, öyle bir niyetim yok. Öyle bir niyetim yok ama şöyle...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Not alıyorum.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama bakın, ben bir şey anlatırken siz dinlemiyormuşsunuz hissine kapılıyorum ben.

BAŞKAN – Kapılmanıza gerek yok, not alıyor Sayın Bakan.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, gözümüze bakmak anlamında değil. Yani...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Danışmak için soru soruyoruz.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Peki, öyle olsun. Ama ben dinlemiyorsunuz hissine kapıldığım için öyle söylüyorum yoksa benim sizin üzerinizde, hani hoca-öğrenci gibi böyle bir ilişki kurmam söz konusu değil. İkincisi...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Onu ancak Feramuz yapıyor.

BAŞKAN – Arkadaşlar, yani gerçekten ciddi bir konu konuşuluyor, espiye boğmayalım.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Tamam...

Şimdi, ben bu konuya niye girdim? İki sebepten dolayı: Birincisi, gerçekten Sayın Başbakan bir paradigma iddiası içinde ve bunu Türk dış politikasında uyguluyor; o yüzden ben kendi kitabını analiz ederek buradan örneklerle geçeceğim yani oraya gelmek fırsat olmadı.

İkincisi de, Sayın Başbakan bir önceki toplantıda, bir önceki bütçe görüşmelerinde dedi ki: “Yahu, benim düşüncelerimi, benim kitaplarımı analiz edin. Bunu beklerdim ben muhalefet partisinden.” dedi. Şimdi, ben de fırsat buldum onu yapıyorum. Yani bu bir bireysel mesele değil. Kesinlikle bireysel mesele değil.

BAŞKAN – Kendisine yapsaydınız daha iyi olurdu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 55

VAHAP SEÇER (Mersin) – Biz de onu yapıyoruz.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bakın lütfen... Yani, bu analiz o kadar uzun sürecek ki... Anlaşıyor ki, lütfen... Buyurun.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama benim en az on dakikam gitti benim yani.

BAŞKAN – Yok, sadece üç dakika gitti, ben de onu ilave ediyorum.

Buyurun.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Şimdi, Sayın Bakanım, bu Panislamist politika aynı zamanda emperyalist bir politikadır ve Türk dış politikasında bunun izlerini görüyor derken şunu da söylemek isterim: Bu politika Misakımillî sınırlarını da kendisine dar gören bir politikadır. Yani “Misakımillî içinde Türkiye hapsedilmiştir, Türkiye bu sınırlar içinde kalmaz, Türkiye'nin Misakımillî sınırlarının ötesinde çıkarları ve ilişkileri vardır.” diyor. Dolayısıyla bu yönüyle de emperyalisttir, emperyalist alanlar açıyor Türk dış politikasına. Biz daha önce...

SALİH KOCA (Eskişehir) – Ülkenin menfaati...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama bu emperyalizm işte...

Biz daha önce ne diyorduk? Bizim Misakımillî sınırlarımız var, Misakımillî sınırlarımız içerisinde bir ulus devletiz ve bu sınırları koruyup kollamaya odaklı bir dış politikamız vardı. (Gürültüler)

Ya, müsaade eder misiniz?

BAŞKAN – Arkadaşlar... Arkadaşlar...

O kendi bakış açısını anlatıyor, lütfen ya... Siz de biraz sonra, vereceğim söz... Tamam, Sayın Feramuz Bey, sabırlı olun biraz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bir de Sayın Bakanım, Sayın Davutoğlu 1918'den sonra büyük bir parantez açıldığını söyler ve bu parantezin AKP döneminde kapandığını söyler. Aslında bu da 1918 öncesi Panislamist -Osmanlıcı demek istemiyorum- ve o imparatorluk, Misakımillî sınırlarının ötesindeki imparatorluk dünyasıyla kurduğu ilişkiyi bize göstermesi açısından önemli.

Şimdi, Sayın Davutoğlu ne der daha sonra: “2011 yılında Arap Baharı başladığında, tamam, artık harekete geçme zamanıdır. Biz bu parantezi kapatacağız. 1918'de açılmış bu parantezi kapatacağız, 2011 Arap Baharı bize bir fırsat vermiştir, bu fırsatı değerlendireceğiz.” Ne olacak? Bu ülkelerdeki rejimler yıkılacak ve orada Müslüman kardeşler, İhvan, Tunus, Libya, Suriye, her neyse, oradaki İslamcı hareketler, oradaki hareketlerle biz ilişki kuracağız ve o ilişkilerle, -onlarla kurulmuş- bunlar iktidara gelecekler, hatta bunların iktidara gelmelerine yardımcı olacağız ve onlarla kurduğumuz ilişkiler sayesinde bu yeni Osmanlı, daha doğrusu Panislamist düşünce biçimini bu bölgede uygulayacağız.

Şimdi, bakın, niçin yayılmacı biliyor musunuz? Çünkü Sayın Davutoğlu kitabında, mesela İngiliz kolonyalizminin önemli temsilcilerinden Mackinder'den örnekler verir. Mesela, Mahan'dan ve Haushofer'dan örnekler verir. Bunlar Amerikan ve Alman stratejistlerdir ve yayılmacı teorisyenlerdir. Böyle buradan meşruiyet bulmaya çalışır. Mesela “hinterland” kavramını kullanır. Mesela “lebensraum”, “hayat alanı” kavramı... Bunlar Nazizmin kavramlarıdır. “Yani nasıl Nazi devletinin kendine özgü bir hayat alanı varsa Türkiye Cumhuriyeti'nin de bir hayat alanı var.” der. Mesela “mittellange” der, merkez ülke. Biraz önce, öğlenki oturumda Sayın Badak anlatmıştı. Bunlar Nazizmin kavramlarıdır, 1945 öncesinin kavramlarıdır.

Mesela ben şunu sormak isterim: Türkiye'de 100 tane baskı yapan bu kitap niçin Batı dillerine çevrilmemiştir? Bir tek Batı diline çevrilmiş değildir çünkü Batı dillerine çevrilmesine izin vermemektedir Sayın Davutoğlu ama Yemen'de, ama Orta Asya'da, Orta Doğu'daki ülkelerin dillerine çevrilmiştir ama Batı'da tu kaka edilen, yok sayılan, 1945 öncesi yayılmacı düşüncelere temel teşkil eden kavramlar bu kitabın içinde yüklü olarak bulunduğu için Sayın Davutoğlu bunların Batı dillerine çevrilmesini istemez. Şimdi, Türk dış politikasını bu çerçevede şekillendirir.

Bir başka şey, Sayın Bakanım, çok önemli, Türk dış politikası bu yönüyle -bu kitapta bundan bahsedilmiyor ama- gelmiş olduğu yön açısından mezhepçidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Üç dakika ilave süre veriyim, kaybınızı telafi eder.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Mezhepçi bir dış politikayı Türkiye Cumhuriyeti tarihi ilk defa görüyor. Yani bir tarafta İran'ın, Suriye'nin, onun düşük yoğunluklu savaş stratejisini yürüten Hizbullah'ın olduğu bir yerde, öbür tarafta Katar'ın -Irak'ı da katacağız oraya- Suudi Arabistan'ın, Hamas'ın olduğu Orta Doğu'da bu Şii- Sünni kamplaşması içerisinde taraftar Türk dış politikası. Kimin tarafındadır? Sünniliğin tarafındadır. Mezhepçi bir dış politika vardır. Bugün yaşadığımız sorunların büyük bir kısmı ondan kaynaklanıyor.

BAŞKAN – Niye İran'ın dünyadaki...

MÜSLİM SARI (İstanbul) - Sayın Bakanım, cevap verirsiniz.

Dış politika seküler değil yani o ülkelerin kendi iç işleriyle müdahalecidir ve taraftır. Bu da buradan çıkan bir başka...

Son unsur, Türk dış politikası, Sayın Davutoğlu'nun kitabında da yer alan ve bütün bu kavramların sonucu hayalcidir Sayın Başkan. Ben, Sayın Başbakana -ki o zaman Dışişleri Bakanıydı- “Siz Enver Paşasınız.” dediğimde, Enver Paşa'nın ailesi bizimle ilişki kurarak dedi ki: “Tarihsel bir hata yapıyorsunuz, Sayın Davutoğlu asla Enver Paşa değildir.” Ben de onlara sadece hayalcilik yönüyle bir benzetme yaptığımı ve ayaklarının yere basmadığını anlatmak için bu örneği verdiğimi söyledim.

Bakınız dünyada hiçbir zaman “pan”lı sözcüklerle oluşan ideolojiler başarılı olamamıştır. Ne Panislamizm ne Panславizm ne Pantürkizm. Bu, ayakları yere basmayan bir iddiadır, dolayısıyla Türk dış politikasını da bir hayale doğru sevk etmektedir. Burada ben çok ciddi sakıncalar görüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 56

İkincisi, tarihi 1918'de dondurmamak. 1918'den sonra bu coğrafyada çok şey değişti, çok şey gelişti. Mesela "Arap milliyetçiliği" diye bir şey var, bir ulus devlet birikimi var bu bölgede. Bunları görmek zorundayız dış politikamızı inşa ederken. Mesela bu bölgede Batı'yla entegrasyon süreçleri var, aksak ya da değil, ileri ya da geri yani 1918'deki gibi Türkiye'yi işte Osmanlı bakiyesi bu topraklarda bir İslam şemsiyesi altında bir dış politikaya doğru sevk etmek ve bunun üzerinden Türkiye'nin bir bölgesel güç olabileceğini iddia etmek bu anlamda hayalcidir.

Dolayısıyla Türk dış politikasının bir hayal içinde olduğunu görüyorum ben, ayaklarının yere basmadığını görüyorum ve Sayın Baskın Oran –siz de sanıyorum Mülkiyeliniz Sayın Bakan- Mülkiyede bizi okuttuğunda dış politikada şöyle derdi: "Türkiye, her bakımdan orta büyüklükte bir ülkedir yani nüfus olarak, yüz ölçüm olarak, millî gelir olarak, her bakımdan orta büyüklükte bir ülkedir." Dolayısıyla Türkiye'nin dış politikasını oluştururken de Türkiye'nin her bakımdan orta büyüklükte bir ülke olduğunu görmek gerekir yani onun üzerinden bir dış politika şekillendirmeyi düşünmek gerekir. Bu anlamda iddiayı anlıyorum ama bu iddiaların geçerliliği konusunda ciddi sıkıntıları var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlarsanız...

MÜSLİM SARI (İstanbul) - Son olarak bütün bu teorik çerçeve içinde uygulamalara baktığımız zaman, karşılaştığımız sorunlara baktığımız zaman, bakınız, Suriye üzerinde yürütülen bir savaş var. Ya, bu savaş Suriye topraklarında yürütülen bir savaş gibi görünüyor ama arka planına baktığımız zaman, asıl Orta Doğu'da kamplaşmakta ve şekillenmekte olan Şii ve Sünni ekseninde yürütülen bir savaştı bu ve bu savaşta Türkiye, biraz önce siz aksini söylediniz ama -açıqlarsınız herhâlde- Türkiye bu ekseninde Sünni kampın içinde yer almayı tercih etti ve kendi dış politikasını da bunun üzerinde kurdu. Ne oldu? Irak'la ilişkileri bozuldu, Suriye'yle çok farklı bir noktaya geldik, bunları konuşmak dahi istemiyorum Türkiye'nin algısı açısından yani terör, terörle kurduğu ilişki açısından bunları konuşmak bile istemiyorum. İşte bir taraftan bu İran, İran'la kurmuş olduğu ilişkiler. Sonra ne oldu? Sonra büyük devletlerin politikaları bir anda bir değişti ve Türkiye çark etmek zorunda kaldı, bütün siyasetini yeniden kurgulamak zorunda kaldı. Mısır'la başladı her şey. Neden? Çünkü stratejik derinlikte Türkiye'nin politikaları sanki büyük devletlerin politikaları yokmuş gibi, onlardan mücerret ve bağımsızmış gibi, onlardan azadeymiş gibi, onlardan soyutlanmış gibi ele alınır. Büyük devletlerin politikalarıyla senin Panislamist politikaların çatışınca ne yapacaksın konusunda kitap susar, Sayın Davutoğlu da susuyor. O zaman ne oluyor? Büyük devletlerin politikalarıyla bir çatışma ve çelişme içine girdiğiniz zaman, o zaman bu hayallerden gerçeklere doğru gelmeye başlıyorsunuz ve geri adımlar atmaya başlıyorsunuz ama kaybeden Türkiye oluyor.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – O zaman doğrudan onlara tabi olalım!

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bugün varmış olduğumuz noktada Türkiye, Batı yaşam biçiminden uzaklaşan bir algıyla karşı karşıya. Bu doğrudur, yanlıştır demiyorum ama algı şu: Türkiye, her geçen gün Batılı değerlerden, Batılı yaşam biçimlerinden uzaklaşmaya başlayan bir ülke, radikal İslamcı örgütlere destek verme algısı içinde olan bir ülke. Böyle bir algımız var.

Arkadaşlar, bakın, siyasette algı gerçek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Öyle anlamak istiyorsun, öyle anlıyorsun.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Bakan cevap verecek bunlara.

(Oturum Başkanlığına Kâtip İlknur Denizli geçti)

BAŞKAN – Sayın Sarı, son cümlelerinizi alırsam sevinirim.

Buyurun lütfen.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yani ezcümle -daha söyleyeceğim çok konu vardı ama zamanım yetmedi- Türkiye, yalnızlaşan bir ülke. Sayın Davutoğlu da bu yalnızlığın değerli bir yalnızlık olduğunu söyledi ama dış politikada yalnızlaşmış, dostları ve düşmanlarının kim olduğunu tam olarak bilemeyen, geleneksel ilişkilerden uzaklaşan ama yerine yeni bir şey de koyamayan, Arafta duran, Arafta olan bir ülke pozisyonunda. Ben, bunun çok tehlikeli olduğunu düşünüyorum, çok yanlış olduğunu düşünüyorum, orta ve uzun vadede bizim çok büyük risklerle karşı karşıya kalma ihtimalimizin yüksek olduğunu düşünüyorum.

Ben, Türk dış politikasının bu bütçe görüşmeleri vesilesiyle kendini yeniden ele alması, yeniden değerlendirme içerisine girmesini temenni ediyorum.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Dediğim gibi, size karşı bireysel olarak herhangi bir saygısızlık içinde değilim. Bu konuda yanlış anlaşılma istemem.

Saygılar sunuyorum.

Başarılar.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Sarı.

Sayın Oral, buyurun lütfen.

SÜMER ORAL (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Bakanlar, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, Türkiye, komşu ülkelerle ilişkilerine daima özen göstermiştir. Esasen, dış ilişkilerimizde geleneksel çizgimiz de bu olmuştur. Son derece zor bir coğrafyada bulunmuş olmamıza rağmen bu yaklaşımdan kesinlikle uzaklaşmadı. Esasen, Büyük Atatürk'ten bu yana "Yurtta sulh, cihanda sulh." ilkesi dış politikamızın daima vazgeçilmez temel eğilimi oldu ancak mevcut konjonktüre baktığımızda, güneyde sınır komşumuz olan Suriye ve Irak, ayrıca Orta Doğulu komşularımız Mısır ve İsrail'le farklı düzeylerde de olsa ciddi ihtilaflarımız var. Hatta Irak'ı bir ölçüde

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 57

dışarıda tutsak dahi diplomatik ilişkilerimiz son derece bu ülkelerle sınırlı bir düzeydedir. Bu arada, Suudi Arabistan ve Katar'la da aramızın sıcak olduğunu ifade etmemiz pek mümkün değil.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Kötü mü diyorsunuz?

SÜMER ORAL (Manisa) – Evet, yani çok sıcak olmadığını ifade ettim.

Geçmişte böyle bir dönem yaşanmadı. Orta Doğu'nun önemli üç aktörü, Mısır, Suriye ve İsrail'le aynı zaman diliminde bu derece gergin bir ortam olmamıştı. Bu ülkelerde bugün büyükelçimiz dahi yok.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Katar'ı mı söylemek istediniz?

SÜMER ORAL (Manisa) - Katar'la da... Suudi Arabistan... Onu yani şu anlamda söyledim Sayın Bakan: Özellikle Mısır'daki o seçimler sırasında veya darbe sırasında farklı bir görüş içerisine girilmişti. Ayrıca o gerginlik bir süre daha devam etti. Mesela Haşimi olayında da gene tam bir mutabakat olmadığını sanıyorum.

Bu tablo kuşkusuz kendiliğinden ortaya çıkmış olamaz. Türk diplomasisi özellikle Orta Doğu politikasında önemli birikim ve tecrübeye sahiptir. Bu zengin kadro ve yapıyla bugünkü duruma nasıl gelinmiş olduğunu izah etmek gerçekten güç. Aslında, Orta Doğu çok duyarlı bir bölgedir. Türkiye yakın zamana kadar bu coğrafyada dikkatli ve ihtiyatlı bir politika izledi. Bunda da herhangi bir kaybı olmadı. Saygınlığını ve ağırlığını daima korudu. Önemli ihtilaflarda da aranan bir aktör oldu. Taraf olmaktan kaçındı. Doğrusu da bu idi. Bugün baktığımızda böyle bir durum söz konusu değil. Dış politikada hatırdan çıkarmayalım ki ülkeler kendi çıkarlarını daima önde tutar. Bu da son derece tabiidir. Dış politikaların temelinde de bu vardır. Ülkeler sivil toplum kuruluşları gibi hareket edemezler.

Orta Doğu, hepimizin bildiği gibi çok karmaşık bir yapıya sahip. Bu bölgenin en önemli sorunlarından biri barış sürecidir, çok da uzun bir süreçtir. Bugün bu konu henüz sonuçlanmış da değildir. Bu sürecin içinde hepimizin bildiği gibi Nobel ödülü almış 2 lider vardır. Gene bu süreç içinde Orta Doğu'lu 2 lider hayatını kaybetmiştir. Ama Orta Doğu barış süreci devam etmektedir. Bunları şu amaçla dile getirdim: Bu bölgenin ne kadar komplike bir coğrafya olduğunu ve ihtilafların ne kadar derinlere gittiğini ifade etmek istedim. Bu bölge ülkelere dönük politikalarda ihtiyatlı yaklaşımın ne ölçüde önemli olduğunu altını çizmek istedim.

Sayın Başkan, dış politika alanında kendi iç dünyanızda bir düzen kurmak mümkündür, kurabilirsiniz de ancak reel politika vardır ve dış politikanın gerçekçi reel değerlendirmelere dayanması da şarttır. Çok heyecanlı ve iddialı biçimde "Komşularla sıfır sorun." diye yola çıkıldı. Bugün şöyle dönüp geriye baktığımızda yani on iki yılda sonuç alındı mı, sorunlar gerçekten sıfırlandı mı? Esasen bu kavram da temelinde doğru değildi. "Yurtta sulh, cihanda sulh" ilkesini benimsemiş ve uygulamış bir ülkede bu ifadeye gerek var mıydı, o da ayrı bir olay. Çünkü ülkeler arasında meydana gelen sorun tek taraflı olamaz, sorunun iki tarafı vardır. "Sıfır sorun" dediğinizde bu sorunun bir bakıma bizden kaynaklandığı anlamı da çıkar. Bu da gerçeklere uyan bir durum değildir. Bakın, temel hedefi, dış politikanın, "sıfır sorun" dendi ama sıfır sorun sağlanmadı, hatta sorunsuz ülke kalmadı. E o zaman demek ki hedefte bir başarı veya hedefe yaklaşmak gibi bir durum olmamış.

Kıbrıs sorunu yani bunu da sıfır sorun gibi mütalaa ediyorum. "Çözumsuzlük çözüm değil." dendi. Yıllarca bu tartışıldı. Rahmetli Denktaş'a yüklenildi, söylenmedik laf bırakılmadı. Ama Kıbrıs'a bugün dönüp baktığımızda farklı bir noktaya geldiğini temel parametreler itibarıyla söylememiz mümkün mü? Neticede Türkiye'nin izlediği politika, son üç yılda Orta Doğu'daki Türkiye'nin etkinliği ciddi ölçüde azalmıştır ve bu politika Türkiye'nin Orta Doğu'daki etkinliğini ciddi ölçüde aşağıya çekmiştir. Tabii her şey sonuçlarıyla ölçülür. Dolayısıyla bu politikaların da sonucunu görerek bir karar vermemiz lazım. Bugün gerek Avrupa'da gerek Orta Doğu'da dış ilişkilerde ne durumda olduğumuzun sağlıklı bir analizine ihtiyaç var. Unutmayalım Türkiye'nin Orta Doğu'daki ağırlığında Avrupa'yla ilişkilerimizin büyük katkısı vardır, bunu da görmek gerekir.

Sayın Başkan, biraz da Avrupa ilişkileri üzerinde durmak istiyorum. Türkiye-Avrupa Birliği arasındaki ilişkilerde fasıl açılmalar dışında belli bir durgunluk hissediliyor yani bunun aşılması gerekir. Bugün Türkiye, Avrupa Birliği'nin masasındadır ve o masada bir sandalyesi vardır. 10-11 Aralık 1999 Helsinki Zirvesi, 16-17 Aralık 2004 Brüksel Zirvesi bu sandalyemizi daha sağlam hâle getirmiştir. Bu yaşanan durgunluğu tamamen Avrupa Birliğine yüklemek de doğru olmaz, kendimizi de bu konuda biraz bakmamız ve değerlendirmemiz lazım. Avrupa Birliğine dönük tavır, özellikle tavır ve söylemler belli bir üslup içinde olmalı. İlerleme raporlarında Avrupa Birliğince ülkemize karşı yapılan haksız eleştiriler olabilir. Sanırım bütün bunlara diplomasi diliyle cevap verme imkânına sahibiz. Yani burada bir yetersizlik yok dilimizde.

Bu arada, Avrupa müktesebatıyla ilgili olarak uyguladığımız bazı kanunlar var ama bunlar da zaman içerisinde Avrupa müktesebatına ters gelecek veya onların soğuk bakacağı birtakım gelişmeler olduğu da gerçek. Bunlardan bir tanesi Devlet İhale Kanunu. Devlet İhale Kanunu tamamen Avrupa Birliği müktesebatı kapsamında hazırlanmış ve bu Kanun'un hazırlanma döneminde özellikle Maliye Bakanlığında, Bütçe Mali Kontrol Genel Müdürlüğünden bir kadro aylarca Brüksel'de görev yapmıştı benim de bakan olduğum dönemde. Uzun uzun çalışmışlardır ama bugün gelin bakın, o kanunun ilkesinden, felsefesinden hayli uzaklaşmıştır.

Gene Avrupa Birliğinin önem verdiği konulardan birisi bağımsız denetleme kurumlarıdır. Çünkü bunlar hem çağdaş kurumlardır hem de Türk ekonomisinde rekabeti kazandıracak kurumlardır. Burada siyasetin girmesini engelleyen kurumlardır. Buralarda zaman zaman gerilemeler olmuştur. Şimdi, Avrupa Birliği ile Türkiye arasındaki bu durgun ortamı gidermekte büyük yarar var çünkü Avrupa Birliği, Türkiye bakımından fevkalade önemlidir, ekonomisi bakımından da son derece önemlidir. Avrupa Birliğinde çeşitli tartışmalar oldu, işte "Avrupa Birliği gücünü devam ettirebilecek mi?" "Euro'nun durumu ne olacaktır?" şeklinde. Gene bilindiği gibi bugün Avrupa Birliği'nde bir bakıma ikili bir yapı var. 28 üyenin 18 üyesi euro bölgesinde, 10 ülkesi euro dışı, yani mevcut şartlara baktığımızda Türkiye'nin lehinde bir tablo var Avrupa Birliğinin genel yapısı ve koşullarında. Bunu görerek, bundan yararlanarak bize düşen konularda daha titiz olmamız gerekir diye düşünüyorum. Ancak Avrupa Birliğine girme konusunda da içeride ve dışarıda samimiyet tereddüdü de

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 58

yaratılmaması lazım. Yani ilk, 2002 sonundan itibaren, 2003, 2004, 2005'te atılan adımların aynı kararlılıkla devam etmesi gerekir yani bu izlenim de yaratılmalıdır.

Şimdi, Sayın Bakan, bir de şu konuda bilginizi rica edeceğim: Bu Avrupa Birliğine üye ülkelerin adedi daha fazla iken -15-16'larda iken- sık sıkı EKOFİN toplantıları yapılırdı. Yani üye ülkeler ile aday ülkeler zaman zaman -senede 1 veya 2 defa- bir araya gelir, önce aday ülkeler kendi aralarında toplanır, aday ülkelerin kendi ülkelerinde yapılırdı veya Avrupa Birliği üyelerinin yaptığı toplantılarda sabah onlar kendi aralarında yapar, öğleden sonra iki taraf -hem aday ve aday olmayan üye olanlar- bir araya gelirdi. Şimdi, tabii, çok azaldı aday ülke sayısı bir veya iki. Bu toplantılar yine devam ediyor mu? Çünkü çok yararlı toplantılardı. Onunla ilgili bir bilgi alacağım.

Bir de, bu G20 güzel bir şey, Türkiye'nin bu sene sonundan itibaren dönem başkanlığını ele alması. Ama burada, yani, enteresan, Cumhurbaşkanlığının Vizyon Belgesi'nde açık açık AKP döneminde Türkiye'nin G20'ye girdiği ifade edildi. Böyle bir durum yok. Türkiye, G20'ye -zabıtlara geçsin diye söylüyorum- üye olduğu zaman "AKP" diye bir parti yoktu. Sayın Recep Tayyip Erdoğan da İstanbul'da eski bir belediye başkanıydı girdiğinde, 99 Ağustos ve Eylülünde girdi. Buna rağmen...

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Ama devlet başkanlığı düzeyinde değildi.

SÜMER ORAL (Manisa) – Hayır efendim, o tamamen 2008 krizinin yarattığı bir ortamdır. Hayır efendim. O tabii, hepsini şey... "G20'ye onun döneminde girilmiştir." denince o mu anlaşılır Sayın Bakan? Yani niye öyle anlıyorsunuz? Açık açık bu ifade edilmişti.

Bu ifadeden sonra ben bir basın toplantısı yaptım, Meclis Genel Kurulunda söyledim, Değerli Arkadaşım Faik Öztrak 3 defa açıklama yaptı, en son gene Sayın Beşir Atalay böyle bir açıklama yapmış, ben duymadım ama. Yani, bunu da artık böyle "girdiydi" şeklinde falan söylemenin anlamı yok. Onu net bir şekilde ortaya koymak lazım.

Hatta, bakınız, G20'nin ilk toplantısına ben katılmıştım Türkiye adına Maliye Bakanı olarak ve şu 12 Aralık 1999 tarihli Resmî Gazete'de "G20 üyesi ülkeler bakanlar toplantısına katılmak üzere, 14 Aralık 1999 tarihinde Almanya'ya gidecek olan Maliye Bakanı Sümer Oral'ın dönüşüne kadar Maliye Bakanlığına Devlet Bakanı Mehmet Ali İrtemçelik'in vekâlet etmesini yüksek tasviplerinize saygıyla arz ederim..."

Şimdi, bunlar ortadayken hâlâ zihin karıştırmaya gerek yok. Olabilir, bu o dönemde de olabilir, başka dönemde de olabilir ama... Yalnız şu önemli: Türkiye'nin ancak 2003'ten sonra ekonomik bir güce sahip olduğu söyleniyor. Bakın, demek ki Türkiye, G20'ye 2003'ten önce girmiş. Demek ki o ekonomik güce de sahipmiş. Bunu da kabul etmek lazım.

Bir de şunu söyleyerek sözlerimi bitirmek istiyorum: Birleşmiş Milletler dünya nizamâtını sağlarken tabii birçok yanlışları olabilir veya beklenen neticeyi alamayabilir, bazı uygulamalarda yanlış da yapabilir. Ama bunun düzeltilmesi "5 sayısı 188'den büyük mü?" diyerek çözülmez. Dünya nizamâtının düzenlenmesi başka bir şeydir, ülke sayılarına göre netice almak ayrı bir şeydir. 5, evet, 188'den büyük değildir ama onu dengerseniz de dünya nizamâtını sağlayabilir misiniz, o da ayrı bir konudur. Yani bazı meseleler öyle kulağa hoş gelecek diye ve bazı dış olayları iç politikaya dönük dillendirmenin de doğru olmadığını ifade ediyorum ve teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sayın Berber, buyurun lütfen.

RECAİ BERBER (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanlarım, değerli milletvekili arkadaşlar, bürokrasimizin değerli temsilcileri, basınımızın değerli temsilcileri; tabii, akşamın bu saatinde ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum, çok seviyeli tartışmalar ve görüşler belirleniyor. Ancak, tabii, biliyorum, yemek saati de geldi ama ara verecek Sayın Başkan.

Şöyle başlamak istiyorum: Gerçekten, Türk dış politikasında, her şeyden önce, bütün tartışmalar şunu gösteriyor ki artık hiçbir şey eskisi gibi değil. Hele hele, Sayın Sarı özellikle bir kitap üzerinden -Stratejik Derinlik- bir paradigma değişikliği olduğunu ve bunun takdirle karşıladığını söyledi.

MÜSLİM SARI (İstanbul) –İddiayı...

RECAİ BERBER (Manisa) – İddiayı, paradigma değişikliği iddiasını.

Tabii ki, bu yönde, bu kitap, Türk dış politikasındaki değişimlerden çok önce yazılmış bir kitap, yani dış politika için yazılmış bir kitap değil. Sayın Davutoğlu Dışişleri Bakanı da olmayabilirdi, Başbakan da olmayabilirdi ama o kitap daha önce yazılmıştı. Türkiye'nin ve dünyanın geldiği konjonktürün Türkiye için yeni bir paradigma gerektiğinin altı çizilerek bu varsayım ile yazılmış bir kitaptı ve çok önce, ben AK PARTİ olmadan önce zaten okumuştum.

Dolayısıyla, değerli arkadaşlar, her şeyden önce şunu bilmemiz lazım: Yani, biz, Türkiye olarak hayalci filan bir politika üretmiyoruz veya Türkiye'de AK PARTİ hükûmetleri hayalci bir politika üretmiyor, tam tersine, değişen dünyadaki konjonktüre, yeni gelişmelere göre tamamen farklı bir paradigma değişikliğiyle yeni şartlara göre politika üretiyor. Eğer, biz, bundan, ne bileyim, soğuk savaş döneminin, hatta...

Bakın, ben, sizi daha geriye götüreyim "1918 şartları değil." diyorsunuz, 1918'den İkinci Dünya Savaşı'na kadar Türkiye'nin dış politikası, savaştan sonraki iki kutuplu dünya olduğu zaman soğuk savaş dönemindeki gibi miydi? Atatürk dönemindeki Orta Doğu ve bölge politikası şimdiki gibi miydi veya savaştan sonraki gibi miydi? Değildi. Türkiye'nin ilk paktı, üye olduğu pakt NATO değil herhâlde biliyorsunuz. Dolayısıyla, hatta, Türkiye Cumhuriyeti devleti kurulduğunda Irak Hükûmetinin o zaman daha henüz... Bir de burada, tabii, o paradigmayla ilgili dört hususu saydı, hepsine bir şey diyebilirim. Ama burada hiç kimsenin en kabul etmeyeceği bir şey Türk dış politikası bin yıldır hiçbir zaman emperyalist olmadı. Bunu belirtelim. İster gittiği zaman genişleme, ister koruma politikasıyla olsun, ister genişleme amacıyla olsun, hiçbir zaman emperyalist olmadı, olsaydı gittiği ülkelerin hepsinde şu anda Türkçeden başka dil kullanılmıyor ve o ülkelerin bütün zenginlikleri Türkiye'ye gelmiş olurdu. Bunların hiçbirisini görmedik, büyük savaştan çıktıktan sonra Anadolu tam tersine perişan, gariban bir vaziyetteydi ve bunu da hep eleştirdik, "Niye Batılı ülkeler gibi emperyalist bir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 59

politika izlenmedi, oranın zenginlikleri, Türkiye'ye, Anadolu'ya gelmedi?" diye birçok kimse tarafından eleştirildi, değil mi? E, şimdi, bu dış politikayı... Mülkiye'de okuduğumuz hocalarımız da bunu söyledi, sizin dediğiniz gibi.

Dolayısıyla, ben şuna gelmek istiyorum: Türkiye, tamamen paradigma değişikliğiyle beraber değişen dünyadaki konjonktüre uygun bir politika izledi. Hele hele, mezhepçi bir iddia... Ben inanmıyorum, bundan üç sene önce, dört sene önce "Orta Doğu'da ve Arap Baharından önce Türkiye'nin eksen kayması olduğunu, Birleşmiş Milletlerde Türkiye'den başka İran'ın savunucusunun kalmadığını." burada dinliyorduk, aynı bu Komisyonunda "Türkiye'nin eksen kaymasına uğradığını, Rusya'yla, İran'la kucak kucağa olduğunu, Birleşmiş Milletlerde, Türkiye'den başka İran'ı savunacak ülke yok mu? Nedir bu macera?" deniyordu.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sonra ne oldu? Sonra değişti işte.

RECAİ BERBER (Manisa) – Arkadaşlar, hiçbir şey olmadı.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Sonra fikir değiştirildi.

RECAİ BERBER (Manisa) – Türkiye...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Konjonktür değişti.

RECAİ BERBER (Manisa) – Hayır, Türkiye aynı konumunda.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Neden acaba?

RECAİ BERBER (Manisa) – Türkiye'nin İran'la ilgili politikası o zaman da neyse odur, bugün de odur, değişmemiştir. Ama Türkiye'nin bu politikasına karşı bu politikayı yürüttüğü ülkelerin politikası değiştiyse, size karşı birtakım ülkelerin tavrı değiştiyse, siz hâlâ "Aynı konumda olacağım ben, dolayısıyla ne yapalım?" diyecek durumda değilsiniz. Yani dünyanın konjonktürü değiştiyse, bölgedeki konjonktür değiştiyse, ama temel ilkeler yine değişmemiştir. Temel ilkeler, hiçbir zaman "İran'ın da, başka ülkenin de dış politikasına müdahale." anlamında değildir. O zaman da değildi, bugün de değil. Hele hele, mezhepçi bir yaklaşım... Tam tersine, Türkiye'nin, özellikle İran'la ilişkilerini dünyaya rağmen, Türkiye'deki eleştirilere rağmen kurmasının tek nedeni işte bugünlere geldiğinde "Mezhepçi politikalar uygulanıyor." iddiasını reddetmek içindi. Böyle bir şey olmadığını göstermek içindi. Çünkü Türkiye'nin en eski sınırı İran'ladır değerli arkadaşlar.

Dünya savaşları...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ta, o günden bugünü görmüş yani.

RECAİ BERBER (Manisa) – Dünya savaşları; Birinci Dünya Savaşı çıkmıştır, İkinci Dünya Savaşı çıkmıştır, Türkiye, Osmanlı devleti darmadağın olmuştur, İkinci Dünya Savaşından sonra Türkiye'nin sınırları tartışılmıştır, Doğu sınırlarımız tartışılmıştır tekrar -İkinci Dünya Savaşı sonrasında bahsediyorum- ama hiçbir zaman İran sınırlarımız tartışılmamıştır.

Değerli arkadaşım çok güzel bir şey söyledi, "Biz Misakımillî'den de vazgeçtik." Filan...

Arkadaşlar, Misakımillî nedir? Meclisin, Türkiye Büyük Millet Meclisinin aldığı bir karar mı? Osmanlı Meclis-i Mebusanının en son verdiği karar. Peki, Musul, Kerkük Misakımillî sınırları içinde değil mi? Ne oldu? Demek ki biz vazgeçmemişiz, zamanında vazgeçilmiş. Anlaşmalarla, yeniden o günün şartlarında, demek ki Misakımillî sınırları dışında bırakılan yerler olmuş.

Ben, diplomatlarımıza, büyükelçilerimize yönelik, o zaman Dışişleri Bakanı olan Sayın Ahmet Davutoğlu'nun, Başbakanımızın konuşmasını bugün gibi hatırlıyorum. Hiçbir zaman Türkiye'nin sınırlarını reddettiğine, bu Misakımillî sınırlarını, mevcut olan sınırları reddettiğine ilişkin bir şey değildi. Değerli arkadaşlar, sadece şunu söyledi: "Bu sınırları biz çizmedik, o günün koşullarında Türkiye'ye ve bölgeye dayatılmış sınırlar..."

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Artık değişmeli mi diyorsunuz?

RECAİ BERBER (Manisa) – Hayır.

"...Dolayısıyla, biz bunları -siyasi sınırlardır, asla değişmeyecektir- kabul ediyoruz ancak yok hükmüne getirmek bizim elimizde..." dedi. Aynen ifade budur.

Bugün, Avrupa Birliği iki tane savaş yaşadı ve altı ülke başladı, bugün geldi, 25 ülke oldu herhâlde?

VAHAP SEÇER (Mersin) – 28.

RECAİ BERBER (Manisa) – 28 ülke.

Şimdi, buradan, Türkiye sınırından Bulgaristan'a ya da Yunanistan'a girdiğiniz zaman bir daha hiçbir sınırla karşılaşmıyorsunuz. Şimdi, Avrupa'daki siyasi sınırlar değişmiş mi oldu? Merak ediyorum. Yani Avrupa'nın, bütün ülkelerin siyasi sınırları değişti mi? Değişmedi. Ama hiçbir ülkeden ötekine girerken de sınır, gümrük vesaire yok. Kastedilen buydu. Yani biz bölgemizde, bu coğrafyada öyle bir ilişki geliştirelim ki, ekonomik, sosyal, siyasal, Avrupa Birliğindeki gibi siyasi sınırlar yine olsun ama bunlar Avrupa Birliğindeki gibi bizim kendi aramızdaki ilişkilerimizin önünde bir engel olmasın. Yani biz ekonomik, kültürel, siyasi olarak entegrasyona gidelim bu ülkelerle.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hangi ülkelerle?

RECAİ BERBER (Manisa) – Çünkü oradaki -bir nevi, Sayın Başbakanın- sizin bilmem, "Taa, Nazi Almanyası'ndan vesairesinden alıyoruz." dediğiniz Türkiye'nin bir hinterland meselesi konusunu... Şahsen şöyle: Oralardan referans almanıza gerek yok. Bugün, dünyanın gelişmiş, büyük 10 ekonomisinin hepsi kıta ülkesi. Bunu da Sayın Başbakan Dışişleri Bakanlığıyla anlattı, niçin böyle bir hinterland ihtiyacı olduğunu. "Eğer Türkiye 10 büyük ekonomiden biri olacaksa böyle bir hinterland olmak zorunda." dedi, yoksa "Tarihî referanslarla -ne bileyim -Almanya'dan veya emperyalist ülkelerden birtakım referanslarla..." demedi.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – "Hayat alanı" diyor. Ne demek?

RECAİ BERBER (Manisa) – Hayat alanı ve hinterland... "Türkiye'nin 10 büyük ekonomi içinde olması gerekiyorsa bu olmak zorunda." dedi. Neden? Çünkü...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Siz bu teorileri okudunuz mu?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 60

RECAİ BERBER (Manisa) – Evet.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Okudunuz mu bu teorileri?

RECAİ BERBER (Manisa) – Okudum ve tamamen gerekçesi bu. Bakın, gerekçe olarak...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Okudunuz mu siz bunları?

RECAİ BERBER (Manisa) – Bakın, benim demek istediğim şu: Sayın Başbakanımız Ahmet Davutoğlu'nun kitabında da ya da sonraki, Dışişleri Bakanlığı'nın açıklamalarında da hiçbir zaman o teorilere bir atıf ya da oradan bir referans yok; demek istediğim o. Yani Türkiye'nin gelecek perspektifinde, vizyonunda, eğer böyle bir ekonomi olmak istiyorsak bizim de böyle bir hinterlandımız olması gerektiğini ben de iddia ediyorum, bunu herkes iddia eder.

MUSA ÇAM (İzmir) – Hinterland ne durumda? Irak'la kötüyüz, Suriye'yle kötüyüz...

RECAİ BERBER (Manisa) – Arkadaş, bir saniye... Niye böyle söylüyorsunuz?

MUSA ÇAM (İzmir) – Yunanistan'la kötüyüz...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sayın Çam, biz seni dinledik...

MUSA ÇAM (İzmir) – Hangi hinterlandı söylüyorsunuz, hangi hinterlandtan bahsediyorsunuz?

RECAİ BERBER (Manisa) – Bakın, Sayın Çam, onların hepsiyle ilgili olarak Sayın Dışişleri Bakanımız, Avrupa Birliği Bakanımız size...

ADNAN KESKİN (Denizli) – O da cevap veriyor...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hepsine verdin, onlara da ver.

RECAİ BERBER (Manisa) – Ben cevap vermiyorum, ben sadece Sayın SARI'nın stratejik derinlikle ilgili, dış politikayla ilgili yaptığı analizinin neden başka bir pencereden baktığında öyle görüldüğünü ama benim pencereden ya da bizim penceremizden bakıldığında da neden böyle görüldüğünü sadece söylemek istiyorum. Diğer teknik soruları Sayın Bakanlarımız izah ederler.

MUSA ÇAM (İzmir) – Siz o pencereyi kapatın, zararı var, üşütüyor bizi.

RECAİ BERBER (Manisa) – Ben size şunu söyleyeyim sadece: Değerli arkadaşlar, bu hengâme bittiğinde, Orta Doğu'da, tekrar, oradaki halklar, oradaki milletler kendi kararlarıyla yönetimlerini oluşturduğunda bizim bu bölgede ne yapmak istediğimiz çok daha net bir şekilde anlaşılacak.

Bakın, Suriye'yle bu kavgalar ve Suriye'deki iç karışıklıklar olmadan önce hep eleştirdiğiniz konu “Niye canciğer kuzu sarmasıydık? Niye anlaşıyorduk da sonra anlaşılmadı?”

ADNAN KESKİN (Denizli) – Kimse eleştirmedi. Kimse öyle bir eleştiri yapmadı.

RECAİ BERBER (Manisa) – Hayır, o dönemde eleştirdiniz şuydu: “Niye bu kadar kanka oldunuz? Niye bu kadar ilişki kuruyorsunuz?” şeklinde eleştirildi.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ne zaman söyledik?

RECAİ BERBER (Manisa) – “Niye Esad'ı burada...”

VAHAP SEÇER (Mersin) – Hayır, nereden çıktı?

RECAİ BERBER (Manisa) – Arkadaşlar, bir bakın tutanaklara. O zaman aynen böyle dediğinizi ben hatırlıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RECAİ BERBER (Manisa) – Şimdi, bakın, sadece şunu söylüyorum: Değerli arkadaşlar, Türkiye olarak hepimiz aynı geminin içindeyiz ve Türkiye'nin özellikle dış politikadaki hedefleri tabii ki çıkarlarıyla doğru orantılı olacak. Bugün geldiğimiz noktada... İşte, daha yeni, Başbakanımız Bağdat'tan geldi, Erbil'den geldi. Peki, Bağdat yönetimiyle düne kadar kötüyü de bugün nasıl oldu da iyi olduk? Demek ki orada bütün kesimleri temsil eden bir yönetim olduğu zaman, Türkiye'nin her zaman o yönetimlerle ilişkileri iyi. Hiçbir zaman belli bir kesime dayanarak...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Suriye mi mesela?

RECAİ BERBER (Manisa) – Değerli arkadaşlar, siz bilmiyor musunuz, şu andaki Suriye'deki yönetim....

MÜSLİM SARI (İstanbul) – El Beşir mi mesela?

RECAİ BERBER (Manisa) – Hayır, kesinlikle...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Temsil ediyor mu El Beşir Sudan'ı?

RECAİ BERBER (Manisa) – Hayır. Bakın, orada çok açık bir şekilde söyledi Türkiye: Türkiye “Orada tamamen demokratik bir muhalefet vardı, o muhalefeti destekliyoruz.” dedi.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Nerede?

RECAİ BERBER (Manisa) – Suriye'de. Başından beri... Bu toplantılar...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sudan'ı diyor...

RECAİ BERBER (Manisa) – Değerli arkadaşlar, bakın, Sudan'daki veya başka yerlerdeki konuları...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Onu söyleyin yani.

RECAİ BERBER (Manisa) – Türkiye'nin dış politikası tamamen hem Afrika'da hem Asya'da hem komşu ülkelerle tamamen kendi çıkarlarına dönüktür. Dolayısıyla, bakın...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – “İnsan hakkı daha önemli değil.” diyorsun, çıkar önemli...

RECAİ BERBER (Manisa) – Tabii ki önemli, o konuda da...

BAŞKAN – Sayın SARI, müdahale etmeyelim lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Önce insan diyoruz.

RECAİ BERBER (Manisa) – Yani şimdi koskoca Orta Doğu'daki gelişmeleri, bizim duruşumuzu, bütün dünyaya karşı tavrımızı bir kenara koyarsanız, El Beşir'le olan ilişkiyi buna kurban edeceksiniz; böyle bir şey olmaz. Bir yandan deminden beri eleştirdiğiniz, “Türkiye reel politika yapmıyor, reel politiktan uzak.” dediniz, “hayalci” dediniz, ben de diyorum ki Türkiye belki kısa dönemde mevcut, kendi halkıyla savaş hâlinde olan, kendi halkından yüz binlerce insanı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 61

öldüren yönetimlerle barışık olmayabilir, onlara karşı tavır almış olabilir ama bu dönem geçtikten sonra göreceksiniz ki buradaki bütün halklar kardeşler, biz...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Suriye’yle ticaret anlaşması yapan siz değil misiniz?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – El Beşir de...

RECAİ BERBER (Manisa) – Bir şey daha söyleyeceğim: Arkadaşlar, bakın, Türkiye’nin bölgedeki çıkarları buradaki bütün halklarla beraber olmayı gerektiriyor. Bundan sonra da bunu, kim olursa olsun, Türkiye’de... Şunu söyleyelim: Reel politik bunu gerektiriyor. Eğer, tam tersine, konjonktür bunu gerektirmiyor deyip bundan altmış yetmiş yıl önce Cezayir’deki gibi, emperyalistlerin yanında yer alıp Cezayir’i tanımazsanız hâlâ bugün özür diler pozisyonda olursunuz.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Suriye’de de aynı şeyi yaptınız.

RECAİ BERBER (Manisa) – Evet.

Ha, arkadaşlar, biz Suriye halkından bin yıl geçse de özür dilemeyeceğiz.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Libya, Libya...

RECAİ BERBER (Manisa) – Çünkü öyle bir politika izliyoruz ki...

BAŞKAN – Sayın Berber, toparlayabilerseniz lütfen.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Berber, Adnan Menderes de o Cezayir politikasının mimarı...

RECAİ BERBER (Manisa) – Arkadaşlar, bir şey daha söyleyeceğim. Hemen toparlıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RECAİ BERBER (Manisa) – Hiçbir dış politika aynı zamanda, ekonomik verilerden bağımsız değil. Türkiye şu anda sekiz tane...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Eski paradigmalardan konuşmayalım Sayın Başkanım.

RECAİ BERBER (Manisa) – Sadece şunu söylüyorum, diyorum ki: Sayın Sarı hem Stratejik Derinlik kitabında hem de Türkiye’nin dış politikasında bir paradigma değişikliği olduğunu ve bunu da takdirle karşıladığını söyledi ama...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – İddiasında olduğunu...

RECAİ BERBER (Manisa) – Bu iddia aynı zamanda bölgenin değişimidir değerli arkadaşlar. Dolayısıyla biz komşu ülkelere hegemonik bir baskıyla onlarla entegre olalım demiyoruz. Biz kardeşlik, eşit hukuk çerçevesinde o ülkelerle bir entegrasyona gitmek durumundayız. Eğer Türkiye bir çıta yükseltmek istiyorsa, dünyada söz sahibi olmak, gelişmiş bir ekonomi olmak istiyorsa “win-win” projeleriyle bu ülkelerle iş birliği yapmak zorunda. Kapılarını kapatarak bu sonuçlara, bu hedeflere ulaşamayız. Nasıl Avrupa Birliğiyle... Bugün, Almanya’yla ticaretimiz neredeyse 1’inci sırada. Türkiye, yüzde 50’sini neredeyse Almanya’yla ve İngiltere’yle yapıyor. Kimse eleştiriyor mu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, otuz dakikadır konuşuyor. Biz bir dakika fazla konuşsak...

RECAİ BERBER (Manisa) – Bütçelerimizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şöyle söyleyeyim: Değerli milletvekillerimiz...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Başkan, cevap hakkı doğdu.

BAŞKAN – Sırayla... Sayın Üstün’ün de söz talebi vardı sizden önce.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bana sataştı...

RECAİ BERBER (Manisa) – Sataşmadım, lütfen...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Konuşmasını tam 180 derece...

BAŞKAN – Sayın Üstün, buyurun lütfen.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Adam “kitap” demedi; adam, o kitabın düşüncesini...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, kısa bir söz talebi vardı.

Buyurun Sayın Üstün.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanlarımız, sayın milletvekili arkadaşlarım; hepinize hayırlı akşamlar diliyorum. Bütçelerimizin şimdiden hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Aslında verilecek cevaplar aynı olduğu için... Recai Ağabey çoğuna cevap verdi.

Özellikle şunu belirtiyim: Ben, uluslararası ilişkiler uzmanı değilim. Burada gerek siyasette gerekse bürokraside dış ilişkiler alanında ülkemize çok hizmet etmiş büyükelçilerimiz var, bakanlarımız var. Ama ben sadece şunu bilirim: Mali müşavirim, iktisatçıyım. Paranın olmadığı hiçbir yerde, ekonomik gücünüzün olmadığı hiçbir yerde hiçbir politikanız tutmaz. Onun için, bu ülke eğer ekonomik olarak güçlü olmazsa yapılacakların, diğer söylediklerimizin tamamı anlamsız çıkacak. Bunu da hep şununla kıyaslarım: 1991 yılında özellikle Türk cumhuriyetleri bağımsızlığına kavuştuğu zaman, Sovyetler Birliği dağılıp da 10’ar milyona, 20’şer milyona ihtiyaçları varken, Sovyetler Birliğinin de tamamen zayıfladığı durumda, çöktüğü durumda, Batı’nın ne yapacağını şaşırdığı dönemde Türkiye’nin önüne tarihin belki en önemli fırsatı çıkmıştı ama Türkiye’nin başını kaldıracak hâli yoktu. O günün şartlarında eğer ki Türkiye bugünkü gibi 4 milyar dolar dış yardım yapabilecek bir ülke konumunda olsaydı belki bugün birçok anlamda çok daha değişik yerlerde olurduk.

Şimdi, Müslim Bey dedi ki: “Hayaller...” Evet, hayallerimiz var, bu ülkeyle ilgili birçok hayalimizin olması lazım. Atatürk’ün 10 milyon nüfuslu bir Türkiye’ye, 10 milyon nüfusumuz varken hayallerinin olduğu gibi. Atatürk “Yurtta sulh, cihanda sulh.” dediği zaman, tamamen kendi kabuğuna çekilmiş, hiçbir şeyden haberi olmayan, kendinin dışında hiçbir şeyle ilgilenmeyen, hatta kendisiyle dahi ilgilenmeyen küçük bir zümrenin...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – CHP’ye karşı damardan girmeye çalışıyorsun da...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 62

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Sana geliyor sıra, şu sayfayı çevireyim.

Dolayısıyla, hakikaten...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bugüne gel.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Bugüne geliyoruz. Şimdi, bakın, biraz önce söylenen laflar... Bizim Misakımillî sınırlarımız muhakkak ki var ama ben şahsen kendi adıma şunu söyleyeyim: Osmanlı'nın devamı bir... Osmanlı bakiyesi -devamı demeyeyim de- bir ülke olarak maddi Misakımillî sınırlarımız olabilir ama bizim bir de manevi Misakımillî sınırlarımız var. Bunun da sebebi şu, bize getirilen şey şu: Eğer ilişkilerimizi iyi düzenleyebilirsek... Bakın, yüzde 60'lara yakın ihracatımızı yaptığımız Batı'da ekonomik daralma olunca bize hemen yeni pazarlar açıldı. Niye? Çünkü bizim rahat ilişki kurabileceğimiz alanlar var dünyada. Bu, ülke için bir ekonomik kazanımdır.

Bir sürü sebep sayıldı. Aslında konuşulacak hakikaten çok şey var, İŞİD meselesinden tutun, kendi trafik meselesini çözememiş, sinyalizasyon işini çözememiş ülkelere öyle bir örgütler kurduruluyor ki, öyle mükemmel terör örgütleri kullanıyor ki kendi trafik sorununu çözememiş, mükemmel örgütler kuruyor ki bunun Türkiye'nin suçu olmadığını hepimiz biliyoruz. Kobani'deki mesele... Ya, 200 bin kişiyi aldık. Bütün bölgedeki milletlerin...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – O 200 bin kişiden 5 bin kişiye devlet bakmıştır.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – ...tamamının kalkıp Türkiye'ye saygı duyması lazım, teşekkür etmesi lazım, bu bölgede hiç kimsenin nankörlük etmemesi lazım Türkiye'ye.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Aldınız da babanızın hayrına mı aldınız?

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Babamızın hayrına almadık da... Ben böyle bir yaklaşım tarzında bulunuyorum. 200 bin kişiyi Türkiye'nin sınırları içine aldık. Aldık mı, almadık mı?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Alacaksınız tabii.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Aldık işte, biz de onu diyoruz zaten, aldık bunları.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Kaplan, insanlık adına alıyoruz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Geri gönderin o zaman.

BAŞKAN – Sayın Kaplan, müsaade ederseniz, lütfen, Feramuz Bey sözünü tamamlasın.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Hasip Bey, Batı'nın işine geldiği zaman... biz kötüye yormuyoruz. 200 bin kişiyi aldık ve kardeşimiz olarak misafir ediyoruz burada. Aldık diye de biz gurur duyuyoruz.

Bu bölgede mezhep eksenli dış politika güttüğümüz söyleniyor. Sünni değil midir Sisi, Türkiye'nin en fazla karşı çıktığı? Dünyada tek karşı çıkan Türkiye'dir. Saddam Sünni değil miydi Türkiye karşıyken? Kaddafi Sünni değil miydi?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sisi sizinle aynı çizgide olmadığı için karşı çıkıyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Keskin, lütfen...

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Beşar Esad'la biz ortak toplantılar yaparken hangi mezhepten olduğunu biliyor muyduk? Şunu bilmemiz lazım: Batı kendi menfaatleri... Sayın Kaplan, bunu Batı'ya söylemeniz lazım, "Bu kadar insan ortada kalmışken niye sahip çıkmıyorlar? İnsanlık adına söylenmesi gereken lafları niye söylemiyorlar?" diye. Zamanı geldiğinde darbeden yana nasıl tavır aldıklarını hepimiz görüyoruz, hepsinin, Batı'nın özellikle. Mısır'da nasıl darbeden yana tavır aldıklarını hepimiz görüyoruz. Dolayısıyla, uluslararası ilişkiler menfaat üzerinedir, biz de kendi menfaatlerimizi gözetmek, kollamak zorundayız.

ÖNDER MATLI (Bursa) – 12 Eylül'e ne dediler? "Bizim çocuklar" dediler.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Hayır, Sisi'yi destekleyenler, bütün Avrupası, Amerikası, bütün Batı, hep desteklemedi mi? Karşı çıkan oldu mu? Niye biz kendi menfaatimizi kollarken emperyalist bir ortama sokuluyoruz? Başka bir şey değil yani. Türkiye hakikaten tarihinde hiçbir zaman emperyalist olmamıştır, olmayacaktır da bu millet emperyalist ama kendi çıkarlarını da korumak, kollamak konusunda da artık Sayın Başbakanımızın stratejik derinlikte değil de özgüvene ait bir politika anlamına geliyor. Deddiği sadece o, sadece bize "Şunu yapın, şunu yapın." diye talimat bekleyen bir politika değil, inisiyatif koyan, bölgesinde kendi ağırlığını hissettiren bir politika. Bunun ötesinde hiç kimse bir şey algılamasın.

Ben bütçelerimizin hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Sarı, lütfen, tekrar bir tartışmaya sebebiyet vermeden, birkaç dakika, lütfen...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben hem hemşehrime hem Sayın Komisyon Başkanı'na teşekkür ediyorum.

Hem bazı yanlış anlaşmaları gidermek hem de tartışmayı biraz derinleştirmek için bir iki tane şey söyleyeceğim.

RECAİ BERBER (Manisa) – Derinleştirseniz biz de gireriz topa.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, hayır, söylediğiniz şeylere karşılık olarak... Aslında bunları Sayın Bakanın cevaplaması lazımdı ama siz cevapladığınız için...

RECAİ BERBER (Manisa) – Ben kendi görüşlerimi söyledim.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Müsaade eder misiniz.

BAŞKAN – Sayın Sarı, buyurun lütfen siz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, teşekkür ettim bir de size Sayın Başkan.

Bir de adımı söylediğiniz için de bana bir cevap hakkı doğdu. Bakın, Osmanlı İmparatorluğu hiçbir zaman emperyalist olmamıştır, doğru. Biz emperyalizm tartışması yapacak değiliz çünkü emperyalizm zaten ileri kapitalist devletlerin, ulusal burjuvazinin, ilerlemiş kapitalist devletlerin sonraki ulusal sınırlarının ötesinde girdikleri ilişkilerle ilgili bir şeydir. Bu anlamda, Osmanlı İmparatorluğu hiçbir zaman kapitalist üretim ilişkilerinin temerküz ettiği bir devlet olmadığı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 63

için de emperyalist olmamıştır, yayılmacıdır ama emperyalist değildir ama Türkiye Cumhuriyeti emperyalist olabilir çünkü Türkiye Cumhuriyeti kapitalist bir ülkedir. Dolayısıyla kavramları yerli yerinde kullanalım.

İkincisi: Mezhepçilik meselesi. Bakınız, şunu söylemek istiyorum ben: Şimdi, Suriye özelinde yürütülen bir savaş vardı, ben konuşmamda da anlatmaya çalıştım, Suriye'deki savaş sadece Suriye'nin içinde olan bir savaş değil, bunun uluslararası bağlantıları var. Şimdi, bir yerde Suriye'nin desteklediği bir İran var, bir yerde Irak Hükûmeti var, bir yerde de onun düşük yoğunluklu savaşını yürüten Hizbullah var. Bunların hepsi bir Şii hilal şeklinde, arkasında da Rusya ve Çin var, böyle bir kutuplaşma var. Öbür tarafta da Özgür Suriye Ordusunu örgütleyen, Katar gibi, Körfez'in diğer ülkeleri gibi, Suudi Arabistan gibi, Türkiye gibi, Hamas gibi, onların düşük yoğunluklu savaşını yapan; Orta Doğu'da böyle bir kampaşma var. Şimdi, bu kampaşma içerisinde Türkiye Sünni eksenin içinde ve Türkiye Suriye'ye karşı en fazla angaje olmuş yani Esad yönetiminin devrilmesine karşı kraldan çok kralcı olan ve en fazla angaje olmuş bir ülke oldu. Bu sebeptendir ki İran'la, Irak'la sorunlar yaşadı, Suriye'yle sorunlar yaşadı. Batılı devletler, özellikle Amerika ve Batı'nın diğer ittifakı Suriye meselesinde biraz geri adım attığında yani Esad'ın düşürülmesi ve devrilmesi konusunda biraz geri adım attığında, işte, şeydeki darbe girişimine sessiz kalmayıp darbe girişimini desteklediklerinde Türkiye bir anda ortada kaldı. Türkiye ondan sonra çark etmeye başladı, dönmeye başladı, "Yeniden ben bu ülkelerle nasıl ilişkiler kurarım, Irak'la nasıl ilişkiler kurarım, İran'la nasıl ilişkiler kurarım?" demeye başladı. Demeye çalıştığım şey şu: Bu kampaşma içinde Türkiye mezhepçi bir çizgi izledi. Kendi iç politikasında da bu böyledir, dış politikasında da bu böyledir, söylemeye çalıştığım şey bu.

Misakımillî'yle ilgili de bir cümle söyleyeyim: Ben şunu söylemiyorum, çok haklısınız, ülkelerin çıkarları kendi Misakımillî sınırlarının ötesinde de olabilir, tarihsel bağları olabilir, kültürel bağları olabilir, buralarla ilişkileri olabilir ve bunları canlandırmak isteyebilirler ama bu hiçbir zaman o ülkelerin iç işlerine müdahaleye dönüşmemelidir. Şimdi, biz Suriye'de açık taraf olduk yani Türkiye Cumhuriyeti bundan önce Arap ülkelerine, Orta Doğu ülkelerine karşı, iç çekişmelere karşı nötr dururken Türkiye ilk defa bu kadar angaje ve taraf oldu ve bunu da bir "Misakımillî bize yetmez." şeyiyle...

RECAİ BERBER (Manisa) – Bunları ayrıca tartışalım.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Tamam, tartışalım.

Son olarak şunu da söyleyeyim: Yani bakın, hani bu "hinterland" kavramı, "hayat alanı" kavramı, bu "mittellage, merkez ülke" kavramı, bunlar Nazizm'in, 1945 öncesi dünyanın kavramlarıdır, bunların hepsini slogan hâle getiren insanları vardır, teorisyenleri vardır ve bunlar Batı'da kullanılmaz artık. Sayın Davutoğlu'nun kitabı da Batı dillerine bu yüzden çevrilmiyor, o yüzden izin vermiyor; söylemeye çalıştığım bu.

BAŞKAN – Sayın Sarı, teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, oturuma saat 20.30'a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.00

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.37

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP: İknur DENİZLİ (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Komisyonumuzun 17'nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Gündemimizdeki konularla ilgili müzakerelere devam ediyoruz.

Son konuşmacı Sayın Aşkın Türeli.

Şimdi kendisine söz veriyorum.

Sayın Türeli, süreniz on beş dakika.

Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanlar, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar, basınımızın değerli mensupları; konuşmama başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün burada iki Bakanlığımızın, iki önemli Bakanlığımızın bütçelerini görüşüyoruz. Tabii, dış politika alanı gerçekten de çok önemli ve hem iç politik gelişmelerle çok yakından ilgili hem de diğer taraftan, bugün özellikle Türkiye'nin bulunduğu coğrafi konum açısından da baktığınızda çok ayrıntılı bir biçimde tartışılmasına ihtiyaç var.

Arkadaşlarımız konuşmalarında değişik yönlerine değindiler ama Sayın Sarı da bir entelektüel bir tartışma başlattı. Bunların, tabii, tartışılmasına ihtiyaç var. Yani dünya nereye gidiyor, Sayın Bakan, aynı zamanda Türkiye'nin bu değişen dünyadaki konumu nedir, ne şekilde konumlanıyor ve hangi politikaları nasıl uyguluyor, bunları bilme ihtiyacı var. Şimdi, tabii, şunu söylemek lazım öncelikle: Gerçekten bir paradigmatik değişiklik var dünyada, bunun tabii farklı farklı açıklamaları var. Literatüre baktığınızda dış politika alanında bir var olan dünyadaki uluslararası çerçeve, dış politika alanı hegemonya döngüleri üzerinden ele alan bir kısım entelektüeller var, sosyologlar, tarihçiler var. İşte 15'inci yüzyılda İspanya, Portekiz'le başlayan, sonra Hollanda, arkasından İngiltere, Fransa ve sonra da 20'nci yüzyılda Amerika, Sovyetler Birliği, iki kutuplu dünyayla, onların kendi içinde, zaman içinde yerlerini hegemonların diğerlerine bıraktığını ama sonuçta işleyen bir sistemin kesintisiz bir biçimde devam ettiğini söyleyen bir şey. Ta 1648 Vestfalya'dan beri, orada çatısı kurulmuş olan bir sistemin devam ettiğini söyleyen birtakım yaklaşımlar var, Arrighi, Wallerstein gibi hem Amerikan sosyolojisi okulundan birtakım kişiler de var. Bir de aynı şekilde artık bu uluslararası sistemin ömrünü bitirdiğini, yeni bir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 64

küresel sisteme doğru bir dönüşümün yaşandığını söyleyen kişiler var, işte bu "İmparatorluk" Hardt'le Negri'nin yazdığı kitaplar ve gene bu çokluk kavramı üzerinden türetilen yaklaşımlar var.

Tabii, sistemler birdenbire değişmiyor, bir şey bitip bir anda sıfırdan başlamıyor, iç içe geçiyor ve birlikte bir değişim oluyor. Tabii, eskiden bağımsız uluslara dayalı bir sistemde herkes, her baktığınız zaman, devlet, kendi içindeki değişimlerle ülke içindeki insanların yaşantısıyla ilgili çok da fazla bir müdahale yok, uluslararası sistem belli konularda bir araya geliyor, uzlaşıyor, belli örgütler kuruyor ama küresel sistem öyle bir sistem değil. Daha çok oyun alanını, hareket alanını devletin sınırları içinden değil biraz daha küreye yayan, yer küre alanını bu şekilde küresel sistemin oyun alanı kabul eden bir yaklaşım, bunun üzerinden kurgulanan teorik birtakım perspektifler geliştiriliyor. ABD'nin burada önemli bir rolü olduğundan bahsediliyor. Hem bu küresel sistemin ebesi hem de aynı zamanda jandarması çünkü hâlâ baktığınızda tek süper güç, askerî gücüyle, ekonomik gücüyle, kültürel anlamdaki gücüyle bütün dünyayı nasıl etkilediğini biliyoruz. Amerikan kültürünün, yeme içme alışkanlığından, sinemasına, bütün alanlarına kadar belirleyen bir yapı var yani aslında bir şeyler dönüyor, hiçbir şey aynı kalmıyor bu yapının içinde. Tabii o açıdan nereler önem kazanıyor, ona bakmak lazım. Bu uluslararası sistemden küresel sisteme doğru bir kayış olduğunu da düşündüğümüzde Orta Doğu'nun çok daha önemli bir bölge olduğu ortaya çıkıyor ve gerçekten de belki gelecek için de baktığımızda dünyadaki uluslararası ilişkiler çerçevesinin temelini oluşturuyor. Enerji kaynakları ve enerji koridorları açısından baktığımızda Orta Doğu bölgesi önemli, enerji kaynaklarına hâlâ büyük ölçüde sahip. Tabii sadece Orta Doğu değil, biraz daha yukarıya çıktığımız zaman Avrasya bölgesiyle de birlikte bakmak lazım hem o enerji kaynağı hem enerji koridorları, enerji yollarının güvence altına alınması. Gene o bölgede İsrail'in güvenliği açısından gene birtakım belli kaygılar var ve Amerika'nın politikalarında bunun etkisi olduğunu hepimiz yakından biliyoruz. Tabii, başka etkenler de var Orta Doğu'yu önemli kılan, su gibi birçok şey söylenebilir ama temelde bu iki tane faktör diyeyim Orta Doğu bölgesini önemli kılıyor. Türkiye de tam bu Orta Doğu bölgesinin, bir tarafta Avrasya, yukarıya doğru baktığımızda, Kafkasya, Orta Asya, bir tarafta Balkanlar ve aşağıda Orta Doğu, çok kritik bir bölgede, jeostratejik olarak çok önemli bir bölge.

Tabii, Türkiye, bütün hem bu değişen paradigmatik değişiklik hem de diğer taraftan Orta Doğu'nun gittikçe önem kazanan bir yapısı içinde ne yapacak, ne yapmalı, politikalarını nasıl oluşturmalı? Tabii, burada şunu da ekleme ihtiyacı var: Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Orta Doğu'nun sınırları çizildiği zamanda, Sykes-Picot'ta, orada da biliyoruz ki çoğu zaman papay sınırlar aşiretlere göre belirlenmiş, çok da kalıcı olmayan, bugün de içinde yaşadığımız Orta Doğu'daki karışıklığın da temelini oluşturan bir yapı var. Şimdi, tabii, Türkiye'nin buradaki rolü ne olacak? Burada işte "merkez ülke" diyenler var yani o bölgenin içinde -ben bunu bir bölge devleti olarak okuyorum- yani "Türkiye bir bölge devleti olarak bulunduğu bölgeyi belirleyecek, etkileyecek bir güce sahip olsun." diyenler var, işte buradaki "Stratejik Derinlik" yaklaşımında biraz buradan da kaynaklanıyor, böyle bir analiz çerçevesinin üzerine oturuyor ama tabii, bölge devleti olmak, bir merkez ülke olmak, çevreyi belirlemek, çevredeki ülkeleri etkilemek çok kolay bir iş değil, bunun için kaynağa ihtiyaç var yani bu alan, bu iddia, bu perspektif Türkiye'nin kaynaklarını aşılıyor. Bir kere bunun için ciddi bir ekonomik güce ihtiyaç var. Biraz önce Sayın Feramuz Üstün de burada söyledi, güzel söyledi yani ekonomik gücünüz olacak, kendi kendine yeterli bir ekonominiz olacak. Dünya ekonomisinde bugün Türkiye'nin bulunduğu sıralama Türkiye'yi böyle bir güce doğru götürmüyor yani Türkiye'nin 402 milyar dolar dış borcu var, dışarıdan sıcak parayla gelişen bir ekonomi içinde, finans hareketlerine son derece duyarlı, son derece kırılgan bir ekonomi. Bu açıdan baktığınızda diğer taraftan... Yani bunları aslında biz diğer bakanlıklarda ayrıntılı bir biçimde konuştuk, hep bu ekonomi vizyonu ve perspektifleri üzerinden gittik, ne yazık ki Türkiye'nin ekonomik gücü açısından baktığınızda Türkiye'yi böyle bir bölge gücü olacak bir perspektife taşımasının, mevcut ekonomik perspektifinin, zor olduğu gözüküyor.

İkincisi: Askerî güç, askerî gücünüz olacak. Evet, Türkiye'nin gerçekten de büyük bir ordusu var, diğer taraftan asker gücü var ama aynı zamanda kendi kendine de yeterli olmanız gerekiyor burada da, kendi kendine silah sanayisini kurduğunu hiç kimse söyleyemez, büyük ölçüde dışarıya bağımlı. Bunları da gene Millî Savunma Bakanlığı bütçesinde de tartıştık, gene böyle bir askerî güç bölge ülkesi olmasını zor gösteriyor.

Kültürel alan, bir anlamda hinterland gibi de kullandığımızda yani bölge içinde bir etkinliğinizin olması gerekiyor, sözününüz dinlenmesi, sözünüze itibar edilmesi, belli yerlerde belli birtakım oyuncuları yönlendirebilecek gücünüzün olması. Evet, Osmanlı İmparatorluğu'ndan kalan bu bölge içinde önemli roller oynamış ama bugün de Türkiye'nin bu rolü oynamaktan oldukça uzak olduğu gözüküyor. O zaman Türkiye'nin bu paradigmatik değişiklik içinde ve Orta Doğu'nun öneminin daha çok ortaya çıktığı bir bölgede kendi politikalarını uygulayabilmesi çok kolay gözüküyor. Yani tabii kendi politikalarını uygulamak demek, aslında ulusal çıkarların -dış politikada ulusal çıkar önemli, ulusal çıkarlar üzerine genel anlamda inşa ediyor, reel politik de bunu söyler- onun üzerine inşa ettiği bir yapı olacak ama bununla bölge ülkelerini etkileyebilmeniz söz konusu olmalı ama böyle bir pozisyonu Türkiye'nin yok, böyle bir ikna gücü de yok, bunu değiştirebilecek bir gücü de yok yani bugün Türkiye, Orta Doğu'da bir maceraya girmiştir, komşularla "sıfır sorun" diye başlayıp hepsiyle hemen hemen sorun yaratılan bir pozisyonun içine girilmiştir. Suriye'deki Suriye rejimini yıkmaya çalışmıştır Türkiye. Suriye'deki milislerin Türkiye'de eğitildiğini, gittiğini, silahlandırıldığını, bunlar defalarca konuşuldu yani herkes bunları açıkça biliyor. Sağır sultan bile duydu bunları, yalnızca Türkiye'deki basında değil, yurt dışı basına baktığınız da bunları görüyorsunuz. Gün geçmesin ki bugün New York Times'da çıkıyor, bir gün Washington Post'ta çıkıyor, bir yerlerde yazılar çıkıyor. Türkiye'nin... Çıkıyor Sayın Bakan, var buna ilişkin yani bu şekilde bu konularda belli eleştirilerin geldiğini de biliyoruz.

Yani bu mevcut konum açısından baktığınızda yani Türkiye'nin oradaki pozisyonu da belliydi. Neydi? "İşte orada uçuşa yasak bölge, güvenli bir tampon bölge oluşturulsun falan." Hiçbir şey kabul edilmedi, ne Amerika Birleşik Devletleri tarafından kabul edildi ne de onun daha da geniş baktığınız zaman NATO çerçevesi içinde kabul edildi. O zaman Türkiye kendi politikalarını uygulamıyorsa o zaman birtakım başka ülkelerin, büyük devletlerin bu bölgedeki politikalarının ancak

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 65

bir aracı konumunda oluşur, bu da Türkiye açısından, Türkiye dış politikası açısından son derece olumsuz bir konudur diyorum.

Yani "Yurtta barış, dünyada barış." tabii çok önemli, en önemli şiar. Biz koskoca bir imparatorluğun mirasından bir cumhuriyet kurduk ve Türkiye Cumhuriyeti'ni de yaşatmak istiyoruz. Bunun için de, Atatürk'ün de, ondan sonra hem o dönemde çerçevesi çizilen bir politik çerçevedir bu, dışarıya karşı gözlerimizi kapatalım, duyarlı olmayalım anlayışı değildir ama bölge içinde özellikle Orta Doğu'da -yaşadığımız bölge içindeki- sınırların ne kadar yapay olduğu, ne kadar kırılganlıkların olduğu, ittifakların nasıl hızla değişebildiğini gösterir. Burada Sayın Korutürk de söyledi buradaki konuşmasında yani baktığınız zaman, diğer arkadaşlarımız da bahsetti yani Türkiye'nin o daha önce, baktığınız zaman, Bağdat Paketi (CENTO) bu deneyimlerde Türkiye'yi o bölgede belli birtakım maceralara gitmekten her zaman alıkoymuştur. Bu açıdan Türkiye'nin bugün Orta Doğu bölgesindeki bu pozisyonu, bu belirlediği şeylerin yanlış olduğunu düşünüyorum ve Türkiye'nin itibarına da ciddi anlamda halel getirmiştir, sıkıntı getirmiştir, bölgede Türkiye'nin inanırlılığını, güvenilirliğini azaltmıştır. Türkiye'nin yapması gereken bu bölgede bir ara bulucu konumuydu, diğer bütün devletler tarafından itibar gören, bir araya gelen ve bölgedeki sorunları çözmeye çalışan, yangını söndürmeye çalışan bir yaklaşımdı ama ne yazık ki öyle bir yaklaşım gerçekleşmedi.

Tabii, Avrupa Birliği konusuna kısaca bir girmek istiyorum. İki Bakanlık birlikte görüşünce... Tabii, aslında AB konularında ayrı bir bakanlık olmalı mı, olmamalı mı konusu tartışmalı da bir konu baktığımız zaman ama tabii Avrupa Birliğine olan üyeliğin ne kadar önemli olduğunu vurgulamak için kuruldu böyle bir Bakanlık ve sonuç itibarıyla da farklı farklı kurumlarda AB konusunda çalışanların işgücünü, emeğini, birikimini bir araya getirmek üzere inşa edildi ve zaten sunuşta da, bakıyorum, hep bir stratejik hedef olma özelliğini koruyor ama Avrupa Birliği üyeliği ne yazık ki uzak gözüküyor, yakın gelecekte, ufukta Avrupa Birliği üyeliği gözüküyor. Tabii, bu, Avrupa Birliği üyeliği gözüküyorsa biz her şeyi bırakalım demek anlamına da gelmiyor, gelmemeli diye düşünüyorum çünkü AB üyeliği Türkiye'nin gelişmesi ve çağdaşlaşması sürecinde bir çapa rolü oynuyor, bir çeşit bir dış dinamik Türkiye'nin dönüşmesi açısından. Yani, çünkü sonuç itibarıyla dünya içinde de baktığımızda birçok evrensel değer belli sistem içinde ön plana çıkıyor, hukuk gibi, insan hakları gibi, demokrasinin temel anlamında, demokrasinin sadece şekil olmadığını, demokrasinin aynı zamanda öz ve içerik olduğunu da söyleyen, belirten ve bu anlamda da bu tip değerlere önem verilmesi gerektiğini söyleyen; daha çok demokrasinin bütün dünyada, her tarafta... Özellikle işte bu ülkeler içinde de AB sonuçta baktığınız zaman bir aile, bir topluluk, bir araya geliyor, belli ortak değerleri kabul ediyorlar.

Tabii, AB'ye girememenin değişik nedenleri var, uygulanan politikalarda da mutlaka belli hatalar olmuştur bakıldığı zaman hükümetlerin. Değişik hükümetler geldi geçti. Çok eski bir macera 1959'da başlayan, 1963'te biraz daha bir ivme kazanan, bir anlamda, Ankara Anlaşması'yla ama hâlâ bugüne kadar da süren bir süreç. Değişik nedenleri var, tarihsel nedenleri var baktığınız zaman, kültürel nedenler, dinsel nedenler var yani AB sürecinde belli blokajlar var, o blokajları aşabilmek çok kolay değil, uzun bir zaman ve belli bir emek gerektiriyor. Ekonomik anlamda tabii Türkiye gibi bir ülkeyi emebilmesi çok kolay gözüküyor AB'nin, hele bu kadar bir kriz yaşarken, 2008-2009 krizi gibi yapışkan bir kriz, geçmeyen, hâlâ devam eden ve sık sık yeniden devam eden bir kriz yaşarken AB'nin Türkiye'yi alabilmesi, onu hazmetmesi, hele böylesine bir genç şey varken, değil mi Sayın Bakan yani bu çok kolay gözüküyor. Tabii, bir genç nüfus var, baktığınız zaman belki bir demografik pencere oraya da bir biçimde aktarılabilir ama temel anlamda baktığınızda adamlar şu anda sorunlarıyla meşguller, çok ciddi anlamda sorunlarıyla meşguller. Hatta bırakın AB'yi, AB içinde Euro alanının bile dağılması tehlikeleri var yani birçok ülke sistem içinde kalamıyor, devam edemiyor. Yani, AB'nin o ilk ortaya çıktığı zamanki kuruluş amacı neydi? İki kutuplu bir dünyada üçüncü bir kutup oluşturmak. Önce maden, enerji alanında başlayan bir iş birliğiyle ama sonra gittikçe Gümrük Birliği ve diğer sıkışan iş birliğiyle bugünkü noktalara gelindi ama bunu içinde de ekonomik anlamda da Türkiye'nin pozisyonu buna girmesini zorlaştırıyor, siyasal alanda da baktığınızda birtakım itirazlar var. Yani, bütün bunlar aslında Türkiye'nin AB sürecinin önünde ciddi engeller. Türkiye tabii bunları aşabilir mi? Baktım, yeni bir Avrupa Birliği stratejisi var yani kısaca, burada tabii çok tartışmadık, iki Bakanlık da bir arada olunca hızlı geçti. Bir de sanıyorum Üzsal eylem planı hazırlandı, iki aşamalı bir ulusal eylem planı hazırlandı. Bunlar güzel. Yani, bizim kendimize...

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANİ VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – İletişim stratejisi...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Tabii, iletişim stratejisi, üçlü bir şeyi var strateji içinde, bir de ayrıca iki aşamalı bir ulusal eylem planı var. Ben şimdi de şeyi inceledim hızlı bir biçimde.

Yani, bunlar tabii önemli, yapmaya ihtiyaç var yani Türkiye'nin kendisine çekidüzen vermesine ihtiyaç var. Türkiye kendi reformlarını yapmalı, Türkiye demokrasisini eksiksiz hâle getirmeli; bu ülkede hukuk devletini, hukukun üstünlüğünü ve bu çerçevede de yasama, yürütme, yargı arasındaki güçler ayrılığını net bir biçimde sağlamalı. Hür ve sansür edilemeyen bir basın bu ülkede özgürce görev yapmasına ihtiyaç var, bu aynı zamanda kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi ve demokrasinin işlemesi açısından da önemli. Gene aynı şekilde, düşünce ve ifade etme özgürlüğü ve bu doğrultuda toplantı ve gösteri yürüyüşleri yapabilme hakkı demek demokrasi. Bunları yaptığınız zaman demokrasi oluşuyor. Demokrasilerde barışçıl protestoda insanlar eleştirecek, sistem bu eleştirilerden ders alacak ama biz Türkiye'de biliyoruz, Gezi Parkı'nda da diğer olaylarda da güvenlik güçlerinin nasıl orantısız güç kullandığını, en doğal protesto hakkını kullanan kesimler üzerinde kullandığını biliyoruz. Gezi Parkı'nda gördük, 1 Mayıs'ta Taksim'de de gördük, Tekel işçilerinin üzerinde de bu gücün nasıl kullanıldığını, nasıl biber gazı sıkıldığını biliyoruz, bunlar da ciddi anlamda da ilerleme raporlarında eleştiriliyor.

MUSA ÇAM (İzmir) – Cuma günü Dikmen kapısında oldu Sayın Sözcüm.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – E, tabii, orada da gene aynı şekilde görüyorsunuz, gazetecilerin gözünün önünde cereyan ediyor bunlar ve sizde bunlara büyük ihtimalle muhatap kalıyorsunuz dışarıya gittiğiniz zaman.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 66

Gene aynı şekilde demokrasi, kamu kaynaklarının kullanımındaki hassasiyet demek yani ben geldim, istediğimi yaparım değil; demokrasi açıklık, şeffaflık ve hesap verebilirlik rejimi demek. Bu ülkenin kaynakları hepimizin kaynakları. Bu ülkede vergilerimizden, gelirlerimizden ya da harcamamızdan toplanan paraların nerelere harcandığını bilme hakkı demek. Gene aynı şekilde, bu ülkede, baktığımız zaman, insanların yaşadıkları ülke için, kent için, bölge için karar alma süreçlerine, verilecek kararlara katılabilme hakkı demek. Yani, bugün Taksim'deki, Gezi Parkı'ndaki olaylar bundan çıktı. Yani, oradaki insanların "Orası park olarak kalsın." talebiydi, ondan sonra nerelere kadar geldiğini gördük. Yani, bunların hepsini hiçe sayarak bir şey olması mümkün değil.

Sayın Bakan, biraz önce de söyledim, bence de var tabii başka birtakım daha köklü, daha yapısal nedenlerde ama Türkiye'nin bu alanlarda sıçrama yapması, Türkiye'nin demokrasi karnesini düzeltmesi, gerçek bir hukuk devletini eksiksiz bir biçimde Türkiye'ye egemen kılması bizim aynı zamanda Avrupa Birliği sürecini de hızlandıracak ve Türkiye'nin AB sürecinin... Yani, en azından giremeye de bile Türkiye'nin zaten bunları yapmaya ihtiyacı var ama bu süreç içinde de önemli olacağını düşünüyorum.

Konuşmam bitti mi Sayın Başkan?

BAŞKAN – Bitti, ilave süreler de bitti.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Evet, o zaman ben de teşekkür ediyorum. Bakanlıklarımızın bütçelerinin hayırlı olmasını diliyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bütçelerle ilgili olarak konuşmalar tamamlanmıştır.

SORULAR VE CEVAPLAR

Şimdi öncelikli olarak talep eden Komisyon üyelerimize Sayın Bakanlarımıza soru sormaları için süre vereceğim ama burada da toplam süre on beş dakikayı aşmasın lütfen. Burada somut ve yorumsuz, direkt sorular sorarsak, zaten yorumlarımızı yeterince toleranslı bir şekilde yaptık değerli arkadaşlar.

Ben sırasıyla söz vereceğim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Adil Bey'e mi diyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Zozani ilk bastığı için şimdi gözümün içine bakıyor.

DIŞİŞLERİ BAKANİ MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Sayın Başkan, değerlendirmelere yorum yapmıyor muyuz biz?

BAŞKAN – Hepsini birlikte, sorulardan sonra Sayın Bakanım, hepsini birlikte artık çünkü Sayın Bakanım, siz değerlendirmelere geçerseniz, arkasından soru faslına başlarsak sabaha kadar burada sorular bitmez yani, onun için hepsini toptan yapalım, daha iyi olacak.

Sayın Zozani, buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Teşekkür ediyorum.

Hemen hızlı bir şekilde soracağım.

Sayın Bakanım, kamu diplomasisi nedir? Yani, şöyle mi anlamak gerekiyor burada? Mesela, sosyal medya kullanımı sizin için bir kamu diplomasisi mi? Rakam olarak da vermişsiniz, 22.700 İngilizce takipçiniz varmış Dışişleri Bakanlığı olarak, bunu başarı olarak mı önümüze koydunuz çünkü tam bir sayfa ayırmışsınız, 142'nci sayfanın tamamı bu konuya ayrılmış sizin sunumunuzda, bu bir.

AB Bakanına bir soru sormak istiyorum: Bu İlerleme Raporu 48'nci sayfada. Burada insan hakları, gösteri ve yürüyüş hakkına ilişkin devletin tutumu eleştirilmiş ve Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu mevcut hâliyle yetersiz bulunmuş ancak bir tasarı daha geliyor, daha da ağırlaştırılıyor. Buna ilişkin yorumunuz nedir, onu ifade edeyim?

Sayın Dışişleri Bakanına sormak istiyorum: Hâlâ Dışişleri Bakanlığına cep telefonu ile girmek yasak mı, personeliniz cep telefonu ile girebiliyor mu? Bir ara, bu dinleme skandalından sonra Dışişleri Bakanlığında cep telefonu yasaklandı mı, kaldırdınız mı onu?

Şimdi hızlı hızlı sormaya çalışıyorum Sayın Başkan.

Bir sorum daha, iki Bakanlık bunu birlikte değerlendirirse çok memnun olurum: Şimdi, Türkiye'nin diğer ülkelerde yaşayan Kürtlerle ilişkilerini soracağım size özellikle. Yani, örneğin Irak'ta yaşayan, Suriye'de yaşayan Kürtlerle, İran'da yaşayan Kürtlerle Türkiye'nin ilişkileri ne olmalıdır? Kürtlerin buralardaki kazanımları, hak ve özgürlüklerini elde etmeleri Türkiye'ye karşı bir tehdit unsuru olarak mı değerlendirilmelidir? Bu konuda bir tutum değişikliğiniz söz konusu mu? Bu soruya bağlı olarak, mesela, Suriye ve özellikle Rojava Kürtleriyle Türkiye'nin daha iyi ilişkiler geliştirmesi babında, Suriye Kürtlerinin büyük bir çoğunluğunu da temsil eden PYD'nin Ankara'da temsilcilik açması talebine siz nasıl bir karşılık verirsiniz, bu konudaki politikanızı merak ediyorum.

Son soru Sayın Başkan. Şimdi, burada konuşmalar içerisinde de sıkça değinildi. Atatürk'ün "Yurtta sulh, cihanda sulh" sözüne, ki bu, 20 Nisan 1931'de seçim beyannamesi vesilesiyle Atatürk'ün Cumhuriyet Halk Fırkası Başkanı sıfatıyla yaptığı bir açıklama olarak bilinir. Ama, bir yorumu da şudur: Özellikle, İzmir İktisat Kongresinden sonra, Türkiye Misakımillî iddiasını revize etti ve "Yurtta sulh, cihanda sulh" sözü de o revize edilen Misakımillî politikasının bir tezahürü olarak ifade edilir. Siz şimdi, özellikle, son dönemlerde sizin ifade ettiğiniz "Misakımillî" kavramı içerisinde, ki Sayın Başbakan Dışişleri Bakanırken de, sizin yerinizde otururken bu tartışmayı kendisiyle yürüttüğümüzü hatırlıyorum. Sykes-Picot'u değerlendirirken biz o artık yeniden Orta Doğu coğrafyasındaki şeklini...

ÖNDER MATLI (Bursa) – Adil Bey, yoruma girdiniz, Hasip Bey'e bir şey kalmadı.

BAŞKAN – Yorum kısmına girdik yani.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – ...ifade eder demiştik. Bu konudaki yorumunuz nedir, merak ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 67

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Zozani.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, bu, Güney Kıbrıs'taki petrol ve doğal gaz sahalarıyla ilgili olarak Mısır, Yunanistan ve Güney Kıbrıs'ın İsrail'le birlikte Amerikan şirketleriyle yaptıkları çalışmalar var epeyden beri. Türkiye bu konuda çok kayıtsız kalıyor, Güney Kıbrıs'ı tanımamamız bu alanla ilgili de çalışma yapmamamızı getirdi. Nedir bu konuda sizin stratejiniz, görüşünüz? Ben, her sene bu konuyu gündeme getiriyorum, bir türlü cevap alamıyorum, cevaplayabilerseniz memnun olurum.

İkincisi: Bu, Alman istihbaratının Türkiye'deki 2009'dan beri yaptığı dinleme çalışmalarıyla ilgili biz gereken tepkiyi veremedik. Sebebi nedir, niçin tepki verilmiyor? Bu uluslararası bir skandaldır. Tepki veremememizin bir gerekçesi mi vardı acaba?

Bir de bu, İran'la olan tır meselesi, vergi meselesiyle ilgili olarak Dışişlerinin görüşü nedir?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Bir daha sorun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İran'la ilgili, tır meselesiyle ilgili, vergi konusuyla ilgili görüşünüz... Çünkü o bir iddiaya dönüştü, sıkıntı yarattı, sürekli olarak yükseltiyor ya tırlardan alınan harçlar.

Bir de Musul İŞİD'ce işgal edildiğinde yine gündeme geldi. Neden Dışişleri tarafından “Yerinizde kalın.” talimatı verildi? Yani onunla ilgili bir ayrıntılı bilgi verebilirseniz memnun olacağız.

Teşekkür ederim.

(Oturum Başkanlığına Kâtip İlknur Denizli geçti)

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – 2 kısa sorum her 2 bakanımıza, önce Sayın Bozkır'a... Sayın Bakan, bakan olduktan sonra Strasburg ve Brüksel'e geziler düzenlediniz, oralara gittiniz. Doğal olarak, oradaki geziler sonunda Türk gazetecilerini topladınız ve bilgi verdiniz. Ama, orada bir akreditasyon uyguladınız ve özellikle, Brüksel'de ve Strasburg'da bazı gazetelerin alınmadığıyla ilgili bilgiler var basına yansıyan, değilse bunu tabii ki söylersiniz. Böyle bir akreditasyon uygulamayı neden gerek gördünüz?

Dışişleri Bakanına da aynı mahalde bir sorum var: Sayın Bakanım, Köşk ve Başbakanlık çeşitli basın ve yayın organlarına akreditasyon uyguluyor ama çok köklü bir geleneği olan Hariciyenin de bunu takiben bazı basın mensuplarına ve gazetelere akreditasyon uygulamasını doğru buluyor musunuz? Neden uyguluyorsunuz? Bu konuda bilgi almak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Çelebi, buyurun lütfen.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, biliyorsunuz, Ağrı ili Patnos ilçesi Urartuların dini başkentiydi.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Yani, bu Patnos Dışişlerine de mi geldi?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Şimdi, Patnos'ta alay komutanlığının içerisinde bulunan bir kale var. Bu kalede geçmiş yıllarda yapılan bir kazı var, bu kazıda özellikle som bir şamdan, altından yapılmış, bir tane de beş ayaklı bir aslan figürü, şu anda İsrail'de. Acaba bunlarla ilgili bir yazışmanız oldu mu Türkiye'ye geri getirilmesi konusunda? Bir bilgi verme imkânınız olursa sevinirim.

İkinci sorum da: Türkiye'yle İran arasında bir serbest bölge kurulma düşüncesi vardı, bunu biz 2012 yılında ilgili İran Cumhurbaşkanı Yardımcısıyla görüştük ama şu ana kadar herhangi bir merhale alamadık, bu konuda bir açıklamanız olursa sevinirim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaplan, buyurun lütfen.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Teşekkür ederim.

Sayın bakanlar, bireysel başvuruyu Anayasa Mahkemesinde kabul etmemize rağmen, hâlâ Türkiye 4'üncü sırada mahkûm olan ülke ve 10 binin üzerinde başvuru var. Bunlar hangi konularda daha çok ve neden bu kadar çok?

Hemen önümde Avrupa Ulusal Eylem Planı var.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – AİHM'yi mi kastediyorsunuz?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – AİHM'i.

Ulusal Eylem Planı'nız önümde duruyor ama son çıkardığınız bir makul şüphe olayıyla başlayan gizli dinleme ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne aykırı hükümler içeren düzenleme ile bugün güvenlik paketi olarak verilen, “Bir polis istediği zaman istediği şekilde arayabilir.” Noktasından, sapana kadar her şeyi suç kapsamına alan düzenlemeler sizin bilginiz dâhilinde mi, bununla özdeşleştiriyor musunuz?

Kişisel verilerin korunmasına ilişkin, burada var, burada yok ediliyor, bunu nasıl buluyorsunuz?

İnsan ticaretiyle mücadele konusundaki çalışmanız hangi aşamaya geldi?

Mayın faaliyetleri konusunda son durum nedir?

Suç gelirlerinin aklanması, araştırılması, el konulması konusunda bir çalışmanız olacak mı? Çünkü zaman çok kısıtlı.

En son Kıbrıs politikasında yakın bir zamanda bir çözüm umudu görüyor musunuz? Ve son olarak, dışişleri politikası olarak, Orta Doğu'da Kürtlerle ilgili, 40 milyon Kürt ve bir tanesi statüsü olan Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 68

olmak üzere, Rojava kantonları ve çözüm süreci kapsamında diyalog ve ilişkilerinizi bundan sonra nasıl geliştirmeyi düşünüyorsunuz? Çünkü bir paradigma değişikliği gibi bir durumla karşı karşıya kaldığımızı düşünüyor musunuz Kobani direnişinden sonra? İkiniz de cevap verebilirsiniz, hanginizin... Dışişleri Bakanı bakıyorsa, daha çok soru geldi.

Bu kadar, sağ olun.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sağ olun.

Sayın Akçay, buyurun lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorum her 2 bakanı da ilgilendiriyor. 16 Aralık 2013 tarihinde ülkemizin AB üyelik süreciyle ilgili önemli bir anlaşma imzalanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti pasaportunu taşıyan bütün vatandaşların Schengen ülkelerine vizesiz gidebilmesi imkânını hüküm altına alan anlaşma pek çok tartışmayı da beraberinde getirmiştir. Avrupa Birliğinin vize muafiyeti anlaşması karşılığında Türkiye'nin önüne koyduğu şart olan geri kabul anlaşmasının imzalanması bu tartışmalardan birisidir. Bu anlaşmaya göre, Türkiye kendi toprakları üzerinden yasa dışı bir şekilde Avrupa Birliği ülkelerine geçmeye çalışanların Türkiye'ye iade edilmesi hüküm altına alınmaktadır. Buna göre, 2002-2014 yılları arasında Türkiye üzerinden yasa dışı yollarla Avrupa'ya geçmeye çalışırken yakalananların sayısı nedir? Geri kabul anlaşmasının yürürlüğe gireceği tarih nedir? Ve, Türkiye'nin geri kabul anlaşmasının imzalanmasının ülke ekonomisine getireceği ek yük nedir? Avrupa Birliğiyle vize muafiyeti anlaşması çerçevesinde geri kabul anlaşmasını imzalayan başka bir ülke veya ülkeler var mıdır?

Son olarak, 3 Mart 2014 tarihinde dönemin Avrupa Birliği Bakanı "2014 yılı Avrupa Birliği yılı olacak, Türkiye, Avrupa Birliği üyeliğini altmış yıldır hayal ediyor." açıklamasını yapmıştı. Sizce 2014 yılı Avrupa Birliği yılı olmuş mudur? Avrupa Birliği yılı olmasının kriterleri nedir?

Sayın Çavuşoğlu, az önce belirttiğim açıklamasını yaparken hangi beklentilerle hareket etmiştir ve 2015 ne yılı olacaktır?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Seçer, buyurun lütfen.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle sorum Sayın Bozkır'a: Türkiye AB'ye ne zaman girecek, bir hedef tarihi var mı onu öğrenmek istiyorum.

Diğer sorularım Sayın Dışişleri Bakanına: Geçtiğimiz günlerde bir Türk pilotu, Kuveyt'te büyükelçi çalışanları tarafından sokak ortasında evire çevire dövülmüştü. Bu görevliler sınır dışı edildi mi onu öğrenmek istiyorum.

Ayrıca, IŞİD unsurları zaman zaman koalisyon güçleri tarafından bombalanıyor; burada Türkiye'nin fonksiyonu nedir, hava sahası kullanılıyor mu ya da hava üsleri kullanılıyor mu onu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Türel, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben Sayın Çavuşoğlu'na bir soru sormak istiyorum: Balkan ülkelerinden Türkiye'ye göç eden kişilerin geride bıraktığı taşınmazlar ciddi bir problem konusu Sayın Bakan. Bu konuya ilişkin olarak benim de defalarca yönelttiğim soru önergeleri var ama cevap alamıyorum. Şimdi burada sizden cevap almak isterim.

Türkiye ve Bulgaristan arasında bir örnekle konuyu açayım. Türkiye ile Bulgaristan arasında 1925 tarihli bir Ankara Anlaşması ve ona dayalı olarak çıkan ikamet Sözleşmesi var 1926 tarihli; orada diyor ki: "Türkiye'den göç eden Bulgarlarla Bulgaristan'dan göç eden Türkler iki yıl içinde mallarını serbestçe elden çıkarırlar, buna ilişkin hususlar ikincil mevzuatta düzenlenir." Fakat dönemin koşulları içinde zaten böyle bir şey mümkün olmamış ve aynı zamanda çıkmış ikincil mevzuatta yok. Anlaşmalarla gelenler için farklı belki, anlaşmaya dayanarak iki ülke ama bu şekilde gelen ve mallarını orada bırakan insanlar var ve bunlar Bulgaristan mahkemelerinde dava açtıkları zaman reddediliyor.

DİŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – 89'da gelenleri mi söylüyorsunuz?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hayır, daha öncesi diyorum. 30'lu yıllarda var, 50'li yıllarda bir anlaşmaya dayalı gelenler var. Yani 50-68 gibi belli göç anlaşmaları var, onlarda zaten belirleniyor. Onun dışında gelenler var, mallarını bırakıyor. Sonrasında bunlar tabii kollektifleştiriliyor ama Bulgaristan'da rejim değişikliği olduğu zaman mallar sahiplerine iade ediliyordu ama iade edilmesi için buraya başvurduğu zaman vatandaşlarımız bizim, bunların talepleri reddediliyor ya Bulgaristan mahkemelerinde hatta Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine gidip, orada da ret var. Bu da şunu gösteriyor ki: Bu anlaşmanın bir biçimde tanımlanmasına ihtiyaç var. Nedir? Türkiye burada vatandaşlarının mal taleplerini -ki hukuki haklı taleplerdir- yerine getirmek için ne tür bir çalışma yapıyor, buna ilişkin bir çalışma var mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Sayın Keskin, buyurun lütfen.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ben de Sayın Dışişleri Bakanımızdan... Türkiye'nin değişik yerleşim alanlarında IŞİD'e militan devşirme çalışmalarının yürütüldüğü basında yer almıştır. Bu çalışmaları engelleyecek herhangi bir düzenleme söz konusu mudur?

IŞİD tarafından Suriye'de rehin alınan konsolosluk personeli ve güvenlik görevlilerinin kurtarılması için takas yapılmış mıdır? Yapılmışsa kaç IŞİD militanı serbest bırakılmıştır?

Avrupa Birliği Bakanımızdan "Türkiye'de basına baskıyı Hükûmet değil patronlar yapıyor." diye bir mesajınız var. Bunu açıklamanızın dayanakları nedir?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 69

İki, "Mescidi Aksa'ya postalla giren İsrail askerlerine mesaj yolluyorum, eğer oradan hemen çıkmazsanız postalinızı elinize veririz." demiştiniz. Bu konuda herhangi bir çalışma, bir girişim söz konusu mudur? (Gülüşmeler)

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÖNDER MATLİ (Bursa) – Adnan Ağabey, gazetelerde her yazılana inanma.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Bakan yalanlayabilir yani illa doğru diye bir şey yok.

BAŞKAN – Öncelikli olarak, Avrupa Birliği Bakanımız Sayın Bozkır...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Yöntem...

BAŞKAN – Şimdi, şöyle söyleyeyim: Hem konuşmalar sırasında hem de sorularda size yöneltilen konularla ilgili olarak sizin cevaplarınız için yirmişer dakikalık bir süre verelim, ondan sonra eğer yetmezse, tekrar uzatarak bu konuyla ilgili olarak toparlayalım diye düşünüyorum.

Sayın Bozkır, öncelikle sizden başlıyoruz.

Buyurun efendim.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Öncelikle izin verirseniz, Avrupa Birliği süreciyle ilgili olarak bazı sorular geldi onları bir anlamda birleştirerek süreçle ilgili düşüncelerimi aktararak cevaplandırmak istiyorum. Sonra, isimimi kullanarak bazı sorular geldi, hatta goller falan atıldı, benim de şimdi içim yanıyor, Fenerbahçe galiba mağlup, o birkaç gol atma ihtiyacını hissediyorum. Onun için...

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Gol yemeyin de Sayın Bakan.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Şimdi, Avrupa Birliği sürecini gerçekten çok basite indirgememiz lazım. Basite indirgediğimiz zaman gerçekten, Türkiye Cumhuriyeti tarihinin bu en büyük çağdaşlaşma ve medeniyet projesini de bir anlamda hakkını vermemiş oluruz. Tabiatıyla elli sene geçti, belki daha fazla geçti, 59'dan alırsak ama bu elli sene zarfında inişler çıkışlar da olsa Türkiye Cumhuriyeti'nin gerçekten Türk milletinin, Türk insanının, vatandaşlarının hep yararına olan adımlar atmanın da bir fırsatı oldu.

Şimdi bakın, Sayın Rahmi Aşkın Türelî'nin çok güzel bir tahlili var, bir bölümü hariç tamamıyla katılıyorum, gerçekten çok değerli bir tahlil. Sayın Musa Bey'in ilk bölümüne katılıyorum, ikinci bölümüyle ilgili konuşacağız. Sayın Korutürk de aynı şekilde güzel tahlil yaptılar.

Şimdi, burada Avrupa Birliği sürecinde...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bizle MHP gidelim.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Yok yok...

1963 yılındaki Ankara Anlaşması'nın Türkiye'sine baktığımız zaman o günkü Türkiye 420 dolar kişi başına millî geliri var, 1 milyar dolarlık ticaret hacmi var, 8 milyon dolarlık turizm gelirleri var, 7 tane üniversitesi var; hepsi, Ankara, İstanbul, İzmir'de. Türkiye 11 milyar dolarlık bir ülke. Dört kalem mal ihraç ediyor; fındık, tütün, pamuk ve incir. Böyle bir Türkiye için Avrupa Birliği'ne girmek tamamıyla refaha, mali imkânlarla ulaşmak öncelikli olarak düşünülür ve Avrupa Ekonomik Topluluğuyla o zaman bu ilişkiye girdiğimizde de Avrupa Ekonomik Topluluğu da bu Türkiye'ye tam olarak hemen alma imkânına sahip olmadığını düşündüğü içindir ki, on bir, on bir; yirmi iki yıllık iki süre tanımıştır.

Şimdi, bugün artık Avrupa Birliği de eski Avrupa Birliği değil. Eskiden Avrupa Birliği bir ekonomik cazibe merkeziydi. Yani 50'li yıllarının Amerika Birleşik Devletleri'nin yarattığı o böyle taklit edilme arzusu yaratan, ülkelerin kıyafetini, müziğini gençlerin taklit ettiği bir Amerika Birleşik Devletleri'nin yerini Schuman'ın çok güzel fikirleriyle gerçekten bir devrim yaratan Avrupa Birliği hem refah hem vizyonel fikirleriyle bu Avrupa çekirdeğini, Avrupa resmini ortaya attı ve cazibe merkezi Amerika'dan Avrupa'ya kayd.

Şimdi, burada gerçekten Avrupa Birliği bakımından önemli bir husus var. "Neden Türkiye'yi almıyor?" sorusuna da değineceğim ama "Bugün Türkiye neden Avrupa Birliğini hâlâ istiyor?" sorusunun cevabı bence çok basit: Bugün artık Türkiye refah için veyahut da mali imkânlarla kavuşmak için Avrupa Birliği'ne üye olmak istemiyor. Tamamıyla Avrupa Birliğinin değerlerine, standartlarına, insanının günlük ihtiyaçlarına verdiği cevaplarla, insan haklarında hukuka saygılı devlette fasılların her alanında, çevrede, gıda güvenliğinde o standartlara erişebilmek için bu hedefi önünde tutuyor. Üyelik o kadar da önemli değil yani üye olabilirsek tabi memnun olacağız ama üye olacağız diye bir hedef olmadan, enerji azalıyor, gerçekten çalışmalar yavaşlayabiliyor. Bu hedefin her zaman önümüzde olması lazım ve Türkiye bugün üye olsa yirmi iki Avrupa Birliği üye ülkesinden daha iyi ekonomik şartlara sahip, hepsinden, tablolarda, kesin olarak. Bu yani tahrif edilmiş falan tablo da değil, hepimizin bildiği rakamlar. Bugün, Türkiye, 11.500 dolar kişi başına millî gelir, 820 milyar dolarlık millî gelir, 160 milyar dolarlık ihracat, turizm gelirleri 50 milyar dolara yaklaşmak üzere, ticaret hacmi 300'ü geçmiş vaziyette, 186 üniversitesi var, 22 milyon gencimiz eğitim sisteminde. Çok büyük bir Türkiye ve bu Türkiye, artık sırf bu değerlere ulaşmak için bu süreci devam ettirmeyi istiyor.

Fasıllarla ilgili bahsetmiştim. Fasılları biz açtık ve gerçekten de biz bir buçuk sene içinde, bilemediniz iki sene içinde bütün fasılları açmış ve kapamış olacağız ama belki Avrupa Birliği bunlar içinden sadece birkaçını açmış olacak. O, Avrupa Birliğinin sorunu. Avrupa Birliğinin bu fasılları açma mecburiyeti var, 23'üncü ve 24'üncü fasıllar. Biz buna çok önem veriyoruz ve Türkiye'den önce üye olan ülkelerde bu fasıllar yoktu, bizim için ve bizden sonraki müzakere edecek ülkeler için konuldu. 23'üncü fasıl siyasi kriterler, 24'üncü fasıl o zamanki iç işleri ve adalet faslı idi ve biz bu fasılların şu anda açılış kriterlerini karşılamış durumdayız, yarın açabiliriz, hiçbir korkumuz da yok ama Güney Kıbrıs Rum Yönetiminin koyduğu bir engelleme yüzünden bu fasıllar açılmadı.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Engel var yani.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Var ama diyorlar ki: "Biz, bunu açacağız." İşte şunları biraz daha yapacaksınız, yapmalısınız diyecekleri nokta fasıl açıldıktan sonra. Çünkü Avrupa Birliği'ne diyorum ki: "Bu fasıl

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 70

açın ki söz söyleme hakkınızı tekrar elde edin.” Çünkü yok şu anda. Biz fasılları açıyoruz, reformlarımızı kendi kendimize yapmaya gayret ediyoruz, daha iyiye gitmeye çalışıyoruz. İlerleme raporlarıyla ilgili görüşlerimizi biliyorsunuz ben açıkladım, “Tenkitlere açığız.” dedim, “Dengeli bir rapor.” dedim, “Yararlanabiliriz, kabul etmediğimiz tenkitler var.” dedim. Onlar içinde Sayın Adil Zozani’nin söylediği bölümler de var. “Bunları komisyonla konuşuruz, kendi aramızda hallederiz, ikna etmeye çalışırız ama bize düşen tenkit varsa da yaparız.” dedik.

Şimdi, dolayısıyla, bu faslı açmak onların sorumluluğunda ama fasıl açamazlarsa o zaman diyoruz ki yani sonu değil hakikaten bu. Fasil açmanın tek bir önemi var benim bakımından, hükümetler arası konferans. Hükümetler arası konferans, beş fasıl da açsanız, bir fasıl da açsanız bir tane konferans oluyor ve bunun önemi de katılım sürecinin devam ettiği kararının oy birliğiyle teyidinden ibaret. Bunu başka yerlerde de teyit ettiririz ama açılırsa sembolik olarak hoş olur, sahaya çıkmış takımların gol atması gibi sevindirir ama açılmazsa da biz işimize bakıyoruz, bütün bunları yapmaya devam ediyoruz. Bir defa bunu belirtmek istedim.

Reformlarla ilgili, reformların duraksadığına dair bazı tenkitler oldu ve doğru, yani bu tenkitlere saygı duyuyorum ama gerçekten biraz yapılanların da hakkının verilmesi gerekir diye düşünüyorum. Gerçekten son yıllarda -daha önce rakamlar vermiştım- özellikle müzakerelerin duraksadığı üç buçuk dört yılda bir fasıl açtığımız bu döneme baktığımızda dahi Türkiye’de çok önemli reformlar yapılmaya çalışıldı, yapıldı da. 6 yargı reform paketi çıkartıldı, demokratikleşme paketi çıktı. 2012 yılında Türkiye’nin İnsan Hakları Kurumu, Kamu Denetçiliği Kurumu kuruldu. 1 Mart 2014 tarihli Resmî Gazete’de Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi İhlallerinin Önlenmesine İlişkin Eylem Faslı’yla bir kriteri daha karşılandı 23’üncü fasılın. Keza 6551 sayılı Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun 16 Temmuzda yürürlüğe girdi.

Şimdi, hep reforma yönelik konuşuyoruz ama gerçekten bunların yapıldığını da gördükçe ben hep şu misali veriyorum: Söylemlerden ziyade yapılanlara bakılması lazım yani benim bakımından da o önemli, Avrupa Birliği de ona önem verecek, sizler de ona önem vereceksiniz. Şimdi, “ifade özgürlüğü paketi” diyoruz, “ocakta çıkacak” diyoruz. Ya, bunu çıkartmayabilirdik. Hiçbir üzerimizde baskı da yoktu, kendi irademizle “Böyle bir paketi çıkaracağız.” diyoruz, “12 Eylül yasalarındaki izini sileceğiz.” diyoruz. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nu Bakanlar Kurulunda görüştük, yakında Meclise gelecek ve inşallah çıkaracağız. Bunu da tabii çok önemsiyoruz.

Dolayısıyla bizim bakımımızdan hedef niye var? Bu çok önem verdiğimiz Türkiye’nin, Türkiye Cumhuriyeti’nin geleceğini gördüğümüz proje, ondan var. “Ne kadar sürecek? sorusunu sordu değerli milletvekili. Diplomaside, siyasette süre vermek genelde iyi bir şey değildir yani bazen bir hafta uzun bir süredir, bazen beş yıl kısa bir süredir ama bir hedef koymanın yani tarih koymanın bir anlamını da ben görmüyorum çünkü şu anda bir tarih telaffuz edelim dersek bu ilişki daha sıkıntıya girecek. Onun için tarihe kafamızı takmadan biz işimize bakalım, Türkiye’yi o noktaya getirelim, vizeyi kaldıralım, daha demokratik, daha hukuka saygılı, insan haklarına saygılı, bütün fasıllar itibarıyla daha iyi noktalara gelmiş bir Türkiye’ye ulaşalım, ondan sonra bizi üye yapmasınlar.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – 2023...

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – “2023’e kadar” diyoruz yani oradaki şey daha da kısa olabilir ama gerçekten önemli olan odur.

Ben, o noktaya gelmiş bir Türkiye’yi Avrupa Birliği’nin reddetme lüksü olmadığını düşünüyorum ama tabii o günün şartları. Şimdi, Avrupa Birliği neden bu ilişkiyi sürdürüyor, onu da bir tahlil etmemiz lazım. Gerçekten karşılıklı çıkarı olmayan hiçbir ilişki devam etmez. Bizim çıkarımız; arz ettim. Avrupa Birliği’nin çıkarı ise 4 unsurdan kaynaklanıyor. Sayın milletvekilimiz söylediler, güzel bir tabirdi, onu not aldım: “İki kutba üçüncü kutbu eklemek.” Güzel bir tabir ama ikinci kutup kaybolduğu için aslında...

RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – O zamanın koşullarında öyleydi, onu dedim.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Sovyetler Birliği kaybolunca Avrupa Birliği aslında iki kutuplu hâline getirme imkânına sahipti, hâlâ da bu imkânı var ama 4 unsuru eksik yani Schuman’ın kurucu fikirleriyle, Monnet’nin kurucu fikirleriyle o ikinci kutup hâline gelemiyor. Ne lazım? Güçlü ekonomi, kuvvetli piyasalar lazım. Bu saydıklarımı niye saydığımı tahmin edeceksiniz. Genç nüfus, çalışan nüfusa ihtiyacı var, güçlü bir askerî güce sahip olması gerekiyor, enerji hatlarının güvence altında olması lazım. Türkiye’yi işaret ediyor çünkü bu 4 unsuru sağlayabilecek başka bir ülke yok. Hakikaten genç nüfus bir handikap görülüyordu ama bugün Türkiye genç nüfusu avantaj hâline geldi. Belçika’da, Almanya’da, bütün Avrupa’da yaşanan nüfus var, haftada otuz beş saat çalışan bir nüfus var. Türkiye’de öyle değil yani bıraksanız günde yirmi beş saat çalışacak, yirmi altı saat çalışacak, ortalama elli bir saat çalışan bir nüfusa sahibiz ve onun için de ileriye gidiyoruz.

Avrupa Birliği, bakın, yumuşak güçtür. Ben bunu söylüyorum, hatta bir gazetede de söylediğim zaman manşet oldu. Avrupa Birliği, Avrupa ordusunu kuramadı, 60 bin kişiyi bir araya getiremedi ama gidiyor süper güçmüş gibi orada burada olaylara karışıyor, Gürcistan’da ümitler verdi, Gürcistan bu hâle geldi, Ukrayna’da yanlış ümitler verdi, Ukrayna bu hâle geldi ama arkasını getiremedi oysaki Türkiye üye olsa belki 60 bin kişiyi biz sağlardık diye bir latife yaptım. Aslında çok da latife değildi. Enerji hatlarını biliyorsunuz, çok önemli bir ülke hâline geldik, daha da inşallah geleceğiz. “Nabucco” diye bir proje ortaya atıldılar, doğal gaz projesi. Hatta “abuko” diye de takılanlar oldu o zaman ama bugün Nabucco operadan ibaret kaldı ama onun yerine TANAP Projesi’ni ortaya çıkardık, içinde gazı var, parası belli, nereden nereye gideceği belli, nereden ihraç edeceği belli ve Avrupa Birliği bakımından önemli.

Şimdi, bu 4 unsur, Türkiye’yi bir gün Avrupa Birliği üyesi yapacaktır ve biraz sonra bahsedeceğim esas unsuru da giderecek olan bu 4 menfaattir. Nedir o bize esas karşı olan? Sayılanların hiçbirisi değildir. Avrupa Birliğinde bir güç dengesi vardır. Nasıl ki Birleşmiş Milletler İkinci Cihan Savaşı’nın galipleriyle 5 ülkeye veto hakkı vererek bütün kontrol mekanizmasını o 5 ülkenin eline vermişse Avrupa Birliğinde de nitelikli oy dediğimiz bir oy sistemi vardır. Ülkelerin nüfusuna ve yüzölçümlerine göre fazla oy verirler. Almanya’nın, Fransa’nın, İngiltere’nin, İspanya’nın, İtalya’nın 29 oyu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 71

vardır, Kıbrıs'ın 4 oyu vardır, Hırvatistan'ın 6 oyu vardır ve 91 oyla herhangi bir kararı bloke edebilirsiniz ve oy birliği de artık kalktı, bir tek Türkiye üye olacağı zaman, genişleme olacağı zaman kullanılır durumda, onun dışında her şey nitelikli oyla alınıyor. Şimdi, kurarlarken bu düzeni kendilerine göre kurmuşlar ve Türkiye'nin hiçbir zaman bu noktaya geleceğini hesaplamıyorlar. Türkiye hep şaşırtarak mesafe kat etti. Kopenhag siyasi kriterlerine Türkiye'nin uyamayacağını düşündüler. Bir efor sarf edildi. 2004'te yeterince karşıladığı ortaya çıkınca müzakereleri başlatmak zorunda kaldılar. Ondan sonra Türkiye'nin ekonomik olarak bu üçe katlayacağını tahmin etmediler ve Maastricht Kriterleri'ne uyabileceğini tahmin etmediler. O zaman da bir şey yapmak... Ama onun için müzakereyi şimdilik yavaşlatıyorlar ama biz bütün fasılları Türkiye'de açık bu çalışmalarını yaparak bu oyunu da bozduk. Dolayısıyla, bir gün gelecek bu mahzuru ortadan kaldıracak bir tablo ortaya çıkacak yani 29 oya sahip, 100 parlamenter sahip bir Türkiye'yi almak kolay değil ama onsuz gerçekten başka bir seviyeye gidemeyecekleri bir noktadayız, buna güveniyoruz. Ben, çok kısa olarak bunu arz etmek istedim. Sanıyorum yeni bir görüş açısidir, paylaşmak arzusunda oldum.

Kıbrıs'ın Avrupa Birliği sürecine etkisiyle ilgili bir soru geldi. Kıbrıs sorunuyla AB süreci aslında hemen hemen yaşıttır, ikisi de elli yılın üzerinde ve Kıbrıs sürecinin çözümü için mevcut olan unsurları biz hiçbir zaman Avrupa Birliği sürecine aktartmadık. Ne 2004'te aktarttık ne 2006'da aktarttık ne bugüne kadar aktarttık. Yani Kıbrıs süreci çözülecekse bu sorunun çözümü için gerekli unsurlar orada kalmalıdır. Onlar oradan alınıp bir fasıl açmak için kullanırsa o zaman biz fasıl açarız ama Kıbrıs sürecini sonuçlandıramayız diye hep düşündük ve bundan sonra da aynı şekilde davranacağız. Şimdi, fasıllarla ekonomi arasındaki bağ da koptu. Bir ara fasıl açamadığımız zaman, işte faizlerin artacağı, piyasanın düşeceği, ekonominin sarsılacağı söylemleri vardı ki bu da gerçekleşti. 2004 Aralık ayında biz yine Kıbrıs yüzünden üç gece uykusuz kaldıktan sonra 3,5 saat konseyi kilitlediğimizde Türkiye'de faizler 2 puan arttı, borsa düştü. O zaman 2,5 milyar dolardı 1 puan faiz. Hep bu korku yaratıldı ama en son 3,5 sene önce rekabet faslını "Türkiye'nin zararındır." diye biz açmadık ve on iki sektör menfi etkileniyordu "açmıyoruz" dedik. Dediler ki: "Ekonomi şöyle olur böyle olur." Hiçbir şey de olmadı. Bu baği da koparttığımız için artık Kıbrıs konusundan bir unsuru getirip de fasıl açmak için kullanma söz konusu değil bizim için, içimiz rahat, elimiz de rahat. Açarlarsa açarlar açmazlarsa -demin söylediğim gibi- biz işimize bakarız.

Şimdi, tabii, Sayın Mehmet Bey'e takılmam lazım. Elli yıllık evlilik bizi...

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Evlilik değil nişanlılık.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Ama nişanlılık dediniz, bir de yani bizi bir tarafa koydunuz yani bu eski tabirle lafı ağza koymak derler.

RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Kandırılıyor muyuz?

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – "Kandırıyor muyuz?" diyor ama bir defa böyle bir evlilik yok. Yani şimdi şöyle bir örnek vermek lazım...

MEHMET GÜNAL (Antalya) - 50 yıllık uzatmalı nişanlılık.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Hayır ama bakın yani 50 yıl da olsa bu şeyi bırakmamak lazım. Şimdi mesela siz, Milliyetçi Hareket Partisi olarak 50 yıldır iktidara gelemediniz diye siyaseti bırakacak mısınız? Bırakmayacaksınız. (Gülüşmeler) Böyle bir şey olmaz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Olmadı şimdi. Namusu böyle kurtaramazsınız, kusura bakmayın. O Başka.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Hayır hayır, hayır yani. Ama takılırsan, sabahtan beri bu anı bekliyorum. (Gülüşmeler)

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Elma diyorsan itirazım yok.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Bak, sekiz saattir bu anı bekliyorum. (Gülüşmeler)

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Uymadı yani, hiç uymadı.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Artık uyduysa, ne yapalım.

Bu arada Fener de bir gol atmış. (Gülüşmeler)

Latife tabii, ben tamamen...

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Bizimkisi kara sevda, biz çok iktidar olduk. Yani sizin partiniz yoktu, yavru bile değildi.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Hayır tek başına iktidar dedim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Eğer oraya girersek...

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Neyse...

Şimdi...

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Kızı ne yapacağız?

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Kız mı erkek mi belli değil kimse yani...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bir on dakika daha süre veriyorum. Soruları alalım.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Şimdi, TTIP konusu Türkiye için önemlidir. Çünkü Gümrük Birliği Türkiye'nin gerçekten bir başarı noktası olmuştur. İlk başlarda çok zarar gördüğümüz belki söylenebilir ama bu yapısal değişikliği yapmanın bir bedeli olarak düşünmek lazım bunu ve ondan sonraki sürecin devamı için de bu Gümrük Birliğine girmemiz gerekiyordu. Şimdi, hiçbir ülke üye olmadan Gümrük Birliğine giremedi, cesaret edemedi çünkü Gümrük Birliğinin getireceği zararları üyeliğin nimetlerinden karşılamayı tercih ettiler. Biz, buna girdik hiçbir fon da almadık Yunanistan'ın blokajı nedeniyle ama gerçekten bugün 150 milyar euroluk bir ticareti yüzde 45 ihracat yüzde 55 ithalat şeklinde bence dengeli çünkü ithalatın da bir bölümü ihracatı karşılayacak mallar olduğu için, bence bir başarı ve Türkiye'nin kendi sanayisini yapılandırması, ürünlerini çeşitlendirmesi bakımından da yararlı olmuştur. Biz bunun devamını arzu ediyoruz fakat tek sıkıntımız, bu Gümrük Birliği Anlaşması müzakere edilirken maalesef bir madde ya unutuldu ya koyulamadı o günün şartlarında bilemiyorum ama o da üçüncü ülkelerle bir anlaşma imzalandığında bunun

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 72

Türkiye'ye geçerli olması. Şimdi, biz bundan dolayı mutazarrır oluyoruz. Güney Kore'yle Avrupa Birliği imzaladı. Biz, yüzde 8 piyasa kaybına uğrama tehlikesiyle karşı karşıya kaldık. Ama Güney Kore centilmen davrandı, kısa zamanda imzaladı ve bu piyasa kaybını yaratmadık. Meksika'yla aynı şekilde oldu ama Cezayir imzalamadı. On senedir Cezayir malları bize Avrupa Birliği gümrük anlaşması nedeniyle gümrüksüz girer bir noktaya geldi. Şimdi Amerika'yla imzalanacak olan bu TTIP ciddi bir sorun. Onun için şimdiden biz olabilecek tehlikeyi, sıkıntımızı güçlü bir sesle anlatmak istiyoruz. Ben onu belki...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Tahminen ne zaman imzalanacak Sayın Bakan?

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Şimdi müzakereler çok hızlı bir şekilde gidiyor. Gelecek sene sonuna yetiştirmeye çalışılıyor ama Parlamentoda onayı var, şu var bu var yani belki hiç... Ama diyelim ki hepsi gerçekleşti ve Türkiye'yle ilgili bizim arzumuz şu, diyoruz ki: "Bir madde koyun TTIP Anlaşmasına." Bu anlaşma yürürlüğe girdiğinde Gümrük Birliği üyelerine uygulanır. Çok basit bir şey. Bunu koyarlarsa bizim derdimiz kalmıyor. O takdirde bir sıkıntımız olmayacak, Gümrük Birliğine devam edeceğiz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bizim işi daha da uzatacak.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Hayır uzatmayacak. Şimdi, eğer bunu koymazlarsa Türkiye'de zarar fazla olur, yüzde 0,3'e kadar, millî gelirin binde 3'ü kadar zarar olabilir. İhracatımızda engeller olabilir, istihdam kaybına uğrayabiliriz. 2,5-3 milyar dolarlık zararımız olabilir. Onun için, diyoruz ki biz yani zarara uğrayacağız, onun için belki dondurmak mecburiyetinde kalırız ama ya Gümrük Birliğini donduracağız yahut da Amerika Birleşik Devletlerinin uygulamasını donduracağız. Ama "dondururuz" demiyoruz, bunda yararımız var. Onun için "Sıkıntımızı halledin, bizi bu noktaya getirmeyin." diyoruz. Söylemekte fayda var. Nasıl ki geri kabul anlaşmasını eğer 3 sene sonra vizeler kalkmazsa 6 ay içinde feshederiz diyorsak bu şeyi göstermemiz lazım ki yanlışlık olmasın, sonradan unutulmasın.

Şimdi, burada özür diliyorum, çünkü ben sekiz saatlik sorulara yirmi dakikada yetişemeyeceğim, kusura bakmayın.

BAŞKAN – Buyurun, buyurun efendim.

Sayın Bakanım, bir kısmını yazılı olarak da alabiliriz. Bir altı dakikamız var, o arada cevaplayabildiklerinizi alalım, diğerlerini yazılı olarak alalım.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Yazılıları ayrı vereceğim.

Şimdi, Ulusal Ajansla ilgili olarak bir soru var. Bu Ulusal Ajansla ilgili olarak iki konudan bahsedildi. Avrupa Komisyonu Mart 2014 tarihinde Ulusal Ajansta bir çalışma gerçekleştirdi, Sayın Hanımefendi sordu. Bu inceleme sonunda hazırladığı raporda "Ulusal Ajansın incelemeye konu satın alma ve istihdam faaliyetlerinin mevzuata uygun yapıldığı." şeklinde bir rapor verdiler. Usulsüzlük ve yolsuzluk konusunda hiçbir vurgu yer almadı. Raporda Ulusal Ajans'ın faaliyetlerini daha iyi yürütmesi için bazı öneriler getiriyorlar ve bu önerileri de uygulamaya koydu Ulusal Ajans. 18 Kasım 2014 tarihli yazıyla AB Bakanlığıyla ilgili değil, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı raporunda yer alan bir husus ve bu 58 milyon avro insan kaynaklarının geliştirilmesi operasyon programı kapsamında Avrupa Birliği'nin onayıyla 2013 yılında hizmet alımı, mal alımı, kurumlara ve kişilere hibe şeklinde kurallara uygun olarak dağıtımı yapılmış ve bu harcamalar Avrupa Birliği ile Türkiye arasında imzalanan çerçeve anlaşmaya uygun olarak tahakkuk etmiş ve şeffaf, hesap verilebilir ayrı bir muhasebe sistemi çerçevesinde de muhasebeleştiriliyor ve bu, Avrupa Komisyonu tarafından kuruluş kuruluş takip ediliyor. Ayrıca da AB Komisyonu ve Hazine kontrolörleri tarafından da denetleniyor. Yani bu konuda benim hiçbir endişem yok. İyice baktım konuya. Ama, zaten, sanıyorum bir yanlış algıdan kaynaklandı. Onun için de, ben, biraz daha uzun bir şekilde bunu arz etmek istedim.

Bir de "58 milyon avro miktarında bir fonun kaybolduğuna" dair rivayetler dolaşıyor ortada. Şimdi, bir defa, Avrupa Birliği, hiçbir ülkede parasını kaybetmez, kuruşuna kadar bakar. Romanya'da, Bulgaristan'da 500 milyon dolarlık fonları askıya aldı biliyorsunuz üye ülkede parasının istediği gibi harcanmadığını gördüğü için. Dolayısıyla, Türkiye bakımından hiçbir şekilde bu söz konusu değil. Burada bahsi geçen "58 milyon avro" miktarındaki AB fonuna ilişkin Sayıştayın bulgusu AB Bakanlığıyla ilgili değil, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı raporunda yer alan bir husus ve bu 58 milyon avro insan kaynaklarının geliştirilmesi operasyon programı kapsamında Avrupa Birliği'nin onayıyla 2013 yılında hizmet alımı, mal alımı, kurumlara ve kişilere hibe şeklinde kurallara uygun olarak dağıtımı yapılmış ve bu harcamalar Avrupa Birliği ile Türkiye arasında imzalanan çerçeve anlaşmaya uygun olarak tahakkuk etmiş ve şeffaf, hesap verilebilir ayrı bir muhasebe sistemi çerçevesinde de muhasebeleştiriliyor ve bu, Avrupa Komisyonu tarafından kuruluş kuruluş takip ediliyor. Ayrıca da AB Komisyonu ve Hazine kontrolörleri tarafından da denetleniyor. Yani bu konuda benim hiçbir endişem yok. İyice baktım konuya. Ama, zaten, sanıyorum bir yanlış algıdan kaynaklandı. Onun için de, ben, biraz daha uzun bir şekilde bunu arz etmek istedim.

Diğer bir husus, TÜRKAK'la olarak "TÜRKAK'ın Sayıştay raporunda kasa hesabı usulüne uygun tutulmuyor." diye bir milletvekilimiz, Kuşoğlu galiba, o yok galiba şimdi...

BAŞKAN – Burada, burada efendim.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Pardon... Evet, siz bahsetmişsiniz, tavsiye olarak da "Buna bakın." demiştiniz. Bu kasa hesabı çok acil durumlarda küçük tutarlar için kullanılıyor ve Sayıştayın bulgusuna yönelik olarak kasa hesabından sorumlu idari bir personel belirlendi ve hesabın takibinin daha etkin yürütülmesi sağlandı. Sayıştay tarafından da bu tedbir uygun bulundu. Gider taahhütleriyle ilgili olarak da Sayıştayın bulgusuna yönelik cevap ve düzeltme Sayıştaya gönderilmiştir, Sayıştay tarafından uygun bulunmuştur.

TÜRKAK'la ilgili olarak Adil Bey bana bir gol attı, onun da cevabını vermem lazım.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Pek de gol sayılır mı, bilemeyiz herhâlde.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Hayır, bugün, şimdi 3 gol var, biliyorsunuz; "TÜRKAK ismi değil, logo." dediniz, logo da isim de 99 tarihli Kanun'da çıktı. Bu 2 gol oradan. Sonra 3'üncü gol: Ben konuşmamda demiştik "Sayın Gür, 2012 değişikliği sırasında söz alıp konuşma yaptı, bu konuda çok olumlu görüşler serdetti ve oy birliğiyle kabul edildi." Siz "Nazmi Gür, konuşma yapmadı." dediniz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - Nazmi Bey Komisyon üyesi değil.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Hayır, ben, "Genel Kurulda konuşma." demiştim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Eski defterleri açmayalım Sayın Bakan, zararlı çıkarsın şimdi.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 73

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – 29 Haziran 2012, “Buyurun Sayın Gür.” diyor Başkan. “Değerli arkadaşlar, Türk Akreditasyon Kurumu hakkındaki görüşlerimizi kısaca bildireceğiz...”

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Genel Kurul konuşmasıdır bu.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Genel Kurul konuşması.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Siz Komisyondan söz ediyorsunuz.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Yo, yo, komisyonu demedim...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Açarız tutanakları, bakarız...

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Ya, 1 gol atayım, hadi bu golü saymayalım 3-0'da kalsın.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Genç Bakansınız, yeni Bakansınız hevesiniz kursağınızda kalsın. (Gülüşmeler)

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Ya, ben otuz beşinci yaşımı 29 kere daha dün kutladım, “genç bakan” deme gözünü seveyim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, gol olup olmadığına siz karar vereceksiniz.

BAŞKAN – Efendim, doksanıncı dakikayı bekliyorum, skoru ondan sonra vereceğim.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Şimdi, bir iki de ismimi kullanarak ifade olduğu için...

Önce, Loğoğlu, bu Cumhurbaşkanlığı yerleşkesiyle ilgili olarak sanıyorum bir “AB’ye nasıl gireceğiz, böyle bir Cumhurbaşkanlığı yerleşkesiyle?” dedi. Sayın Musa Bey de benim bir konuşmama atıfta bulundu. Aslında, gerçekten, burada, çok ileri görüşlü bakmamız lazım.

Ankara Başkent olduğunda 10 bin nüfusluydum biliyorsunuz ve 10 bin nüfuslu bir Ankara bugün 4 milyon nüfuslu bir Ankara hâline geldi. Türkiye Cumhuriyeti de demin söylediğim rakamlara ulaştı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Türkiye Cumhuriyeti, her şeye layıktır. Gerçekten, siz, büyükelçilik yaptınız, oturduğumuz, herkesin oturduğu rezidansların Türkiye’nin itibarını en yüceltecek şekilde olması için bu cumhuriyet, Atatürk zamanından beri çok büyük gayret sarf etmiştir, Bükreş Büyükelçiliği konutunu Başbakanlık konutu olarak satın almıştır Atatürk zamanında ve ilk büyükelçimize de Topkapı Sarayı’ndan eşyalar göndermiştir. Bu devletin itibarında ben tasarruf olmayacağını düşünüyorum. Dolayısıyla, dünkü konuşmamda -ben ilçeleri dolaşıyorum- ilçelerin bir tanesinde yine bu konu gündeme geldi. Dedim ki: “Yani, Cumhuriyet Halk Partisinin vizyonunun genişlemesini bu tür önemli projelere bakışından anlayacağız.” Şimdi, köprüye karşı çıkıp, havaalanına karşı çıkıp, Cumhurbaşkanlığına karşı çıkıp, ondan sonra Cumhuriyet Halk Partisi Genel Merkezini koca bina yapın... Eğer bu mantıkla gidilseydi Cumhuriyet Halk Partisi Genel Merkezi bugün eski Ulus Gazetesi’nin olduğu Posta Caddesi’nde küçük binada kalırdı.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – İyi de Başbakanlık konutuna Cumhurbaşkanlığı el koydu Sayın Bakan.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Olabilir...

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakan, konulara yasala uygun imarlı arsalara yapılabilir.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Başbakanlık da yukarıya gidecek. Dolayısıyla, bu Başbakanlık binası, bakın...

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Başbakanlık dışarıda...

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Hayır, hayır, bakın... Şimdi, bakın, bu Başbakanlık binası eski... Bu Başbakanlık binası var ya...

MUSA ÇAM (İzmir) – Kanunlara, nizamla uygun yasal imarlı arsalar üzerine yapılır...

BAŞKAN – Sayın Çam, mümkünse siz daha önce ifade ettiniz görüşlerinizi, bitiriyor efendim.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Ben orada Dışişleri Bakanlığında onun yarısıyordum. Siz, Başbakan, Bakanlar Kurulunu yerin 2 kat altında, Bakanlar Kuruluna yahut da devlete gelen başbakan misafirlerinin basın toplantısı yeri yerin 3 kat altında, hakikaten içinize sindirebiliyor musunuz? Şimdi, o Başbakanlık binası da eski Cumhurbaşkanlığımızın olduğu yere taşınacak.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Number 10”den haberiniz var mı?

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Efendim?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Number 10”den, İngiltere’deki Başbakanlık Konutu...

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Sizin Fransa’daki Elize Sarayı’ndan haberiniz var mı?

MUSA ÇAM (İzmir) – Mutlaka efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani, kendi kalenize gol attınız.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Yok, Elize Sarayı’na gittiniz mi? Ben sizi götürüyem oraya.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ya, binalarla ne ilgisi var Sayın Bakan?

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Vali konakları, cumhurbaşkanlığı mekânları her yerde çok şeydir.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakan, yapılsın, imara uygun değil, yasal değil.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Yok, öyle bir şey yok...

BAŞKAN – Sayın Çam...

Sayın Bakanım, son bir dakika, mümkünse -Sayın Çavuşoğlu’na da söz vereceğim-lütfen toparlayabilerseniz. Diğer soruların cevaplarını da yazılı olarak alalım.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, biz kalkacağız, bütün süreyi Sayın Bozkır kullansın.

BAŞKAN – Yok efendim, yok, olur mu?

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – O zaman, diğer sorulara...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 74

BAŞKAN – Yazılı olarak alalım efendim.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – EKOFİN’le ilgili olarak Sayın Oral’ın bir sorusu vardı, “EKOFİN devam ediyor mu, etmiyor mu?” diye. Bu EKOFİN toplantıları devam ediyor. 2010-13 döneminde Sayın Babacan ve Maliye Bakanımız katıldı. En son 2014’teki EKOFİN toplantısına da Sayın Maliye Bakanımız katıldı, bunlara Türkiye katılıyor.

“Bağımsız otoritelerde zaman zaman geriye gidiş var.” demiştiniz. Bu farklı alanlardaki bağımsız otoritelerin mevzuatında geriye gidiş yönünde şimdiye kadar Avrupa Birliğinden herhangi bir eleştiri gelmedi. 2014 İlerleme Raporu’nda örneğin Komisyon, Rekabet Kurumuyla ilgili olarak idari ve operasyonel bağımsızlığını tatmin edici düzeyde tutmaya devam ettiği yolunda da ibareler var.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım, sağ olun.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Postal kaldı Sayın Bakanım.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Ha, postalla ilgili...

BAŞKAN – Sayın Dışişleri Bakanımız Çavuşoğlu’na...

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Sayın Keskin, ben size sormak istiyorum: Bütün İslam aleminin çok önemli bir mekânına siz içinize sindirdiniz mi İsrail askerlerinin postalla girmesini?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Benim sorum onunla ilgili değil.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Hayır, yani ben size soruyorum.

ADNAN KESKİN (Denizli) – “Bununla ilgili bir girişiminiz var mı bu sözünüzle ilgili?” diye sordum.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Hayır, girişim başka, ben söyleyince orası boşaltıldı, onu biliyorum ben.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Dışişleri Bakanımız Sayın Çavuşoğlu, buyurunuz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – 31 Aralık 2012’de Amerikalı askerler İncirlik Üssü’nde camiye girdiler, içki içtiler...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Sayın Akçay, bir saniye ben başladım lütfen.

BAŞKAN – Sayın Akçay, müsaadenizle, süreyi başlattım.

Buyurun efendim.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Değerli Başkanım, çok teşekkür ediyorum. Öncelikle sizlere teşekkür ederim sabrınızdan dolayı ve bugün bu bütçe görüşmeleri sırasında yaptığımız sunumlardan sonra söz alan, soru soran, eleştiri yapan, öneri getiren iktidar ve muhalefet partisinden tüm arkadaşlarıma da çok teşekkür ediyorum.

Tabii, burada çok faydalanacağımız öneriler de geldi; dış politikasının nasıl olması gerektiği ya da önümüzdeki 2015 yılında önümüze çıkabilecek tehlikeler ya da bölgemizdeki terör örgütlerinin Türkiye’ye yönelik nasıl tehditler oluşturabileceği. Bu önerilere ve uyarılara biz tamamen katılıyoruz ve de dikkate alıyoruz. Ama bazı eleştirileri hiç gerçeği yansıtmayan ya da bir gazetede yazdı diye Türkiye’yi çok ağır bir şekilde itham eden eleştirileri kabul edemeyeceğiz. Örneğin, Türkiye’nin terör örgütüne destek verdiğine yönelik, terör örgütlerine destek verdiğine yönelik iddiaları kabul etmemiz mümkün değildir.

Diğer taraftan...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – El Nusra’yla ilgili...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Hasip Bey, müsaade edersen bitirelim, sonuna geldik. Siz de güzelce şey yaptınız, ben sizi dinledim. Cevap vereceğim ben size. Bir müsaade edin, şeyini bozmayalım, medeni bir şekilde bitirelim isterseniz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yani bundan ne alınıyorsunuz? Demin size cevap verdim...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Konuşurken bölmeyin.

(Oturma Başkanlığına Başkan Recai Berber geçti)

BAŞKAN – Sayın Kaplan, sadece konsantrasyon...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bu konuda çok ciddi iddialar olduğunu söylüyorum.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Hasip Bey, geleceğim buna, işte cevap veriyorum. Niye sabretmiyorsunuz ki? Siz müsaade edin, ben cevap vereyim.

BAŞKAN – Sırayla... Bir bekleyin, beş dakika sabredin ya, biraz sabırlı olun.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Dolayısıyla, bunları kabul etmemiz mümkün değil ama tabii ki muhalefetteki arkadaşlarımız da soru da soracak, eleştiri de getirecek. Yalnız burada dış politikayla ilgili biraz daha bu işi iç siyasetin dışında tutmayı hep beraber başarmamız lazım iktidarıyla, muhalefetiyle. Netice itibarıyla, dış politika millî bir politikadır, ülkemizin millî menfaatlerini savunmak için hep beraber hareket ediyoruz, buna parlamenter diplomasi de dâhil, kamu diplomasisi de dâhil. İktidar, muhalefet ve Dışişleri Bakanlığımız tüm kurum ve kuruluşlarımız bunun içindedir.

Şimdi, nasıl bir dış politika izliyoruz? Sayın Türel, böyle bazı öneriler de getirdi; işte bölgesel güç mü oluyoruz, küresel güç mü oluyoruz? Gerçekten...

RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Türkiye’nin pozisyonu açısından.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Türkiye’nin pozisyonu açısından güzel de bir açılım yaptı. Teşekkür ediyoruz, bazı tespitlerine katılmıyoruz ama.

Neticede, Türkiye’nin emperyalist bir politika izlemesi mümkün değil. Türkiye, küresel bir güç olma yolunda ilerleyen bir ülkedir, sadece bölgesel bir güç değildir. Bugün, küresel bir güç olmak için illa emperyalist, yayılmacı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 75

politikalar izlemek mi gerekir? Hayır. Aslında bugün izlediğimiz dış politikaya ilişkin eleştirilerinizin bir kısmı da bu yönde. Sanki Türkiye'nin Suriye'de gözü var, Irak'ta gözü var, tüm bölgeye yayılmak istiyor, ondan sonra buralara müdahale ediyor gibi bir yaklaşım gördük, genel bir yaklaşım gördük. Biz buna katılmıyoruz ama küresel güç olmak için sadece askerî bakımdan ve diğer bakımdan güçlü olmak gerekir mi? Hayır. Öncelikle -siz de söylediniz- ekonomik olarak güçlü olmak lazım ve "soft power" dediğimiz yumuşak gücünüzü çok iyi kullanmanız lazım. Türkiye, ekonomik gücünü özellikle insani yardımlara -arkadaşlarımız da söyledi, biz de anlattık- dönüştürerek bugün dünyanın her yerinde var olan, itibarı olan bir ülke. Bugün, Karayip Adaları'nda bizim bir emelimiz mi var da oraya gidiyoruz veya Pasifik Adaları, küçük ülkeler; 10 bin, 20 bin nüfuslu, 30 bin, 40 bin nüfuslu ülkelerde bir hedefimiz mi var? Fiji'ye büyükelçilik açarken oraları Osmanlı gibi, işte geri almak, kontrol etmek gibi bir rüyamız mı var? Kesinlikle hayır. Buralara nasıl gidiyoruz? Oralara yardım ediyoruz. TİKA'yla gidiyoruz, AFAD'la gidiyoruz. Bugün, Karayip ülkelerinin hepsinde yardımlarımız var, ambulanslarımız var, yangın araçlarımız var. Niye? Doğal felaketlerden etkileniyorlar, Türkiye'den yardım istiyorlar. O nedenle, ekonomik gücümüzü bugün baktığımız zaman, dünyada ilk 17'deyiz, ilk 20'deyiz, 17'nciyiz ama yardım yapan ülkeler bakımından 3'üncü sıradayız ve tüm Avrupa Birliği ülkelerinin toplamı bizi ancak geçebiliyor. Dolayısıyla, bu yumuşak bir güçtür. Diğer taraftan, TİKA'yla, diğer kurumlarla gidebilirseniz buralara, yine Yunus Emre Kültür Merkeziyle gidebilirseniz, aynı şekilde diğer yumuşak güçlerini kullanabilirseniz etkili olabilirsiniz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakan, sizi oralara hizmet hareketi götürdü, sonra tasfiye ediyorsunuz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Şimdi, o öyle değil.

MUSA ÇAM (İzmir) – Öyle, öyle.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Biz oralara TİKA'yla gidiyoruz.

Neticede biz...

MUSA ÇAM (İzmir) – Onlar önderlik yaptı, açılışa götürdüler sizi.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Şimdi sizi götürüyor.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Değerli arkadaşlar, Mustafa Kemal Atatürk'ün "Yurtta sulh, cihanda sulh." politikasına ve ilkesine ve gösterdiği hedefe tamamen inanıyoruz. Komşularla sıfır sorunlu politikada, aslında bu, genel bir politikanın bölgesel bir yansımasıdır, bu bir ilkedir, daha önce de söyledim. Mustafa Kemal Atatürk çok güzel bir hedef koymuş: "Yurtta sulh, cihanda sulh." Ama bu her zaman yurtta da sulh olmamış, cihanda da sulh olmamış. İçeride de geçmişte çok sorunlarımız oldu, Dersim katliamı gibi. İçeride de darbeler oldu, insanlar katledildi.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Uludere gibi.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Darbelerden önce üniversitelerde gençlik katledildi. Aynı şekilde, Kıbrıs'a müdahale etmek zorunda kaldık. Bir arkadaşımız dedi ki: "Suriye'yle ömür boyu hep dosttunuz." dedi ama biz Öcalan'ı barındırdığı için, bölücübaşını, Suriye'yle savaşın eşiğine geldik. Bulgaristan'la, aynı şekilde, bizim soydaşlarımıza yaptığı muameleden dolayı bu noktaya geldik. Bu her zaman böyle olmaz ama bu, Mustafa Kemal Atatürk'ün bu ilkesinin, bu felsefesinin değişmesi anlamına gelmez ya da değiştiği anlamına gelmez. Bizim komşulara olan yaklaşımımız da aynı bu şekilde; sıfır sorunlu bir dış politika.

Şimdi, sizi dinlediğimiz zaman sevgili arkadaşlar, sanki Arap Baharı'nı AK PARTİ başlattı. Sanki Tunus'ta kıvılcımı biz yaktık, biz başlattık. Oradan, bunun öncelikle komşu bölgelere, işte Fas'a ve diğer ülkelere yansımasını biz sağladık, Libya'ya gitmesini biz sağladık. Suriye'ye bu Arap Baharı'nın gelmesini sanki biz tetikledik. Bu hareketleri biz başlattık. Irak'taki...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Siz başlattınız gibi imaj verdiniz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Hayır, öyle değil. Müsaade edin Sayın Akçay, konuşuyoruz, görüşlerimizi sizinle paylaşıyoruz gayet medeni bir şekilde.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Karşılıklı...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Hayır, karşılıklı olmaz. Siz zaten sordunuz...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Burada oluyor böyle, yavaş yavaş alacaksınız.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Ben alışık değilim. En azından...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Komisyonumuza hitap ederseniz...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Sanki Irak'taki Maliki rejimini biz getirdik, ona mezhepçi politika uygula dedik. Sanki bunların hep suçlusu bizmişiz gibi... Oysa, biz, başından beri bu bölgelerde, sadece barış, istikrar, güven ve karşılıklı çıkar esasına dayalı ilişki kurmak isteyen bir Türkiye olarak bu Arap Baharı başladıktan sonra bu bölgelerdeki gelişmelere duyarsız kalmadık. Biz, Esed'le başından beri, özellikle iktidara geldiğimiz günden bu yana ilişkilerimizi de çok iyi noktaya getirdik yani Öcalan zaten oradan çıkarıldıktan sonra yavaş yavaş normalleşen ilişkilerimiz en üst noktaya geldi.

MUSA ÇAM (İzmir) – Tatil bile yaptınız.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Bizim buralara rejim ihraç etme gibi bir hevesimiz yok ki. Yani, şimdi, Bahrein'deki kargaşanın sebebi biz miyiz? Yemen'deki bu kargaşanın, mezhepsel çatışmanın sebebi Türkiye mi? Yani, yanı başımızdaki olan olaylara da duyarsız kalmamız beklenebilir mi? Biz burada olabilecekleri Esed'e anlattık, Irak'ı Maliki rejimine teslim edenlere anlattık. Sonra Maliki'ye uyarılarımızı yaptık. Bu mezhepsel politikalar Irak'ı böler. Irak'ta insanların dışlanması demek, sadece belli bir grubun dışındaki insanların dışlanması demek, orduyu da etkiler, güvenliği de etkiler, istikrarı da etkiler. Şimdi, etkilemedi mi? "DAESH" dediğimiz bir terör örgütü geldi, Irak'ın bugün yaklaşık yüzde 35'ini kontrol ediyor. Nerede Maliki'nin ordusu? Niye? Bir günde Musul'u niye terk etti 70 bin kişi? İşte, diyorsunuz ya: "Bizim konsolosluk memurları da, 46 vatandaşımız niye rehin alındı?" Çünkü bir günde 70 bin kişi terk etti burayı. Bu, öngörülme bir şey, silahlarını da bıraktı. Amerika'dan alınan silahların hepsi DAESH'e bırakıldı. DAESH de bu silahlarla tekrar Suriye'ye döndü, ondan sonra Şam'a doğru ilerlemeye başladı. Bu bizim söylediğimiz şeydi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 76

başından beri. Şimdi, Amerika anladı mı? Anladı. Koalisyon anladı mı? Anladı. Maliki niye değişti? Bu yüzden değişti. Maliki'nin bu politikalarının yanlış olduğunu Irak'taki Şiiler de anladı ve Şiiler de değişmesini özellikle istedi çünkü Irak artık elden gidiyordu. Şimdi, Suriye'de, Esad'ın halkın bu isteklerine karşı verdiği tepki nedir? Kimyasal silah kullanmak, klorin gaz kullanmak, varil bombaları kullanmak, hava saldırılarıyla yok etmek ve insanları açlığa terk ederek zulmetmek, öldürmek ya da sakat bırakmak. Şimdi, Esad'ın bu yöntemleri bizim sayemizde mi oldu? Bu uygulamaları Esad'a biz mi yapın dedik, biz mi tavsiye ettik arkadaşlar?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Günahsız da değilsiniz ama.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Biz bu uygulamalara karşıyız, karşı çıktık.

MUSA ÇAM (İzmir) – Herkes karşı.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Efendim, yani, burada niye “DAESH” diyorsunuz, onu da açıklayalım.

DAESH'in yani terör örgütünün... Terör örgütüyle mücadele ederken bir taraftan askerî mücadele... Şu ana kadarki hava saldırıları yetersiz kaldı, bunu da söylüyoruz. Biz kapsamlı bir strateji istiyoruz yani her boyutuyla bunun sebeplerine inecek kadar bir strateji olması lazım diyoruz. Irak'ta güzel bir başlangıç oldu, yeni bir yönetim, kapsayıcı, Türkmenler de içinde, Kürtler de içinde, Sünniler de, Şiiler de, Araplar da, herkes içinde. Şimdi, somut adımlar atılması gerekiyor. Dışlanan diğer kesimlerin içeri alınması lazım, karar mekanizmalarında aktif olması lazım. Kürtlerin anayasal haklarının verilmesi lazım yani petrol haklarının verilmesi lazım. Yine aynı şekilde, bütçeden alması gereken paylar alınmadı, sadece Kürt bir Maliye Bakanının atanması yetmez, bu hakların verilmesi lazım. Biz bu konudaki tavsiyelerimizi söylüyoruz. Burada birlik, beraberliğin sağlanması için biz de neler yapabiliriz? Ordunun yeniden yapılanması lazım. Ordu yeniden yapıldığı zaman peşmergeye de destek vereceğiz, orada kurulan yeni orduya da eğitim desteği vereceğiz, vermek durumundayız. Bunu İçişleri Bakanlığı da istiyor, Şii olan; diğer taraftan, Millî Savunma Bakanı da istiyor Kürt olan, bunların hepsi bizden yardım istiyor. Şimdi, Suriye'de bir siyasi dönüşüm olmadan buraya istikrarın gelmeyeceği muhakkak, bunu hepimiz kabul ediyoruz, dünya da kabul ediyor.

Ondan sonra, burada DAESH'le, terör örgütüyle biz mücadele ederken askerî stratejinin yanında, yöntemlerden bir tanesi ne? İdeolojisini öldürmek yani yok etmek. İdeolojisini ortadan kaldırmak nedir? DAESH işte... Şimdi son adı “Devlet-ül İslamiye” yani “İslam Devleti” diyor kendisine. Biz özellikle “İslam” kelimesinin kullanılmaması için gerek Araplarla gerekse Batılılarla... Onlar da DAESH'in İslam'ı temsil etmediğini, Müslümanları temsil etmediğini, İslami olmadığını, İslam'ın barış olduğunu sık sık vurguluyorlar. Böyle, İslam'ı çağrıştırmayan bir terminoloji kullanalım, dolayısıyla, İslam'la terörü özdeşleştirmeyelim dedim, yoksa DAESH'in şeyini yumuşatmak için ya da terör örgütü olmadığını...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – DAİŞ'in “İ” si de İslam'dır Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – “DAESH” diyoruz, “E.”

Dolayısıyla, böyle bir ortak yöntem bulduk, bunun tek amacı budur.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Açılımı nedir Sayın Bakan?

BAŞKAN – Açılımını soruyor arkadaşlar.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Bu Arapça bir kelimedir, dolayısıyla, doğrudan İslam'ı çağrıştırmayan bir kelime olarak bunu kullanıyoruz. Ama normalde terör örgütleri -şimdi, PKK'ya burada da PKK deniyor, başka yerde de PKK deniyor- hangi adı koyduysa onunla şey yapılıyor.

Ama şunu söyleyeyim: Bakınız, bunlar terör örgütü müdür?” diye soruyorsunuz siz; evet, DAESH terör örgütüdür, El Nusra terör örgütüdür ve bunların terör örgütü olduğunu biz çok önceden Bakanlar Kurulu kararıyla kabul etmişiz. DAESH'i 2005 yılından beri, daha önceki isimleriyle de terör örgütü olarak aldık. Siz bir sene önce DAESH'i “İŞİD” olarak duyuyordunuz mu? Hayır. Yani çoğumuz duymuyordu, bunu sizi suçlamak için söylemiyorum, Batı dünyası da duymuyordu. Ne zaman bu, insanları vahşi bir şekilde katletmeye başladı -DAESH'i insanlar önce İngilizce “ISIL” işte, Türkçe “İŞİD” gibi- böyle ortaya çıktı. Biz 2013 yılında, 10 Ekim 2013'te, sevgili arkadaşlar, Bakanlar Kurulu kararıyla, yeni adıyla “DAESH”i de terör listesine aldık ve terörle, DAESH'le mücadele konusunda, mal varlığı dâhil, ekonomik yöntemler dâhil, edindiği para kaynaklarının kurutulması dâhil, her türlü yöntemi Bakanlar Kuruluna soktuk. Bizim böyle Bakanlar Kurulu kararıyla terör listesine aldığımız ve 2005'ten beri aldığımız bir terör örgütüne destek veriyorsunuz nasıl diyebilirsiniz? Yani böyle bir terör örgütüne biz destek verebilir miyiz? İşte, Niğde civarında bizim polisimize, askerimize de bunlar saldırdılar. Biz bunlarla mücadele ediyoruz, El Kaide'yle mücadele ediyoruz, El Kaide'nin tüm kaynaklarıyla mücadele ediyoruz.

Esas itibarıyla, Türkiye'ye karşı bir algı operasyonu var. Bu algı operasyonuna baktığımız zaman, önce “Buna destek veriyorsunuz.” dediler. Tıra yapılan operasyonun sebebi de budur, bunun da kimin tarafından, nasıl yapıldığını siz çok iyi biliyorsunuz, şimdi gelip burada bunu iktidara karşı kullanmaya kalkmayın. MİT'in bir tırının bu şekilde operasyona tabi tutulması mümkün değil zaten. Bu operasyonun yapılması “Türkiye'yi teröre destek veren ülke konumuna sokabilir miyiz? O işte izin verilmeyecek nasıl olsa, bu yüzden izin verilmedi.” algısı oluşturmaktır. Şimdi, Türkiye'nin teröre destek vermesi mümkün değildir.

Sonra, ne dendi? “Türkiye yabancı savaşçılarla yani buraya giden yabancı savaşçılarla mücadele etmiyor.” dendi. Koyduk rakamları, 7 bin kişiye Türkiye'ye giriş yasağı koymuşuz. Aynı şekilde, dışarıdan gelen istihbaratlar ve içeride yaptığımız operasyonlarla 1.100 kişiyi sınır dışı etmişiz, yakalamışız, sınır dışı etmişiz ve Türkiye'den de bu terör örgütüne veya diğer terör örgütlerine, radikal gruplara katılanlar var. Yani bugüne kadar şu andaki rakamın yaklaşık 600 olduğu söyleniyor, istihbarat bilgilerine göre. 100'den fazla insanın da burada, bu çatışmalarda öldüğü bilgisi bize ulaştı. Biz hem Türkiye'den oraya insanların geçmemesi için hem de başka ülkelere, yaklaşık 80 ülkeden gelen “yabancı savaşçılar” dediğimiz, radikal insanların bu terör örgütlerine katılmaması için üzerimize düşeni yapıyoruz. Ama bizimle

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 77

bilgi paylaşımı lazım, bizimle istihbarat paylaşımı lazım. Özellikle AB ülkelerine baktığımız zaman, o Schengen ülkelerinde pasaport kontrolünü siz görüyorsunuz, kimliğini gösteriyor, polis bakıyor, "Geç." diyor, pasaport bile göstermiyor. Şimdi, orada durdurulamayan insanların Türkiye içinde, bu kadar uzun, bin kilometreye yakın Suriye'yle, 300 kilometreye yakın Irak'la sınırı olan bir ülkenin bununla tek başına mücadele etmesini beklemek haksızlıktır. Ama biz bu konuda iş birliği yapmak istiyoruz.

Sonra ne dediler? "DAESH'in petrolünü Türkiye alıyor." Koyduk rakamları, ne kadar kaçak mazot yakalamışız, ne kadar imha etmişiz; 2013'te sadece dizel olarak yakalanan kaçak mazot miktarı 78 milyon litredir ve 2014 yılının ilk dokuz ayında bu rakamı aştık. Sınır boyunda yaklaşık 60 metrelik kaçak boru hatları yakaladık, imha ettik. Sonra bunları söyleyenlere dedik ki: Madem böyle bir iddianız var, koyun belgeyi önümüze. Şimdi, diyoruz ki "Türkiye'nin terör örgütlerine destek verdiğine dair elimizde bilgi var, kanıt var." diyen ülkelere, Hasip Bey, soruyoruz: Varsa bir bilginiz verin bize, hangi destek, kim vermiş, nasıl vermiş, hangi kanaldan gitmiş? Böyle iftiralarla, manipülasyonla, algı operasyonuyla Türkiye'yi suçlayamazsınız, kimse suçlayamaz. O ülkelerdeki gazeteler de suçlayamaz.

Şimdi, Adnan Bey, siz dediniz ki: DAESH'e destek verilirken... Hatta Hacı Bayram Veli'nin de buranın bir kampı olduğunu söylediniz. Bunu yazan New York Times bile düzeltti sonra hatasını. Böyle bir şey olabilir mi? Burası bizim kutsal bir mekânımızdır, Türkiye'de çıkan bir haber neticesinde New York Times da yapmıştır, o fotoğrafı koymuştur, Sayın Başbakanımızın ve Sayın Cumhurbaşkanımızın bir cuma namazından çıkarkenki fotoğrafını koymuş ve "İşte, DAESH'e buradan gidiyor." demiştir. Sonra, tepkilerden dolayı New York Times bu hatasını düzeltti ama maalesef siz de bu düzeltme olmamış, bunu da düzeltmek isteriz.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Türk gazetelerindeki haberlere baksanıza.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Diğer taraftan, sizin Mısır'daki seçimle ilgili... Şimdi, konu konu gidiyoruz.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Konu konu gidiyorsunuz ama gerçekleri çarpıtlıyorsunuz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Mısır'daki seçim... Askerî darbeden sonraki seçim nasıl bir seçimdir biliyor musunuz? 1946'da Türkiye'de açık oy kapalı tasnif seçim vardı ya, onun gibi bir seçime demokratik, şeffaf diyemezsiniz, kimsenin gözlemlemediği bir seçime diyemezsiniz. Askerî darbenin arkasından yapılan Anayasa oylamaları dâhil, hepsini meşru görüyorsanız 12 Eylül darbesinden sonra yapılanları da kabul edelim o zaman hep birlikte. Kabul ediyor muyuz? Siz de kabul etmiyorsunuz, biz de kabul etmiyoruz. Yani burada Mursi hata yapabilir, eksiği olabilir ama her seçilen insanı -siz de söylüyorsunuz- darbeyle hükûmetten uzaklaştırmak doğru bir yöntem mi? Değil.

Şimdi, "Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinde bu sefer oyu az aldık." diyorsunuz, ilk oylamada 109 oy aldık, sonra ikili kaldığı zaman -değerli büyükelçilerimiz bunu çok iyi bilirler, milletvekillerimiz- önce üç ülkeden iki tanesine oy veriyorsunuz, sonra iki ülke kalıyor birinci çıktıktan sonra -eğer çıkarsa- o zaman ne oluyor? İki ülkeden birini seçiyorsunuz. O zaman ister istemez oy bölünüyor. Ne oluyor? Bu sefer, Avrupa Birliği sadakatı, Latin ülkeleri birliği, iş birliği gibi, dengeler oluşuyor, sonra oylar düşebiliyor. Ama burada şunu söylemek isterim açıkça: Doğru, konjonktür bizim aleyhimizdeydi. Bunun birinci sebebi, Mısır'dan dolayı bazı Körfez ülkelerinin bizim aleyhimizde açıkça çalışması. İkinci sebebi ise "Ayn el Arap" ya da Kobani'den dolayı, "Niye Türkiye oraya müdahale etmiyor? diye -oysa PYD de bizim oraya girmemizi istemiyor- büyük bir algı operasyonu oluştu. İskandinav ülkelerinde, Avrupa ülkelerinde, batıda özellikle, bir kampanya başlatıldı. Türkiye'nin gözünün önünde, işte, televizyonlar gösteriyor, tanklar orada duruyor, öbür tarafta sanki Kürtler katlediliyor. Oysa Kürtlerin hepsini biz içeriye aldık, Hasip Bey bu konuda farklı düşünüyor ama aldık neticede, tartışmak için söylemiyorum. Ama orada sivil insanlar kalmadı, dolayısıyla, bu algı operasyonunun bize zararı oldu arkadaşlar. Ben açıkça sizinle nedenlerini paylaşıyorum. Oradaki tartışılan konularda şey yapıyoruz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Gözünüzün önünde katliam olursa, IŞİD'le aynı kefeye koyarsanız kaybederseniz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Şimdi, Adnan Bey, niye ticaret yapılmıyor?" dediniz. "Bugün çalacak kapısı kalmadı Türkiye'nin." dediniz, aynı şekilde, işte, "Buralarla, özellikle Irak ve Suriye'yle ticaret yapılmıyor, vatandaş giremiyor." dediniz. Bakınız, arkadaşlar, son on beş gün içinde Dışişleri Bakanı olarak ben 21 dışişleri bakanıyla görüştüm. Aynı şekilde, bu süre içinde Sayın Başbakanımız 11 devlet ve hükûmet başkanıyla, Cumhurbaşkanımız da 10 devlet başkanıyla görüştüler. Amerika Başkanı Obama'dan tutun da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, on beş dakika verelim isterseniz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Teşekkür ederim.

Avustralya Başbakanından tutun da aynı şekilde Türkmenistan devlet başkanı ve Afrika'daki dışişleri bakanları, Avrupa'dan gelen dostlarımız, Fransa devlet başkanı yani dünyanın her kıtasından, Meksika'dan Dışişleri Bakanı, Brezilya dâhil dünyanın her kıtasından, her bölgesinden, Kore, Japonya, bunların hepsi dâhil insanlarla, cumhurbaşkanlarıyla, devlet başkanlarıyla, başbakanlarıyla görüşüyoruz ve iki tane zirveye katılıyoruz, birisi G 20, dünyanın en büyük ekonomisi, ilk 20 ekonomisinin olduğu zirveye katılıyoruz ve de ikinci, Türkiye-Afrika Birliği zirvesine katılıyoruz. Yani bu kadar kısa sürede bu kadar yoğun diplomasiyi başka bir ülkenin yaşadığını ben tahmin etmiyorum Değerli Başkanım, bunu da söylemiş olalım.

Arkadaşlar, bakınız, biz mezhepçi yaklaşmayız. Mezhepçi yaklaşım çok tehlikelidir. Tam tersi, mezhepçi yaklaşıma karşıyız biz. Suriye'de Esad'ın sadece kendi mezhebine dayalı -o ülkede biliyorsunuz, yüzde 80'i dışlanmış- insanların kendi gücünü kullanmak için diğerlerini, Hristiyan'ı, Kürt'ü, Türkmen'i, ondan sonra, Sünni'sini, diğerlerini yok etmesine karşıyız. İran'ın bu bölgedeki mezhepçi yaklaşımlarına karşıyız biz, bu tür ayrımcılığa karşıyız biz. Aynı şekilde, Bahreyn'deki mezhepçi çatışmalara da karşıyız, diğer yerlerdeki mezhepçi çatışmalara karşıyız. Maliki'nin uyguladığı mezhepçi politikalara karşı olduk ve bunların nelere yol açabileceğini dostça paylaştık ve neticede burada...

MUSA ÇAM (İzmir) – Cumhurbaşkanını da aynı şeyleri yapıyor, mezhepçilik yapıyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 78

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Bakın, bizim Suriye'deki muhatabımız kimdir? Suriye Ulusal Konseyi. Suriye Ulusal Konseyi sadece bizim muhatabımız mı arkadaşlar? Hayır, değil. Peki, Cenevre sürecinde tüm koalisyonun, herkesin, dünyanın -ve hatta İran'ı destekleyen ülkeler de katıldı, Rusya da katıldı- muhatap aldığı, Esad rejiminin karşısında muhatap gördüğü kimdi? Suriye Ulusal Konseyi, Koalisyonu, "SUK" dediğimiz. Peki, bunun içinde kim var, Araplar var mı? Var. Aynı şekilde, Kürtler var mı Hasip Bey? Var.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yok.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yok, yok.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Hayır, var.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Bakan, yok, Cenevre'de engellediniz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Türkmenler var mı? Var. Hristiyanlar var mı? Var. Nusayriler var mı? Nusayriler de var, Sünniler de var. Dolayısıyla, baktığınız zaman, herkesi, bizim de arzumuz budur.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Suriye'de özgürlük içinde yaşamak isteyenlere yanlış yaptınız.

BAŞKAN – Arkadaşlar, Sayın Kaplan; Sayın Bakanımız açıklamalarını yapsın.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Polemiği ben mi yaratıyorum Başkan, Allah Allah! Biz mi yaratıyoruz polemiği?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Soruyoruz, var işte burada.

Neticede, burada bizim arzumuz, Suriye'de tüm halkları kucaklayan, kapsayan kapsayıcı bir hüküm kurulması.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Salih Müslim'le ben Moskova'da beraberdim Duma'da. Siz resmen Cenevre'de engellediniz Hükümet olarak, resmen engellediniz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Hasip Bey, bağırmanıza gerek yok, medeni bir şekilde konuşalım burada.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Aynen öyle engellediniz.

BAŞKAN – Sayın Kaplan...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yanlış, yanlış, yanlış... Gelin beraber doğru olalım, doğru işi yapalım.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Peki, koalisyon başkan yardımcısı kim Hasip Bey? Kürt. Var işte.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ya, kardeşim, şimdi bu Müslim'i... Dışarıdan Kürtlerin öyle olmadığını...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Siz, Kürtleri sadece PYD olarak görürseniz... PYD kendi başına orada...(Gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Kaplan...

Sayın Bakanım, siz Komisyona hitaben cevaplayın daha iyi.

Arkadaşlar, lütfen...

Şimdi, Sayın Bakanın açıklamalarını dinleyelim, eksikse, yanlışsa siz gene değerlendirin onu. Tutanaklarda var.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Cevap veriyoruz, soruyorsunuz, cevap veriyoruz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Bakan polemige girmesin.

BAŞKAN – Girmesin, evet.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Hayır, gerçekleri söyleyince rahatsız oluyorsunuz. Ben soru-cevap şeklinde soruyorum, kendim cevap veriyorum.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hayır, rahatsız olmuyoruz, doğruyu söylemeyince rahatsız oluyoruz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Bakan, doğruyu söyleyin.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Doğruyu söylüyorum.

Suriye Ulusal Konseyi Başkan Yardımcısı Kürt, ben bunu söylüyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ebubekir Bağdadi'yi de Orta Doğu'da...

BAŞKAN – Arkadaşlar, farklı olarak yaklaşımlar olabilir burada.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yanlış yaptınız, Kobani'de yanlış yaptınız.

BAŞKAN – Sayın Kaplan...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Mehmet Günal kardeşim, senin sorularına gelelim.

Şimdi, biz "değerli yalnızlık" derken, zamanında, ilkesel tutumumuzu biz yalnız da kalsak sürdürmeliyiz, bugün anlaşılmaz, yarın anlaşılır. Dört sene önce, üç sene önce söylediklerimiz Suriye'de de, bugün Irak'ta da anlaşıldı. Bugün, Obama'nın söylediği... Yani Suriye'de Esad rejiminin gitmesi gerektiğini Obama her fırsatta söylüyor ama Obama diyor ki: "Biz, Esad'ın gitmesi için ona karşı bir operasyon yapmayı düşünmüyoruz." Ama bu konuda kendi içlerinde farklı görüşler vardır, o ayrı. Ama, Esad'ın gitmesi konusunda Amerika'yla görüş ayrılığımız yok, şu anda koalisyon içinde olan ülkelerle de görüş ayrılığımız yok. Bu sadece bizim kişisel tutumumuz değil arkadaşlar, bunu söyleyelim. Ama, buradaki gitmesi konusundaki yöntem, eğit-donat olsun, "Muhalefeti destekleyelim." gibi değişik fikirler var. Bunların hepsi zaten görüşülüyor, müzakere ediliyor. Netice itibarıyla bizim burada bu bölgedeki Kürt kardeşlerimize bakış açımızda bir değişiklik yok. Irak'taki Kürt kardeşlerimize de bakış açımız aynı, Türkiye'deki Kürt kardeşlerimize de bakış açımız aynı, Suriye'deki Kürt kardeşlerimize bakış açımız da aynı. Bizim karşı çıktığımız PKK'dır, PKK da terör örgütüdür.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – PYD?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Bizim karşı çıktığımız PYD'dir. PYD'yle PKK birlikte hareket etmektedir.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – İşte siz orada kaybettiniz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Dolayısıyla, PYD Suriye'nin belli bir bölgesini bölücü bir faaliyet içindedir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 79

HASİP KAPLAN (Şırnak) – IŞİD'e karşı PYD kahramanlık destanı yazarken IŞİD'in yanında yer aldınız, işte o zaman kaybettiniz. Hükûmet o zaman kaybetti.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Ne bağırıp duruyorsun ya! Ya, niye bağırıyorsun!

BAŞKAN – Sayın Kaplan, Dışişleri Bakanımızın bu konuda ne düşündüğünü sormadınız mı? O da açıklıyor, lütfen sabredin ya! Doğru veya yanlış, size göre...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Soruyorsun, ben cevap veriyorum ne düşündüğümü.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Öyle çok polemik veriyorsun, cevabını alırsın.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Ben senin soruna cevap veriyorum, sen bağırıyorsun, hoşuna gitmiyor çünkü.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen.... Sayın Dışişleri Bakanımız açıklıyor.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Neticede, DAESH de Suriye'yi bölmek istiyor, PYD de Suriye'yi bölmek istiyor, ikisi de terör faaliyetleri içindedir. Dolayısıyla, biz terör örgütlerini desteklememiz mümkün değil. (Gürültüler)

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Esad'a karşı da IŞİD'e karşı da...

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen ya...

Sayın Çam, yapmayın ya!

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Dolayısıyla, Mehmet kardeşim, “Değerli yalnızlık, DAESH'le ilgili mezhepsel kaygı nedir?” bunlara zaten cevap verdim. Bizim, bu arada, muhalefette kimi gördüğümüzü, onu da söyledim.

Diğer taraftan, “Joe Biden özür diledi mi?” konusuna gelince: Zaten, Joe Biden daha önce özür dilemişti, sonra, diledi, dilemedi tartışmalarından sonra hem Beyaz Saray Sözcüsü hem de Dışişleri Bakanlığı o tartışmalardan sonra nasıl özür dilediğini açıklamıştır, web sayfasına girdiğiniz zaman da orada görürsünüz. Dolayısıyla, bunlar açıklandığı için İstanbul'daki görüşmelerde bunlara değinmeye gerek kalmadı.

Kıbrıs konusuna gelince, oradaki petrol araştırma konusuna gelince: Oradaki petrolde KKTC'nin de hakkı var, Rum halkının da hakkı var, biz bunu söylüyoruz, aslında Rumlar da bunu söylüyor. Ama, bir taraftan şimdi müzakere yapıyoruz ve müzakereler devam ederken tek taraflı buradaki araştırmalara karşıyız biz. Dolayısıyla, onlar araştırmaya başlayınca ya da sondaj çalışması yapınca biz de Barbaros Hayrettin Paşa'yı gönderiyoruz ama bizim burada niyetimiz tek taraflı burada kalıcı bir şekilde, iki tarafın da hakkı olan bir yerde tek taraflı bir araştırma ya da sondaj çalışması yapılmasına karşıyız. Dolayısıyla, eğer onlar durdurursa biz de durdururuz çünkü burada iki tarafın da hakkı var. Şimdi, yeni önerilerimiz var, hatta benim şöyle bir teklifim oldu: Madem, devletler birbirini muhatap almak istemiyor çözüm oluncaya kadar, özel şirket kurulsun, özel şirket tarafından yürütülsün. Yani bizim buradaki amacımız o.

Diğer taraftan, Mısır'la Yunanistan, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin işte burada bir münhasır ekonomik bölge yaratmaya yönelik çalışmaları ciddi bir çalışma değildir ama olası bir duruma göre da hazırlıklarımız vardır. Zaten, biz bu bölgedeki münhasır ekonomik bölgeyle ilgili haklarımızı Birleşmiş Milletlere de zamanında kaydettirdik. Dolayısıyla, bu konuda endişe yapmamıza gerek yok.

Türkmenistan'la serbest ticaret anlaşması konusunda biz hazırız. Türkmen tarafının işte bazı konularda hâlâ kendi içlerinde görüşmeleri var ve bunu inşallah, en kısa zamanda sonuçlandıracağız.

Özbekistan'la somut adımlarımızı da atıyoruz. İnşallah, önümüzdeki ziyaretlerle beraber bunların neticelerini de alırlar.

“İki bakanlığa gerek var mı?” Gerek var Adil Bey çünkü Avrupa Birliği'ne inancımız var, bu süreci bir bakanlık nezdinde yürütmemiz bile bu sürece verdiğimiz önemin göstergesidir.

Şunu da söyleyeyim: 2013 yılında ABD ziyaretinde TTIP'le ilgili önerimizi Obama reddetmedi, ben de o toplantıdaydım. Obama “Ortak bir komisyon kuralım. Dolayısıyla, Türkiye'nin çıkarlarını da bu şekilde değerlendirelim.” dedi. İki tarafla da görüşmelerimizin yürütüldüğünü zaten Değerli Bakanımız da söyledi.

Bizim ASEAN ve Şangay İşbirliği Örgütüne tam üye olma gibi bir arzumuz yok. Zaten, özellikle ASEAN bölgesinde olmadığımız için sadece bunlarla diyalog ortağı olmak istiyoruz biz ve bu konudaki çalışmalarımızın olduğunu zaten biraz önceki konuşmamda da söyledim. Dolayısıyla, tam üyelik gibi bir hedefimiz yoktur.

Diğer taraftan, Sadık Bey'in düşüncelerine gelince: Kanada'da iki tane başkonsolosluk açıyoruz, açma kararını aldık Montreal'de ve Vancouver'de. Büyükelçilik binasını yapmak konusunda da programımızda ama işte bütçemize göre önceliklerimiz var. O öncelikler çerçevesinde inşallah değerlendireceğiz.

Antalya'nın sadece Afrika'yla değil, Avrupa'ya da doğrudan uçuşlar, Türk Havayollarının uçuş yapması için zaten birlikte Gökçen Hanım'la beraber çalışmamızı yapıyoruz, olması da lazım. Gelecek sene G 20'ye de Antalya'mız inşallah, ev sahipliği yapacak.

Hasip Bey, yurt dışında oy verme konusunda Bakanlığımızın bir suçu yok. Gerçekten Bakanlık görevlilerimiz, yurt dışındaki konsolosluk, büyükelçilik görevlilerimiz bu konuda üzerine düşeni yapmıştır ama burada siz de biliyorsunuz ki Yüksek Seçim Kurulunun bir kararı oldu, randevu sistemi. Bu randevu sistemi, vatandaşa zulüm oldu; burada hepimizin üyeleri var, tüm siyasi partilerin üyeleri var. Şimdi, biz o büyükelçiliklerimiz ve başkonsolosluklarımız burada yaşanan sıkıntıların ne olduğunu ve neler yapılması gerektiğine dair bir çalışma yaptı, Meclis Başkanımıza da gönderiyoruz. Gelin, hep beraber vatandaşımızın özgürce oy kullanmasının sağlanmasının önündeki engelleri beraber kaldıralım, vatandaşlarımız bu hakkını sonuna kadar kullansınlar. Tabii yaz tatili oldu, ondan sonra başka sebepler de var ama en büyük engelin bu randevulu oy verme sistemi olduğunu söyleyebiliriz ama önemli bir hak, önümüzdeki 2015 seçimlerinde inşallah vatandaşlarımız bu konuda daha fazla hakkını kullanacaktır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 80

Şimdi, işte, Musul'un düşmesiyle ilgili biz düşüncelerimizi biraz önce söyledik. Bir günde bu kadar, 70 bin insanın çekilebileceğine, orayı terk edeceğine doğrusu ihtimal veremedik yani Irak ordusunun bir günde orayı boşaltmasını...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Valinin ihbarı var.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) - Yok, onun boşaltılacağına dair bir istihbarat yok.

Diğer taraftan şimdi, çözüm süreciyle ilgili biz çözüm sürecinde çok samimiyiz yani bu raporda, daha doğrusu bizim kitapçığımızda yer aldı, almadı gibi şeyler oldu. Biz bunda samimiyiz ama çözüm sürecinde terörle mücadelede de samimiyiz. Yani PKK, silahlı eylemini sürdürdüğü sürece ve dışarıda aktif olduğu sürece özellikle PKK'ya işte para kaynağı sağlamak için ya da destek vermek için yayım yapan diğer kuruluşlarla elbette Dışişleri Bakanlığımız o ülkeler nezdinde girişim yapar, yapmak durumundadır da çünkü bu bizim güvenliğimizi doğrudan etkilemektedir.

Sayın Korumak, teşekkür ederim iyi niyet ve düşünceleriniz için.

Tabii, sizin şu şeyinize katılıyorum: Yani bölgemizdeki gelişmeler Türkiye'ye de ciddi bir tehdit oluşturmaktadır yani içeride de ve sınırlarımızda da, bizim zaten kaygımız budur çünkü yanı başımızda bir yangın varsa bu yangın söndürülmediği sürece her şeyden önce komşu yani sınır komşusu olan ülkelere tehdit oluşturur, bu tehdidin ortadan kalkması için her türlü çabayı sarf ediyoruz. Chuck Hagel de bugün dediğiniz gibi istifa etti. Bu arada İran'la müzakerelerden de sonuç alınamadı, onun bilgisini size veriyim, bugün son gündü. 1 Temmuz 2015 tarihine kadar beklediğimiz gibi süre uzatımı oldu, inşallah o döneme kadar bu nükleer silahlar konusu da İran'la çözülür.

Diğer taraftan, Suudi Arabistan'da idam edilen vatandaşla ilgili biz 11'inci Cumhurbaşkanı Abdullah Bey, şimdiki Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan, şimdiki Başbakanımız Davutoğlu ve en son Riyad ziyaretinde bizzat ben de bu cezanın daha az bir cezaya indirilmesi, idam cezasının indirilmesi ricasında bulunduk ama maalesef Suudi Arabistan bu vatandaşımızı idam etti, bu konudaki açıklamamızı da Bakanlık sözcümüz yaptı.

Diğer taraftan Faruk Loğoğlu Bey'in 2015'le ilgili yani olabilecek ihtimaller, önümüze çıkabilecek tehditlerle ilgili uyarılar için de çok teşekkür ediyorum. Amerika'da da zaten büyükelçilik yaptığı için neler olabileceği konusundaki tespitleri yerindedir. Biz işte Yunanistan'da çıkan bu kanunlarla ilgili neler yaptığımızı zaten söyledik, şimdi 5-6 Aralıkta, Yunanistan'daki toplantıda bu yüksek düzeyli iş birliği stratejisi toplantısında, konsey toplantısında da gündeme getireceğiz. Amerika'da kongreden böyle bir karar çıkmaması için biz mücadelemizi sürdürüyoruz ve şu anda Temsilcileri Başkanı da "Benim başkan olduğum bir dönemde böyle bir şey çıkmaz." diye bize Türkiye ziyaretinde de söylemişti ama burada lobilerin de aktif çalıştığını biliyoruz, biz de aynı şekilde, Bakanlığımız da, diğer kurumlarımız da, diğer bakanlıklarımız da, Başbakanlığımızla ve Cumhurbaşkanlığımızla koordineli bir şekilde bir çalışma yürütüyoruz. Bu konuda Bakanlıktaki çalışma arkadaşlarıma da gayretleri için özellikle teşekkür ediyorum ama biz bu süreci de uzun bir vadede artık daha aktif bir şekilde yürütmemiz lazım. 2004 yılından bu yana -CHP'yle o zaman birlikteydik, sadece 2 parti vardı- Ermenistan Devlet Başkanına Sayın Başbakanımızın Meclisten çıkan kararla beraber yazdığı mektupla biz savunmadan çıktık artık bu konuda kompleksimiz yok ve savunmada olmayan bir Türkiye'yiz, gerçekleri sonuna kadar söyleyip ama bir komisyonla da her şeyin ortaya çıkmasını arzu ediyoruz çünkü kendimize güvenimiz var, atalarımıza da güvenimiz var.

Hurşit Bey burada olmadığı için onun sorularına cevap veremeyeceğim ama İran'la ambargolarla ilgili Birleşmiş Milletler kararlarına uyuyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, iki dakika içinde toparlayabilirseniz, diğerlerini yazılı olarak verirsiniz.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) - Tamam.

Ama ikili ya da daha doğrusu tek taraflı ambargolara uymadık ama şunu söylemek isterim: İran'a karşı ambargoları en çok delen de bazı Avrupa Birliği ülkeleridir, her gün ticaretini, onlarla, İran'la da doğrudan ya da dolaylı bir şekilde yapmaktadırlar, onu da bu şekilde söylemek isterim.

Sayın Seçer, Biden'le Cumhurbaşkanımızın görüşmesinde hiç öyle şeyler olmadı yani "Destek verdiğimiz için pişmanız..." Ne Amerika böyle bir şey söyledi ne Türkiye böyle bir şey söyledi. Böyle dedikodular çıkartılıyor, ne olur bunlara inanmayın, böyle bir şey olmadı.

İsrail'le ticaretimiz niye arttı? Bakınız, biraz önce Suriye'yle olan ticaretimiz ya da Irak'la olan ticaretimize de eleştiri geldi.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Hayır, artmasını eleştirmedim, ben de isterim artmasını.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) - Hayır, artar çünkü bizim şimdi o ülkeyle siyasi ilişkilerimiz iyi olmayabilir ama iş adamlarımızı cezalandırmak mümkün değil. Bakınız Suriye'yle dış ticaret hacmimiz her şeye rağmen 2012 yılında 565 milyondur, tüm sorunlara rağmen canım, ortada bir sorun var. 2013 yılında 1,2 milyar dolara çıkmış, 2014 yılının ilk altı ayında 675 milyon. Aynı şekilde Irak'la olan dış ticaretimiz 2013 yılında 12 milyar imiş ve bu senenin ilk altı ayında 6,3 milyar yani az da olsa bir artış var. Dolayısıyla hani hiçbir yere girilemiyor, hiçbir yerde ticaret...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Yarı yarıya düşmüş.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) - Dolayısıyla iş adamlarımız yapar.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Suriye'ninki yarı yarıya düşmüş.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) - Yarı yarıya düşme yok, ilk altı aylık rakamı söylüyorum.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Hayır, "dokuzuncu ay" dediniz.

BAŞKAN – Altı ay.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 81

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) - Hayır, ilk altı aylık rakamı söylüyorum efendim, düşmemiş. 2012'de 565, 2013'te 1,2 milyar yaklaşık 2 katına çıkmış...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Şimdi, 2014?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) - 2014'ün ilk altı ayında 675 yani...

BAŞKAN – Yani 1,2 milyar.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) - İkinci yarı da aynı gerçekleşirse 1,3 oluyor, artış gösteriyor o rakamlar.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakanım, diğerlerini yazılı olarak verirsiniz seviniriz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) - Bir beş dakika daha müsaade ederseniz.

Bu diplomasi akademisinin böyle diplomat yetiştiren bir hüviyet kazanması için arkadaşlarımızla da çalışmalarımızı yapıyoruz, belki bir iki kurumla birleştirerek gerçekten o uzmanlaşma, dil konusunda, diğer konularda diplomatlarımızın uzmanlaşması, diplomat yetiştiren bir kurum hâline gelmesi için inşallah adımlar atarız, siz de Meclise böyle bir şey geldiği zaman desteğinizi verirsiniz.

Değerli Başkanım, burada birçok arkadaşımızın soruları oldu ama hepsine cevap veremeyeceğiz, bazılarına yazılı cevap vereceğim ama Sayın Müslim Sarı'nın özellikle Başbakanımızın kitabıyla ilgili geçen seneki sözünü tutup da incelemesinden memnun oldum ama bu entelektüel tartışmayı Sayın Başbakanımızla yapsanız çok iyi olur çünkü o da bu tür eleştirileri dinlemekten hoşlanır, ben biliyorum.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bunun dış politikanın özü olduğu çünkü...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Ama dış politikamıza yansımaları konusundaki sonuçlara, tespitlerinize katılmıyorum, kesinlikle bizim dış politikamız Panislamist değildir, biz dine dayalı, mezhebe dayalı politika izlemeyiz, izleyemeyiz, bu çok tehlikeli bir yaklaşımdır.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Kitapta Panislamist politikalar vardı.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) - Emperyalist kesinlikle değiliz ve bugün Afrika ülkeleriyle bu kadar iş birliği içinde olmamızın sebebi oralara sömürgeci bir yaklaşım içinde olmamız, tam tersi insan odaklı yaklaşımız ve karşılık çıkar, tek taraflı çıkara yönelik bir yaklaşım değil, tüm dünyaya yaklaşımımız budur.

Yumuşak güçlerimizden bir tanesi de arabuluculuktur. Pakistan'la Hindistan arasında, Pakistan'la aynı şekilde Afganistan arasında ve demin söylediğim üçlü mekanizmalarla Balkanlarda, Kafkasya'da tüm arabuluculuk mekanizmamızı çok iyi işletiyoruz, bu da aslında soft power'dir. Tamam mı? Dolayısıyla biz kesinlikle emperyalist ve mezhepçi politika izlemiyoruz, dolayısıyla hayalci bir politika kesinlikle yoktur, ulusal çıkarlarımızın ne olduğunu ve nasıl savunulacağını da çok iyi biliyoruz. Aynı şekilde dünya gerçeklerini, reel politığı de çok iyi biliyoruz ve tespitlerimizde de bugüne kadar, analizlerimizde de çok az yanıldık, onu da söyleyeyim, bölgesel gelişmeler de dâhil.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Bravo, kutluyoruz yani.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) - Dört sene önce ne söylediysek bugün çıktı, üç sene önce ne söylediysek bu çıktı.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bravo, müthiş!

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) - Yani siz ister dalga geçin, ben size cevabını veriyorum yani neticede...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ya, bu kadar övünüyorsunuz, kutladık sizi, ne var bunda?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) - Neticede Sayın Başbakanımızın kitabı da Arapça ve Farsça'nın dışında, Gürcüce, Bulgarca, İtalyanca, Yunanca gibi dillere çevriliyor, çevrildi, basıldı ve bazı diller konusunda da çalışmalar devam ediyor. Bu vesileyle bunu da belirtmek istedim.

Sayın Sümer Oral'a da teşekkür ediyoruz. Tecrübeli bir büyüğümüz olarak yorumlarından dolayı ve kendisinin her zaman tecrübelerinden faydalanmak isteriz. Kendisini Maliye Bakanlığı yıllarından çok iyi hatırlarım ben, o zaman öğrenciydim, babamla da aynı partide siyaset yaparlardı. Kendisi de çok sevdiğimiz, saydığımız bir büyüğümüzdür.

Çok teşekkür ederim.

Diğer soruları yazılı göndermeye çalışayım.

Sabrınız için çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkanım...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, yeni bir polemige girmek adına...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, müsaade eder misiniz, bir cümle?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkan, ben de bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Evet, biliyorum ama Sayın Loğoglu'nun bu konuda önce şeyi vardı.

Evet, yalnız birer cümle lütfen.

Buyurun Sayın Loğoglu.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Sağ olun Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Komisyon üyesi değilim ama yönetim tarzınızı takdir ettiğimi de burada kaydetmek istiyorum.

BAŞKAN – Estağfurullah, biz burada bir çözüm üretmeye çalışıyoruz.

Buyurun.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Avrupa Birliği Bakanımız Sayın Bozkır hakikaten sempatik bir arkadaşımız, söylemi hep yumuşaktır, güzel konuşur, güzel anlatır fakat bir alışkanlığı var, gol atayım derken hep gol yer.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 82

Bu kaçak saray konusundaki sözlerini biraz anlayamadım yani bu Türkiye'ye nasıl bir itibar kazandırmıştır, onu göremiyorum. Dış medyada hep alay konusu olmuştur. Sanıyorum Romanya'da yaptığı Büyükelçilik döneminde Çavuşesku'nun yaptığı saraydan etkilenmiş olacak ki böyle bir söylem kullanıyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Şimdi, tekrar polemiğe geçiyor.

Teşekkür ediyorum ben de.

Yani, değerli arkadaşlar yani siz de gene...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, yok, polemiksiz söyleyeceğim, sadece bir tespit; polemik yok, bekledik, sadece bir cümle.

BAŞKAN – Ama bakın burada da yoktu ama oluyor.

Buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, yok, polemik yok, Sayın Bakan söyledi, latifesine ben de bir latifeyle cevap vereceğim, polemiğe gerek yok. Sayın Loğoğlu söyledi “Gol atma merakı her zaman iyi değildir.” diye. Ben de bekledim, belki Sayın Çavuşoğlu sizin yediğiniz golü çıkarır diye. O da orta sahada top çevirdi, orta sahada güzeldi ama nedense bir hücumla geçemedi yani belli konularda bize cevap verdi.

BAŞKAN – Hiç kimse burada şey yapmasın, çok net bir şekilde cevap verdi.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Ben biliyorsun bencil değilim, pas atmayı severim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Şunu söylemek için dedim, yarım kaldı sözüm, Başkanım bir cümle söyleyeyim, müsaade et ya.

BAŞKAN – Evet, cümleyi tamamlayın.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani, siz dediniz ya: “MHP beklesin mi...” Biz zaten iktidar olduk, siz de bürokratiydiniz o dönemde koalisyon iktidarının. Ondan önce oldunuz, memuriyete başladığınızda da biz iktidardık yani bunlar ayrı konular yani oradan gol çıkmıyor yani o giden gol öyle kolay kolay çıkmıyor.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, bir cümle...

BAŞKAN – O zaman bitmez bu.

Değerli arkadaşlar, lütfen, teşekkür ediyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bakın, yeni bir usul icat etmeyelim.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkan, herkese veriyorsun, bana vermiyorsun.

BAŞKAN – Arkadaşlar, ben oylamayı yapayım, ondan sonra vereyim.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkan, olur mu öyle şey ya?

BAŞKAN – Şimdi müzakereye devam mı ediyoruz?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, lütfen açın, müsaade eder misiniz?

BAŞKAN – Açtım, ne söyleyecekseniz buyurun; yalnız, polemiğe giren bir söz söylerseniz keserim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bakın Sayın Başkan...

BAŞKAN – Polemiğe gidecek bir söz söylerseniz keserim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Vallaha ben de kalkar ayakta söylerim.

BAŞKAN – Söyleyin, tutanaklara geçmedikten sonra...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi, Sayın Bakan, dediniz ki: “İŞİD'e yönelik olarak Türkiye'de herhangi bir faaliyet yok ve bize yönelik yapılan eleştiriler dezenformasyondur, yalandır.”

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – İŞİD'e destek verdiğimiz yok.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bir saniye, bakın bu görüntü, bu ses Türkiye'de çekilmiş ve bir açık görüntüdür. Google'a girin, siz de bulursunuz.

BAŞKAN – Bunu devlet olarak mı yapmış, Sayın Bakan onu kast etti.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bir saniye, gireceksiniz ve kimlerin ne şekilde desteklediğine ilişkin de vardır. Bugüne kadar hiçbir şey yapılmadı bu konuda. Bunu kapatıyorum Sayın Bakan.

İkincisi...

BAŞKAN – Ama lütfen.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, bir saniye bitireyim cümlemi.

BAŞKAN – Neyi bitireceksin?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yahu bitireceğim cümlemi, bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – O zaman Sayın Bakan da cevap verecek.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bir saniye, versin efendim, müzakere yürütüyoruz, lütfen.

BAŞKAN – Olmaz ki yani, lütfen, teşekkür ediyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır efendim, kapatamazsınız bunu.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Efendim, Sayın Bakan verir cevabı.

BAŞKAN – Sayın Keskin, kusura bakmayın.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkan, niye böyle yapıyorsunuz yahu?

BAŞKAN – Bitmiştir müzakere.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkan, herkese veriyorsunuz, bana niye vermiyorsunuz.

BAŞKAN – Vermiyorum, kimseye vermiyorum.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Niye vermiyorsun, 4 kişiye verdin.

BAŞKAN – Sayın Loğoğlu için grup sözcünüz söz istedi. (Gürültüler)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 83

Arkadaşlar, bir şey söyleyeceğim: O zaman Sayın Bakana da cevap hakkı veriyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sözü kesmenin anlamı ne yahu?

BAŞKAN – Böyle şey olmaz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yahu sözü kesmenin anlamı ne Sayın Başkan?

BAŞKAN – Ama böyle şey olmaz ki.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, müsaade et, sükûneti sağlarsan cümlem söyleyeceğim.

BAŞKAN – Evet, nedir cümleleriniz?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkan, onun konuşmasından bana ne!

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkanım, biz yaklaşık bir aydır burada müzakere yapıyoruz, bakanlıkların bütçelerini değerlendiriyoruz. Burada eleştirilerimiz de olmuştur, çokça da eleştirdiğimiz bakanlar, bakanlık bütçeleri olmuştur. Açık ifade edeyim: Ben bazı bakanlık bütçelerini özellikle ipe çektim, dedim gelin, buralarda tartışma zeminimiz var, birbirimize ne söylediğimizi anlatırız, anlaşılır kılabiliriz.

BAŞKAN – Usul tartışması yapıyoruz şimdi.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bakınız, ama gerçekten Sayın Dışişleri Bakanının ergen tavrı benim hayallerimi suya düşürdü.

BAŞKAN – Lütfen ya, yapmayın.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Buradaki tutumu, bu ergen tavrı Dışişleri Bakanlığına yakıştıramadım.

BAŞKAN – Bunu mu söyleyecektiniz?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Evet, bunu söyleyecektim.

BAŞKAN – O zaman özür dileyin lütfen.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkan, ben herhangi bir sataşmaya meydan vermeyeceğim.

BAŞKAN – Nasıl? Lütfen ya, hepiniz aynı şeyi söylüyorsunuz.

Sayın Keskin...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkanım, ben herhangi bir sataşmaya girmeyeceğim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hiçbir bakan hiçbir bakanlık bütçesini konuşurken müdahale etmedi.

BAŞKAN – Sayın Kaplan, Sayın Bakanlar sabırla dinledi ya, nasıl müdahale etti?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Konuşurken tavırları doğru bir tutum değil.

BAŞKAN – Olabilir, sizi tatmin etmek zorunda değil ki, lütfen.

Sayın Keskin...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Bakanım, ben Hacıbayram'daki devşirme ile ilgili değerlendirme yaparken yalnız bir gazeteye dayanarak değerlendirme yapmadım. Bakınız burada kaçırılan iki babanın resmi ve onlarla yapılan röportaj, bir başka gazete, keza burada yine bir başka gazetede değerlendirme, burada yine başka bir gazetede değerlendirme.

BAŞKAN – Ama Sayın Keskin, bunlara cevap verdi Sayın Bakan.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Hayır efendim, vermedi.

BAŞKAN – Verdi, nasıl vermedi, lütfen açın tutanakları, bakın.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Efendim dedi ki: "Bir tek gazeteyi okudunuz, bize getirdiniz."

BAŞKAN – Hayır canım, gazete demedi, New York Times'tan bahsetti.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Öyle dedi efendim, rica ederim. Yahu Sayın Başkan, niye rahatsız oluyorsunuz?

BAŞKAN – Hayır, tutanaklar var orada.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Hayır efendim, hatırlamıyorsunuz Başkanım ya. Buyurun, başka bir Amerikan gazetesindeki değerlendirme. Bir başka gazetede değerlendirme. Hürriyet gazetesinin bu konudaki 5 sayfalık araştırması. Nasıl kalkıyor da diyorsunuz "Amerika gazetesi kendi kendine yalanladı, siz bunu buraya getirdiniz." diye.

DIŞİŞLERİ BAKANİ MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Yalanladı.

ADNAN KESKİN (Denizli) – E, bunlar ne?

BAŞKAN – Ya, şimdi, gazete kupürleriyle, lütfen ya, lütfen... (Gürültüler) Arkadaşlar, bakın, bugün bütçemizin son günü, lütfen, yani birbirimiz kırmadan ayrılalım.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, İslam ile terörü bir araya getirmeme çabanızı anlıyorum, memnuniyetle karşılıyorum ama IŞİD ile DAİŞ arasında bir fark yok, DAİŞ'in açılım da aynı, neden bunu kullandınız yani anlayamadık?

BAŞKAN – Açılım aynı değil dedi Sayın Bakan da.

DIŞİŞLERİ BAKANİ MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Antalya) – Şimdi, değerli arkadaşlar, bu benim uydurduğum bir terminoloji değil, size bunun geçmişini anlattım. Burada konuşurken, söylerken İslam'ı çağırıştırmayan bir terminolojiyi kullanalım diye böyle bir şey oldu. Dolayısıyla, DAESH dediğin zaman...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hasip Kaplan, bunlar İslam adına kafa kesiyor, bunlar İslam adına bunu yapıyor.

BAŞKAN – Herkes bir şey yapabilir Sayın Kaplan ya, yapma ya.

Evet, teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

Evet, Sayın Bakanım, buyurun.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANİ VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Sayın Başkanım, ismimi kullanarak gol atmaya gidip devamlı gol yediğim ifadesi kullanıldı. Sayın Loğoğlu'yla aşağı yukarı kırk elli senelik meslektaşlığımız var. Sayın Loğoğlu'nun gol attığını zannettiği anlar çok olmuştur ama ya hakem saymamıştır yahut da ofsayt. Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nu Somali diye Nairobi'ye götüren Sayın Loğoğlu'dur. Avrupa Birliğine götürüp...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 24.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 84

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ederiz.

Değerli arkadaşlar, bu akşam...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Faruk Bey söz istiyor Sayın Başkan.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, bütçeler üzerindeki müzakereler tamamlanmıştır.

PROGRAMLAR

Şimdi, Dışişleri Bakanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Dışişleri Bakanlığı 2015 yılı bütçesi ve 2013 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Avrupa Birliği Bakanlığımızın bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Avrupa Birliği Bakanlığı 2015 yılı bütçesi ve 2013 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Türk Akreditasyon Kurumu bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Türk Akreditasyon Kurumu 2015 yılı bütçesi ve 2013 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Böylece, gündemimizde bulunan bütçe ve kesin hesaplar oylanmış ve kabul edilmiştir, hayırlı olsun. Sayın Bakanlarım, değerli arkadaşlar; yarın saat 10.00’da toplanmak üzere oturumu kapatıyorum.

Kapanma Saati. 22.44